

2020

657554553546567567546543
65678655654674575667
97667556786767657567675

53546567567546543
6576786574575667
756786767657567675

46454553546567567546543
5656757678655654674575667
5656756786767657567675

CONSOLIDATED ANNUAL ACTIVITY REPORT

53546567567546543
67576786574575667
756786767657567675

Asiakirja 2021–136 REV.1
Tietotekniikkaviraston konsolidoitu vuotuinen
toimintakertomus 2020

Tietotekniikkaviraston hallintoneuvosto hyväksyi version 29. kesäkuuta

2021

Sisältö

Kaavio- ja lyhenneluettelo	5
Lyhenteet	6
Hallintoneuvoston tekemä analyysi ja arviointi.....	9
Alkusanat	14
Tiivistelmä	16
Johdanto	23
1 Vuoden saavutukset.....	25
1.1 Uudet järjestelmät ja innovointi (strateginen tavoite 1).....	25
1.1.1 Sisäasiat.....	26
1.1.2 Oikeusala	31
1.1.3 Innovointi, tutkimus ja kehittäminen.....	33
1.2 Viraston hallinnoimien järjestelmien operatiivinen hallinta ja kehitys (strateginen tavoite 1)	36
1.2.1 Schengenin tietojärjestelmä.....	37
1.2.2 Viisumitietojärjestelmä (VIS) / biometrinen tunnistusjärjestelmä (BMS)	41
1.2.3 Eurodac.....	44
1.2.4 Järjestelmien operaatiotuki.....	47
1.3 Infrastruktuuri ja verkot (strateginen tavoite 1)	48
1.3.1 Verkot	48
1.3.2 Tietokeskukset	49
1.3.3 Yhteinen jaettu infrastruktuuri.....	50
1.4 Turvallisuus ja toiminnan jatkuvuus (strateginen tavoite 1)	50
1.5 Sidosryhmäsuhteet (strategiset tavoitteet 1 ja 3)	51
1.5.1 Kumppanuudet jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten kanssa	51
1.5.2 Kumppanuudet muiden EU:n virastojen kanssa.....	53
1.5.3 Valmiudet	55
1.6 Hallinto ja vaatimustenmukaisuus (strategiset tavoitteet 1, 2 ja 4).....	57
1.6.1 Hallinto	57
1.6.2 Vaatimustenmukaisuus.....	60
1.7 Hallinto ja yleinen tuki (strateginen tavoite 4)	61
1.7.1 Organisaatiomuutosohjelma: eu-LISA 2.0	61
1.7.2 Henkilöresurssit.....	62
1.7.3 Talous ja hankinnat	63
1.7.4 Organisaation laajuiset palvelut.....	63
1.7.5 Viestintä.....	65
2 Hallinto	67
2.1 Hallintoneuvosto.....	67
2.2 Tärkeimmät kehityssuuntaukset.....	67
2.2.1 Covid-19-pandemian vaikutus	67
2.2.2 Uusi lainsäädäntö	69
2.2.3 Yhdistyneen kuningaskunnan Euroopan unionista eroamisen vaikutus.....	70
2.3 Talousarvion ja varainhoidon hallinto	71
2.3.1 Varainhoito.....	71
2.3.2 Talousarvion toteuttaminen	71

2.3.3	Hankintamenettelyt	76
2.4	Viraston henkilöstön valtuuttaminen ja edelleenvaltuuttaminen talousarvion toteuttamiseen	76
2.5	Henkilöstöhallinto.....	77
2.5.1	Rekrytointi	77
2.5.2	Koulutus ja kehitys	78
2.5.3	Henkilöstötaulukko ja henkilöstön määrä	79
2.6	Tehokkuushyötyjä koskeva strategia	83
2.7	Tarkastuksen ja jälkiarvioinnin tulosten arviointi	83
2.7.1	Sisäinen tarkastus.....	83
2.7.2	Euroopan tietosuojavaltuutettu (EDPS)	85
2.7.3	Sisäisen tarkastuksen yksikkö (IAC).....	85
2.7.4	Euroopan tilintarkastustuomioistuin	87
2.8	Suosittelujen jatkotoimet ja tarkastusten toimintasuunnitelmat.....	88
2.9	OLAFin tutkimusten perusteella annettujen suositusten jatkotoimet	92
2.10	Vastuuvapauden myöntävän viranomaisen huomautusten jatkotoimet	92
2.11	Ympäristöhallinto	94
2.12	Johdon laatima arvio.....	94
2.13	Ulkopuoliset arvioinnit.....	94
3	Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuuden arviointi	95
3.1	Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuus.....	95
3.1.1	Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuuden arvioinnissa käytetty menetelmä	95
3.1.2	Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuusarvioinnin tulokset.....	95
3.1.3	Suurimmat organisaationlaajuiset riskit raportointijaksolla	97
3.1.4	Raportti vuoden 2020 petostentorjuntastrategian toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta	99
3.2	Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuusarvioinnin päätelmät.....	100
3.3	Riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikönlausunto	102
4	Johdon vahvistuslausuma	103
4.1	Vahvistuslausumaa tukevien tekijöiden tarkastelu.....	103
4.2	Varaumat	104
5	Vahvistuslausuma	105
Liite I.	Ydintoiminnan tilastot	106
Liite II.	Taloushallinnon tilastot.....	110
Liite III.	Organisaatiokaavio	119
Liite IV.	Henkilöstötaulukko ja lisätiedot henkilöstöhallinnosta	120
Liite V.	Henkilöresurssit ja taloudelliset resurssit toiminnan mukaan.....	124
Liite VI.	Rahoitusosuus-, avustus- ja palvelutasosopimukset.....	128
Liite VII.	Ympäristöhallinto.....	129
Liite VIII.	Tilinpäätös.....	130
Liite IX.	Vuotuinen toiminta ja indikaattorit	133
Liite X.	Kertomus asiakirjapyynnöistä.....	160

Kaavio- ja lyhenneluettelo

Kaavioluettelo

Kaavio 1: Kuvamateriaalia tietotekniikkaviraston järjestämästä toimialan asiantuntijakokouksesta	34
Kaavio 2: Schengenin tietojärjestelmä 25 vuotta	37
Kaavio 3: Jäsenvaltioiden SIS II -järjestelmässä vuosittain tekemät haut, 2016–2020	39
Kaavio 4: SIS II -järjestelmään vuosittain tallennetut kuulutukset, 2016–2020	39
Kaavio 5: Hakujen ja osumien keskimäärä päivässä, 2016–2020	40
Kaavio 6: Tallennetut viisumihakemukset 2016–2020	43
Kaavio 7: Tallennetut sormenjäljet 2016–2020	43
Kaavio 8: Liikenne Eurodac-keskusjärjestelmässä luokittain vuotta kohti, 2014–2020	45
Kaavio 9: Liikenne Eurodac-keskusjärjestelmässä yhteensä vuotta kohti, 2014–2020	45
Kuva 10: Tietotekniikkaviraston vuosikokousilmoitus	52
Kaavio 11: Kuvakaappauksia vuosikokouksen keskusteluista	53
Kaavio 12: Koulutukseen osallistuneiden jaottelu järjestelmittäin	55
Kaavio 13: C1-maksusitoumusmäärärahojen käyttäminen (miljoonaa euroa)	73
Kaavio 14: Suuntaukset sidottujen ja budjetoitujen varojen käytössä (miljoonaa euroa)	73
Kaavio 15: Osaston 3 maksetut maksusitoumusmäärärahat (miljoonaa euroa)	73
Kaavio 16: C1-maksumäärärahojen käyttäminen (miljoonaa euroa)	75
Kaavio 17: Suuntaukset maksettujen ja budjetoitujen varojen käytössä (miljoonaa euroa)	75
Kaavio 18: Osaston 3 maksetut maksumäärärahat (miljoonaa euroa)	75
Kaavio 19: Maksut, joiden maksuaika on 30 päivää	76
Kaavio 20: Maksut, joiden maksuaika on 60 päivää	76
Kaavio 21: Hankintamenettelyt vuosina 2014–2020	76

Taulukkuuettelo

Taulukko 1: Järjestelmien operatiivista hallintaa koskevat keskeiset suorituskykyindikaattorit	36
Taulukko 2: Vuonna 2020 käsiteltyjen häiriötapauksien ja palvelupyynnöiden määrä:	47
Taulukko 3: Häiriötapauksien jaottelu ensisijaisuuden ja järjestelmän mukaan	47
Taulukko 4: Sisäisen tarkastuksen yksikön vuoden 2020 suorituskykyindikaattorit	60
Taulukko 5: Tosiasiallinen ja hyväksytty henkilöstömäärä 31. joulukuuta 2020	62
Taulukko 6: Maksusitoumusmäärärahat (miljoonaa euroa)	71
Taulukko 7: Uusien tehtävien maksusitoumusmäärärahat (miljoonaa euroa)	71
Taulukko 8: Vuoden 2020 lisätalousarvion erittely (miljoonaa euroa)	72
Taulukko 9: Vuoden 2020 siirron erittely (miljoonaa euroa)	72
Taulukko 10: Vuoden 2020 talousarviositoumusten vapautukset alkuperäisen vuoden mukaan (miljoonaa euroa)	74
Taulukko 11: Vuoden 2020 talousarvion tehtävien kokonaissitoumusten vapautukset (L1) (miljoonaa euroa)	74
Taulukko 12: Katsaus rekrytoinnin tavoitteisiin ja edistymiseen 31.12.2020 saakka	78
Taulukko 13: Henkilöstön jakautuminen toimipaikkojen ja sopimustyyppien mukaan	80
Taulukko 14: Korvauksena saatavat vapaat tyyppi ja palkkaluokan mukaan	81
Taulukko 15: Tarkastuksesta annettujen suositusten täytäntöönpanon tilanne	89
Taulukko 16: Tilintarkastustuomioistuimen huomautuksiin perustuvien toimien täytäntöönpanon tilanne	90

Lyhenteet

ACFC	tarkastus-, vaatimustenmukaisuus- ja rahoituskomitea
AFIS	sormenjälkien automaattinen tunnistusjärjestelmä
AG	neuvoa-antava ryhmä
AI	tekoäly
ALM	sovelluksen elinkaaren hallinta
BC	toiminnan jatkuvuus
BCU	varakeskusyksikkö (varakeskus St. Johann im Pongauissa)
BMS	biometrinen tunnistusjärjestelmä
CA	sopimussuhteinen toimihenkilö
CAAR	konsolidoitu vuotuinen toimintakertomus
CBS	ydintoimintajärjestelmät
CEPOL	Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto
CIR	yhteinen henkilötietorekisteri
CRRS	raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkisto
CSI	yhteinen jaettu infrastruktuuri
DG HOME	muuttoliike- ja sisäasioiden pääosasto
DPIA	tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi
DPO	tietosuojavastaava
DTS	yksityiskohtaiset tekniset eritelmat
DubliNet	Dublin-järjestelmän sähköinen viestintäverkko
EASO	Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto
EC	Euroopan komissio
ECA	Euroopan tilintarkastustuomioistuin
e-CODEX	sähköisen oikeuden viestintä verkossa tapahtuvan tiedonsiirron kautta
ECRIS	eurooppalainen rikosrekisteritietojärjestelmä
ECRIS-TCN	kolmansien maiden kansalaisia koskeva eurooppalainen rikosrekisteritietojärjestelmä
ECRIS- viitesovellus	eurooppalaisen rikosrekisteritietojärjestelmän viitesovellus
ED	tietotekniikkaviraston toimitusjohtaja
EDPS	Euroopan tietosuojavaltuutettu
EES	rajanylitystietojärjestelmä
ENISA	Euroopan unionin kyberturvallisuusvirasto
EP	Euroopan parlamentti
EPMO	yriytysten hankehallintatoimisto
ESP	eurooppalainen hakuportaali
ETIAS	EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmä
EU	Euroopan unioni
EUAN	Euroopan unionin virastojen verkosto

Eurodac	eurooppalainen tietokanta turvapaikanhakijoiden sormenjälkien vertailua varten
Eurojust	Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virasto
Europol	Euroopan unionin lainvalvontayhteistyö- ja -koulutusvirasto
EUVL	<i>Euroopan unionin virallinen lehti</i>
FRA	Euroopan unionin perusoikeusvirasto
Frontex	Euroopan raja- ja merivartiiovirasto
HR	henkilöresurssit
IA	vaikutustenarviointi
IAC	sisäisen tarkastuksen yksikkö
IAS	Euroopan komission sisäinen tarkastus
ICD	rajapinnan määrittelyasiakirja
ICF	sisäisen valvonnan kehys
ICT	tieto- ja viestintätekniikka
ISMS	tietoturvan hallintajärjestelmä
IT	tietotekniikka
ITIL	ITIL-prosessikehys (Informational Technology Infrastructure Library)
ITSM	IT-palvelujen hallinta
JHAAN	oikeus- ja sisäasioiden virastojen verkosto
KPI	keskeinen suorituskykyindikaattori
MB	hallintoneuvosto
MID	rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistin
MS	jäsenvaltio
NUI	yhdenmukainen kansallinen käyttöliittymä
OSA	oikeus- ja sisäasiat
PMB	ohjelman hallintoneuvosto
PO DIGIT	tietotekniikan pääosasto
PPM	hankekokonaisuuden hallinta
sBMS	yhteinen biometrinen tunnistuspalvelu
SIRENE	kansallisella tasolla esitetyt lisätietopyynnöt (Supplementary Information Request at the National Entries)
SIS	Schengenin tietojärjestelmä
SIS II	toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmä
SLA	palvelutasosopimus
SNE	kansallinen asiantuntija
TA	väliaikainen toimihenkilö
TAP	käyttövalmis yhteispiste
TEF	poikkialainen suunnittelukehys
TESTA-ng	hallintojen väliset Euroopan laajuiset telemaattiset palvelut – uusi sukupolvi
TOF	poikkialainen operaatiokehys
TTS	tekniset tarjouseritelmät
USK	käyttäjän ohjelmistopaketti

VIS viisumitietojärjestelmä
WAN suuralueverkko

Hallintoneuvoston tekemä analyysi ja arviointi

Zsolt Szolnoki
*Tietotekniikkaviraston
hallintoneuvoston puheenjohtaja*

Kuva: Zsolt Szolnokin arkisto

Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan eurooppalaisen viraston, jäljempänä 'tietotekniikkavirasto' tai 'virasto', hallintoneuvosto on analysoinut ja arvioinut viraston konsolidoidun vuotuisen toimintakertomuksen pohjalta vuoden 2020 saavutukset ja tulokset. Hallintoneuvosto antaa tunnustusta viraston toiminnalle ja esittää seuraavat huomiot.

Yleisiä huomioita

Hallintoneuvosto

- katsoo, että vuonna 2020 tietotekniikkavirasto on saavuttanut viraston perustamisasetuksessa asetetut tavoitteet, edennyt viraston vuosien 2018–2022 pitkäaikaisstrategiassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamisessa sekä saavuttanut tulokset viraston vuosien 2020–2022 yhtenäisen ohjelma-asiakirjan sisältämän vuoden 2020 vuosittaisen työohjelman mukaisesti, sekä tuotosten että toiminnan osalta
- antaa tunnustusta tietotekniikkaviraston ratkaisevalle roolille Schengen-alueen normaalin toiminnan, liikkumisvapauden sekä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevien EU:n toimintalinjojen tehokkaan toteuttamisen varmistamisessa
- tuo esiin viraston vuonna 2020 covid-19-pandemian vuoksi kohtaamat haasteet ja panee erittäin tyytyväisenä merkille viraston tehokkaan ja oikea-aikaisen reagoinnin kriisiin; panee merkille, että virasto varmisti sen vastuulle annettujen laaja-alaisten tietojärjestelmien (eli Schengenin tietojärjestelmän, viisumitietojärjestelmän ja Eurodac-järjestelmän) jatkuvan käytettävyyden ja edisti samalla huomattavasti viraston vastuulle annettujen uusien hankkeiden toteuttamista
- korostaa viraston jäsenvaltioille ja Euroopan komissiolle rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän sekä yhteentoimivuuspakettien käyttöönotossa antaman tuen merkitystä sekä niiden välistä avointa ja tehokasta yhteistyötä
- antaa tunnustusta siitä, että pandemiasta huolimatta viraston henkilöstömäärää, talousarviota ja toiminta-alaa onnistuttiin kasvattamaan huomattavasti; korostaa tämän saavutuksen merkitystä erittäin vaikeassa tilanteessa ja panee merkille, että virasto onnistui toimimaan ketterästi ja sen johtajat ja henkilöstö olivat erittäin sitoutuneita viraston toimintaan

- antaa tunnustusta tietotekniikkaviraston henkilöstön vähäiselle vaihtuvuudelle ja korostaa, että viraston on jatkettava erinomaista toimintaansa, jotta henkilöstön pysyminen ja ammatillinen kehitys virastossa voitaisiin varmistaa
- suhtautuu myönteisesti poikkialaista suunnittelukehystä koskevan sopimuksen allekirjoittamiseen ja antaa tunnustusta viraston ponnistuksille tehostaa entisestään sen sopimusarkkitehtuuria ja alihankkijaekosysteemiä
- antaa tunnustusta sille, että tietotekniikkavirasto on jatkuvasti pyrkinyt varmistamaan Strasbourgissa sijaitsevien operatiivisten tilojensa riittävän kapasiteetin, sekä viraston edistymiselle uuden laajennuksen rakentamista koskevassa hankkeessa samoin kuin tarvittavien väliaikaisten toimenpiteiden käyttöönotossa
- antaa tunnustusta viraston edistymiselle sen sisäisen valvonnan kehityksen vahvistamisessa; panee tyytyväisenä merkille viraston talousarvion hallintaan liittyvät parannukset, joiden ansiosta siirretyt määrärahat vähenivät huomattavasti vuoteen 2019 verrattuna
- suhtautuu myönteisesti edistymiseen viraston muutosohjelman (eu-LISA 2.0) täytäntöönpanossa ja sen valmiuksien vahvistamisessa ohjelman ja hankekokonaisuuden hallinnan, tuotehallinnan sekä alihankkijoiden ja sopimusten hallinnan aloilla
- antaa tunnustusta tarkastuksia koskevien suositusten järjestelmällistä ja säännöllistä seurantaa ja niiden jatkotoimia koskeville toimenpiteille sekä suositusten toteuttamiselle
- panee tyytyväisenä merkille, että Euroopan parlamentti on myöntänyt vastuuvapauden varainhoitovuoden 2019 osalta.

Huomioita viraston operatiivisista saavutuksista

Hallintoneuvosto

- antaa tunnustusta sille, että virasto on onnistunut varmistamaan Schengenin tietojärjestelmän, viisumitietojärjestelmän / biometrisen tunnistusjärjestelmän ja Eurodac-järjestelmän jatkuvan käytettävyyden; katsoo, että viraston Schengenin tietojärjestelmän, viisumitietojärjestelmän / biometrisen tunnistusjärjestelmän ja Eurodac-järjestelmän hallinnoimiseksi toteuttamat toimet ovat sen toimeksiannon mukaisia ja että niillä on onnistuttu edistämään asiaankuuluvissa säädöksissä esitettyjen tavoitteiden ja tehtävien täyttämistä
- antaa virastolle tunnustusta jatkuvista toimenpiteistä, joilla parannetaan sen operatiivisten toimien tehokkuutta, mikä näkyy myönteisinä tuloksina sidosryhmien tyytyväisyyskyselyssä
- panee tyytyväisenä merkille oikea-aikaisen edistyksen, jonka tietotekniikkavirasto on saanut aikaan uudelleenlaaditun SIS-asetuksen täytäntöönpanossa; ja suhtautuu myönteisesti viraston pyrkimykseen valmistautua ajoissa uudelleenlaaditun Eurodac-asetuksen täytäntöönpanoon ennen uuden muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen hyväksymistä
- korostaa AFIS-järjestelmän merkitystä Schengenin tietojärjestelmälle; antaa tunnustusta toimenpiteille, joita virasto on toteuttanut jäsenvaltioiden tukemiseksi niiden liittymisessä AFIS-järjestelmään; ja panee merkille edistyksen, jonka virasto on saanut aikaan AFIS-hankkeen toisen vaiheen täytäntöönpanossa
- korostaa rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän, ECRIS-TCN-järjestelmän ja uuden yhteentoimivuusarkkitehtuurin suurta merkitystä rajaturvallisuuden ja sisäisen turvallisuuden vahvistamisessa EU:ssa, ilmaisee suuren tyytyväisyytensä vuonna 2020 saavutettuun huomattavaan edistykseen ja kannustaa virastoa jatkamaan toimenpiteitään järjestelmien ottamiseksi täysimääräisesti käyttöön tiiviissä yhteistyössä hallintoelinten, jäsenvaltioiden sekä asiaankuuluvien EU:n toimielinten ja virastojen kanssa

- panee huolestuneena merkille huomattavan viivästyksen ETIAS-järjestelmään tehtävien muutosten hyväksymisessä ja sen mahdolliset vaikutukset ETIAS-järjestelmän ja yhteentoimivuuspaketin täytäntöönpanoon
- suhtautuu myönteisesti viraston suunnittelua koskevien sisäisten valmiuksien lisäkehitykseen sekä talousarvion toteuttamisen ja moitteettoman varainhoidon ennakoivaan hallintaan, sillä maksusitoumusten ja maksujen toteutumistasot ovat yleisesti korkeita (maksusitoumukset 99,1 prosenttia ja maksut 99,0 prosenttia, kun tavoite oli 95 prosenttia)
- ilmaisee tyytyväisyytensä viraston sisäisen valvontajärjestelmän tehokkaasta toiminnasta, mistä annetaan tunnustusta säännöllisissä ulkoisissa ja sisäisissä tarkastuksissa.

Arvio viraston johtamisesta

Hallintoneuvosto ottaa huomioon viraston vuonna 2020 saavuttamat tulokset, vuonna 2020 tehtyjen sisäisten ja ulkoisten tarkastusten myönteiset tulokset ja viraston hallintoelimille säännöllisesti annetut yksityiskohtaiset tiedot ja on tyytyväinen viraston johtamisen laatuun vuonna 2020.

Muutokset henkilöresurssien ja taloudellisten resurssien käytössä vuotuisen työohjelmaan verrattuna

Hallintoneuvosto

- katsoo, että tämä kertomus on riittävä vakuutus siitä, että virasto käyttää henkilöresurssiaan ja taloudellisia resurssiaan niiden suunniteltuun käyttötarkoitukseen vuosia 2020–2022 koskevaan yhtenäiseen ohjelma-asiakirjaan kuuluvassa vuonna 2020 koskevassa vuosittaisessa työohjelmassa esitetyn mukaisesti
- katsoo, että muutokset resurssien käytössä eivät ole merkittäviä ja että ne ovat perusteltuja viraston saavuttamien tulosten ja vuonna 2020 tehtyjen tarkastusten tulosten perusteella
- korostaa, että virastolle on annettava riittävät henkilöresurssit ja taloudelliset resurssit, jotta se pystyy huolehtimaan viraston vastuulle vuosien 2021–2027 ohjelmakaudella annetuista tehtävistä.

Keskeiset suorituskykyindikaattorit

Hallintoneuvosto antaa tunnustusta sille, että viraston keskeisten suorituskykyindikaattorien saavuttamistaso oli vuonna 2020 erittäin hyvä.

Riski- ja valvontaympäristö

Hallintoneuvosto

- antaa tunnustusta sille, että viraston sisäiset valvontajärjestelmät ovat tehokkaita viraston saavuttamien tulosten sekä sisäisten ja ulkoisten tarkastusten tulosten perusteella
- antaa tunnustusta sisäisen valvonnan kehityksen tehokkaasta toiminnasta; panee merkille raportin sen täytäntöönpanosta ja kannustaa virastoa jatkamaan kehityksen täytäntöönpanoa ja seurantaa
- suhtautuu myönteisesti tietotekniikkaviraston varatoimitusjohtajan nimittämiseen riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavaksi päälliköksi
- antaa tunnustusta sille, että organisaation suurimmat riskit on tunnistettu ja arvioitu ja että asianmukaiset valmiussuunnitelmat otettiin käyttöön vuonna 2020.

Suosituksset vuodelle 2021

Hallintoneuvosto ottaa huomioon tässä kertomuksessa annetut tiedot ja kannustaa virastoa

- jatkamaan toimeksiantonsa täyttämistä yhtä tehokkaasti ja vaikuttavasti kuin tähänkin asti
- jatkamaan rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän, ECRIS-TCN-järjestelmän ja järjestelmien yhteentoimivuuskomponenttien käyttöönottoa mahdollisimman nopeasti ja keskittymään siinä voimakkaasti uusien järjestelmien laadun ja luotettavuuden takaamiseen
- pyrkimään saamaan synergiaetuja osoitettujen henkilöresurssien ja taloudellisten resurssien käytössä aina, kun se on mahdollista
- jatkamaan viipymättä hanketta, jossa viraston Strasbourgin teknistä toimipaikkaa laajennetaan
- tekemään edelleen tiivistä, tehokasta ja avointa yhteistyötä jäsenvaltioiden, Euroopan komission ja asiaankuuluvien EU:n virastojen kanssa uusien järjestelmien ja niiden yhteentoimivuuskomponenttien oikea-aikaisen ja laadukkaan käyttöönoton varmistamiseksi
- saattamaan viipymättä loppuun rekrytoinnin kaikkia viraston henkilöstötaulukossa tarkoitettuja toimia varten
- viemään viipymättä päätökseen viraston hankintastrategian kehittämisen.

Arviot tulojen ja menojen hyväksyjän antamista vahvistuksista ja varaumista

Hallintoneuvosto katsoo, että käytössä on riittävät ja asianmukaiset toimenpiteet havaittujen johtamisen ja valvonnan puutteiden käsittelemiseksi.

Päätelmät

Hallintoneuvosto on erittäin tyytyväinen tietotekniikkaviraston yleiseen suorituskykyyn vuonna 2020 ja viraston saavutuksiin vuoden aikana. Ne ovat viraston vuotta 2020 koskevassa vuosittaisessa työohjelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisia. Hallintoneuvosto on tyytyväinen myös käytettävissä olevien henkilöresurssien ja taloudellisten resurssien käytön asianmukaisuuteen ja tasoon. Hallintoneuvosto kuitenkin korostaa, että huolenaiheena on edelleen viraston henkilöstöön kohdistuva huomattava työpaine, joka johtuu useista rinnakkain toteutettavista monimutkaisista hankkeista, ja korostaa, että virastoa on edelleen vahvistettava lisähenkilöresursseilla sekä sen operatiivisten että laaja-alaisen ja organisaatioiden välisten toimintojen osalta.

Hallintoneuvosto kehottaa virastoa jatkamaan sen kiitettäviä toimenpiteitä viraston toimeksiannon täyttämässä ja etenemään ripeästi sen vastuulle annettuja uusia aloitteita eli rajanylitystietojärjestelmää, ETIAS-järjestelmää, ECRIS-TCN-järjestelmää ja yhteentoimivuuspakettia, koskevassa työssä. Hallintoneuvosto tiedostaa myös viraston keskustasolla tekemän työn ja jäsenvaltioiden kansallisella tasolla tekemän työn keskinäiset riippuvuudet ja kehottaa tietotekniikkavirastoa jatkamaan tiivistä ja tehokasta yhteistyötä niiden ja Euroopan komission kanssa, jotta uusien järjestelmien käyttöönoton lopullinen onnistuminen voidaan varmistaa.

Hallintoneuvosto tunnustaa viraston Strasbourgin teknisen toimipaikan toisen laajennuksen olevan strategisesti merkittävä ja varmistavan viraston henkilöstölle ja paikalla työskenteleville toimeksisaajille asianmukaiset työskentelyolot. On myös tarpeen varmistaa, että tietokeskuksessa on riittävästi kapasiteettia sekä uusien että nykyisten järjestelmien käyttöönottoon ja hallinnoimiseen tehokkaasti ja kestävästi ja että samalla taataan edelleen

kaikkien järjestelmien keskeytymätön käytettävyys ja oikea-aikainen kehitys. Hallintoneuvosto kehottaa virastoa jatkamaan tätä hanketta viipymättä.

Hallintoneuvosto arvostaa viraston toimitusjohtajan sekä tietotekniikkaviraston johdon ja henkilökunnan sitoutumista ja saavutuksia tämän uskomattoman haastavan vuoden aikana ja kiittää heitä ammattimaisesta ja miellyttävästä yhteistyöstä.

Zsolt Szolnoki, hallintoneuvoston puheenjohtaja

Alkusanat

Krum Garkov

Toimitusjohtaja

Kuva: Aigar Lusti

Vuosi 2020 oli tietotekniikkavirastolle poikkeuksellinen vuosi. Covid-19-pandemia sai aikaan maailmanlaajuisen kriisin, joka aiheutti valtavaa painetta talous-, sosiaali- ja terveysjärjestelmille. Sen vaikutus useisiin ihmisiin oli välitön. Seurauksena oli järkyttävän suuri määrä kuolleita ja monia kielteisiä vaikutuksia miljardien ihmisten arkielämään ympäri maailmaa. Kriisi vaikutti syvästi kaikkiin Euroopan unionin jäsenvaltioihin, joissa ripeästi otettiin käyttöön useita hätätoimenpiteitä, joilla pyrittiin rajoittamaan pandemiaa ja vähentämään kansalaisten terveysriskejä.

Tänä epävarmana aikana oli ehdottoman tärkeää pitää jäsenvaltioiden välistä koordinoitua ja yhteistyötä yllä sisäisen turvallisuuden, rajaturvallisuuden ylläpitämisen ja muuttoliikkeen hallinnan aloilla. Siinä nykyisten laaja-alaisten tietojärjestelmien (Schengenin tietojärjestelmän, viisumitietojärjestelmän ja Eurodac-järjestelmän) keskeytymätön käytettävyys ja eteneminen rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän ja yhteentoimivuuspaketin käyttöönotossa olivat erittäin tärkeitä.

Olen vakuuttunut siitä, että tietotekniikkavirasto on pystynyt vastaamaan näihin haasteisiin menestyksekkäästi. Virasto pystyi mukauttamaan toimintamalliaan ripeästi ja varmistamaan toiminnan jatkuvuuden ja nykyisten laaja-alaisten tietojärjestelmien käytettävyyden ottamalla käyttöön useita lieventämistoimenpiteitä kriisiin vastaamiseksi. Samalla virasto onnistui selviytymään häiriöistä, joita covid-19-kriisi aiheutti suunnitelluille toimille, erityisesti viraston vastuulle annettujen uusien järjestelmien (rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän, ECRIS-TCN-järjestelmän, yhteentoimivuuden, uuden Schengenin tietojärjestelmän jne.) käyttöönoton osalta ja vähentämään kielteistä vaikutusta mahdollisimman paljon. Tämä saatiin aikaan tiiviissä ja rakentavassa yhteistyössä jäsenvaltioiden ja Euroopan komission kanssa.

Tietotekniikkaviraston piti koko vuoden ajan pyrkiä optimoimaan käytettävissä olevien henkilöresurssien ja taloudellisten resurssien käyttöä, jotta pystyttiin huolehtimaan päivittäisistä toimista ja etenemään viraston uusissa tehtävissä. Vuonna 2020 virasto myös jatkoi sisäistä muutosohjelmaansa huolimatta covid-19-kriisistä johtuneista vaikeuksista.

Tänä uskomattoman haastavana vuonna koko virasto, sen ryhmät ja henkilöstö osoittivat sinnikkyytensä, mukautuvuutensa ja kykynsä toimia oikea-aikaisesti ja hallita muutosta. Tietotekniikkavirasto pysyi sitoutuneena toimeksiantoonsa pitämällä toimintaansa yllä 24 tuntia vuorokaudessa vuoden jokaisena päivänä. Se tuki sidosryhmiään uusien työskentelymenetelmien ripeässä käyttöönotossa lisäämällä tiedotusta operaatioiden tilanteesta ja tilanteiden muuttumisesta sekä mittaamalla ja lieventämällä ennakoivasti pandemian vaikutuksia. Näin tietotekniikkavirasto todisti olevansa jäsenvaltioiden vahva, uskottava ja luotettava kumppani.

Vuonna 2020 viraston toiminta perustui kolmeen painopisteeseen:

- 1) keskitytään ydintoimintaan: viraston vastuulla olevien järjestelmien operatiivinen hallinta ja kehitys, koska ne ovat tärkeitä EU:n sisäisen turvallisuuden, rajaturvallisuuden ylläpitämisen ja muuttoliikkeen hallinnan vuoksi
- 2) edetään viraston vastuulle annettujen uusien tehtävien toteuttamisessa: rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän, ECRIS-TCN-järjestelmän ja yhteentoimivuuspaketin kehittäminen mahdollisimman nopeasti
- 3) jatketaan organisaatiomuutosohjelmaa, jonka tarkoituksena on toimia viraston onnistuneen ja kestäväen kehityksen käynnistäjänä pitkällä aikavälillä.

Pandemian ohella toimintaympäristön haastavuutta lisäsivät oikeus- ja sisäasioiden poliittisten painopisteiden kehitys vuoden aikana, viraston samanaikaisesti toteuttamien toimien suuri määrä sekä viraston sidosryhmien suuret odotukset. Olen kuitenkin vakuuttunut siitä, että tietotekniikkavirasto pystyi vastaamaan kaikkiin vuoden 2020 aikana eteen tulleisiin haasteisiin onnistuneesti. Tästä kertomuksesta saadaan tämän väitteen todentamiseksi paljon vankkaa näyttöä. Haluaisin tuoda esiin erityisesti seuraavat:

- Virasto varmisti sen vastuulla olevien järjestelmien keskeytymättömän käytettävyyden huolimatta haastavista toimintaolosuhteista.
- Virasto eteni huomattavasti rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän, ECRIS-TCN-järjestelmän ja yhteentoimivuuspaketin käyttöönotossa.
- Viraston sisäistä muutosohjelmaa jatkettiin onnistuneesti.
- Virasto onnistui entisestään nostamaan profiliaan EU:n toimielinten luotettavana kumppanina ja neuvonantajana.
- Viraston henkilöstö oli edelleen erittäin sitoutunutta ja omistautunutta, ja vaihtuvuus oli vähäistä.

Nämä saavutukset antavat jälleen kerran sidosryhmille varmuuden siitä, että virasto pystyy täyttämään niiden odotukset ja saavuttamaan tavoitteensa onnistuneesti. Kun muistelen vuonna 2020 kohdattuja haasteita ja tietotekniikkaviraston osoittamaa ketteryttä, olen vakuuttunut siitä, että virastolla on vankka perusta auttaa jäsenvaltioita ja koko EU:ta jatkossa entistäkin paremmin.

Kaikki tämä on yhteisten ponnistelujen ansiota. Sen vuoksi haluan kiittää jäsenvaltioita, niiden maiden hallituksia, joissa virastolla on toimipaikkoja, Euroopan komissiota, Euroopan parlamenttia ja Euroopan unionin neuvostoa sekä EU:n kumppanivirastojamme horjumattomasta tuesta ja rakentavasta yhteistyöstä vuoden aikana. Haluan myös kiittää kaikkia työtovereitani tietotekniikkavirastossa omistautumisesta, kovasta työstä ja sinnikkydestä viraston tavoitteisiin pyrkimisessä ja sen sidosryhmien odotusten täyttämässä huolimatta niistä poikkeuksellisista haasteista ja esteistä, joita meillä kaikilla oli.

Vuosi 2020 opetti meidät valmistautumaan yllätyksiin ja hallitsemaan epävarmuutta paremmin. Covid-19 pakotti meidät muuttamaan päivittäisiä rutiinejamme ja mukauttamaan toimintamallimme uuteen todellisuuteen. Voin ylpeänä todeta, että haasteista huolimatta virasto osoitti olevansa erittäin sinnikäs, ketterä ja paneutunut tehtäväänsä eli auttamaan jäsenvaltioita niiden pyrkimyksissä tehdä Euroopasta entistä turvallisempi.

Vaatimustaso ei laske ensi vuonna eikä sitä seuraavina vuosina. Virasto jatkaa toimimista erittäin dynaamisessa ja haastavassa ympäristössä. On kuitenkin varmaa, että haasteista ja olosuhteista riippumatta tietotekniikkaviraston ensisijainen tavoite pysyy selkeänä: se auttaa jäsenvaltioita niiden pyrkimyksissä tehdä Euroopasta entistä turvallisempi ja voimakkaampi. Tässä pyrkimyksessä onnistuminen edellyttää, että virasto pitää sidosryhmät ja niiden tarpeet kaiken tekemisensä keskiössä ja varmistaa, että se toimittaa sidosryhmille palveluja tehokkaasti, asiantuntevasti ja ketterästi horjumattoman sitoutuneesti.

Krum Garkov, toimitusjohtaja

Tiivistelmä

Tietotekniikkaviraston konsolidoidussa vuotuisessa toimintakertomuksessa 2020 tehdään jäsenelty yleiskatsaus vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan Euroopan unionin viraston, jäljempänä 'tietotekniikkavirasto' tai 'virasto', vuonna 2020 toteuttamiin toimiin ja sen saavuttamiin tavoitteisiin. Tietotekniikkaviraston perustamisasetuksen mukaisesti hallintoneuvosto arvioi konsolidoidun vuotuisen toimintakertomuksen neuvoo-antavia ryhmiä kuultuaan, erityisesti vertaamalla saavutettuja tuloksia vuotta 2020 koskevassa vuosittaisessa työohjelmassa asetettuihin tavoitteisiin (yhtenäinen ohjelma-asiakirja 2020–2022). Hallintoneuvoston hyväksyttyä konsolidoidun vuotuisen toimintakertomuksen se lähetetään vuosittain heinäkuun 1. päivään mennessä Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle sekä julkaistaan.

Viraston vuotta 2020 koskeva vuotuinen työohjelma perustui seuraaviin operatiivisiin painopisteisiin:

- järjestelmien korkeatasoisen suorituskyvyn ja käytettävyyden ylläpito
- uudelleenlaadituista SIS-asetuksista johtuvien vaatimusten täytäntöönpano
- uusien järjestelmien (EES, ETIAS ja ECRIS-TCN) kehittäminen
- yhteentoimivuuksasetuksissa esitettyjen komponenttien kehittäminen
- Strasbourgin teknisen toimipaikan, myös tietokeskuksen, laajennuksen toisen vaiheen toteuttaminen.

Tietotekniikkaviraston yleinen suorituskyky vuonna 2020 osoitti, että virasto on edelleen vankkumaton ja luotettava kumppani oikeus- ja sisäasioiden alalla ja että sillä on vakaa organisaatorakenne sekä erittäin pätevä henkilöstö. Tietotekniikkavirasto osoitti koko vuoden olevansa Schengen-rakenteen keskeinen osa, joka helpotti EU:n kansalaisten yhden perusoikeuden – liikkumisvapauden – turvallista ja suojattua käyttöä. Virasto onnistui sitä paitsi saavuttamaan tavoitteensa huolimatta haasteista, joita maailmanlaajuisen pandemian aiheuttama ainutlaatuinen tilanne sai aikaan.

Pandemian hillitsemiseksi käyttöön otetut rajoitustoimenpiteet vaikuttivat tietotekniikkavirastoon aivan kuten muuhunkin maailmaan. Kriisin alusta alkaen virasto otti käyttöön tarvittavia toimenpiteitä, joilla varmistettiin sen henkilöstön ja itse paikalla työskentelevien toimeksisaajien terveys ja turvallisuus, turvattiin tietotekniikkaviraston operatiiviseen hallintaan kuuluvien laaja-alaisten tietojärjestelmien jatkuva ja keskeytymätön käyttö ja vähennettiin tilanteen vaikutusta kehitystoimiin. Näillä erityisjärjestelyillä pystyttiin takaamaan palvelujen jatkuvuus jäsenvaltioille. Sekä Strasbourgin tekninen toimipaikka että St. Johann im Pongau varatoimipaikka pysyivät toimintakunnossa koko pandemian ajan. Sen ansiosta Schengenin tietojärjestelmä, viisumitietojärjestelmä ja Eurodac-järjestelmä olivat jäsenvaltioiden käytettävissä ilman suuria keskeytyksiä tai häiriöitä. Uusiin kehitystoimiin pandemia vaikutti monin tavoin, etenkin matkustusrajoitusten ja tietokeskukseen pääsyä koskevien rajoitusten vuoksi. Virasto kehitti kuitenkin yhteistyössä komission ja jäsenvaltioiden kanssa tehokkaita lieventämistoimenpiteitä, joilla pandemian vaikutusta uusien järjestelmien kehittämiseen vähennettiin.

Oikeudellisen kehityksen kehittyminen

Vuosi 2020 toi huomattavia muutoksia lainsäädännölliseen ympäristöön, jossa tietotekniikkavirasto toimii:

- Euroopan komissio antoi 23. syyskuuta 2020 ehdotuksensa **uudelleenlaadituksi Eurodac-asetukseksi** komission uuden muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen yhteydessä. Sopimuksessa käsitellään kaikkia tekijöitä, jotka kuuluvat muuttoliikettä koskevaan kokonaisvaltaiseen eurooppalaiseen lähestymistapaan. Ehdotuksella pyritään luomaan entistä parempia ja nopeampia menettelyjä koko turvapaikka- ja muuttoliikejärjestelmässä sekä saamaan aikaan tasapaino vastuun ja yhteisvastuun oikeudenmukaista jakamista koskevien periaatteiden osalta.
- Vuonna 2020 jatkettiin neuvotteluja **uudelleenlaaditusta VIS-asetuksesta** ja viisumitietojärjestelmään tehtävistä muutoksista. Vuoden lopussa päästiin poliittiseen sopimukseen, ja säädös saavutti viimeisen

hyväksymisvaiheen. Uusi asetus edistää lyhytaikaisia viisumeita koskevan menettelyn turvallisuutta, ja sen nojalla pitkäaikaiset viisumit ja oleskeluluvat sisällytetään tietokantaan sekä varmistetaan viisumitietojärjestelmän ja muiden asiaankuuluvien EU:n järjestelmien ja tietokantojen välinen yhteentoimivuus.

- Neuvotteluja jatkettiin myös **ETIAS-järjestelmään tehtävistä muutoksista**, mutta niitä ei päästy hyväksymään vuoden loppuun mennessä. Virasto on kuitenkin jo ottanut huomioon kaikki asianomaisia järjestelmiä eli rajanylitystietojärjestelmää, ETIAS-järjestelmää ja ECRIS-TCN-järjestelmää koskevissa asiaankuuluvissa asiakirjoissa ilmoitetut vaatimukset.
- Komissio antoi 2. joulukuuta 2020 ehdotuksen **e-CODEX-järjestelmästä** (sähköisen oikeuden viestintä verkossa tapahtuvan tiedonsiirron kautta). Se kuului pakettiin, jonka tarkoituksena on nykyaikaistaa EU:n oikeusjärjestelmiä ja nopeuttaa niiden digitalisaatiota. e-CODEX on keskeinen väline rajatylittävän yhteistyön varmistamisessa siviili-, kauppa- ja rikosoikeudellisissa menettelyissä. Ehdotuksen mukaan tämän järjestelmän operatiivinen hallinta annetaan tietotekniikkaviraston vastuulle 1. heinäkuuta 2023.
- Euroopan komissio esitteli 19. helmikuuta 2020 **Valkoisen kirjan tekoälystä – Eurooppalainen lähestymistapa huippuosaamiseen ja luottamukseen**. Tietotekniikkavirasto selvittää tässä yhteydessä mahdollisuuksia erityisten tekoälyä koskevien osatekijöiden mahdolliseen käyttöönottoon sen hallinnoimissa järjestelmissä.
- Euroopan komissio esitteli 24. heinäkuuta 2020 **EU:n turvallisuusunionistrategiaa** koskevan hankkeen vuosiksi 2020–2025. Strategiassa esitetään neljä strategista painopistettä, ja tietotekniikkavirasto osallistuu niiden kaikkien toteuttamiseen, erityisesti painopisteen 4, joka koskee vahvaa eurooppalaista turvallisuusekosysteemiä.
- Euroopan komissio antoi 16. joulukuuta 2020 tiedonannon **EU:n kyberturvallisuusstrategiasta digitaaliseen vuosikymmenelle**. Tietotekniikkavirasto auttaa omalla asiantuntemusalallaan huolehtimaan kriittisten infrastruktuurien kyberturvallisuuden maailmanluokan ratkaisuisista ja vaatimuksista sekä uusien teknologioiden kehittämisestä ja soveltamisesta.

Uusien järjestelmien käyttöönotto ja innovointi

Tietotekniikkavirasto jatkoi vuonna 2020 viraston vastuulle annettujen uusien järjestelmien (EES, ETIAS ja ECRIS-TCN) käyttöönottoa sekä uusien ja nykyisten järjestelmien yhteentoimivuuden kehittämistä. Näitä laaja-alaisia hankkeita on järjestetty sisäisinä ohjelmia, jotta voidaan varmistaa yhteisvaikutus ja käyttää tehokkaasti saatavilla olevia henkilöresursseja ja taloudellisia resursseja.

- **Rajanylitystietojärjestelmä:** Tietotekniikkavirasto toteutti vuonna 2002 merkittäviä toimenpiteitä, joilla varmistetaan rajanylitystietojärjestelmän käyttöönotto suunnitellun aikataulun mukaisesti ja vähennetään covid-19-pandemian vaikutusta. Virasto saavutti elokuussa tärkeän välitavoitteen, kun se sai vaatimus- ja eritelmävaiheen päätökseen. Virasto kehitti ja toteutti keskusjärjestelmäsimulaattorin käyttäjille ja antoi jäsenvaltioille etäkoulutusta. Yhdenmukaisen kansallisen rajapinnan (NUI) asentaminen ja viisumitietojärjestelmän viestintäinfrastruktuurin päivitys (tarvitaan rajanylitystietojärjestelmää ja ETIAS-järjestelmää varten kaikissa jäsenvaltioissa) saatiin lähes kokonaan päätökseen huolimatta pandemiasta johtuvista rajoituksista, jotka vaikuttivat teknisiin toimipaikkoihin pääsemiseen. Virasto asensi 64 yhdenmukaisesta kansallisesta rajapinnasta yhteensä 57, ja verkon päivityksiä tehtiin 65 teknisestä toimipaikasta 56:ssa eri jäsenvaltioissa.

Rajanylitystietojärjestelmän BMS/sBMS-puitesopimus allekirjoitettiin huhtikuussa, mikä käynnisti kehitysprosessin. Virasto sai lisäksi päätökseen rajanylitystietojärjestelmän ja viisumitietojärjestelmän

yhteentoimivuuteen liittyvän kehitystyön ja hyväksyi tekniset eritelmat rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän verkkopalvelun kehittämistä varten. Se on järjestelmän toinen olennainen rakenneosa.

Oikeus- ja sisäasioiden (OSA) neuvosto päätti 14. joulukuuta 2020 lykätä rajanylitystietojärjestelmän käyttöönottoa kahdella kuukaudella, maaliskuusta toukokuuhun 2022. Näin voitiin pehmentää pandemian vaikutusta ja antaa jäsenvaltioille enemmän valmistautumisaikaa.

- **ETIAS:** ETIAS-järjestelmän kehittämistä jatkettiin vuonna 2020 tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja komission kanssa. Covid-19-pandemiasta huolimatta virasto onnistui jatkamaan järjestelmän käyttöönottoa suunnitellusti. Hallintoneuvosto hyväksyi syyskuussa tekniset tarjouseritelmat ETIAS-järjestelmän kehittämistä varten. Tarjousmenettely käynnistettiin sittemmin osana poikkialaista suunnittelukehystä. Pandemia ei vaikuttanut ETIAS-järjestelmän käyttöönoton aikatauluun.
- **Yhteentoimivuus:** Virasto laati vuoden 2020 ensimmäisellä puoliskolla tekniset tarjouseritelmat eurooppalaista hakuportaalia, yhteistä henkilötietorekisteriä, rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistinta ja raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkistoa varten¹. Eri yhteentoimivuuskomponenttien eritelmien arviointi- ja hyväksymismenettelyt aloitettiin heinäkuussa, ja arviointi saatiin päätökseen marraskuussa. Prosessi on tarkoitus päättää virallisesti vuonna 2021, mikäli komissiolta saadaan puoltava lausunto. Yhteentoimivuuskomponenttien kehittämistä koskeva tarjousmenettely käynnistettiin joulukuussa osana poikkialaista suunnittelukehystä. Pandemia ei ole vaikuttanut yhteentoimivuuskomponenttien käyttöönoton aikatauluihin.
- **ECRIS:** Tietotekniikkavirasto tehosti vuonna 2020 toimintaansa EU:n oikeusalan yhteisössä. Tietotekniikkavirasto otti 14. huhtikuuta 2020 vastuulleen **ECRIS-viitesovelluksen** ylläpidon. Virasto pystyi päivittämään onnistuneesti viestintäprotokollan ja sitoutui toteuttamaan kymmenen vaihtoehtoista kehittyvää muutosta, jotka olivat etusijalla. Lisäksi tietotekniikkavirasto jatkoi **ECRIS-TCN-järjestelmän** kehittämistä suunnitellusti, ja luonnos teknisiksi tarjouseritelmiksi toimitettiin arvioitavaksi marraskuussa.
- Virasto pyrkii laaja-alaisten tietojärjestelmien kehittämisessä pois siilotyöskentelystä, ja siksi se käynnisti vuonna 2020 ensimmäisen **poikkialaisen suunnittelukehysesä**. Poikkialaisen suunnittelukehysesän tavoitteena on saada aikaan sopimussuoja uusien tietojärjestelmien suunnittelulle, kehittämiselle, testaukselle ja käyttöönotolle. Se on virastolle merkittävä välitavoite ja tähän mennessä suurin tietotekniikkaviraston koskaan allekirjoittama tarjous. Poikkialaista suunnittelukehystä käytettiin myös ETIAS-järjestelmän, yhteentoimivuuskomponenttien ja ECRIS-TCN-järjestelmän kehittämisessä tarvittavien palvelujen hankkimiseen.
- Koska tietotekniikkaviraston toimeksianto on äskettäin laajentunut, virasto lisäsi toimenpiteitään **tutkimuksen ja innovoinnin** alalla ja julkaisi raportin tekoälystä laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisessa hallinnassa. Virasto käynnisti lisäksi hankkeen, jossa kehitetään ja testataan EU:n viisumihakemusportaalin prototyyppiä, tuki aktiivisesti EU:n sisäisen turvallisuuden innovointikeskusta (EU:n neuvoston käynnistämä hanke) ja laati etenemissuunnitelman neuvoston joulukuussa hyväksymälle standardoinnille.

Nykyisten järjestelmien operatiivinen hallinta ja kehittäminen

Schengenin tietojärjestelmän, viisumitietojärjestelmän / biometrisen tunnistusjärjestelmän ja Eurodac-järjestelmän suorituskyky ja käytettävyys olivat raportointijaksolla asiaankuuluvien palvelutasosopimusten mukaisia. Pandemian vaikutuksista huolimatta kaikki järjestelmät pysyivät koko ajan käytettävissä, ja viraston kahdessa teknisessä toimipaikassa pidettiin jatkuvaa toimintaa yllä, kuten järjestelmien operatiivista hallintaa koskevissa

¹ Eurooppalainen hakuportaali (ESP), yhteinen henkilötietorekisteri (CIR), rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistin (MID) ja raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkisto (CRRS)

keskeisissä suorituskykyindikaattoreissa edellytetään (eli järjestelmien käytettävyys ja vastausajat). Schengenin tietojärjestelmä oli käytettävissä 99,94-prosenttisesti, viisumitietojärjestelmä 99,93-prosenttisesti ja Eurodac-järjestelmä 99,87-prosenttisesti. Liikenne kaikissa järjestelmissä väheni covid-19-pandemian vuoksi huomattavasti maaliskuusta alkaen.

Virasto eteni vuonna 2020 huomattavasti **uudelleenlaaditun SIS-asetuksen** täytäntöönpanossa. Tammikuussa järjestelmässä otettiin käyttöön kaksi uutta ominaisuutta. Yhdessä lisättiin uusi toiminto sormenjälkien automaattiseen tunnistusjärjestelmään (AFIS) ja toisessa muodostettiin yhteydet Schengenin tietojärjestelmään Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastolle (Europol), Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virastolle (Eurojust) ja Euroopan raja- ja merivartiostolle (Frontex). Virasto eteni myös kahden keskeisen väliversion kehittämisessä hankkeessa, joka liittyi muutoksiin henkilöitä ja esineitä koskeissa kuulutuksissa. Joulukuussa tietotekniikkavirasto toimitti jäsenvaltioiden arvioitavaksi päivitetyn version järjestelmän teknisistä asiakirjoista (eli rajapinnan määrittelyasiakirjasta / yksityiskohtaisista teknisistä eritelmistä). Päivitettyissä asiakirjoissa käsitellään järjestelmien biometrisiä tunnisteita ja muutoksia, jotka johtuvat sekä sormenjälkien automaattisesta tunnistusjärjestelmästä että uudelleenlaadituista EU:n asetuksista. Virasto jatkoi myös sormenjälkien automaattisen tunnistusjärjestelmän toiseen vaiheeseen liittyviä kehitysohjelmia, jotta järjestelmän kyselykapasiteettia voitaisiin lisätä. Irlannin yhdistäminen Schengenin tietojärjestelmään eteni, kun toimintakuntoon saattamista harjoiteltiin onnistuneesti tammikuussa 2020. Lopullisesti järjestelmä on määrä ottaa käyttöön 15. maaliskuuta 2021. Myös Kyproksen yhdistäminen järjestelmään eteni, kun vuoden 2020 aikana saatettiin useita testausvaiheita päätökseen.

Viisumitietojärjestelmän / biometrisen tunnistusjärjestelmän osalta virasto onnistui lisäämään biometrisen tunnistusjärjestelmän kapasiteettia 85 miljoonaan tietueeseen. Näin varmistettiin, että sen kapasiteetti riittää täyttämään jäsenvaltioiden kasvavat tarpeet, jotka johtuvat EU:n yhteisen viisumipolitiikan täytäntöönpanosta. Virasto käsiteli myös uusien käyttäjien yhdistämistä (eli Europolin sekä passiivisen käyttöoikeuden myöntämistä Bulgarialle ja Romanian). Viisumitietojärjestelmä on teknisesti valmis uusien käyttäjien käytettäväksi. Viisumitietojärjestelmän ja rajanylitystietojärjestelmän tuleva yhteenliittäminen on vaikuttanut suuresti viisumitietojärjestelmän / biometrisen tunnistusjärjestelmän kehitykseen. Virasto osallistui myös uuden VIS-asetuksen laatimiseen.

Vuonna 2020 **Eurodac-järjestelmässä** tapahtui vain järjestelmään liittyvää teknistä kehitystä, kun taas toiminnallinen kehitys pidettiin jäissä odottamassa asiaankuuluvan lainsäädännön antamista. Tietotekniikkavirasto aloitti vuoden 2020 toisella puoliskolla valmistelut Eurodac-järjestelmän uudelleensuunnittelua varten. Sen avulla virasto pystyy takaamaan järjestelmän puolivälin käytettävyyden jäsenvaltioille ja samalla varmistamaan, että uusia toimintoja kehitetään ja otetaan oikea-aikaisesti käyttöön niiden hyväksymisen jälkeen.

Infrastrukturi ja verkot

Virasto varmisti vuoden 2020 ajan infrastruktuurinsa operatiivisen hallinnan ja päivittäisen toiminnan sekä Strasbourgin teknisessä päätoimipaikassa että St. Johann im Pongau varatoimipaikassa Itävallassa.

Virasto hallinnoi myös Schengenin tietojärjestelmän ja viisumitietojärjestelmän viestintäinfrastruktuureita, joiden suorituskyky oli lakisääteisten ja operatiivisten vaatimusten mukainen. Schengenin tietojärjestelmän viestintäinfrastruktuurin käytettävyys oli 99,9997 prosenttia ja viisumitietojärjestelmän viestintäinfrastruktuurin 99,9865 prosenttia. SIS II -järjestelmän toisen salauskerroksen käytettävyys oli 100 prosenttia.

Virasto jatkoi myös Schengenin tietojärjestelmän viestintäinfrastruktuurin päivittämistä varmistaakseen, että jäsenvaltiot voivat käyttää tehokkaasti järjestelmän uusia toimintoja, jotka johtuvat uudelleenlaadituista asetuksista ja sormenjälkien automaattista tunnistusjärjestelmää koskevista hankkeista. Viisumitietojärjestelmän viestintäinfrastruktuuri päivitettiin osana rajanylitystietojärjestelmän ohjelmaa, jotta voitiin turvata myös rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän tulevassa toiminnassa tarvittava kaistanleveys.

Yhteistyö sidosryhmien kanssa

Tietotekniikkavirasto jatkoi vuonna 2020 tiivistä, avointa ja rakentavaa yhteistyötään viraston hallintoneuvoston, (viisumitietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän, yhteentoimivuuden ja ECRIS-TCN-järjestelmän) ohjelmien hallintoneuvostojen ja (Schengenin tietojärjestelmän, viisumitietojärjestelmän, Eurodac-järjestelmän, rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän, yhteentoimivuuden ja ECRIS-TCN-järjestelmän) neuvoa-antavien ryhmien kanssa. Virasto tuki myös komission, neuvoston ja Euroopan parlamentin kanssa käynnissä olevia keskusteluja sekä nykyisistä että uusista laaja-alaisista tietojärjestelmistä ja yhteentoimivuuden arkkitehtuurista.

Tietotekniikkavirasto jatkoi myös osallistumistaan Schengen-arviointimekanismiin auttamalla seuraamaan Schengenin säännösten soveltamista. Siinä keskityttiin Schengenin tietojärjestelmän käyttöalueisiin ja EU:n yhteisen viisumipolitiikan täytäntöönpanoon.

Viraston seitsemäs vuosikokous järjestettiin 26. marraskuuta 2020 yhteistyössä EU:n neuvoston puheenjohtajavaltion Saksan kanssa. Siinä käsiteltiin yhteentoimivuutta ja EU:n oikeus- ja sisäasioiden yhteisön digitaalisen häiriönsietokyvyn rakentamista. Kokous järjestettiin ensimmäisen kerran kokonaan verkossa. Erityisellä virtuaalialustalla toteutetut suorat verkkolähettykset tavoittivat laajemman yleisön kuin tavalliset kasvatusten järjestetyt kokoukset. Rekisteröityneitä osallistujia oli yli 500.

Vuonna 2020 kokonaan digitaalisessa muodossa järjestettiin myös tietotekniikkaviraston säännöllinen vuorovaikutusfoorumi toimialan kanssa, nimittäin toimialan asiantuntijakeskustelu 2020. Tämän vuoden tapahtuman nimi oli "Data Quality and Interoperability: Addressing the Capability Gaps through Standardisation". Se järjestettiin 3.–5. marraskuuta, ja siinä oli yli 320 osallistujaa yli 90 organisaatiosta ja 35 maasta.

Vuonna 2020 tietotekniikkavirasto laati kahdenvälisiä yhteistyösuunnitelmia ja neuvotteli niistä useiden oikeus- ja sisäasioiden (OSA) alan virastojen kanssa. Syyskuussa tietotekniikkavirasto teki vuosiksi 2020–2022 yhteistyösuunnitelman Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) kanssa. Tietotekniikkaviraston ja Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) toimitusjohtajat allekirjoittivat 12. marraskuuta 2020 yhteistyösuunnitelman vuosiksi 2020–2022. Lisäksi tietotekniikkavirasto ja Euroopan unionin kyberturvallisuusvirasto (ENISA) neuvottelivat vuosiksi 2021–2023 yhteistyösuunnitelman, joka allekirjoitettiin 9. tammikuuta 2021.

Tietotekniikkavirasto piti myös tiivistä yhteyttä muihin kumppanivirastoihin, esimerkiksi Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirastoon (CEPOL) koulustoitimista, Frontexiin Schengenin tietojärjestelmästä, rajanylitystietojärjestelmästä, ETIAS-järjestelmästä ja yhteentoimivuudesta, Europoliin Schengenin tietojärjestelmästä, SIRENE-verkosta, viisumitietojärjestelmästä, rajanylitystietojärjestelmästä, ETIAS-järjestelmästä ja yhteentoimivuudesta sekä Eurojustiin Schengenin tietojärjestelmästä ja Eurodac-järjestelmästä. Muuta aktiivista yhteistyötä tehtiin myös oikeus- ja sisäasioiden virastojen verkoston ja EU:n virastojen verkoston yhteydessä.

Organisaatiomuutos

Virasto käynnisti vuonna 2019 muutosohjelman. Sen tarkoituksena on toteuttaa uusi organisaatorakenne, joka soveltuu entistä paremmin tietotekniikkaviraston laajennettuun toimeksiantoon. Ohjelman nimi on "eu-LISA 2.0", ja sillä pyritään varmistamaan, että uudelleenorganisointiprosessi on avoin ja läpinäkyvä ja että viraston henkilöstö osallistuu siihen aktiivisesti. Virasto jatkoi koko vuoden 2020 muutosmatkaansa ja keskittyi kulttuurin muutosta koskeviin näkökohtiin, joilla tuetaan uuden organisaation toteuttamista.

Toimipaikat

Tietotekniikkavirasto edistyi raportointijaksolla huomattavasti sen Strasbourgissa sijaitsevan **teknisen toimipaikan toista laajennusta** koskevassa hankkeessa. Virasto saavutti 28. syyskuuta tärkeän välitavoitteen, kun Ranskan viranomaiset siirsivät tietotekniikkavirastolle virallisesti sen nykyisen rakennuskokonaisuuden vieressä olevan 20 000 neliömetrin suuruisen tontin, johon uusi laajennus tehdään.

Talousarvion toteutuminen

Tietotekniikkavirasto hallinnoi vuonna 2020 talousarviota, jossa oli 240,1 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoja ja 181,6 miljoonaa euroa maksumäärärahoja EU:n yleisestä talousarviosta. Talousarvion toteutumistaso oli virastossa yleisesti korkea:

- 99,1 prosenttia maksusitoumusmäärärahoista²
- 99 prosenttia maksumäärärahoista³.

Hallintoneuvostolle raportoidut tärkeimmät riskit ja ongelmat

Rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän, yhteentoimivuuden ja ECRIS-TCN-järjestelmän neuvoo-antavat ryhmät ja ohjelmien hallintoneuvostot raportoivat koko vuoden ajan säännöllisesti hallintoneuvostolle käyttöönoton tilasta ja toimittivat kokonaisvaltaisia raportteja, jotka sisälsivät katsauksia kunkin nimenomaisen ohjelman riskeistä ja ongelmista. Hallintoneuvosto totesi useasti, että jäsenvaltioiden on osallistuttava entistä vahvemmin, jotta voidaan varmistaa ohjelmien toteuttaminen ajoissa. Hallintoneuvosto puuttui toistuvasti myös siihen, miten pandemia vaikuttaa rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän ja yhteentoimivuuden ohjelmien käyttöönottoaikatauluihin, ja ehdotti lieventämistoimenpiteitä.

Schengenin tietojärjestelmän, viisumitietojärjestelmän ja Eurodac-järjestelmän neuvoo-antavat ryhmät tiedottivat suoraan hallintoneuvostolle työnsä tilasta, myös riskeistä ja kysymyksistä, jotka liittyvät niiden vastuulla olevien järjestelmien operatiiviseen hallintaan ja kehityshankkeisiin.

Hallintoneuvoston tarkastus-, vaatimustenmukaisuus- ja rahoituskomitea oli osaltaan varmistamassa viraston riskinhallintajärjestelyjä.

Hallintoneuvosto sai lisäksi säännöllisiä päivityksiä uudesta monivuotisesta rahoituskehiksestä 2021–2027 käytyjen neuvottelujen tilasta. Hallintoneuvosto myös seurasi tiiviisti tietotekniikkaviraston Strasbourgin teknisen toimipaikan toista laajennusta koskevan rakennushankkeen edistymistä samoin kuin riskejä, jotka liittyvät siihen, että uusille järjestelmille, henkilöstölle ja itse paikalla toimiville toimeksisaajille ei ole riittävästi tiloja. Hallintoneuvostoa pidettiin lisäksi säännöllisesti ajan tasalla viraston muutosohjelman (eu-LISA 2.0) täytäntöönpanon tilasta. Tarkastusten osalta hallintoneuvostolle toimitettiin säännöllisesti seurantaraportteja tarkastuksia koskevien suositusten täytäntöönpanon tilasta.

Johdon tekemä sisäisten tarkastusten arviointi

Viraston johto on kohtuullisen vakuuttunut siitä, että käytössä ovat asianmukaiset sisäiset valvontajärjestelmät ja että ne toimivat suunnitellusti. Sisäisten ja ulkoisten tarkastusten tulokset vahvistavat tätä kantaa vielä lisää.

Tarkastuksen tulokset

Virasto ei saanut kriittisiä suosituksia tilintarkastustuomioistuimen, riippumattomien ulkopuolisten tarkastajien, komission sisäisen tarkastuksen osaston tai viraston sisäisen tarkastuksen yksikön vuonna 2020 tekemissä tarkastuksissa. Kaikki muut suositukset käsiteltiin niihin liittyvissä toimintasuunnitelmissa, ja vuonna 2020 virasto eteni entisestään niiden täytäntöönpanossa.

Riskinhallinta

Vuoden aikana kaikki merkittävät riskit tunnistettiin ja niitä hallittiin asianmukaisesti. Vuonna 2020 tietotekniikkavirasto tunnistasi 12 suurta organisaationlaajuista riskiä. Niihin vastattiin laatimalla viraston riskinhallinnan

² Kun otetaan huomioon hallintoneuvoston hyväksymät toimenpiteitä edellyttävät maksumäärärahasiirrot vuoden 2021 helmikuussa, mistä esitetään yhteenveto taulukossa 6

³ Kun otetaan huomioon hallinnollisten menojen siirrot varainhoitovuodelle 2021.

valmiussuunnitelma. Raportointijaksolla kahden organisaationlaajuisen riskin käsittely päätettiin ja kolme riskiä toteutui.

Johdanto

Tietotekniikkaviraston konsolidoidussa vuotuisessa toimintakertomuksessa on tarkoitus tehdä järjestelmällinen katsaus vuonna 2020 suoritettuihin toimiin ja saavutettuihin tavoitteisiin, jotka on esitetty vuotta 2020 koskevassa viraston vuotuisessa toimintakertomuksessa ja sen yhtenäisessä ohjelma-asiakirjassa 2020–2022. Kertomuksessa noudatetaan kaikille EU:n virastoille vahvistettua yhteistä rakennetta.

Luvussa 1 tehdään yksityiskohtainen katsaus merkittävimpiin saavutuksiin nykyisten laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisessa hallinnassa, uusien järjestelmien kehittämisessä sekä viraston muilla keskeisillä toiminta-alueilla ja monialaisissa toimissa. Luvussa 2 kuvastaan tietotekniikkaviraston hallinnon keskeiset osat, kuten talousarvio ja henkilöresurssit. Luvussa 3 tarkastellaan sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuutta ja luetellaan raportointijakson suurimmat organisaationlaajuiset riskit. Luvuissa 4 ja 5 annetaan johdon vakuutus ja vahvistuslausuma.

Taustatietoa

Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava eurooppalainen virasto, jäljempänä 'tietotekniikkavirasto', perustettiin vuonna 2011 asetuksella N:o 1077/2011, ja se aloitti toimintansa 1. joulukuuta 2012. Virasto perustettiin pitkäaikaiseksi ratkaisuksi nykyisten ja tulevien laaja-alaisten tietojärjestelmien EU:n tason operatiiviselle hallinnoinnille vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella. Voimassa oleva perustamisasetus⁴ tuli voimaan 11. joulukuuta 2018, ja sillä kumottiin aiempi asetus ja laajennettiin viraston toimeksiantoa. Tällä uudella toimeksiannolla vahvistetaan viraston valmiutta parantaa, suunnitella ja kehittää EU:n turvallisuutta, rajaturvallisuutta ja muuttoliikettä koskevia tietojärjestelmiä, ja sillä laajennetaan viraston työn soveltamisalaa tutkimukseen, innovointiin, testaukseen ja mahdollisuuteen tukea pilottihankkeiden ja soveltuvuus selvitysten kehittämistä.

Tietotekniikkavirasto hallinnoi tällä hetkellä Schengenin tietojärjestelmää (SIS)⁵, viisumitietojärjestelmää (VIS)⁶ ja eurooppalaista tietokantaa turvapaikanhakijoiden sormenjälkien vertailua varten (Eurodac)⁷. Nämä järjestelmät ovat olennaisen tärkeitä kulmakiviä Schengen-alueen toiminnalle. Nämä tietojärjestelmät ovat EU:n ulkorajoilla ratkaisevan tärkeitä rajaturvallisuuden tehokkuuden ja EU:n yhteisen turvapaikka-, muuttoliike- ja viisumipolitiikan täytäntöönpanon varmistamisessa. Schengen-alueella näiden järjestelmien pitää olla jatkuvasti käytettävissä EU:n kansalaisten liikkumisvapauden takaamiseksi ja heidän turvallisuutensa varmistamiseksi.

Virasto kehittää myös rajanylitystietojärjestelmää (EES)⁸, EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmää (ETIAS)⁹, niiden jäsenvaltioiden tunnistamista koskevaa keskitettyä järjestelmää, joilla on kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden tuomioita koskevia tietoja (ECRIS-TCN)¹⁰, ja uusia komponentteja, joilla muokataan viraston vastuulle annettujen järjestelmien yhteentoimivuuskehystä¹¹.

Virasto varmistaa kaikissa toimissa tietosuojaan korkean tason sekä tietoturvan ja fyysisen turvallisuuden asianmukaisen tason sovellettavien sääntöjen ja säännösten mukaisesti.

4 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1726, annettu 14 päivänä marraskuuta 2018, vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavasta Euroopan unionin virastosta (eu-LISA) sekä asetuksen (EY) N:o 1987/2006 ja neuvoston päätöksen 2007/533/YOS muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1077/2011 kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 99–137).

5 Asetus (EU) 2018/1860, asetus (EU) 2018/1861 ja asetus (EU) 2018/1862, EUVL L 312, 7.12.2018, s. 1–106; asetus (EY) 1987/2006, EUVL L 381, 28.12.2006, s. 1–23; neuvoston päätös 2007/533/YOS, EUVL L 205, 7.8.2007, s. 63–84.

6 Asetus (EY) N:o 767/2008, EUVL L 218, 13.8.2008, s. 60–81.

7 Asetus (EU) No 604/2013, EUVL L 180, 29.6.2013, s. 31–59.

8 Asetus (EU) 2017/2226, EUVL L 327, 9.12.2017, s. 20–82.

9 Asetus (EU) 2018/1240, EUVL L 236, 19.9.2018, s. 1–71 ja asetus (EU) 2018/1241, EUVL L 236, 19.9.2018, s. 1–73.

10 Asetus (EU) 2019/816, EUVL L 135, 22.5.2019, s. 1–26.

11 Asetus (EU) 2019/817 ja asetus (EU) 2019/818, EUVL L 135, 22.5.2019, s. 27–135.

Tehtävät, visio ja ydinarvot

Asetuksessa (EU) 2018/1726 säädetyt lakisäätötoimet mukaisesti viraston tehtävänä on erityisesti **tuottaa jatkuvasti lisäarvoa jäsenvaltioille tukemalla tekniikan avulla niiden toimia entistä turvallisemman Euroopan puolesta.**

Tämä tehtävä toteutetaan viraston vision mukaisesti **tarjoamalla sidosryhmille korkealaatuisia ja tehokkaita palveluja ja ratkaisuja, ansaitsemalla niiden luottamus mukauttamalla jatkuvasti teknologian tarjoamia mahdollisuuksia jäsenvaltioiden kehittyviin tarpeisiin ja kehittämällä virastosta asiantuntijakeskus oikeus- ja sisäasioiden alalla.**

Viraston tehtävä ja visio toteutetaan viraston operatiivisissa toimissa sen ydinarvojen perusteella. Ydinarvot ohjaavat ja tukevat kaikkea tietotekniikkaviraston operatiivista toimintaa ja strategista kehitystä. Tietotekniikkaviraston ydinarvot ovat

- **vastuullisuus:** moitteeton hallintokehys ja varainhoito ja kustannustehokas toiminta
- **avoimuus:** säännöllinen ja avoin viestintä tietotekniikkaviraston keskeisten sidosryhmien kanssa ja niiden ottaminen mukaan jatkuvaan vuoropuheluun tietotekniikkaviraston pitkän aikavälin kehittämisstrategian määrittämiseksi
- **huippuosaaminen:** sopivan organisaatorakenteen, sopivien ihmisten ja sopivien menettelyiden avulla varmistetaan palveluiden jatkuvuus jäsenvaltioille
- **jatkuvuus:** varmistetaan, että tietotekniikkavirasto käyttää mahdollisimman hyvin hyödykseen jäsenvaltioiden erikoisosaamista, tietoja ja investointeja ja jatkaa erikoisosaamisen ja tietojen kehittämistä
- **tiimityöskentely:** jokaiselle ryhmän jäsenelle annetaan mahdollisuus hyödyntää osaamistaan ja kokemustaan parhaalla mahdollisella tavalla viraston menestymisen edistämiseksi
- **asiakaskeskeisyys:** varmistetaan, että tietotekniikkavirasto ottaa kaikissa tilanteissa sidosryhmiensä tarpeet ja vaatimukset huomioon.

Sijainti

Viraston päätoimipaikka on Tallinnassa, Virossa, ja viraston vastuulla olevien järjestelmien operatiivista hallintaa hoidetaan Strasbourgissa, Ranskassa. Tietotekniikkavirastolla on myös tekninen varatoimipaikka St. Johann im Pongaussa, Itävallassa, ja yhteystoimisto Brysselissä, Belgiassa.

Oikeudellinen tausta

Asetuksen (EU) 2018/1726 24 artiklan 3 kohdan g alakohdan mukaan toimitusjohtajan on laadittava viraston toimintaa koskeva konsolidoitu vuotuinen toimintakertomus ja toimitettava se hallintoneuvoston arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi neuvoo-antavien ryhmien kuulemisen jälkeen. Saman asetuksen 19 artiklan 1 kohdan t alakohdan mukaan hallintoneuvoston on arvioitava ja hyväksyttävä viraston edellisen vuoden toimintaa koskeva konsolidoitu vuotuinen toimintakertomus, jossa saavutettuja tuloksia verrataan erityisesti vuotuisessa työohjelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Hallintoneuvoston on toimitettava sekä kertomus että sitä koskeva arviointi Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle viimeistään kunkin vuoden heinäkuun 1 päivänä ja varmistettava, että vuotuinen toimintakertomus julkaistaan.

1 Vuoden saavutukset

Vuonna 2020 tietotekniikkaviraston tehtävä ja merkitys jäsenvaltioille ja koko EU:lle kasvoivat entisestään. Virasto oli keskeisiä toimijoita EU:n oikeus- ja sisäasioita koskevien toimintalinjojen täytäntöönpanoa koskevassa prosessissa. Viraston panos oli ratkaisevan tärkeä myös kaikille EU:ssa asuville tai sinne matkustaville kansalaisille, koska sen toiminnalla autettiin turvaamaan perusoikeudet, varmistamaan vapaa liikkuminen jäsenvaltioissa ja tarjoamaan korkeatasoista turvaa ja suojelua.

Virasto antoi yhdessä sidosryhmiensä kanssa merkittävän panoksen eurooppalaisen elämäntavan edistämistä koskevaan EU:n ensisijaiseen tavoitteeseen vahvistamalla sisäistä turvallisuutta koko EU:ssa. Etenkin uuden etenemistavan esittelevän EU:n turvallisuusunionistrategian¹² mukaan viraston valvomien nykyisten järjestelmien toiminta, kehitteillä olevat uudet järjestelmät ja niiden yhteentoimivuus ovat ratkaisevan tärkeitä tekijöitä, jotka edistävät vakaan eurooppalaisen turvallisuusekosysteemin toteuttamista oikeus- ja sisäasioiden alalla. Näillä järjestelmillä vahvistetaan jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä, helpotetaan tarvittavaa tietojenvaihtoa ja EU:n ulkorajojen tehokasta hallintaa. Tietotekniikkaviraston uuden toimeksiannon myötä virasto on myös kasvattanut panostaan turvallisuuteen liittyvässä tutkimuksessa ja innovoinnissa muiden EU:n virastojen kumppanina.

Virasto antoi komissiolle tukeaan ja asiantuntemustaan sen laatiessa tehokasta kehystä turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallintaa varten, ja se oli keskeinen toimija muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksessa sen alusta alkaen. Tietotekniikkavirasto ja sen sidosryhmät ovat lisäksi laatineet uudelleenlaadittuun Eurodac-asetukseen ehdotettuja muutoksia. Niillä on keskeinen rooli muuttoliike- ja turvapaikka-asioita koskevassa yhteisessä eurooppalaisessa kehityksessä esitettyjen tavoitteiden saavuttamisessa. Virasto edisti myös yhdenmukaista rajaturvallisuutta koskevaa ensisijaista tavoitetta, erityisesti tietotekniikkaviraston hallinnoimien laaja-alaisen tietojärjestelmien yhteentoimivuuden kehittämisessä aikaansaadun edistyksen myötä.

Oikeudenkäytön digitalisointiin tähtäävien toimenpiteiden osalta tietotekniikkavirasto antoi arvokkaan panoksen e-CODEX-järjestelmän tulevaisuutta käsitteleviin keskusteluihin.

Vuonna 2020 arvioitiin tai käynnistettiin useita EU:n strategioita, ja ne osuivat samaan aikaan tietotekniikkaviraston pitkän aikavälin strategian (2018–2022) väliarvioinnin kanssa¹³. Tämä strategia laadittiin ja hyväksyttiin vuonna 2017 yhdessä jäsenvaltioiden ja Euroopan komission kanssa. Strategia perustuu viraston toimeksiantoon, ja siinä määritetään neljä strategista tavoitetta, jotka ovat pohjana tietotekniikkaviraston pitkän aikavälin toimintasuunnitelmissa. Niissä myös esitetään rakenne monivuotista ohjelmasuunnittelua varten.

Strateginen tavoite 1: kehittyä asiaankuuluvien toimintalinjojen edistäjänä ja täytäntöönpanokumppanina EU:ssa

Strateginen tavoite 2: pitää yllä ja laajentaa viraston asemaa EU:n tieto- ja viestintäteknikan osaamiskeskuksena ja palveluntarjoajana

Strateginen tavoite 3: kasvaa edelleen EU:n tärkeimpänä tieto- ja viestintäteknikan asiantuntijakeskuksena

Strateginen tavoite 4: jatkaa tehokkaan ja toimivan organisaation kehittämistä EU:n sääntelykehyksen mukaisesti

1.1 Uudet järjestelmät ja innovointi (strateginen tavoite 1)

Uusien laaja-alaisen tietojärjestelmien kehittäminen oli vuonna 2020 tietotekniikkaviraston ensisijainen painopiste. Virasto vastaa kolmen uuden järjestelmän kehittämisestä sisäasioiden alalla: niitä ovat rajanylitystietojärjestelmä, ETIAS-järjestelmä ja järjestelmien yhteentoimivuuskomponentit. Näiden järjestelmien kehittämisen ja myöhemmän käytön myötä virasto edistää merkittävästi EU:n turvallisuusunionistrategiaa ja tarjoaa jäsenvaltioille vahvaa tukea rajaturvallisuuden ja sisäisen turvallisuuden aloilla. Se myös parantaa ja tehostaa niiden miljoonien ihmisten

¹² Komission tiedonanto EU:n turvallisuusunionistrategiasta, COM/2020/605 final

¹³ https://www.eu.lisa.europa.eu/Publications/Corporate/eu-LISA_%20Strategy_%202018-2022.pdf

rajatarkastuksia, jotka matkustavat vuosittain EU:n ja muun maailman välillä. Tietotekniikkavirasto vastaa myös yhden oikeusalaan kuuluvan järjestelmän kehittämisestä. Se on ECRIC-TCN, joka myös parantaa EU:n tietojärjestelmien välistä yhteentoimivuutta.

Viraston suurimpana haasteena vuonna 2020 oli varmistaa, että sen uudet kehitysohjelmat pystyvät etenemään ajoissa ja tehokkaasti covid-19-pandemian tuomista haasteista huolimatta. Virasto onnistui päihittämään tämän haasteen, sillä työ eteni kaikissa ohjelmissa merkittävästi ja pysyi hyvällä mallilla. Niiden yleiseen aikatauluun tuli vain pieniä poikkeamia.

Kunkin uuden kehitysohjelman hallintoa valvoo asiaankuuluvien asetusten mukaisesti nimenomainen ohjelman hallintoneuvosto, jonka tietotekniikkaviraston hallintoneuvosto on perustanut. Ohjelmien hallintoneuvostot huolehtivat siitä, että uusien järjestelmien suunnittelu- ja kehitysvaiheita hallinnoidaan asianmukaisesti. Ne myös varmistavat, että keskusjärjestelmää kehitetään johdonmukaisesti kansallisten järjestelmien kehityskulkujen kanssa. Kaikki ohjelmien hallintoneuvostot raportoivat kuukausittain tietotekniikkaviraston hallintoneuvostolle vastuulleen kuuluvien ohjelmien etenemisestä. Lisäksi kunkin järjestelmän neuvoo-antavat ryhmät antavat teknistä asiantuntemusta ohjelman hallintoneuvoston tehtävien tukemiseksi ja seuraavat valmistelujen tilaa jäsenvaltioissa. Vuonna 2020 sekä ohjelmien hallintoneuvostojen että neuvoo-antavien ryhmien fyysiset kokoukset korvattiin verkkokokouksilla maaliskuusta alkaen pandemian vuoksi.

Virasto tehosti toimiaan myös tutkimuksen ja innovoinnin alueella. Tietotekniikkavirasto käynnisti vuonna 2020 uuden toimintamallin suunnittelupalvelujen hankinnassa. Tämä vaihe oli tietotekniikkavirastolle tärkeä välitavoite, ja siitä odotetaan merkittäviä tehokkuushyötyjä tulevina vuosina. Virasto analysoi edelleen myös teknisiä ratkaisuja, joilla taataan mahdollisimman korkea käytettävyyden taso kaikille laaja-alaisille tietojärjestelmille. Niistä on huomattavia vaikutuksia viraston teknisten toimipaikkojen arkkitehtuuriin. Virasto työskenteli myös tekoälyn ja sen mahdollisten sovellusten parissa ja alkoi työstää prototyyppiä EU:n viisumihakemusportaalia varten.

1.1.1 Sisäasiat

Uusien järjestelmien kehittäminen annettiin alun perin viraston vastuulle sisäasioiden alalla älykkäitä rajoja koskevan ohjelman mukaisesti. Alkujaan komissio ehdotti ohjelmaa vuonna 2013. Tämän ohjelman yhteydessä käsiteltiin useita ehdotuksia uusien järjestelmien kehittämiseksi ja hyväksyttiin ne lopulta. Hyväksytyt ehdotukset koskivat rajanylitystietojärjestelmää, ETIAS-järjestelmää ja järjestelmien yhteentoimivuutta. Tietotekniikkavirasto eteni vuonna 2020 merkittävästi näiden uusien järjestelmien ja komponenttien kehitysohjelmissa. Ne olivatkin viraston tärkeimpiä toimia.

Rajanylitystietojärjestelmä

Rajanylitystietojärjestelmä (EES) on uusi laaja-alainen tietojärjestelmä, jonka avulla voidaan kirjata kolmansien maiden kansalaisten saapuminen Schengen-alueelle ja poistuminen sieltä. Järjestelmässä korvataan nykyinen passien käsin leimaaminen rekisteröimällä biografiset ja biometriset tiedot sekä enintään 90 päivää kestävien vierailujen saapumis- ja poistumispäivät sekä -paikat sähköisesti keskustietokantaan. Järjestelmän tarkoituksena on nykyaikaistaa rajatarkastuksia ja lisätä niiden automatisaatiota, vahvistaa sisäistä turvallisuutta sekä torjua terrorismia ja järjestäytyntä rikollisuutta. Näin tuetaan jäsenvaltioita jatkuvasti kasvavien matkustajavirtojen käsittelyssä ilman, että rajavartijoiden määrää tarvitsee lisätä. Rajanylitystietojärjestelmän avulla voidaan myös seurata aiempaa paremmin sallittua oleskelua ja tunnistaa mahdolliset oleskeluajan ylittäneet henkilöt.

Rajanylitystietojärjestelmää alettiin kehittää tammikuussa 2018. Virasto jatkoi vuonna 2020 tätä työtä tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja Euroopan komission kanssa. Covid-19-pandemiasta huolimatta virasto pystyi etenemään järjestelmän käyttöönotossa. Siinä ilmeni pieniä poikkeamia, jotka vaikuttivat vain vähän yleiseen aikatauluun ja keskeisiin välitavoitteisiin.

Virasto toimitti toukokuussa 2020 hallintoneuvostolle vaikutustenarviointikertomuksen, jossa käsiteltiin aloja, joilla pandemian vaikutukset olivat suurimmat. Niitä olivat esimerkiksi tietokeskusta koskevat valmistelut, matkustusrajoitukset, toimitusketjut, tuottavuus, tuotetoimitukset ja hankintamenettelyt. Näiden ongelmien vuoksi virasto teki tutkimuksen, jossa kartoitettiin vaihtoehtoisia tapoja toimittaa palveluja rajanylitystietojärjestelmän sidosryhmille. Tutkimus saatiin päätökseen vuoden 2020 lopussa, ja asiaankuuluvat sidosryhmät arvioivat sitä edelleen.

Pandemian vaikutukset huomioon ottaen kaikkia jäsenvaltioita kannustettiin jatkamaan työskentelyä tiiviissä yhteistyössä viraston kanssa, jotta rajanylitystietojärjestelmän (sekä ETIAS-järjestelmän ja yhteentoimivuuspaketin) käyttöönoton jatkamista varten ehdotettuja skenaarioita voitaisiin hioa entisestään. Tässä yhteydessä sääntöjenmukaisuuden tarkastamista edeltävää vaihetta lykättiin tammikuusta maaliskuuhun 2021 ja rajanylitystietojärjestelmän toimintakuntoon saattamista siirrettiin helmikuusta toukokuuhun 2022. Oikeus- ja sisäasioiden neuvosto hyväksyi päätöksen joulukuussa 2020. Näiden toimenpiteiden odotetaan tukevan entisestään jäsenvaltioita, joilla on vaikeuksia sovittujen poliittisten tavoitteiden saavuttamisessa.

Keskusjärjestelmän kehittäminen

Virasto saavutti elokuussa 2020 tärkeän välitavoitteen, kun se sai vaatimusten ja eritelmien kehittämisvaiheen päätökseen. Se päätti viraston, jäsenvaltioiden ja toimeksisaajien ryhmien monta kuukautta kestäneen intensiivisen työn. Ohjelman tämä vaihe saatiin päätökseen hieman myöhässä pandemian vaikutusten vuoksi. Viraston käyttöön ottamien lieventämistoimenpiteiden ansiosta viive ei kuitenkaan vaikuttanut suoraan ohjelma-aikatauluun.

Keskusjärjestelmän simulaattorihjelmisto tuotettiin ja toimitettiin käyttäjille huhtikuussa. Tämä ohjelmisto oli virastolta merkittävä panos, joka auttaa jäsenvaltioita kehittämään kansallisia järjestelmiään. Virasto antoi myös kaikille järjestelmän käyttäjille etäkoulutusta. Joulukuussa simulaattorista tuotettiin päivitetty versio, joka on yhdenmukaistettu rajanylitystietojärjestelmän eritelmien uusimman sovitun päivityksen kanssa.

Yhdenmukaisen kansallisen käyttöliittymän käyttöönotto

EES-asetuksessa säädetään, että jokaiseen jäsenvaltioon on asennettava yhdenmukainen kansallinen käyttöliittymä (NUI), jotta kansalliset rajainfrastruktuurit voidaan liittää turvallisesti rajanylitystietojärjestelmän keskusjärjestelmään. Yhdenmukaisen kansallisen käyttöliittymän asentaminen on tärkeä osa viraston vuonna 2020 tekemää työtä. Se aloitettiin maaliskuussa Itävallassa ja Latviassa tehdyllä pilottiasennuksella. Pandemia kuitenkin vaikutti pian tähän toimenpiteeseen eri jäsenvaltioiden tietokeskusten pääsyrajoitusten vuoksi. Yhdenmukaiset kansalliset käyttöliittymät oli määrä ottaa käyttöön touko- ja syyskuun välisenä aikana, mutta se viivästyi tästä syystä. Pandemia vaikutti myös jäsenvaltioissa tapahtuvaksi suunniteltuun työhön, ja jotkin tietokeskukset eivät olleet ajoissa valmiita yhdenmukaisten kansallisten käyttöliittymien asentamiseen. Vuoden 2020 loppuun mennessä virasto oli onnistunut asentamaan 64 yhdenmukaisesta kansallisesta käyttöliittymästä 57. Suunnitelman mukaan muutamat jäljellä olevat yhdenmukaiset kansalliset käyttöliittymät asennetaan vuoden 2021 alkukuukausina.

Yhteisen biometrisen tunnistuspalvelun kehittäminen

Virasto allekirjoitti 16. huhtikuuta puitesopimuksen yhteisen biometrisen tunnistuspalvelun (sBMS) kehittämisestä ja Schengenin tietojärjestelmän, viisumitietojärjestelmän ja Eurodac-järjestelmän siirtämisestä yhteiseen biometriseen tunnistuspalveluun. Tämä oli virastolle tärkeä välitavoite, koska yhteistä biometristä tunnistuspalvelua käytetään kaikissa yhteentoimivuusarkkitehtuurissa toimivissa järjestelmissä. Tämän puitesopimuksen nojalla touko- ja kesäkuussa allekirjoitettiin sitten erityissopimuksia ohjelman suunnittelusta, vaatimusten ja eritelmien kehittämisestä, käyttäjän ohjelmistopakettin (USK) toimittamisesta ja viisumitietojärjestelmän suunnitellusta siirtämisestä yhteiseen

biometriseen tunnistuspalveluun. Sopimuksen käynnistämisen myötä toimet aloitettiin ja toteutettiin suunnitelman mukaisesti.

Käyttäjän ohjelmistopakettien kehittämisessä saavutettiin ensimmäiset välitavoitteet. Tätä työkalua tarvitaan varmistamaan biometrinen tietojen laatu järjestelmissä. Käyttäjän ohjelmistopakettien ensimmäinen täydellinen versio toimitettiin jäsenvaltioille 30. marraskuuta alustavan (beeta-)testauskampanjan käynnistämiseksi. Joulukuussa useat jäsenvaltiot alkoivat tallentaa ja käsitellä biometrisiä tietoja testaamistarkoituksessa.

Virasto teki koko vuoden ajan yhteisen biometrisen tunnistuspalvelun teknisten aiheiden osalta yhteistyötä jäsenvaltioiden ja komission biometriikka-asiantuntijoiden kanssa biometriikkaa käsittelevässä työryhmässä, joka aloitti työnsä vuonna 2019.

Yhteentoimivuus viisumitietojärjestelmän kanssa

Rajanylitystietojärjestelmän ja viisumitietojärjestelmän yhteentoimivuutta varten kahden keskusjärjestelmän välille on luotava suojattu viestintäkanava. Virasto arvioi yhteistyössä viisumitietojärjestelmän toimeksisaajan kanssa EES-asetuksen vaikutuksia viisumitietojärjestelmään. Toiminnallisten eritelmien määrittäminen aloitettiin jo huhtikuussa 2019, ja se saatiin päätökseen vuoden 2020 alussa. Tämän alkuvaiheen loppuunsaattamisen jälkeen aloitettiin kehitysvaihe, joka saatiin onnistuneesti päätökseen. Sääntöjen mukaisuuden tarkastamista koskevaa kampanjaa valmisteltiin, ja sen on määrä alkaa maaliskuussa 2021.

Viisumitietojärjestelmän viestintäinfrastruktuurin päivitys

Viisumitietojärjestelmän viestintäinfrastruktuuri yhdistää kansalliset järjestelmät keskusjärjestelmään. Sitä on päivitettävä, jotta viisumitietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän tarpeita varten voidaan taata riittävä kaistanleveys. Vuoden 2020 loppuun mennessä verkkoa oli päivitetty 59 toimipaikassa, kun jäsenvaltioissa sijaitsevia toimipaikkoja on 65. Pandemia vaikutti toimipaikkojen päivitykseen aivan kuten muihinkin toimiin, jotka edellyttivät fyysistä pääsyä tietokeskuksiin. Kahdeksan jäljellä olevan toimipaikan päivityksen viivästyminen johtui erityisesti viipeestä paikallisverkkojen valmistelussa. Päivityksen tekemiseen jäljellä olevissa toimipaikoissa toukokuuhun 2021 mennessä on kuitenkin jo olemassa suunnitelma. Se kuuluu viisumitietojärjestelmän viestintäinfrastruktuurin päivityksen seuraavaan vaiheeseen.

Rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän verkkopalvelu kolmansien maiden kansalaisia ja liikenteenharjoittajia varten

Rajanylitystietojärjestelmän verkkopalvelun avulla kolmansien maiden kansalaiset pystyvät tarkastamaan milloin tahansa verkossa, mikä on heidän EU:ssa sallitun oleskelunsa tila. Myös liikenteenharjoittajat voivat tarkastaa verkkopalvelusta, onko matkustajan viisumissa jäljellä vähintään yksi maahantulo. Verkkopalvelun kehittäminen on virastolle aivan uusi toimi, joka tuo uusia haasteita rajanylitystietojärjestelmän ohjelmalle.

Verkkopalvelun kehittäminen alkoi tammikuussa 2020. Silloin luonnosteltiin tekniset eritelmit, jotka hallintoneuvosto hyväksyi virallisesti 7. syyskuuta 2020. Työ eteni myös verkkolinjojen hankinnassa sekä järjestelmän työkalujen, muun muassa liikenteenharjoittajien käyttöliittymän simulaattorin, kehittämisessä. Viraston arvioinnin mukaan verkkopalvelut edellyttävät uutta suojattua infrastruktuuria, joka on erotettu rajanylitystietojärjestelmästä. Verkkopalvelut ovat myös yhteisiä rajanylitystietojärjestelmälle ja ETIAS-järjestelmälle. Näiden uusien vaatimusten avulla voidaan kehittää pitkäkestoista infrastruktuuria, jolla voidaan tukea sekä rajanylitystietojärjestelmän että ETIAS-järjestelmän tarpeita, sekä mahdollisia uusia palveluita, jotka on kohdennettu ulkoisille käyttäjille ja sidosryhmille.

ETIAS

ETIAS on uusi matkustamista edeltävä verkossa toimiva lupajärjestelmä EU:n rajaturvallisuutta varten. Sillä parannetaan Schengen-alueelle tai sen läpi matkustamista koskevia turvallisuusnäkökohtia. Kun ETIAS on toimintakunnossa, siinä edellytetään, että kaikki viisumipakosta vapautetut kolmansien maiden kansalaiset, jotka aikovat matkustaa Schengen-alueelle, hakevat ennen matkaa luvan verkosta. ETIAS vähentää menettelyjä ja lyhentää rajanylitysaikoja, parantaa rajaturvallisuutta ja vahvistaa EU:n viisumisvapauseräpolitiikkaa. Järjestelmässä voidaan lisäksi verrata jo kerättyjä tietoja sekä nykyisiin että tuleviin tietokantoihin. Sillä parannetaan mahdollisten turvallisuus-, muuttoliike- ja kansanterveysriskien havaitsemista ennakolta. ETIAS-järjestelmää käyttävät sekä Schengen-alueen rajanylityspaikkojen rajavartijat että liikenteenharjoittajat (ilmassa, maassa ja merellä) ennen liikennevälineeseen nousemista.

ETIAS-järjestelmän kehittäminen alkoi vuoden 2018 lopussa. Se jaettiin kolmeen eri vaiheeseen: valmisteluvaiheeseen, hankintavaiheeseen ja käyttöönottovaiheeseen. Virasto jatkoi vuonna 2020 ETIAS-järjestelmän kehittämistä tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja Euroopan komission kanssa. Covid-19-pandemiasta huolimatta virasto eteni järjestelmän käyttöönotossa suunnitellun aikataulun mukaisesti. Valmisteluvaihe oli lähes päätöksessä vuoden 2020 lopussa. Hankintavaihe käynnistyi vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä, ja se on määrä saada päätökseen vuoden 2021 ensimmäiseen neljänneeseen mennessä. Silloin aloitetaan käyttöönottovaihe. Järjestelmä on toimintakunnossa vuoden 2022 lopussa.

Valmisteluvaihe

Valmisteluvaihe alkoi vuonna 2018, ja siinä saavutettiin merkittävä välitavoite syyskuussa 2020, kun hallintoneuvosto hyväksyi ETIAS-järjestelmän tekniset tarjouseritelmät. Valmisteluvaihetta kuitenkin jatkettiin, jotta ETIAS-järjestelmän seurantalistan tekniset eritelmät saatiin valmiiksi. Lista on riippuvainen sitä koskevan täytäntöönpanosäädöksen tilasta.

Joulukuussa 2020 oli hyväksytty kaikki ensisijaiset delegoidut säädökset ja täytäntöönpanosäädökset. ETIAS-järjestelmään tehtäviä muutoksia ei ollut hyväksytty odotetussa aikataulussa, mikä vaikutti kielteisesti ohjelmaan. Ne on kuitenkin määrä hyväksyä aikataulun mukaisesti vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla.

Kun uusi järjestelmä on käytössä, ETIAS-järjestelmän kansalliset yksiköt voivat poikkeustapauksissa kutsua hakijoita haastatteluun ennen lähtöä. Tämän prosessin osana ETIAS-asetuksessa säädetään, että haastattelun tekemiseen voidaan käyttää audio- ja videoviestintää, jos konsulipalvelut sijaitsevat liian kaukana hakijan asuinpaikasta. Vastaavasta täytäntöönpanosäädöksestä käydyn keskustelun jälkeen komissio totesi, että audio- ja videotyökalun pitäisi olla täysin erillinen ETIAS-tietojärjestelmästä eikä niitä pitäisi yhdistää mitenkään. Komissio suositteli, että tietotekniikkavirasto voisi antaa jäsenvaltioille luettelon soveltuvista työkaluista, kun työkaluja on testattu niihin liittyvässä täytäntöönpanosäädöksessä määritettyjen vaatimusten perusteella. Marraskuussa ETIAS-järjestelmän ohjelman hallintoneuvosto suositteli, että hallintoneuvosto antaisi virastolle ja neuvoa-antavalle ryhmälle tehtäväksi arvioida mahdollisuuden hankkia ETIAS-järjestelmän audio- ja videolaitteet keskitetysti. Tämän toimintamallin odotettiin tuovan huomattavia mittakaavaetuja ja toiminnallisia hyötyjä jäsenvaltioille. Tällaista vaihtoehtoa käyttävät jäsenvaltiot olisivat edelleen vastuussa käyttöönoton ja ylläpidon kustannuksista.

Ensimmäinen ETIAS-järjestelmän tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi käynnistettiin heinäkuussa 2020. Toimenpiteen monimutkaisuuden vuoksi alkuperäistä aikataulua piti jatkaa vuoteen 2021. Tietosuojaa koskevaa vaikutustenarviointia hyödynnetään laadittaessa ETIAS-järjestelmän yksityiskohtaisia teknisiä eritelmiä, joilla varmistetaan tietosuojan takaaminen.

Hankintavaihe

Hankintavaihe alkoi vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä, jolloin käynnistettiin poikkialaisen suunnittelukehityksen hankintamenettely. Se päättyy sopimusten allekirjoittamiseen ja ETIAS-järjestelmän suunnittelun ja kehittämisen

aloittamiseen vuonna 2021. Poikkialaista suunnittelukehystä koskevasta menettelystä on yksityiskohtaisempi katsaus sivulla 35.

ETIAS-järjestelmän kehittämispalveluja koskeva tarjousmenettely käynnistettiin poikkialaisen suunnittelukehysten osana 29. syyskuuta 2020 ETIAS-järjestelmän teknisten tarjouseritelmien hyväksymisen jälkeen. Kolme tarjousta toimitettiin 2. marraskuuta 2020, ja ne arvioitiin. Arviointimenettelyä piti jatkaa, jotta toimitettujen tarjousten arviointi voitiin tehdä asianmukaisen huolellisesti. Tavoitteena oli tehdä sopimus vuoden 2021 alussa ja edetä ensimmäisten hankkeen perustamiseen, analyysiin ja suunnitteluun liittyvien sopimusten osalta.

Yhteentoimivuus

Yhteentoimivuudella tarkoitetaan mahdollisuutta vaihtaa ja jakaa tietoja tietojärjestelmien välillä. Euroopan rajaturvallisuuden ja muuttoliikkeen tehokas hallinta perustuu nykyisten ja uusien tietojärjestelmien yhteentoimivuuteen oikeus- ja sisäasioiden alalla. Tietotekniikkavirasto kehittää sitä varten tarvittavia komponentteja, joilla varmistetaan asiaankuuluvien järjestelmien yhteentoimivuus. Näitä komponentteja ovat:

- eurooppalainen hakuportaali (ESO), jossa luvan saaneet käyttäjät voivat tehdä yksittäisiä hakuja ja saada tuloksia kaikista järjestelmistä, joiden käyttöön heillä on lupa
- yhteinen biometrinen tunnistuspalvelu (sBMS), jossa kaikki käyttäjät voivat hakea ja vertailla tietoja aiempaa tehokkaammin
- yhteinen henkilötietorekisteri (CIR), jossa kolmansien maiden kansalaisista saa helposti biografista tietoa luotettavan tunnistamisen varmistamiseksi
- rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistin (MID), joka auttaa havaitsemaan rinnakkaishenkilöllisyydet, jolloin voidaan sekä varmistaa vilpittömässä mielessä liikkuvien matkustajien tunnistaminen oikein että torjua henkilöllisyyspetoksia.

Virasto kehittää myös raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkistoa (CRRS), jotta voidaan vertailla tilastotietoja järjestelmien välillä ja laatia analyttisiä raportteja politiikasta, toiminnasta ja tietojen laadusta.

Yhteentoimivuuohjelma jaettiin kolmeen vaiheeseen: valmisteluvaiheeseen, hankintavaiheeseen ja käyttöönottovaiheeseen. Valmisteluvaihe alkoi vuoden 2019 puolivälissä, ja sen on määrä päättyä vuoden 2021 toiseen neljännekseen mennessä. Hankintavaihe alkoi sen rinnalla vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä, ja se jatkuu täytäntöönpanovaiheen alkuun asti. Sen on määrä alkaa vuoden 2021 toisella neljänneksellä. Yhteisen biometrisen tunnistuspalvelun kehittämisestä on yksityiskohtaisempi katsaus rajanylitystietojärjestelmää koskevassa osiossa sivulla 27.

Valmisteluvaihe

Virasto on tukenut Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita yhteentoimivuutta käsittelevien komitean ja asiantuntijaryhmän kokousten yhteydessä asiaankuuluvien säädösten valmistelussa. Komission tietotekniikkaviraston tuella laatiman suunnitelman mukaisesti vuoden 2019 loppuun mennessä kuuden säännöksen muotoilu oli vakiintunut, mitä seurasi viisi lisää vuoden 2020 kesäkuuhun mennessä. Työ eteni kahden jäljellä olevan täytäntöönpanosäädöksen osalta, kun taas komponenttien toimintakuntoon saattamiseen liittyvien säädösten aikataulua ei ole vielä määritetty.

Virasto työskenteli vuoden 2020 ensimmäisellä puoliskolla eurooppalaista hakuportaalia, yhteistä henkilötietorekisteriä, rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistinta ja raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkistoa koskevien teknisten tarjouseritelmien valmistelun parissa. Eri komponenttien teknisten tarjouseritelmien arviointi- ja

hyväksymismenettely¹⁴ alkoivat 17. heinäkuuta 2020. Arviointi saatettiin päätökseen marraskuussa 2020, ja prosessi on tarkoitus päättää virallisesti vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä, mikäli komissiolta saadaan puoltava lausunto.

Yhteentoimivuutta käsittelevä neuvoa-antava ryhmä käsitteli yhteentoimivuuden vaikutusta sidosryhmien liiketoimintaprosesseihin ja mahdollisia skenaarioita, jotka koskevat järjestelmien siirtämistä yhteentoimivuuskomponentteihin. Neuvoa-antava ryhmä kehitti myös yhdennettyä suunnittelua, jossa on mukana laajempi yhteentoimivuusyhteisö ja jolla tuetaan jäsenvaltioita niiden kansallisten suunnitelmien laadinnassa.

Hankintavaihe

Yhteentoimivuuskomponenttien kehittämistä koskeva tarjousmenettely käynnistettiin 4. joulukuuta 2020 osana poikkialaista suunnittelukehystä. Se koskee yhteisen henkilötietorekisterin, rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistimen, eurooppalaisen hakuportaalin ja raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkiston kehittämistä. Sopimukset on määrä tehdä vuoden 2021 toisen neljänneksen alussa. Poikkialaista suunnittelukehystä koskevasta menettelystä on yksityiskohtaisempi katsaus sivulla 35.

1.1.2 Oikeusala

ECRIS-TCN on ensimmäinen viraston suunnittelema ja kehittämä laaja-alainen tietojärjestelmä, jota käytetään ensisijaisesti oikeusallalla. Siinä suhteessa hanke on viraston ensimmäinen virallinen sitoutuminen EU:n oikeusalan yhteisöön. Tietotekniikkavirasto alkoi vuonna 2020 työstää ECRIS-TCN-järjestelmän käyttöönottoa tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden, Euroopan komission sekä oikeus- ja sisäasioiden virastojen (Europol ja Eurojust) ja yhden EU:n elimen, Euroopan syyttäjäviranomaisen, kanssa. Virasto otti lisäksi vastuulleen ECRIS-viitesovelluksen ylläpidon ja osallistui rikosoikeuden digitalisaatiota koskevaan hankkeeseen, erityisesti e-CODEX-järjestelmän (sähköisen oikeuden viestintä verkossa tapahtuvan tiedonsiirron kautta) tulevan kehityksen osalta.

ECRIS-viitesovellus

ECRIS on hajautettu järjestelmä, jossa jäsenvaltiot voivat vaihtaa tietoja aiemmista tuomioista. EU:n lainsäädännön mukaan kansallisten tuomioistuinten on otettava toisissa EU-maissa annetut tuomiot huomioon, kun ne langettavat tuomioita rikosasioissa. ECRIS otettiin vuonna 2012 käyttöön tukemaan tätä prosessia, kun se paransi tietojenvaihtoa rikosrekistereistä koko EU:ssa, koska kaikki EU:n jäsenvaltiot on yhdistetty ECRIS-järjestelmään. ECRIS-viitesovellus on luettelo toiminnallisista, teknisistä ja turvallisuuteen liittyvistä vaatimuksista, joita jäsenvaltioiden on noudatettava, jotta ECRIS voidaan ottaa käyttöön. Tietotekniikkavirasto otti 14. huhtikuuta 2020 vastuulleen ECRIS-viitesovelluksen ylläpidon. Siitä lähtien virasto on vastannut ECRIS-tilastojen keräämisestä ja toimittamisesta kuukausittain komissiolle. Virasto pystyi päivittämään onnistuneesti viestintäprotokollan ja sitoutui toteuttamaan kymmenen vaihtoehtoista kehittyvää muutosta, jotka olivat etusijalla, sekä pakollisen lakisäateisen muutoksen helmikuuhun 2021 mennessä. Virasto järjeytti myös jäsenvaltioiden yhteystietoluetteloita. Kuten ECRIS-TCN-asetuksessa säädetään, ECRIS-TCN-käyttöliittymän ohjelmisto on liitetty tällä hetkellä jäsenvaltioiden käytössä olevaan ECRIS-viitesovellukseen.

ECRIS-TCN

ECRIS-TCN on keskitetty osuma / ei osumaa -hakujärjestelmä, jolla täydennetään nykyistä ECRIS-järjestelmää EU:ssa tuomittujen kolmansien maiden kansalaisten rikosrekisteritietojen vaihdon osalta. ECRIS ja ECRIS-TCN auttavat

¹⁴ Yhteentoimivuusasetuksen 54 artiklan mukaisesti.

tuomareita, syyttäjiä ja muita asiaankuuluvia viranomaisia saamaan kattavaa tietoa kolmansien maiden kansalaisten rikoshistoriasta riippumatta jäsenvaltiosta, jossa kyseinen henkilö on aiemmin tuomittu. Tällä tavoin ECRIS-TCN auttaa myös panemaan täytäntöön tuomioiden ja tuomioistuinratkaisujen vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen oikeuden ja turvallisuuden yhteisellä alueella, jolla ihmiset liikkuvat vapaasti, kuten Schengen-alueella. Järjestelmän on määrä valmistua yhteentoimivuuskomponenttien kehittämisen rinnalla.

Virasto jatkoi vuonna 2020 ECRIS-TCN-järjestelmän kehittämistä koskevaa työtä tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja Euroopan komission kanssa. Covid-19-pandemiasta huolimatta virasto eteni järjestelmän käyttöönotossa suunnitelman mukaisesti.

ECRIS-TCN-järjestelmä jaettiin kolmeen eri vaiheeseen: valmisteluvaiheeseen, hankintavaiheeseen ja käyttöönottovaiheeseen. Valmisteluvaihe oli lähes päätöksessä vuoden 2020 lopussa. Myös hankintavaihe oli käynnissä, ja se on määrä saada päätökseen vuoden 2021 ensimmäiseen neljännekseen mennessä. Silloin aloitetaan käyttöönottovaihe.

Valmisteluvaihe

Valmisteluvaihe alkoi vuonna 2019, ja sen on määrä päättyä vuoden 2021 toisella neljänneksellä. Tietotekniikkavirasto toimitti marraskuun 2020 lopussa ohjelman hallintoneuvoston ja komission arvioitavaksi luonnoksen teknisiksi tarjouseritelmiksi. Kun hallintoneuvosto hyväksyy tekniset tarjouseritelmät ja jos komissiolta saadaan puoltava lausunto, edetään ECRIS-TCN-järjestelmää koskevien erityissopimusten allekirjoittamiseen poikkialaisen suunnittelukehityksen mukaisesti. Se käynnistää täytäntöönpanovaiheen. Poikkialaista suunnittelukehystä koskevasta menettelystä on yksityiskohtaisempi katsaus sivulla 35.

Virasto teki koko vuoden 2020 tiivistä yhteistyötä komission ja jäsenvaltioiden kanssa antamalla jatkuvaa tukeaan järjestelmän teknisessä kehityksessä ja täytäntöönpanossa tarvittavien säädösten (eli täytäntöönpanopäätösten) valmistelulle. Ensimmäisessä täytäntöönpanopäätöksessä käsitellään aakkosnumeerisia tietoja ja ne koskevat järjestelmän, lokien ja tilastojen tietojen laatua, suorituskykyä ja saatavuutta. Alustavaa luonnosta käsiteltiin ECRIS-TCN-järjestelmää käsittelevässä komiteassa 10. helmikuuta 2020, ja teksti on vakiintunut kahden tarkistuksen jälkeen.

e-CODEX

e-CODEX-järjestelmällä Euroopan digitaaliselle infrastruktuurille taataan suojattu ja yhteentoimiva rajatylittävä viestintä oikeuden alueella¹⁵. e-CODEX-järjestelmän kehittämisen tarkoituksena on ratkaista kansallisten IT-työkalujen hajanainen ja yhteensopimaton moninaisuus ja varmistaa tietojen suojattu sähköinen toimittaminen rajatylittävässä oikeusmenettelyissä, kun tällainen toimittaminen on sallittua kansallisen lainsäädännön nojalla. e-CODEX-järjestelmä on ollut käytössä vuodesta 2013 lähtien, mutta sitä on käytetty vain harvoissa jäsenvaltiossa ja vain kokeilumielessä tietyissä oikeudellisissa menettelyissä. Komissio antoi 2. joulukuuta 2020 ehdotuksen asetukseksi rajatylittävässä siviili- ja rikosoikeudellisissa menettelyissä käytettävästä tietokoneistetusta viestintäjärjestelmästä (e-CODEX-järjestelmä)¹⁶. Ehdotuksen mukaan e-CODEX-järjestelmän tuleva kehittäminen ja ylläpito annetaan tietotekniikkaviraston vastuulle vuodesta 2023 lähtien. e-CODEX on keskeinen tekninen edellytys, jolla viestintää voidaan digitalisaation avulla nykyaikaistaa rajatylittävien oikeusmenettelyjen yhteydessä. Siksi viraston osallistumista ja sitoutumista tähän hankkeeseen olisi pidettävä tärkeänä toimenpiteenä, jolla voidaan kasvattaa sen panosta oikeusalan digitalisaatiossa.

¹⁵ <https://www.e-codex.eu/>

¹⁶ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rajatylittävässä siviili- ja rikosoikeudellisissa menettelyissä käytettävästä tietokoneistetusta viestintäjärjestelmästä (e-CODEX-järjestelmä) ja asetuksen (EU) 2018/1726 muuttamisesta, COM/2020/712 final

1.1.3 Innovointi, tutkimus ja kehittäminen

Tutkimustoiminnan ja teknologian seuranta

Vuosi 2020 oli tärkeä viraston äskettäin laajennetun tutkimusta koskevan toimeksiannon täytäntöönpanolle. Perustamisasetuksensa 14 artiklan 2 kohdan soveltamisalalla virasto käynnisti muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston kanssa keskustelun siitä, että viraston osallistuminen EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaan virallistetaan. Näiden keskustelujen pohjalta valmisteltiin tehtäväkuvaus, jossa määritettiin ehdot ja tavoitteet tietotekniikkaviraston osallistumiselle EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman täytäntöönpanoon¹⁷. Tietotekniikkavirasto osallistui syksyllä 2020 ensimmäisen kerran hanke-ehdotusten arviointiin. Se kuului EU:n puiteohjelman rajaturvallisuutta ja ulkoista turvallisuutta edistäviä teknologioita koskevaan ehdotuspyyntöön.

Koska tekoälyllä on merkitystä poliittisissa keskusteluissa ja se on tärkeää laaja-alaisen tietojärjestelmien operatiivisessa hallinnassa, tietotekniikkavirasto julkaisi heinäkuussa 2020 tutkimuksen ja teknologian seurantaraportin "Artificial Intelligence in the Operational Management of Large-Scale IT Systems". Raportti julkaistiin tietotekniikkaviraston verkkosivustolla, ja sitä jaettiin viraston keskeisille sidosryhmille, muun muassa jäsenvaltioille ja asiaankuuluville EU:n toimielimille. Virasto osallistui myös komission johtamaan tutkimukseen tekoälyn tuomien mahdollisuuksien soveltamisesta rajavalvonnassa, muuttoliikkeessä ja turvallisuudessa. Erityisesti se määrittä tekoälyn käyttönotolle useita käyttötappauksia tietotekniikkaviraston sisäisten prosessien yhteydessä¹⁸.

Perustamisasetuksensa 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti virasto allekirjoitti heinäkuussa 2020 Euroopan komission kanssa palvelutasosopimuksen EU:n viisumihakemusportaalin prototyyppin kehittämisestä ja testaamisesta. Se edistäisi viisumien käsittelyn digitalisaatiota entisestään ja lisäisi prosessin tehokkuutta ja valvontaa hakijoiden, konsulaattien, ministeriöiden ja rajaviranomaisten kannalta. Hankkeen tuloksista pitäisi saada merkittävää näyttöä kyseisen viisumihakemusportaalin toteutettavuudesta sekä jatkotoimia koskevia päätöksiä, myös mahdollisia lainsäädäntöehdotuksia, varten. Hanke käynnistettiin syyskuussa 2020, ja sen ensimmäinen vaihe eli suunnitteluvaihe saatiin päätökseen joulukuussa 2020.

Tietotekniikkavirasto ehdotti helmikuussa 2020 standardointia koskevan etenemissuunnitelman laatimista tietojen laadun varmistamiseksi. Viraston näkemyksen mukaan EU:ssa on yhteentoimivuusarkkitehtuurin täytäntöönpanon lisäksi laadittava, hyväksyttävä ja pantava täytäntöön yhteiset standardit, joita voidaan soveltaa laaja-alaisiin tietojärjestelmiin oikeus- ja sisäasioiden alalla sekä laitteisiin ja ratkaisuihin, joita käytetään keskustasolla ja kansallisilla tasoilla yhdessä näiden järjestelmien kanssa. Etenemissuunnitelman tarkoituksena on määrittää toimet, joita tämän tavoitteen saavuttamiseen tarvitaan ja jotka auttavat jäsenvaltioita maksimoimaan yhteentoimivuusarkkitehtuurin hyödyt toiminnan kannalta. Etenemissuunnitelmaa valmisteltiin vuoden aikana, ja se hyväksyttiin joulukuussa 2020 EU:n neuvoston puheenjohtajavaltion Saksan tuella. Virastosta tuli myös tarkkailija ISO:n biometriikkaa käsittelevässä alakomiteassa¹⁹. Tämän alakomitean laatimilla standardeilla tuetaan useita sovelluksia, joilla henkilöiden henkilöllisyys voidaan tarkastaa ja tunnistaa täsmällisesti ja luotettavasti. Niihin kuuluu myös tietotekniikkaviraston rakentamia sovelluksia, kuten rajanylitystietojärjestelmä. Näin siis viraston tiiviillä osallistumisella alakomitean hankkeisiin varmistetaan tietotekniikkaviraston kannalta kriittisen tärkeiden biometrinen standardien asianmukainen yhdenmukaistaminen.

¹⁷ Tehtäväkuvaus allekirjoitettiin 16. maaliskuuta.

¹⁸ <https://op.europa.eu/s/o/Uo>

¹⁹ ISO/IEC/JTC1/SC37

Tietotekniikkaviraston toimialan asiantuntijakokous järjestettiin viraston marraskuussa pidetyn vuosikokouksen jälkeen. Siinä keskityttiin tietotekniikkaviraston hallinnoimien laaja-alaisten tietojärjestelmien yhteentoimivuuden täytäntöönpanoon liittyviin valmiuspuutteisiin ja erityisesti tietojen laadun takaamiseen standardoinnin avulla. Toimialan asiantuntijakokous kokosi yhteen toimialan edustajia, jäsenvaltioiden viranomaisia ja EU:n toimielimiä keskustelemaan aikaansaadusta kehityksestä, joka auttaa parantamaan biometristen ja aakkosnumeeristen tietojen laatua. Pandemiasta johtuneiden rajoitusten vuoksi kolmipäiväinen tapahtuma järjestettiin ensimmäisen kerran verkossa. Se kokosi yhteen yli 320 osallistujaa yli 90 organisaatiosta ja 35 maasta.

Kaavio 1: Kuvamateriaalia tietotekniikkaviraston järjestämästä toimialan asiantuntijakokouksesta

Lisäksi tietotekniikkavirasto tuki aktiivisesti EU:n sisäisen turvallisuuden innovointikeskusta. Sisäisen turvallisuuden operatiivisen yhteistyön pysyvä komitea (COSI) käynnisti kyseisen hankkeen Europolin koordinoimana. Keskuksen tarkoituksena on toimia innovointilaboratorioiden yhteistyöverkostona, jolla pyritään varmistamaan EU:n ja kansallisten sidosryhmien koordinointi ja yhteistyö sisäisen turvallisuuden alalla. Tietotekniikkavirasto osallistui vuoden 2020 neljännellä neljänneksellä keskuksen yleisen operatiivisen kehityksen määrittelyyn. Siihen kuului muun muassa ensisijaisten tavoitteiden määrittäminen ja sellaisten alustavien hankkeiden selvittäminen, joihin sen jäsenet voisivat ryhtyä.

Laaja-alaisten tietojärjestelmien suuri käytettävyys

Tietotekniikkaviraston vastuulle annetut järjestelmät ovat olennaisen tärkeitä rajatarkastuksille, sisäiselle turvallisuudelle ja muuttoliikkeen hallinnalle EU:ssa. Viraston odotetaan siksi varmistavan, että ne ovat keskeytymättä jäsenvaltioiden käytettävissä. Nykyisiä järjestelmiä (eli Schengenin tietojärjestelmää, viisumitietojärjestelmää ja Eurodac-järjestelmää) on kuitenkin kehitetty eri aikoina, ja ne perustuvat eri arkkitehtuureihin, mikä vaikuttaa niiden käytettävyytasoon.

Virasto alkoi perustamisasetuksensa 10 artiklan ja uuden SIS-asetuksen 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti laatia vuonna 2019 vaikutustenarviointia teknisistä ratkaisuista, joita tarvitaan varmistamaan näiden laaja-alaisten tietojärjestelmien keskeytymätön käytettävyys. Jotta vaikutustenarviointien tulosten johdonmukaisuus kaikissa järjestelmissä voitiin varmistaa ja operatiiviset hyödyt maksimoida, vaikutustenarviointi jaettiin kahteen vaiheeseen:

- Maaliskuussa 2020 päätökseen saadun ensimmäisen vaiheen tarkoituksena oli tehdä kokonaisvaltainen riippumaton vaikutustenarviointi ja kustannus-hyötyanalyysi viraston vastuulle annettujen kaikkien järjestelmien keskeytymätöntä käytettävyyttä koskevista erilaisista vaihtoehdoista. Siinä keskityttiin järjestelmien suorituskykyyn ja suureen käytettävyyteen, tutkittiin nykyisiä ja tulevia tarpeita, muun muassa teknisten toimipaikkojen isännöintikapasiteettia ja nykyisiin operatiivisiin järjestelyihin liittyviä riskejä. Siinä myös arvioitiin ja vertailtiin korkean tason vaihtoehtoja kapasiteetin laajentamiselle ja varatoimipaikoille.
- Vuoden 2020 toisella puoliskolla käynnistetyssä toisessa vaiheessa eriteltiin teknisiä ja arkkitehtuuriin liittyviä ratkaisuja viraston vastuulle annettujen järjestelmien keskeytymätöntä käytettävyyttä varten ja muun muassa entistä tarkempi tekninen analyysi ja kustannus-hyötyanalyysi. Tuloksen perusteella virasto pystyi vertailemaan teknisiä ratkaisuja kokonaisvaltaisesti, mikä helpotti parhaan etenemistavan määrittämistä. Se otti myös huomioon uusien järjestelmien (eli rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän ja yhteentoimivuuskomponenttien) arkkitehtuuriin, jonka tarkoituksena on tosiasiallisesti tukea keskeytymätöntä käytettävyyttä (aktiivi-aktiivi-tila).

Vaikutustenarvioinnin lopputulokset esitetään tietotekniikkaviraston hallintoneuvostolle vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä. Näiden nykyisten järjestelmien uuden suurta käytettävyyttä koskevan arkkitehtuurin käytännön toteutus voi alkaa vasta vuonna 2022.

Poikkialainen hankintakehys

Tietotekniikkavirasto käynnisti vuoden 2020 toisena innovatiivisena toimintamallina sen ensimmäisen poikkialaisen suunnittelukehityksen, jonka avulla järjestelmien kehittämisessä ja käytössä päästään irti siiloutuneesta toimintatavasta. Tähän asti tietotekniikkavirasto on tehnyt kaikista uuden järjestelmän kehittämiseen liittyvistä tehtävistä sopimuksen yhden yhteenliittymän kanssa yhden suuren sopimuksen nojalla. Poikkialaisen suunnittelukehityksen tavoitteena on saada aikaan sopimussuoja uusien tietojärjestelmien suunnittelulle, kehittämiselle, testaukselle ja käyttöönotolle. Poikkialaisen suunnittelukehityksen nojalla useista eristä tehdään sopimuksia eri talouden toimijoiden kanssa. Poikkialaisen suunnittelukehityksen allekirjoittaminen oli tärkeä saavutus ja suurin viraston koskaan allekirjoittama tarjous. Poikkialainen hankintamalli on merkittävä uutuus viraston operatiivisessa hankintamallissa, ja sen odotetaan tuottavan merkittäviä hyötyjä toimeksisaajien ja sopimusten hallintaprosessissa. Niitä ovat muun muassa edullisuus, mittakaavaedut, hankintaprosessien nopeutuminen sekä viraston riippuvuuden väheneminen pienestä toimeksisaajamäärästä (eli toimittajariippuvuus).

Poikkialaiseen suunnittelukehitykseen liittyvien tarjouspyyntöjen eritelmien valmistelu saatiin päätökseen tammikuussa 2020. Neljästä erästä ja niihin liittyvistä palveluista käynnistettiin menettely 29. tammikuuta 2020:

- erä 1: suunnittelu, koordinointi, laadunvarmistus ja integraation tuki
- erä 2: kehittämispalvelut
- erä 3: infrastruktuuri (laitteisto, ohjelmisto, asiaan liittyvät palvelut)
- erä 4: testaus ja hyväksyminen.

Poikkialaisen suunnittelukehityksen erän 1 arviointi saatiin päätökseen ja puitesopimus allekirjoitettiin valitun tarjoajan kanssa 7. lokakuuta 2020. Aloituskokous pidettiin 24. marraskuuta. Silloin myös tehtiin kolme ensimmäistä erityissopimusta.

Poikkialaisen suunnittelukehityksen erän 2 arviointi saatiin päätökseen kesäkuun lopussa, ja puitesopimukset allekirjoitettiin valittujen tarjoajien kanssa elokuun lopussa. ETIAS-järjestelmän, yhteentoimivuuskomponenttien ja ECRIS-TCN-järjestelmän kehittämispalvelujen hankintaa koskevan kilpailun toista vaihetta varten valittiin viiden toimeksisaajan reservi.

Erän 3 perustamistoimia koskeva erityissopimus allekirjoitettiin 9. joulukuuta 2020. Erän 4 arvioinnin (eli testauspalvelujen) odotetaan päättyvän vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla.

Virasto on siirtymässä suunnittelupalvelujen hankintaa koskevan toimintamallin tapaan poikkialaiseen hankintaan myös järjestelmän käytön alalla. Se tehdään poikkialaisen operaatiokehityksen avulla. Poikkialaisen operaatiokehityksen myötä tietotekniikkavirasto siirtyy pois siiloutuneesta mallista, jossa järjestelmän ylläpidosta tehdään sopimus yhden palveluntarjoajan kanssa kutakin järjestelmää kohti. Poikkialaisessa operaatiokehityksessä tehdään sopimus nykyisten järjestelmien käytöstä sekä uusien järjestelmien käytöstä, kunhan ne ovat toimintakunnossa. Tulevan poikkialaisen operaatiokehityksen tarjousasiakirjojen perusversio saatiin valmiiksi vuoden 2020 neljännen neljänneksen lopussa. Operatiiviset näkökohdat määrittävä tarjousasiakirjojen lopullinen versio saadaan valmiiksi vuonna 2021. Virasto on käynnistänyt samalla poikkialaista operaatiokehitystä koskevan etenemissuunnitelman, jotta voidaan tarjota kokonaisvaltainen näkemys aikataulusta, jossa järjestelmien toiminta ja ylläpito siirretään poikkialaiseen operaatiokehitykseen.

1.2 Viraston hallinnoimien järjestelmien operatiivinen hallinta ja kehitys (strateginen tavoite 1)

Laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivinen hallinta on viraston toimeksiannon ytimessä. Virasto varmistaa ympärivuorokautisesti vuoden ympäri, että sen hallinnoimat järjestelmät (eli Schengenin tietojärjestelmä, viisumitietojärjestelmä ja Eurodac-järjestelmä) ovat kaikkien jäsenvaltioiden käytettävissä. Järjestelmien operatiiviseen hallintaan kuuluu järjestelmien jatkuvaa seuranta, viraston IT-palvelujen hallintaa koskevassa kehyksessä määritettyjen palvelujen käyttöä ja jatkuvaa vuorovaikutusta jäsenvaltioiden kanssa. Myös kaikki järjestelmien ylläpitoon liittyvät tehtävät kuuluvat siihen.

Vuonna 2020 yksi viraston suurimmista haasteista oli järjestelmien keskeytymättömän käytettävyyden varmistaminen kaikille käyttäjille huolimatta covid-19-pandemian monitahoisesta vaikutuksesta. Matkustus- ja pääsyrajoituksilla oli koko vuoden ajan merkittäviä seurauksia sille, miten henkilöstö pystyi työskentelemään viraston teknisissä toimipaikoissa, keskusyksikössä Strasbourgissa ja varakeskusyksikössä St. Johann im Pongausissa. Näistä hankaluuksista huolimatta virasto ja sen henkilöstö tekivät kaikkensa ja varmistivat, että kaikki järjestelmät pysyivät käytettävissä olevina koko ajan. Tämä oli merkittävä saavutus, jonka järjestelmien käytettävyyttä ja vastausaikoja koskevat erittäin hyvät tulokset vahvistivat. Ne ovat järjestelmien operatiivisen hallinnan tärkeimpiä keskeisiä suorituskykyindikaattoreita (taulukko 1). Suorituskyky parani vuodesta 2019 kaikissa indikaattoreissa yhtä lukuun ottamatta. Virasto varmisti myös, että sen järjestelmien operaatiotukipalvelut olivat käytettävissä ympärivuorokautisesti. Nämä palvelut ovat olennaisen tärkeitä jäsenvaltioille, ja virasto varmisti koko vuoden ajan, että pyyntöihin vastattiin ja ongelmat käsiteltiin ajoissa ja tehokkaasti. Vuoden 2020 asiakastytyväisyyskysely vahvisti, että haasteista huolimatta tietotekniikkavirasto pystyi säilyttämään jäsenvaltioille suunnatun palvelutasonsa. Koska pandemia vaikuttaa huomattavasti järjestelmän käyttöön, virasto alkoi lisäksi tiedottaa aiheesta jäsenvaltioille kuukausittain.

Taulukko 1: Järjestelmien operatiivista hallintaa koskevat keskeiset suorituskykyindikaattorit

	Organisaation keskeinen suorituskykyindikaattori (KPI)	2019	2020	Tavoitteet	Saavutettu tavoite
KPI 3	Eurodac-keskusjärjestelmä käytettävissä	99,55 %	99,87 %	Vihreä ≥ 99,99 % 99,99 % > Keltainen ≥ 99,50 % Punainen < 99,50 %	✓
KPI 4	Eurodac-keskusjärjestelmän vastausaika	99,91 %	99,95 %	Vihreä ≥ 99,45 % 99,45 % > Keltainen ≥ 90 % Punainen < 90 %	✓
KPI 6	SIS-keskusjärjestelmä käytettävissä	99,95 %	99,94 %	Vihreä ≥ 99,99 % 99,99 % > Keltainen ≥ 99,50 % Punainen < 99,50 %	✓
KPI 7	SIS-keskusjärjestelmän vastausaika	99,84 %	99,86 %	Vihreä ≥ 99,5 % 99,5 % > Keltainen ≥ 99 % Punainen < 99 %	✓
KPI 8	VIS-keskusjärjestelmä käytettävissä	99,65 %	99,93 %	Vihreä ≥ 99,99 % 99,99 % > Keltainen ≥ 99,50 % Punainen < 99,50 %	✓
KPI 9	VIS-keskusjärjestelmän vastausaika	97,79 %	99,98 %	Vihreä = 100 % 100 % > Keltainen ≥ 90 % Punainen < 90 %	✓
KPI 19	Asiakastytyväisyys: prosenttiosuus jäsenvaltioiden käyttäjistä, jotka ovat tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä tietotekniikkaviraston neuvontapalvelun tarjoamaan yleiseen palveluun	93,4 %	95 %	≥ 80 %	✓

KPI 20	Neuvontapalvelun suorituskyky	90 %	99,9 %	≥ 75 %	
--------	-------------------------------	------	--------	--------	---

Keskusjärjestelmän keskeisten suorituskykyindikaattorien käytettävyyttä koskevan korkeimman tavoitearvon (99,99 %, vihreä tavoite) saavuttaminen edellyttää joko järjestelmien uudistamista tai aktiivi-aktiivi-arkkitehtuuria. Nykyisellä aktiivi-passiivi-arkkitehtuurilla ei saavuteta käytettävyyden korkeimpia tavoitearvoja. Tästä aiheesta on yksityiskohtaisempi katsaus sitä koskevassa osiossa sivulla 34.

Tietotekniikkavirasto hallinnoi laaja-alaisten tietojärjestelmien käyttöä koko niiden elinkaaren ajan niiden kehittämisestä käyttöön ja edelleen kehittämiseen ja varmistaa, että järjestelmiä käytetään jatkuvasti sovitulla suorituskykytasolla ja että loppukäyttäjien kehittyviin tarpeisiin vastataan aina. Näiden järjestelmien jatkuvan kehittämisen oikeusperusta varmistetaan hyväksymällä uusia säädöksiä. Vuonna 2020 tietotekniikkavirasto työskenteli vuonna 2018 hyväksytyihin uudelleenlaadittuihin SIS-asetuksiin liittyvän kehityksen parissa. Virasto tuki myös EU:n lainsäätäjiä ja komissiota uusien VIS- ja Eurodac-asetusten laadinnassa. Myös Schengenin tietojärjestelmä ja viisumitietojärjestelmä / biometrinen tunnistusjärjestelmä edellyttivät jonkin verran teknistä kehittämistä niiden kapasiteetin ja käytettävyyden lisäämiseksi.

Covid-19-pandemia vaikutti järjestelmien kehittämiseen ja käyttöönottoon kahdella merkittävällä tavalla. Ensinnäkin se häiritsi toimitusketjuja vuoden toisella puoliskolla. Toiseksi, koska matkustus- ja pääsyrajoitukset estivät viraston henkilöstöä ja toimeksisaajia työskentelemästä toimipaikassa, se vaikutti uusien versioiden käyttöönottoa koskevaan vaatimukseen. Näistä hankaluuksista huolimatta virasto eteni huomattavasti keskeisissä hankkeissa, kuten uuden Schengenin tietojärjestelmän käyttöönotossa ja AFIS-järjestelmän vaiheessa 2. Se eteni myös Schengenin tietojärjestelmän ja viisumitietojärjestelmän uusien käyttäjien liittämässä järjestelmiin sekä järjestelmien yhteentoimivuuteen liittyvissä valmisteluissa.

1.2.1 Schengenin tietojärjestelmä

Schengenin tietojärjestelmä (SIS) on laaja-alainen tietojärjestelmä, joka tukee henkilöitä ja esineitä koskevien tietojen vaihtamista kansallisten poliisi-, rajavaltu-, tull-, viisumi- ja oikeusviranomaisten välillä. Vuonna 2020 oli kulunut 25 vuotta järjestelmän käyttöönotosta, ja siitä on tullut laajimmin käytetty ja suurin tietojenvaihtojärjestelmä turvallisuuden ja ulkorajavalvonnan alalla Euroopassa. Schengenin tietojärjestelmän käyttö on tärkein toimenpide, jolla kompensoidaan sisärajatarkastusten poistamista, ja sen tuki sisäiselle turvallisuudelle koko Schengen-alueella on ratkaisevan tärkeää. Schengenin tietojärjestelmä on Schengenin säännösten kulmakivi. Se helpottaa ihmisten vapaata liikkumista Schengen-alueella, koska sillä tuetaan sisäisiä tarkastuksia ja rajatarkastuksia ulkorajoilla, varmistetaan turvallisuuden korkea taso ja edistetään lainvalvontaa ja oikeudellista yhteistyötä koko Euroopassa. Schengenin tietojärjestelmän toinen sukupolvi (SIS II) on ollut toiminnassa vuodesta 2013 lähtien. Tietotekniikkavirasto vastaa keskusjärjestelmän ja viestintäinfrastruktuurin operatiivisesta hallinnasta, varmistaa ympärivuorokautisen operatiivisen seurannan tuen ja vastaa järjestelmän kehittämisestä ajoissa.

Kaavio 2: Schengenin tietojärjestelmä 25 vuotta

Tietotekniikkavirasto käynnisti vuonna 2018 sormenjälkien automaattisen tunnistusjärjestelmän (AFIS). Sen avulla Schengenin tietojärjestelmässä otettiin käyttöön biometrinen hakuvalmius, jonka avulla kohteena olevat henkilöt

voidaan tunnistaa pelkästään sormenjälkien perusteella. Kaikilla jäsenvaltiolla oli velvollisuus tehdä SIS-AFIS-haut mahdollisiksi joulukuun 2020 loppuun mennessä (ks. sivu 41). Joulukuussa 2018 uudelleenlaadittujen asetusten antaminen aloitti tärkeän vaiheen Schengenin tietojärjestelmän uusien toimintojen kehittämisessä (ks. sivu 40).

Operaatiot

SIS-keskusjärjestelmän yleinen suorituskyky oli vuonna 2020 sovittujen palvelutasosopimuksen eritelmien mukainen: järjestelmän käytettävyyttä oli 99,94 prosenttia (KPI 6) ja vastausaikaa koskeva suorituskykyindikaattori oli 99,86 prosenttia (KPI 7). Vuonna 2020 järjestelmän käytettävyyteen vaikutti vain muutama vähäinen häiriötapahtuma.

- Huhtikuussa viestipalvelin oli poissa käytöstä yhden tunnin. Yhtään viestiä ei hävinnyt, mutta se vaikutti tapahtumien käsittelyaikaan.
- Syyskuun 17. päivänä häiriötapahtuma vaikutti keskusjärjestelmän useisiin komponentteihin. Vianmääritys ja palvelujen palauttaminen kokonaan kestivät yli 24 tuntia. Haut olivat tänä aikana kokonaan poissa käytöstä 40 minuuttia ja tapahtumat 130 minuuttia, mutta tietoja ei menetetty.
- TESTA-ng-verkossa (hallintojen väliset Euroopan laajuiset telemaattiset palvelut – uusi sukupolvi)²⁰ havaittiin häiriö useissa jäsenvaltioissa 4. toukokuuta klo 12.00–13.00 Keski-Euroopan aikaa. Häiriö tapahtui ydinverkossa, ja se vaikutti useimpiin Keski- ja Itä-Euroopan maihin. Tietoja ei menetetty.

Myös SIS AFIS -järjestelmää käytettiin ja ylläpidettiin onnistuneesti ilman suuria häiriöitä. Uudelleenlaadittujen SIS-asetusten mukaan kaikkien jäsenvaltioiden piti tehdä SIS-AFIS-haut mahdollisiksi vuoden 2020 loppuun mennessä. Tämä oli kaikkien niiden jäsenvaltioiden päätavoite, joita ei ollut vielä yhdistetty AFIS-järjestelmään, ja virasto tuki niitä koko vuoden tehokkaasti tässä prosessissa. Bulgaria, Kroatia, Romania, Slovakia, Ruotsi ja Tanska saivat vuonna 2020 yhdistämisen AFIS-järjestelmään onnistuneesti päätökseen. Vuoden 2020 loppuun mennessä AFIS-järjestelmään oli yhdistetty 25 jäsenvaltiota. AFIS-järjestelmän käyttö kasvoi kasvamistaan, mikä osoitti sen arvon eurooppalaiselle lainvalvontayhteisölle. Kunhan biometriset sormenjälkitiedot lisätään eurooppalaiseen pidätysmääräykseen, etsityt henkilöt pystytään tunnistamaan vielä entistäkin nopeammin SIS-AFIS-järjestelmän avulla.

Viraston huomattavien ponnistusten ansiosta pandemia ei vaikuttanut kielteisesti järjestelmän ylläpidon tasoon ja jäsenvaltioille annettuun tukeen. Vaikutus liikenteeseen oli kuitenkin huomattava. Se oli 10–20 prosenttia tavallisesta tasosta huhtikuussa 2020.

Virasto teki koko vuoden ajan jäsenvaltioiden kanssa jatkuvasti työtä, jotta järjestelmän voitiin varmistaa toimivan mahdollisimman hyvin. Helmikuussa tehdyllä päivityksellä parannettiin järjestelmän suorituskykyä jäsenvaltioilta tulevien viestien käsittelyssä. Jäsenvaltioiden tiiviin osallistumisen ansiosta tietojen vaatimustenmukaisuustarkastusten tehokkuus parani huomattavasti vuonna 2020. Tietojen vaatimustenmukaisuus on tarkastettava säännöllisesti sen varmistamiseksi, että keskusjärjestelmä ja kansalliset järjestelmät ovat edelleen yhdenmukaisia, esimerkiksi kansallisen järjestelmän tilapäisen irtikytkemisen jälkeen. Virasto tuki jäsenvaltioita myös varmistamalla testi- ja esituotantoympäristöjen käytettävyyden. Maaliskuun puolivälistä etusija annettiin covid-19-pandemian vuoksi sille, että nämä ympäristöt pysyivät erittäin hyvin jäsenvaltioiden käytettävissä, sekä suunniteltujen testi- ja hyväksymiskampanjoiden toteuttamisen tuella.

Vuoden 2020 toisella puoliskolla virasto keskittyi yhdessä komission ja jäsenvaltioiden kanssa tiiviisti Yhdistyneen kuningaskunnan irrottamiseen Schengenin tietojärjestelmästä. Viraston tavoitteena oli saada tämä muutos saumattomasti päätökseen 1. tammikuuta 2021. Valmisteluihin kuului testejä ja useita harjoituksia. Irtikytkeminen aloitettiin ensin teknisestä irtikytkemisestä verkon tasolla. Sen jälkeen otettiin keskusjärjestelmässä käyttöön suodatin, jolla estettiin Yhdistyneen kuningaskunnan kuulutukset, jotka sitten poistettiin kokonaan. Koska suunnittelu oli tehty huolellisesti ja koordinoiti komission kanssa oli jatkuvaa, Yhdistyneen kuningaskunnan kytkeminen irti Schengenin tietojärjestelmästä ei vaikuttanut muihin jäsenvaltioihin.

²⁰ Euroopan komission hallinnoima TESTA-verkkopalvelu on keskusjärjestelmän ja kansallisten järjestelmien välisen yhteyden perusverkko.

Järjestelmän käyttö

Jäsenvaltiot **käyttivät Schengenin tietojärjestelmää yli 3,7 miljardia kertaa** – vuodesta 2019 oli laskua 44 prosenttia.

Vuoden 2020 lopussa keskusjärjestelmään oli tallennettu **93,4 miljoonaa kuulutusta**.

Vuonna 2020 yli **71 miljoonaa** järjestelmän kuulutusta liittyi **myönnettyihin asiakirjoihin**.

Myös **hakujen** määrä väheni 44 prosenttia vuodesta 2019, niitä tehtiin **3,71 miljardia**.

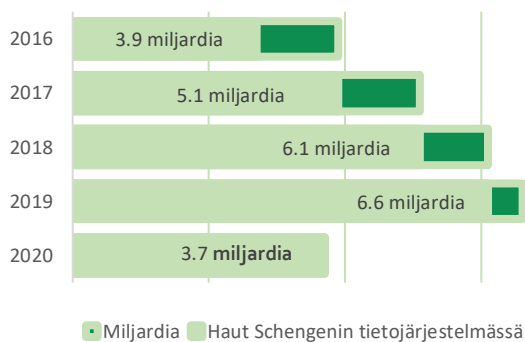
SIRENE-toimistot **käsittelivät lähes 210 000 osumaa** ulkomaisista kuulutuksista vuoden aikana.

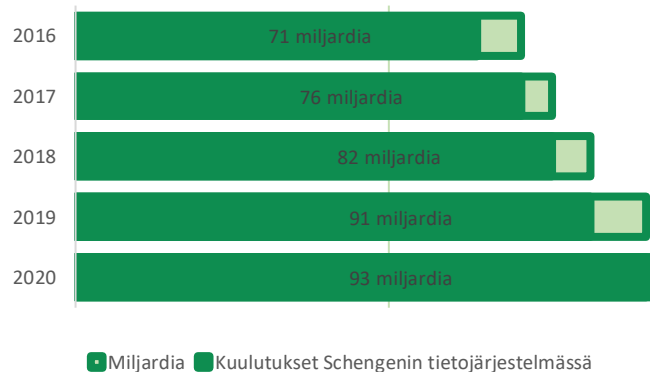
Henkilöitä koskevien kuulutusten kokonaismäärä oli **964 720**, mikä tarkoitti 2 prosentin laskua vuodesta 2019.

Schengenin tietojärjestelmän käyttö on kasvanut tasaisesti muutaman viime vuoden aikana. Vuonna 2020 hakujen ja osumien määrä kuitenkin laski jyrkästi huomattavan osan vuodesta, koska useimmat jäsenvaltiot olivat asettaneet covid-19-pandemiaan liittyviä matkustusrajoituksia, jotka vähensivät rajatarkastusten määrää. Kun vuonna 2019 hakuja tehtiin päivittäin keskimäärin 18 miljoonaa, vuonna 2020 määrä putosi 10 miljoonaan. Pandemiaan liittyvät rajoitukset vaikuttivat myös SIRENE-järjestelmässä (Supplementary Information Request at the National Entries, kansallisella tasolla esitetyt lisätietopyynnöt)²¹ päivittäin saatujen osumien keskimäärään. Myös ulkomaisten kuulutusten (eli muun kuin haun tekevän jäsenvaltion antamien kuulutusten) kokonaismäärä laski: yhteensä 209 178 ulkomaisia kuulutuksia koskevaa osumaa eli 27 prosentin vähennys vuodesta 2019.

Kaavio 3: Jäsenvaltioiden SIS II -järjestelmässä vuosittain tekemät haut, 2016–2020

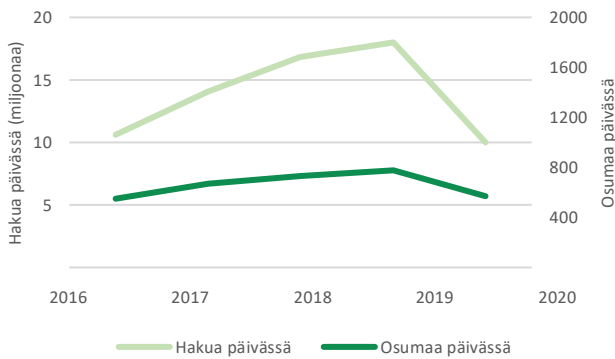

Kaavio 4: SIS II -järjestelmään vuosittain tallennetut kuulutukset, 2016–2020

²¹ Jokainen Schengenin tietojärjestelmää käyttävä EU-maa on perustanut kansallisen SIRENE-toimiston, joka vastaa kaikista SIS-kuulutuksiin liittyvistä lisätietojen vaihdoista ja toimien koordinoinnista. Lisätietoa: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen-information-system/sirene-cooperation_en

Kaavio 5: Hakujen ja osumien keskimäärä päivässä, 2016–2020

Kuulutusten määrä lisääntyi 3 prosenttia, mikä oli hitaampaa kuin edellisten vuosien vuotuiset lisäykset (8–12 %). Vuoden 2020 lopussa järjestelmään oli tallennettu 93,4 miljoonaa kuulutusta.

Maaliskuussa hyväksyttiin ja julkaistiin SIS II -järjestelmän vuoden 2019 vuotuinen tilastoraportti sekä tiedote²². Kesäkuussa *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* julkaistiin päivitetty luettelo toimivaltaisista viranomaisista, joilla on lupa hakea suoraan SIS II -järjestelmässä olevia tietoja, ja luettelo kansallisen järjestelmän (N.SIS II) toimistoista ja kansallisista SIRENE-toimistoista²³.

Järjestelmän kehitys

Vuonna 2020 Schengenin tietojärjestelmän kehitystä koskevissa tietotekniikkaviraston tärkeimmissä toimenpiteissä keskityttiin uusien SIS-asetusten oikea-aikaiseen täytäntöönpanoon sekä AFIS-järjestelmän vaiheen 2 kehittämisen jatkamiseen. Jotta virasto voi vastata jäsenvaltioiden tarpeisiin ja kuulutusten määrän jatkuvaan lisääntymiseen, se lisäsi järjestelmän kapasiteettia 130 miljoonaan kuulutukseen. Virasto valmisteli myös uuden hakukoneen käyttöä. Kun se otetaan käyttöön vuonna 2021, se nostaa hakunopeuden kymmenkertaiseksi ja vähentää huomattavasti aikaa, jona järjestelmä ei ole käytettävissä, kun yksikköä vaihdetaan keskusyksikön ja varakeskusyksikön välillä. Virasto tuki myös Irlannin ja Kyproksen yhdistämistä järjestelmään.

Schengenin tietojärjestelmän uudistaminen

Schengenin tietojärjestelmän uudistamislaatimishanketta voidaan pitää yhtenä tietotekniikkaviraston suurimmista panoksista EU:n turvallisuusunionistrategialle. Marraskuussa 2018 annetut uudelleenlaaditut SIS-asetukset laajensivat järjestelmän käyttötarkoitusten ja toimintojen soveltamisalaa. Se kehitti Schengenin tietojärjestelmää huomattavasti. Virasto jatkoi vuonna 2019 aloittamaansa työtä ja eteni huomattavasti hankkeen toteuttamisessa. Tammikuussa 2020 otettiin käyttöön uusi versio. Uusi versio sisälsi tarvittavat ominaisuudet, joiden avulla Europol, Eurojust ja Frontex pystyvät hakemaan kaikentyyppisiä kuulutuksia Schengenin tietojärjestelmästä sekä tekemään sormenjälkihakuja ja laajennettuja hakuja. Versio sisälsi myös uuden AFIS-toiminnon: mahdollisuuden tehdä haku tarkistusjäljillä, jotka kerätään lukemalla yhden käden neljä sormeaa samaan aikaan. Tarkistusjäljet ovat painamalla otettujen sormenjälkien keräämiselle vaihtoehtoinen menetelmä, ja ne voivat auttaa estämään virheitä tai petoksia.

Virasto ja jäsenvaltiot tekivät lisäksi ankarasti työtä teknisten asiakirjojen (rajapintojen määrittelyasiakirjan / yksityiskohtaisten teknisten eritelmien) uuden version parissa. Se hyväksyttiin toukokuussa. Sen tuloksena laadittiin ensimmäinen väliversio, joka sisälsi henkilöitä koskeviin kuulutuksiin liittyvät muutokset. Väliversiolle suoritettiin erilaisia testivaiheita vuoden loppuun asti. Niihin osallistui kahdeksan jäsenvaltiota. Virasto alkoi myös kehittää toista väliversiota, jossa on esineitä koskeviin kuulutuksiin liittyviä muutoksia. Tietotekniikkavirasto laati vuoden toisella puoliskolla teknisten asiakirjojen toisen päivityksen, joka sisälsi kaikki ne muutokset järjestelmän biometriin tekijöihin, jotka johtuivat uudelleenlaadituista AFIS- ja SIS-asetuksista. Asiakirjat toimitettiin jäsenvaltioille arvioitavaksi joulukuun puoliväliin mennessä. Se oli tärkeä välitavoite hankkeessa.

Schengenin tietojärjestelmän uudistamista koskevan hankkeen osana tietotekniikkavirasto oli vastuussa SIRENE-toimistojen välistä tietojenvaihtoa koskevien asiakirjojen (DEBS) päivityksestä. Ne ovat teknisiä eritelmiä, joissa määritetään, miten SIRENE-toimistot vaihtavat tietoja. Hanke käynnistyi 24. maaliskuuta. Virasto teki koko vuoden ajan työtä komission ja jäsenvaltioiden kanssa ja toimitti arvioidut DEBS-asiakirjat joulukuussa. Päivitetyillä DEBS-

²² <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/SIS%20II%20-%20202019%20-%20Statistics.pdf>

²³ <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/SIS%20II%20-%20List%20of%20competent%20authorities%202020.pdf>

asiakirjoilla varmistetaan, että SIRENE-toimistot voivat vaihtaa tietoja uusista järjestelmätoiminnoista, jotka johtuvat SIS-asetuksen uudelleenlaatimisesta.

AFIS-järjestelmän vaihe 2

AFIS-järjestelmän vaiheen 2 hanke käynnistettiin vuonna 2019, ja se koskee Schengenin tietojärjestelmän biometrisen tunnistusjärjestelmän laajennusta. Hankkeessa yhdistetään nykyisen AFIS-järjestelmän suorituskyvyn parannukset uudelleenlaaditussa SIS-asetuksessa määritettyihin uusiin biometrisiin toimintoihin. Niitä ovat muun muassa hakuvalmiuksien laajentaminen kämmentenjälkiä ja latentteja sormenjälkiä²⁴ koskeviin tietoihin. Vuonna 2020 suunnittelu saatiin päätökseen, ja käyttäjävaatimukset viimeisteltiin jäsenvaltioiden kanssa. Kehitys alkoi helmikuussa ja jatkui koko vuoden. Tuloksena saadulle versiolle tehtiin hyväksymistestaus vuoden lopussa, ja versio on määrä ottaa käyttöön vuonna 2021. Uusi AFIS-laitteisto toimitettiin ja tekninen tutkimus tehtiin ennen sen asentamista Strasbourgin tekniseen toimipaikkaan. Virasto alkoi lisäksi valmistella siirtymistä AFIS-järjestelmän vaiheesta 1 vaiheeseen 2. Kun uudet toiminnot ovat käytettävissä, niillä tuetaan jäsenvaltioita henkilöiden henkilöllisyyden vahvistamisessa rajanylityspaikoilla ja poliisitutkintojen yhteydessä.

Kyselykapasiteetin kasvu

Kyselykapasiteetin kasvu oli toinen merkittävä vaihe SIS-keskusjärjestelmän kehityksessä. Se koskee järjestelmän käytön lisääntymistä ja kuulutusten määrän jatkuvaa kasvua. Hankkeen tavoitteena on kasvattaa järjestelmän kapasiteettia 130 miljoonaan kuulutukseen. Ensimmäinen versio otettiin käyttöön kesäkuussa. Covid-19-pandemia ja laitteistojen toimitusvaikeudet vaikuttivat kuitenkin toiseen versioon ja myös uuden hakukoneen käyttöönottoon. Vaikka kehitysvaihe siis saatiinkin päätökseen, käyttöönottoa lykättiin vuoteen 2021.

Uusien käyttäjien yhdistäminen järjestelmään

Irlannin yhdistäminen Schengenin tietojärjestelmään eteni, kun toimintakuntoon saattamista harjoiteltiin onnistuneesti tammikuussa 2020. Lopullisesti järjestelmä otetaan käyttöön 15. maaliskuuta 2021.

Myös Kyproksen yhdistäminen eteni testausvaiheeseen, ja vaatimustenmukaisuustestaus alkoi huhtikuussa. Suorituskyky- ja luotettavuustestaus tehtiin kesällä, ja lopullinen testiraportti hyväksyttiin vuoden lopussa.

1.2.2 Viisumitietojärjestelmä (VIS) / biometrinen tunnistusjärjestelmä (BMS)

Viisumitietojärjestelmä (VIS) otettiin käyttöön lokakuussa 2011, ja se on ollut maailmanlaajuisesti toiminnassa helmikuusta 2016 lähtien. Viisumitietojärjestelmä on Schengen-alueen ydintä, sillä se yhdistää jäsenvaltioiden EU:n ulkopuolisissa maissa sijaitsevat konsulaatit ja kaikki ulkorajojen ylityspaikat. Se tukee jäsenvaltioiden konsuliviranomaisia sovellusten hallinnassa ja lyhytaikaisten viisumien myöntämisessä Schengen-alueella käyntiä tai sen läpikulua varten. Viisumitietojärjestelmässä käytetään biometristä tunnistusjärjestelmää, joka on biometrisistä toimista vastaava alajärjestelmä. Sen avulla jäsenvaltioiden rajaviranomaiset voivat tarkastaa EU:hun matkustavien kolmansien maiden kansalaisten henkilöllisyyden. Viisumitietojärjestelmä tukee lisäksi petosten torjuntaa ja helpottaa tarkastuksia jäsenvaltioiden alueella. Se auttaa kaikkien sellaisten henkilöiden tunnistamisessa, jotka eivät ehkä tai enää täytä jäsenvaltioiden alueelle saapumista tai siellä oleskelua tai asumista koskevia ehtoja. Viisumitietojärjestelmä tukee myös turvapaikanhakuprosesseja ja edistää sisäiseen turvallisuuteen liittyvien uhkien ehkäisemistä.

24 Latentit sormenjäljet ovat sormien tai kämmenten painaumi pinnalla.

Operaatiot

Vuoden 2020 aikana VIS-keskusjärjestelmän yleinen suorituskyky oli palvelutasosopimuksessa esitettyjen sovittujen tavoitteiden mukainen. VIS-keskusjärjestelmän käytettävyys oli 99,93 prosenttia (KPI 8) ja vastausaikaa koskeva suorituskykyindikaattori oli 99,98 prosenttia (KPI 9). Jakson aikana mitkään merkittävät tai kriittiset ongelmat eivät vaikuttaneet viisumitietojärjestelmän / biometrisen tunnistusjärjestelmän toimintaan. Keskusjärjestelmä oli poissa käytöstä ainoastaan versioiden käyttöönoton yhteydessä. Marraskuussa yksi testiympäristö ei ollut häiriön vuoksi käytettävissä viikonlopun aikana, mikä vaikutti operaatioihin jäsenvaltioissa. Ongelma kuitenkin havaittiin ja ratkaistiin ripeästi.

Henkilöstölle maaliskuun puolivälissä määrätty viraston teknisiin tiloihin pääsyä koskevat rajoitukset vaikuttivat vuoden 2020 versiosuunnitelmaan. Vuoden ensimmäinen versio valmistui 27. elokuuta. Siihen kuului biometrisen tunnistusjärjestelmän kapasiteetin lisäys, joka oli merkittävä kehitysvaihe järjestelmässä. Toinen versio julkaistiin syyskuussa ja saatiin valmiiksi lokakuussa. Siihen kuului uusien käyttäjien yhdistämistä koskevia osatekijöitä sekä järjestelmän yleisen tehokkuuden parannuksia. Kolmas versio sisältää muita kuin kriittisiä parannuksia palvelin- ja verkkokomponentteihin. Se saatiin myös valmiiksi, mutta sen käyttöönottoa lykättiin vuoteen 2021, koska pandemia vaikutti käytettävissä oleviin resursseihin.

Elokuussa 2020 julkaistiin raportti viisumitietojärjestelmän teknisestä toiminnasta²⁵. Siinä käsiteltiin lokakuusta 2017 syyskuun 30. päivään 2019 asti ulottunutta jaksoa. Raportissa annettiin tietoa viisumitietojärjestelmän teknisestä toiminnasta, myös turvallisuusnäkökohdista, sekä sen käytöstä jäsenvaltioissa neuvoston päätöksen 2008/633/YOS 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti²⁶.

Järjestelmän käyttö

73 miljoonaa jäsenvaltioiden VIS-tietokantaan tallentamaa

66 miljoonaa jäsenvaltioiden VIS-tietokantaan tallentamaa **sormenjälkeä**.

viisumihakemusta.

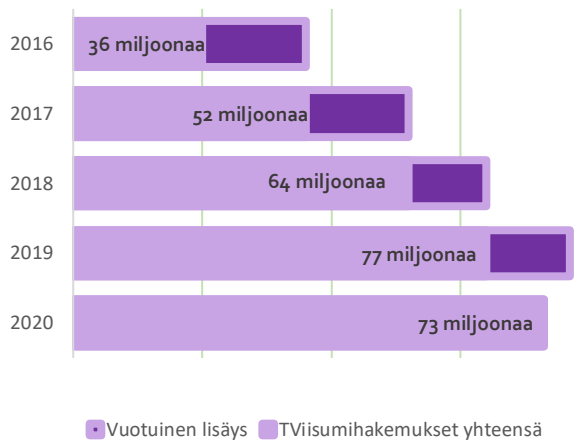
Pandemiaan liittyvien matkustusrajoitusten ja niistä johtuneen rajatarkastusten vähenemisen vuoksi VIS-tietokantaan tallennettujen viisumihakemusten ja sormenjälkien määrä laski ensimmäisen kerran.

Vuoden aikana käsiteltyjen viisumihakemusten määrä väheni näin ollen 3 miljoonaa, kun se oli 17 miljoonaa vuonna 2019. Viisumitietojärjestelmän yleinen käyttö oli noin 15 prosenttia odotetusta määrästä. Vuotuiset operaatiot vähenivät 75 prosenttia vuodesta 2019. Rajavalvonnassa ja viisumien myöntämisessä oli eniten toimintaa tammikuussa ennen ensimmäisten covid-19-rajoitusten käyttöönottoa.

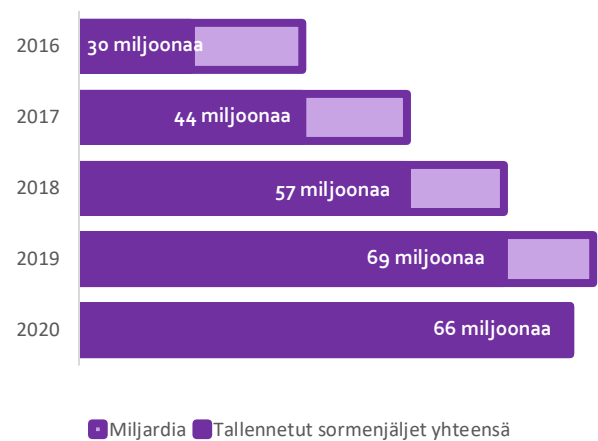
²⁵ <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/2019%20VIS%20Report.pdf>

²⁶ VIS-päätöksen mukaisesti jäsenvaltioiden nimetyt viranomaiset ja Europol ovat pystyneet käyttämään viisumitietojärjestelmää terrorismin ja muiden vakavien rikosten ennalta ehkäisemiseen, havaitsemiseen ja tutkimiseen 1. syyskuuta 2013 alkaen.

Kaavio 6: Tallennetut viisumihakemukset 2016–2020

Kaavio 7: Tallennetut sormenjäljet 2016–2020

Myös aakkosnumeeriset ja biometriset haut ja biometriset todennukset vähenivät vuonna 2020. Järjestelmä suoriutui jakson aikana hyvin, kun aakkosnumeerisia hakuja koskevat operaatiot tehtiin alle sekunnissa (keskimäärin 0,76 sekunnissa) ja biometriset todennukset alle kahdessa sekunnissa (keskimäärin 1,44 sekunnissa).

Järjestelmän kehitys

Virasto lisäsi vuonna 2020 biometrisen tunnistusjärjestelmän kapasiteettia, eteni Europolin yhdistämisessä järjestelmään sekä passiivisen pääsyn myöntämisessä Bulgarialle ja Romanialle. Viisumitietojärjestelmä on nyt teknisesti valmis uusien käyttäjien käyttöön. Viisumitietojärjestelmän ja rajanylitystietojärjestelmän yhteenliittäminen on vaikuttanut suuresti viisumitietojärjestelmän ja biometrisen tunnistusjärjestelmän kehitykseen. Virasto osallistui myös uuden VIS-asetuksen laatimiseen.

Kapasiteetin kasvu

Vuonna 2019 saavutetun edistyksen pohjalta virasto onnistui lisäämään biometrisen tunnistusjärjestelmien kapasiteettia 60 miljoonasta 85 miljoonaan tietueeseen. Näin varmistettiin, että sen kapasiteetti riittää täyttämään jäsenvaltioiden kasvavat tarpeet, jotka johtuvat EU:n yhteisen viisumipolitiikan täytäntöönpanosta. Biometrisen tunnistusjärjestelmän kapasiteetin lisäys aloitettiin vuonna 2019 viisumitietojärjestelmän vastaavan kehityksen mukaisesti. Hanke saatiin päätökseen heinäkuussa version käyttöönotolla, jota oli lykätty kolmella kuukaudella covid-19-pandemian vuoksi. Tämä ratkaisi myös biometrisen tunnistusjärjestelmän virtualisoinnista vuonna 2019 johtuneet ongelmat. Yleisesti ottaen virasto arvioi, että viisumitietojärjestelmän ja biometrisen tunnistusjärjestelmän kapasiteetin kasvun pitäisi riittää täyttämään jäsenvaltioiden pitkäaikaiset tarpeet.

Testausympäristö

Jäsenvaltioiden tarpeisiin vastaamiseksi hallintoneuvosto päätti ottaa käyttöön viisumitietojärjestelmän / biometrisen tunnistusjärjestelmän uuden testausympäristön päivityksen, jotta sen operatiivista tukea koskevaa käytettävyyttä, luotettavuutta ja ketteryyttä voitaisiin lisätä. Tämän pitäisi saada aikaan merkittäviä parannuksia ajassa, jossa häiriötä selvitetään ja palvelut palautetaan. Se hyödyttää kaikkia jäsenvaltioita.

Uusien käyttäjien yhdistäminen järjestelmään

Virasto jatkoi viisumitietojärjestelmän valmistelua, jotta Bulgarialle ja Romanialle voidaan myöntää passiivinen pääsy. Passiivisen pääsoikeuden myötä nämä kaksi jäsenvaltiota voivat käyttää viisumitietojärjestelmää vain luettavassa muodossa, eikä niillä ole oikeutta syöttää, muuttaa tai poistaa tietoja. Passiivinen pääsy viisumitietojärjestelmään on myös edellytys sille, että nämä jäsenvaltiot voivat käyttää rajanylitystietojärjestelmää rajoillaan. Virasto teki

vuonna 2020 tiivistä yhteistyötä Bulgarian ja Romanian kanssa ja sai vaatimustenmukaisuutta koskevan testausvaiheen päätökseen onnistuneesti. Covid-19-pandemian ja siitä johtuneen komission päätöksen vuoksi Bulgaria ja Romania aloittavat kyselyjen tekemisen viisumitietojärjestelmässä huhtikuussa 2021.

Vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä virasto sai päätökseen Europolin yhdistämisen viisumitietojärjestelmään. Palvelu on käytettävissä vuonna 2021, kunhan Europolin pääsy saadaan päätökseen kansallisesti.

Viisumitietojärjestelmän biometrisen tunnistusjärjestelmän siirtäminen yhteiseen biometriseen tunnistuspalveluun

Virasto aloitti vuoden 2020 puolivälissä, alun perin suunniteltua aikaisemmin, hankkeen viisumitietojärjestelmän biometristen tietojen siirtämiseksi yhteiseen biometriseen tunnistuspalveluun. Tämä johtui siitä, että rajanylitystietojärjestelmä ja viisumitietojärjestelmä halutaan liittää yhteen. Tietotekniikkavirasto sai vuoden 2020 aikana päätökseen analyysi- ja suunnitteluvaiheen ja toteutti myös ensimmäiset siirtämisprosessissa tarvittavat rakenneosat. Hanke on määrä saada päätökseen vuoden 2022 puoliväliin mennessä.

1.2.3 Eurodac

Eurodac-järjestelmä sormenjälkien vertailua varten on ollut toimintakunnossa vuodesta 2003 lähtien. Se tukee Dublin-asetuksen soveltamista. Se puolestaan on yksi välineistä, joita käytetään Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän täytäntöönpanoon. Koska Eurodac-järjestelmässä voidaan vertailla sormenjälkiä, se auttaa määrittämään maan, joka vastaa jossakin jäsenvaltiossa tehdyn turvapaikkahakemuksen arvioinnista. Heinäkuusta 2015 lähtien Eurodac-järjestelmää ovat käyttäneet myös jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaiset ja Europol. Tietotekniikkavirasto on ollut vastuussa Eurodac-keskusjärjestelmän operatiivisesta hallinnasta kesäkuusta 2013 lähtien.

Operaatiot

Eurodac-järjestelmän suorituskyky täytti vuonna 2020 palvelutasosopimuksessa sovitut tavoitteet. Eurodac-keskusjärjestelmän käytettävyys oli 99,87 prosenttia (KPI 3²⁷) ja vastausaikaa koskeva suorituskykyindikaattori oli 99,95 prosenttia (KPI 4). Eurodac-järjestelmässä oli kesäkuussa odottamaton keskeytys, joka johtui sähköpostien välittämiseen tarkoitettun komponentin aiheuttamasta häiriöstä. Sähköposteja ei pystytty sen vuoksi käsittelemään muutamaan tuntiin. Ongelma ratkaistiin, eikä häiriön vuoksi menetetty yhtään tapahtumaa. Virasto kehitti ongelmaan lopullisen ratkaisun, joka on määrä ottaa käyttöön vuoden 2021 ensimmäisessä versiossa. Syyskuussa version käyttöönoton jälkeen viestien lähettämistä koskeva häiriö vaikutti jäsenvaltioiden viestien vaihtamiseen 27 tunnin ajan. Tänä aikana järjestelmä rekisteröi edelleen kaikki tapahtumat asianmukaisesti ja vastasi jäsenvaltioista tuleviin hakuihin. Kun ongelma oli ratkaistu, keskusjärjestelmä pystyi lähettämään kaikki jonossa olleet viestit jäsenvaltioille. Virasto ratkaisi myös testiympäristön biometristä palvelinta koskevan ongelman. Näin parannettiin sen käytettävyyttä jäsenvaltioiden kannalta.

Helmikuussa tärkeimmät Eurodac-palvelimet päivitettiin uusimmilla turvallisuuskorjauksilla. Myös keskusyksikön ja varakeskusyksikön välisiä vaihtoprosesseja optimoitiin, mikä vähensi henkilöresurssien kysyntää. Tämä päivitys parantaa järjestelmien yleistä käytettävyyttä jäsenvaltioiden kannalta. Version käyttöönoton vuoksi keskusjärjestelmä oli poissa käytöstä kolmen tunnin ajan virastoajan ulkopuolella, kun liikenne oli hyvin vähäistä. Näin pienennettiin vaikutusta jäsenvaltioiden operaatioihin. Muita biometrisen komponentin korjaavan ylläpidon tekijöitä otettiin käyttöön syyskuussa. Käyttöönotto viivästyi pandemian vuoksi hieman.

27 Yhteenveto keskeisistä suorituskykyindikaattoreista on Liite I

Pandemia vaikutti huomattavasti Eurodac-järjestelmän ylläpitoon, koska toimeksisaajat saivat mennä viraston toimipaikkaan vain kriittisten häiriöiden käsittelyä varten. Siksi vähemmän kriittisten häiriöiden ja palvelupyyntöjen käsittelyssä oli viipeitä. Kun tilanne vähitellen parani vuoden toisella puoliskolla, viraston ryhmät tekivät kovasti työtä ylläpitotehtävien suman selvittämiseksi. Se oli selvitetty kokonaan vuoden loppuun mennessä.

Virasto päivitti vuonna 2020 kokonaan Eurodac-järjestelmän turvallisuusasiakirjat. Niihin kuuluivat turvallisuusriskien arviointi, turvallisuussuunnitelma, toiminnan jatkuvuutta ja palautumista koskeva suunnitelma sekä tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi. Uudet asiakirjat hyväksyttiin vuoden lopussa. Näissä uusissa asiakirjoissa käsiteltiin Euroopan tietosuojavaltuutetun Eurodac-järjestelmästä antamaa suositusta, ja niillä varmistetaan, että virasto reagoi tehokkaasti, jos turvallisuudessa ilmenee ongelmia.

Vuoden 2020 toisella puoliskolla virasto valmistautui tiiviisti Yhdistyneen kuningaskunnan irrottamiseen Eurodac-järjestelmästä. Tavoitteena oli pystyä toteuttamaan tämä muutos saumattomasti brexitiin eli tammikuun 1. päivään 2021 mennessä. Valmisteluihin kuului testejä ja useita harjoituksia. Irtytkeminen tehtiin suunnitellusti joulukuun 31. päivän yönä, ja sen jälkeen kaikki Yhdistyneen kuningaskunnan tiedot ja rekisterit poistettiin. Eurodac oli tämän operaation aikana poissa käytöstä 7,5 tuntia.

Järjestelmän käyttö

644 926 sormenjälkisarjaa välitetty:
30 prosentin vähennys vuodesta 2019.

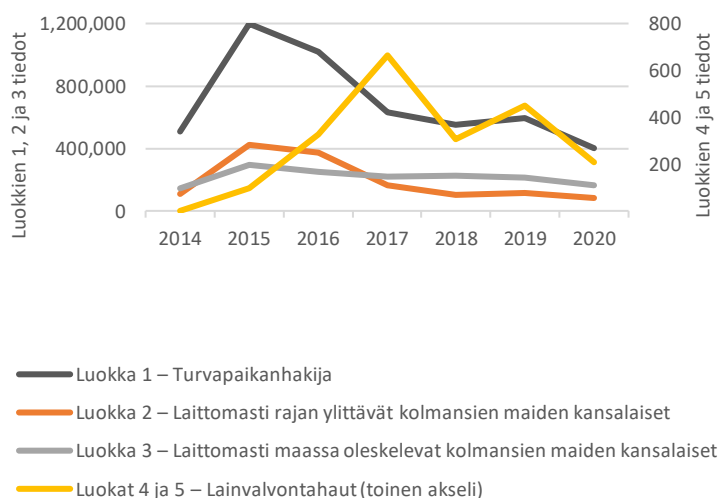

Eurodac-järjestelmään tallennettujen sormenjälkien määrä **kasvoi 3 prosenttia** vuonna 2020 vuodesta 2019.

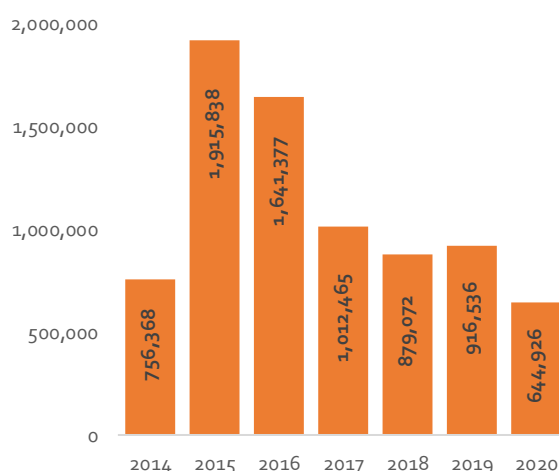
Eurodac-järjestelmän käyttöön kokonaisuudessaan vaikuttivat rajatarkastusten väheneminen ja kaikkialla Euroopassa covid-19-pandemian vuoksi määrätyt matkustusrajoitukset. Järjestelmän käyttö väheni noin 30 prosenttia vuoteen 2019 verrattuna, vaikka Eurodac-järjestelmään tallennettujen sormenjälkien määrä kasvoi 3 prosenttia. Luokassa 1 (turvapaikkahakemus) tapahtumat vähenivät 32 prosenttia, luokassa 2 (kolmansien maiden kansalaisten laittomat ulkorajan ylitykset) 26 prosenttia ja luokassa 3 (jäsenvaltioissa laittomasti oleskelevat kolmansien maiden kansalaiset) 24 prosenttia.

Jäsenvaltiot lähettivät vuonna 2020 Eurodac-keskusjärjestelmään 644 926 sormenjälkisarjaa. Määrästä 62 prosenttia liittyi turvapaikkahakemuksiin. Toiseksi suurin luokka (25 %) olivat EU:n ulkorajan laittomasti ylittävät kolmansien maiden kansalaiset.

Kaavio 8: Liikenne Eurodac-keskusjärjestelmässä luokittain vuotta kohti, 2014–2020

Kaavio 9: Liikenne Eurodac-keskusjärjestelmässä yhteensä vuotta kohti, 2014–2020

Maaliskuussa julkaistiin Eurodac-järjestelmän vuoden 2019 vuositilastot ja tietokooste²⁸ ja heinäkuussa vuosiraportti Eurodac-keskusjärjestelmän teknisestä toiminnasta²⁹. Viraston verkkosivustolla julkaistiin huhtikuussa päivitetty luettelo turvapaikka-asioiden osalta nimetyistä kansallisista viranomaisista, joilla on pääsy Eurodac-keskusjärjestelmään tallennettuihin tietoihin.

Dublin-järjestelmän sähköisen viestintäverkon (DubliNet) operaatiot

DubliNet on suojattu sähköinen verkko turvapaikkahakemuksia käsittelevien kansallisten viranomaisten välistä tietojenvaihtoa varten. DubliNet-verkon ylläpito oli vuonna 2020 operatiivisen palvelutasosopimuksen mukaista, eikä palvelussa havaittu keskeytyksiä. Virasto toteutti tammikuussa jäsenvaltioiden suojattua verkkoa varten käyttämien digitaalisten sertifiointien määräaikaisen uusimisen. Uusimiskampanja suoritettiin neljässä päivässä, ja tietotekniikkavirasto sai jäsenvaltioilta myönteistä palautetta prosessin parantamisesta.

Virasto teki myös valmisteluja Yhdistyneen kuningaskunnan kytkemiseksi irti DubliNet-verkosta vuoden 2020 toisella puoliskolla. Kaikilta Yhdistyneen kuningaskunnan DubliNet-verkkoon liittyviltä verkkotunnuksilta evättiin pääsy verkkoon 1. tammikuuta 2021, ja kaikki Yhdistyneen kuningaskunnan sertifiointit kumottiin.

Tietotekniikkavirasto jatkoi totuttuun tapaan osallistumista useisiin turvapaikka-asioita koskeviin kokouksiin Dublin-asetuksen mukaisesti. Se myös osallistui istuntoihin, joissa keskityttiin erityisesti DubliNet-verkkoon. Niistä yksi oli marraskuussa järjestetty DubliNet-verkkoa ja teknisiä Dublin-järjestelmiä käsittelevä aihekohtainen asiantuntijakokous, jossa tietotekniikkavirasto esitteli DubliNet-verkon tilannetta, kertoi varmenteiden uusimiskampanjasta ja antoi koulutusta DubliNet-yhteisölle. EASOn johdolla ja yhteistyössä muutaman jäsenvaltioiden asiantuntijan kanssa julkaistiin suositukset DubliNet-verkon operatiivisesta ja teknisestä käytöstä.

Järjestelmän kehitys

Vuonna 2020 Eurodac-järjestelmässä suunniteltiin ja toteutettiin erityistä teknistä kehitystä. Koska uudelleenlaadittua Eurodac-asetusta ei hyväksytty, järjestelmän toiminnallinen kehitys jäi odottamaan.

Eurodac-järjestelmä ja uudelleenlaadittu Dublin-asetus

Komissio julkaisi syyskuussa 2020 osana uutta turvapaikka- ja muuttoliikesopimusta tarkistetun lainsäädäntöehdotuksen, joka koski vuonna 2016 annettua uudelleenlaatimisehdotusta. Uudessa ehdotuksessa turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallintaa koskevaksi asetukseksi automaattinen Dublin-järjestelmä on poistettu. Eurodac-järjestelmästä ja uudelleenlaaditusta Dublin-asetuksesta on yksityiskohtaisempi katsaus osiossa 2.2.2 sivulla 69.

Eurodac-järjestelmän uudelleensuunnittelu

Eurodac-järjestelmän kehittämisen tehokasta hallintaa on haitannut huomattavasti uuden uudelleenlaaditun Eurodac-asetuksen hyväksymiseen liittyvä pitkä prosessi. Järjestelmien arkkitehtuuri ja komponentit alkoivat tulla elinkaarensa päähän, mikä aiheutti merkittäviä haasteita ylläpidolle ja tuelle, etenkin varajärjestelmälle, tietokannalle ja AFIS-komponenteille. Kaikkien näiden haasteiden vuoksi virasto alkoi suunnitella Eurodac-järjestelmää uudelleen ennen uuden asetuksen antamista. Valmisteluja tehtiin vuoden 2020 toisella puoliskolla, jotta työ voitaisiin aloittaa vuoden 2021 alussa. Uuden suunnitelman mukaan Eurodac jaetaan kahteen osaan: ydinjärjestelmään ja AFIS-järjestelmään Schengenin tietojärjestelmän ja viisumitietojärjestelmän tapaan. Järjestelmän uusi arkkitehtuuri on joustava, millä helpotetaan uusista asetuksista johtuvien muutosten toteuttamista ja järjestelmän mukauttamista. Sen avulla voidaan helpottaa myös järjestelmän tulevaa yhdistämistä yhteentoimivuuskomponentteihin, jos lainsäätäjä niin päättää. Hankkeen ansiosta virasto voi taata järjestelmän puolivälin käytettävyyden jäsenvaltioille ja varmistaa samalla, että uusia toimintoja kehitetään ja otetaan oikea-aikaisesti käyttöön, kun ne on hyväksytty.

²⁸ <https://www.europa.europa.eu/Publications/Reports/Eurodac%20-%202019%20Statistics.pdf>

²⁹ <https://www.europa.europa.eu/Publications/Reports/Eurodac%20-%202019%20Annual%20Report.pdf>

1.2.4 Järjestelmien operaatiotuki

Tietotekniikkavirasto tarjoaa ympärivuorokautisesti käytettävissä olevia tukipalveluja, jotta järjestelmien jatkuva käytettävyys voidaan taata niiden käyttäjille. Pandemian vaikutuksesta huolimatta jäsenvaltioille tarjottiin palveluja keskeytyksettä koko vuoden ajan. Tämä oli virastolta ratkaisevan tärkeä saavutus, joka oli suurelta osin ryhmien sitoutumisen ja organisaation joustavuuden ansiota. Palveluista vastaavan neuvontapalvelun suorituskyky oli vuonna 2020 erinomainen, ja suorituskykyindikaattori nousi 99,99 prosenttiin ja ylitti 75 prosentin tavoitteen (KPI 20). Tällä indikaattorilla mitataan viraston kykyä tarjota loppukäyttäjille tukea apupyynnöissä ja häiriötapauksien ratkaisemisessa. Se koskee tuen käytettävyyttä (eli vastausaikaa) ja tuen tehokkuutta (eli ratkaisuaikaa). Indikaattori näyttää siis prosentteina pyynnöt, jotka on saatettu loppuun tietotekniikkaviraston ja jäsenvaltioiden välisessä palvelutasosopimuksessa esitetyn tavoitteen mukaisesti. Virasto käsitteli vuonna 2020 yli 3 628 ilmoitusta: 2 332 häiriötapautumaa ja 1 296 palvelupyynnöä (taulukko 2). Jäsenvaltiot toimittivat yli 1 000 ilmoitusta, ja 2 550 toimitettiin sisäisesti, joko seurantatapahtumista tai paikalla työskenteleviltä toimeksisaajilta. Häiriötapauksien ja palvelupyynnöiden kokonaismäärä oli vuonna 2020 pienempi kuin vuonna 2019, koska jäsenvaltiot käyttivät järjestelmiä vähemmän pandemian aikana.

Taulukko 2: Vuonna 2020 käsiteltyjen häiriötapauksien ja palvelupyynnöiden määrä:

	SIS	VIS	Eurodac	Yhteensä
Häiriötapaukset	873	1 095	364	2 332
Jäsenvaltion avaama	368	106	149	623
Avattu sisäisesti	505	989	215	1 709
Palvelupyynnöt	967	217	112	1 296
Jäsenvaltion avaama	280	114	61	455
Avattu sisäisesti	687	103	51	841

Taulukko 3: Häiriötapauksien jaottelu ensisijaisuuden ja järjestelmän mukaan

Ensisijaisuus	SIS	VIS	Eurodac	Yhteensä
Matala	160	464	96	720
Kohtalainen	485	492	175	1 152
Korkea	221	135	87	443
Kriittinen	7	4	6	17
Yhteensä	873	1 095	364	2 332

Tietotekniikkavirasto eteni vuonna 2020 huomattavasti ongelmien hallinnassa. Sillä oli myönteinen vaikutus järjestelmän käytettävyyteen. Ongelmien hallinta auttaa tunnistamaan häiriötapauksien juurisyyt sekä määrittämään mahdolliset ratkaisut. Virasto arvioi vuonna 2020 tarkastuksen suositusten perusteella sen ongelmanhallintaprosessia ja sen menettelyjä, otti käyttöön uusia tarkastuksia ja toteutti toimintasuunnitelman. Virasto onnistui kokonaisuudessaan purkamaan ongelmasumaansa 70 prosenttia. Näillä toimilla parannettiin järjestelmien korkeaa käytettävyyttä jäsenvaltioiden kannalta pääasiassa minimoimalla yksittäisten häiriötapauksien vaikutus.

Muutoksenhallinta

Virasto tekee jäsenvaltioiden asiantuntijoiden kanssa tiivistä yhteistyötä muutoksenhallintaryhmissä, jotta ehdotettuja muutoksia voidaan ymmärtää ja arvioida sekä arvioida niiden vaikutuksia kansallisiin järjestelmiin ja operatiivisiin

työnkulkuihin. Niissä myös suunnitellaan ja toteutetaan käyttäjien pyytämiä muutoksia. Tietotekniikkaviraston vastuulle annetut järjestelmät ovat nyt saavuttaneet korkean vakaustason. Siksi jäsenvaltioiden toimittamien muutosehdotusten määrä on vähentynyt viime vuosina. Esimerkiksi vuonna 2020 toimitettiin ainoastaan kymmenen uutta muutospyyntöä. Toimitetut muutospyyntöt ovat kuitenkin monimutkaistuneet, koska ne liittyvät usein käynnissä olevaan tai tulevaan järjestelmän kehitystyöhön eli järjestelmien uudistamiseen ja yhteentoimivuuteen. Muutoksenhallintaryhmän vastuulla on määrittää ja sopia siitä, miten pyydettyjen ja sovittujen muutosten täytäntöönpanoa arvioidaan ja suunnitellaan.

Asianomaisten neuvoa-antavien ryhmien ja asiaankuuluvien komiteoiden on hyväksyttävä kaikki muutokset. Yleensä kaikki muutokset pannaan täytäntöön suunnitellussa versiossa tai, jos kyse on monimutkaisemmista muutoksista, kunkin sovelluksen tulevissa uudistetuissa laitoksissa.

Schengenin tietojärjestelmän osalta toteutettiin kolme uutta muutospyyntöä, jotta nykyisiä toimintoja voidaan parantaa ja päivittää.

Viisumitietojärjestelmän osalta saatettiin päätökseen kolme uutta muutospyyntöä.

Eurodac-järjestelmän osalta toteutettiin vuonna 2020 neljä uutta muutospyyntöä, jotka liittyivät vähäisiin mukautuksiin.

Testauksen, versioiden ja käyttöönoton hallinta

Virasto pystyy versioiden käyttöönoton yhteydessä päivittämään järjestelmät uusimmilla korjauksilla ja tarvittavilla toiminnoilla suunnitellun kehityksen osana sekä samalla minimoimaan päivitysten vaikutuksen järjestelmien suorituskykyyn ja käytettävyyteen. Vuoden 2020 alussa hyväksytyt versiosuunnitelmat arvioitiin ja niitä päivitettiin huomattavasti vuoden ensimmäisellä puoliskolla pandemian vaikutuksen vuoksi. Tämä vaikutti eniten Schengenin tietojärjestelmän ja Eurodac-järjestelmän versiosuunnitelmiin. Virasto onnistui kuitenkin ottamaan käyttöön useita versioita vuoden 2020 aikana.

Virasto myös tuki jäsenvaltioita useissa testaustoimissa ja varmisti kaikkien järjestelmien asianmukaisen toiminnan. Kaikkien järjestelmien testaustoimia tukemaan perustettiin uusi työryhmä nimeltä testauksen asiantuntijaryhmä. Ryhmässä on jäsenvaltioiden teknisiä asiantuntijoita, ja siinä jaetaan arvokasta tietoa.

Virasto eteni myös sovelluksen elinkaaren hallintaa koskevassa uudessa toimintamallissaan, jonka tarkoituksena on toimittaa tietoteknisiä komponentteja ja sovelluksia aiempaa nopeammin ja ketterämmin. Yhteisten komponenttien uudelleenkäyttö sekä uusien järjestelmien yhteenliitettävyys ja yhteentoimivuus monimutkaistivat sovellusten hallintaa koko niiden elinkaaren ajan. Sovelluksen elinkaaren hallintaa koskeva toimintamalli on kokonaisvaltainen hallintamalli, jonka avulla elinkaaren hallintaprosessi voidaan automatisoida. Tietotekniikkavirasto teki vuonna 2020 tutkimuksen, jossa määritetään nykyiset valmiudet ja puutteet sekä laaditaan etenemissuunnitelma sovelluksen elinkaaren hallinnan käyttöönottoa varten.

1.3 Infrastrukturi ja verkot (strateginen tavoite 1)

1.3.1 Verkot

Viestintäinfrastruktuurin operatiivinen hallinta

Vuonna 2020 Schengenin tietojärjestelmän ja viisumitietojärjestelmän viestintäinfrastrukturi, jossa käytettiin TESTA-ng-palvelujen puitesopimusta³⁰, suoritui asianomaisten järjestelmien oikeudellisissa välineissä esitettyjen vaatimusten mukaisesti. Schengenin tietojärjestelmän viestintäinfrastruktuurin käytettävyys oli 99,9997 prosenttia ja viisumitietojärjestelmän viestintäinfrastruktuurin 99,9865 prosenttia. SIS II -järjestelmän toisella salauskerroksella

³⁰ Euroopan komission hallinnoima TESTA-verkkopalvelu on useiden viranomaisten välisen tietojenvaihdon eurooppalainen perusverkko.

varmistettiin SIS II -järjestelmän ja SireneMail-järjestelmän toimintatietojen turvallisuus. Se saavutti 100 prosentin käytettävyyden.

Virasto osallistui komission johdolla myös uutta TESTA-puitesopimusta koskevien tarjousten tekniseen arviointiin. Vuoden 2020 loppuun mennessä oli arvioitu 80 prosenttia. Viivästystä oli kolme kuukautta.

Viestintäinfrastruktuurin kehitys

Schengenin tietojärjestelmän ja viisumitietojärjestelmän viestintäinfrastruktuureita päivitettiin raportointijaksolla, jotta voitiin varmistaa, että kummankin verkon kaistanleveys riittää järjestelmien suunniteltua kehitystä varten.

Virasto jatkoi Schengenin tietojärjestelmän viestintäinfrastruktuurin päivittämistä varmistaakseen, että jäsenvaltiot voivat käyttää tehokkaasti järjestelmän uusia toimintoja, jotka johtuvat uudelleenlaadittua SIS-asetusta ja sormenjälkien automaattista tunnistusjärjestelmää koskevista hankkeista. SIS II -järjestelmiä käyttävien toimipaikkojen kapasiteettia on asteittain päivitetty 10 megatavuusta sekunnissa 50 megatavuun sekunnissa. Niitä voidaan toisessa vaiheessa päivittää 100 megatavuun sekunnissa. Virasto teki covid-19-rajoituksista huolimatta koko vuoden työtä jäsenvaltioiden kanssa käyttövalmiiden yhteyspisteiden korvaamisessa. Ne ovat kansalliset järjestelmät Schengenin tietojärjestelmän verkkoon liittäviä komponentteja.

Lisäksi SIS II -järjestelmän toinen salauskerros vaihdetaan, jotta voidaan täyttää suurempaa kaistanleveyttä koskevat tarpeet. Samalla vaihdetaan laitteisto, jotta voidaan välttää ongelmat toimeksisaajien tuessa. Vuoden 2020 loppuun mennessä salauskerros oli vaihdettu keskusyksikössä ja varakeskusyksikössä. Jäsenvaltioiden toimipaikoissa se oli tehty 50-prosenttisesti.

Vuonna 2020 virasto päivitti viisumitietojärjestelmän viestintäinfrastruktuuria siten, että rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän tarvitsema suurempi kaistanleveys otettiin huomioon. Tästä aiheesta on yksityiskohtaisempi katsaus rajanylitystietojärjestelmän ohjelmaa koskevassa osiossa sivulla 28.

1.3.2 Tietokeskukset

Viraston tietokeskukset muodostavat infrastruktuurin, jossa kaikki laaja-alaiset tietojärjestelmät fyysisesti ovat. Niissä ovat myös kaikki muut operatiiviset ja muut kuin operatiiviset järjestelmät, joita tarvitaan kehittämisen ja testien kaltaisia tehtäviä varten. Tällaisten kriittisten resurssien hallinnan tehostamiseksi tietotekniikkaviraston organisaatiomuutoksen osana perustettiin sitä koskeva sektori.

Virasto toteutti vuonna 2020 kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että molemmissa teknisissä toimipaikoissa sijaitsevat tietokeskukset pysyivät jatkuvasti toimintakunnossa. Tämä saavutus paransi järjestelmien korkeatasoista suorituskykyä, etenkin käytettävyyden osalta.

Viraston keskeisenä tavoitteena oli lisäksi parantaa edelleen kaikkien tietokeskuksen komponenttien ja kokoonpanojen suorituskykyä, jotta niiden toimintaan liittyvät kustannukset ja riskit voidaan optimoida. Tämä on erityisen tärkeää järjestelmien kehittämisessä, koska tietokeskusten infrastruktuuriin on tehtävä merkittäviä muutoksia. Se koskee sekä käynnissä että suunnitteilla olevaa kehitystyötä. Pandemia osoitti lisäksi, että fyysisestä pääsystä tietokeskuksiin voi kehittyä huomattava pullonkaula operatiivisille tehtäville. Siksi viraston on investoitava etäpalvelujen käyttöönottoon.

Virasto eteni vuonna 2020 uusien tietokeskuspalvelujen toteuttamisessa. Tavoitteena oli hallita tietokeskuksia palveluna koko organisaatiossa. Näillä palveluilla varmistetaan tietotekniikan yhdistäminen infrastruktuurin hallintaan. Se auttaa keskittämään kaikkien tietokeskusten kriittisten järjestelmien seurannan, operatiivisen hallinnan ja älykkään kapasiteettisuunnittelun. Tämän toimintamallin tukemiseksi virasto aloitti tietokeskuksen infrastruktuurin hallintatyökalun (DCIM) käyttöönoton. Tietokeskus palveluna -toimintamallilla helpotetaan myös etäpääsyä tietokeskusten hallintaan, mikä vähentää riippuvuutta fyysisestä pääsystä tiloihin.

Tietotekniikkavirasto teki lisäksi tutkimuksen viraston tietokeskusten tulevien vuosien kapasiteettitarpeiden tunnistamiseksi. Se oli tärkeä panos hankkeelle, jossa laajennetaan tietotekniikkaviraston Strasbourgissa sijaitsevaa teknistä toimipaikkaa, erityisesti päätökselle hankkia tilapäinen modulaarinen tietokeskus (lisätietoa sivulla 63).

1.3.3 Yhteinen jaettu infrastruktuuri

Virasto panee asteittain täytäntöön yhteistä jaettua infrastruktuuria koskevaa ohjelmaa kaikkia laaja-alaisia tietojärjestelmiä varten. Sen tarkoituksena on saada aikaan laajennettavissa oleva, ketterä ja vakiomuotoinen infrastruktuuri, joka on valmiina toimimaan järjestelmien yhteentoimivuuden teknisenä perustana ja josta saadaan tehokkuushyötyjä kaikkien järjestelmien hallinnon ja ylläpidon kannalta, kun ne kaikki ovat yhteisessä jaetussa infrastruktuurissa.

Tietotekniikkavirasto sai vuonna 2020 päätökseen yhteisen jaetun infrastruktuurin perusympäristön toteuttamisen. Se otettiin käyttöön maaliskuussa 2020, ja siinä on useita operatiivisia järjestelmiä tai niiden osia. Esimerkiksi sekä viisumitietojärjestelmän tallennusvälineet että Eurodac-järjestelmän varmistuslaitteet siirrettiin yhteiseen jaettuun infrastruktuuriin vuoden 2020 aikana. Muiden järjestelmäkomponenttien siirtäminen aloitettiin vuoden 2020 aikana, ja se saadaan päätökseen vuonna 2021.

Tietotekniikkavirasto teki vuonna 2020 sopimuksen keskusvarajärjestelmän toteuttamisesta. Sillä korvataan nykyisten laaja-alaisen järjestelmien vanhentunut varajärjestelmä, ja myös uudet järjestelmät käyttävät sitä myöhemmin.

1.4 Turvallisuus ja toiminnan jatkuvuus (strateginen tavoite 1)

Vuonna 2020 tietotekniikkaviraston turvallisuusryhmä jatkoi turvallisuustoimenpiteiden ylläpitämistä ja parantamista fyysisen turvallisuuden, henkilöstön turvallisuuden, tietoturvan, järjestelmäturvallisuuden ja järjestelmien sietokyvyn saralla viraston tehtävänannon täyttämisen varmistamiseksi.

Hallintoneuvosto hyväksyi huhtikuussa 2020 tietotekniikkaviraston viestintä- ja tietojärjestelmien suojaamista koskevat turvallisuussäännöt³¹, joilla tuetaan tietoturvan hallintajärjestelmän toteuttamista. Tietoturvanäkökohtien edistämiseksi edelleen virasto hyväksyi kesäkuussa myös tietojen arviointia ja luokittelua koskevan toimintalinjan, jolla tuetaan arkaluonteisten luokittelemattomien tietojen suojaamista koskevia turvallisuussääntöjä³². Niissä myös määritetään säännöt tietoturvaa koskevien tarpeiden arvioimiseksi virastossa ja varmistetaan, että tiedot luokitellaan ja niitä käsitellään asianmukaisesti ja vähennetään samalla luvattoman tietojenkäytön riskejä. Tietotekniikkavirasto keskittyi lisäksi EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen käsittelyä koskevien useiden täytäntöönpanosääntöjen laatimiseen ja hyväksymiseen, kuten EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevissa turvallisuussäännöissä edellytetään³³.

Tietotekniikkavirasto jatkoi lisäksi turvallisuuskehityksensä ja -menettelyjensä vahvistamista ja parantamista. Tämä koski sekä sen hallinnoimia järjestelmiä että asiaankuuluvia viestintäverkkoja. Virasto aloitti myös turvallisuussuunnitelmien ja toiminnan jatkuvuutta koskevien suunnitelmien päivitysprosessin Schengenin tietojärjestelmää, Eurodac-järjestelmää, yhteistä biometristä tunnistuspalvelua, viestintäinfrastruktuuria ja yhteistä jaettua infrastruktuuria varten.

Turvallisuusryhmä jatkoi niiden useiden turvallisuutta koskevien suositusten täytäntöönpanoa, jotka sisältyivät Schengenin tietojärjestelmän ja viisumitietojärjestelmän tarkastusta koskevaan Euroopan tietosuojavaltuutetun uusimpaan kertomukseen. Virasto teki yhteistyötä myös komission sisäisen tarkastuksen toimialan kanssa. Se teki tietotekniikkaviraston vastuulla olevien laaja-alaisen tietojärjestelmien tietoturvallisuuden auditoinnin.

³¹ Hallintoneuvoston päätös 2019-148, tehty 9. huhtikuuta 2020, viestintä- ja tietojärjestelmien suojaamista tietotekniikkavirastossa koskevista turvallisuussäännöistä.

³² Hallintoneuvoston päätös 2019-208, tehty 30. elokuuta 2020, arkaluonteisten turvallisuusluokittelemattomien tietojen suojaamisesta tietotekniikkavirastossa.

³³ Hallintoneuvoston päätös 2019-273, tehty 20. marraskuuta 2020, EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista tietotekniikkavirastossa koskevista turvallisuussäännöistä.

Virasto seurasi ja hallinnoi koko vuoden ajan turvallisuuteen liittyviä jäännösriskejä, jotta voitiin vahvistaa, että tietotekniikkaviraston vastuulla olevien tietojärjestelmien asianmukaiset turvallisuustarkastukset ovat tehokkaita ja että ne on toteutettu ja niitä hallitaan asianmukaisesti. Tähän kuului esimerkiksi jatkuva itsearviointi tietotekniikkaviraston tietoturvan hallintajärjestelmän tilasta sekä laaja-alaisten järjestelmien ja organisaation infrastruktuurin haavoittuvuusarviointi ja tietoturvallisuuden tason testaus, jotka tehtiin vuoden 2020 neljännellä neljänneksellä.

Vuonna 2019 tehdyn Eurodac-järjestelmän turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskevan harjoituksen jälkeen hallintoneuvosto hyväksyi harjoitusta koskevan kertomuksen, jossa oli 39 suositusta, joiden tarkoituksena on lisätä järjestelmän turvallisuutta ja sietokykyä.

Turvallisuustoimissa keskityttiin vuonna 2020 myös useita järjestelmiä käsittävän harjoituksen valmisteluun ja toteuttamiseen. Siihen kuuluivat SIS II -järjestelmä, viisumitietojärjestelmä ja Eurodac-järjestelmä. Harjoituksessa oli osallistujina mukana tietotekniikkavirasto ja kansallisia viranomaisia yhdeksästä jäsenvaltiosta sekä tarkkailijoina kymmenen jäsenvaltiota ja komissio. Harjoitus pidettiin 4. marraskuuta 2020, ja se oli yhdistelmä kyberturvallisuutta, tietoturvaa ja toiminnan jatkuvuutta koskevia tapahtumia ennalta määritetyissä tilanteissa.

Useita järjestelmiä käsittävän harjoituksen lisäksi virasto teki myös organisaationlaajuisen tietotekniikkaharjoituksen sen monialaisen turvallisuusvalmiuden arvioimiseksi. Tavoitteena oli testata sen organisaationlaajuisen tieto- ja viestintäteknikan infrastruktuurin sietokykyä häiriöiden tapahtuessa.

Turvallisuusryhmä tuki jatkuvasti uusien järjestelmien kehittämistä, myös arkkitehtuurin kehittämistä ja teknisten tarjouseritelmien laatimista. Hallintoneuvosto hyväksyi suositukset ETIAS-järjestelmän turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskevia suunnitelmia varten ja osallistumisen sekä yhteentoimivuutta että ETIAS-järjestelmää koskevien täytäntöönpanosäädösten laatimiseen. Lisäksi virasto mahdollisti jäsenvaltioiden ja komission turvallisuusasiantuntijoiden aktiivisen osallistumisen turvallisuusvirkaileijoiden verkostoon, jonka tarkoituksena on vaihtaa parhaita käytäntöjä kaikilla turvallisuuden ja toiminnan jatkuvuuden aloilla.

Tietotekniikkavirasto on myös toteuttanut huomattavia toimenpiteitä vastuullaan olevien järjestelmien ja infrastruktuurin turvallisuusarkkitehtuurin kehittämiseksi ja päivittämiseksi tulevien yhteentoimivuustoimien mukaisesti. Erityisesti keskityttiin uhkia ja niiden vähentämistoimenpiteitä koskevaan turvallisuusanalyysiin, jotta voidaan toteuttaa kehitteillä olevien laaja-alaisten tietojärjestelmien rajavalvontapalveluja.

Huolimatta siitä, että covid-19-turvallisuustoimenpiteiden vuoksi viraston toimipaikoissa oli tavallista vähemmän henkilöstöä, suojaavan ja fyysiseen turvallisuuteen tehtiin useita parannuksia toimipaikkojen turvallisuuden parantamiseksi. Niistä valtaosan tavoitteena oli ylläpitää terveellisiä työpisteitä järjestelmien parissa ympärivuorokautisesti työskentelevälle kriittiselle henkilöstölle sekä muille monialaisille tukitoiminnoille. Sen ohella laadittiin turvallisuusvaatimuksia operatiivisen toimipaikan toista laajennusta ja Strasbourgin väliaikaista rakennusta varten sekä Brysselin yhteystoimiston tulevaa uutta sijaintia varten.

EU:n virastojen ja EU:n toimielinten kanssa tehdyn tiiviin yhteistyön ansiosta voitiin vaihtaa tietämystä ja parhaita käytäntöjä toiminnan jatkuvuutta koskevista asioista, etenkin covid-19-pandemian yhteydessä. EU:n virastojen toiminnan jatkuvuutta käsittelevien virkaileijoiden verkostossa jaettiin jatkuvasti tietoja, riskinarviointeja ja hyviä käytäntöjä henkilöstön turvallisuuden hallinnasta ja eri organisaatioiden sietokyvystä niiden tehtävän tukemiseksi.

1.5 Sidosryhmäsuhteet (strategiset tavoitteet 1 ja 3)

1.5.1 Kumppanuudet jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten kanssa

Tietotekniikkavirasto jatkoi vuonna 2020 erinomaista kumppanuuttaan jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten kanssa. Virasto osallistui aktiivisesti EU:n neuvoston asiaankuuluvissa työryhmissä ja komiteoissa käytyihin teknisiin ja strategisiin keskusteluihin sekä oikeus- ja sisäasioiden neuvoston kokousten korkean tason keskusteluihin. Virasto antoi lisäksi jatkuvaa tukea äskettäin perustetulle tietojenvaihtoa oikeus- ja sisäasioiden alalla käsittelevälle neuvoston

työryhmälle (IXIM). Tietotekniikkavirasto osallistui myös kokonaisvaltaiseen keskusteluun siitä, onko standardointia lisättävä teknisillä ja operatiivisilla aloilla, ja aloitti standardointia koskevan etenemissuunnitelman laatimisen (lisätietoa on sivulla 33). Virasto osallistui 4. maaliskuuta ensimmäisen kerran kyberkysymysten monialaisen työryhmän kokoukseen ja antoi katsauksen kyberturvallisuuteen liittyvistä toimistaan.

Rajoja, muuttoliikettä ja turvallisuutta koskevien EU:n tietojärjestelmien uuden arkkitehtuurin käyttöönottoa käsittelevän korkean tason foorumin vuoden 2020 kokoukset pidettiin 27. toukokuuta ja 28. lokakuuta. Niissä tietotekniikkavirasto jakoi tietoa ja osallistui keskusteluihin rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän ja yhteentoimivuusarkkitehtuurin suunnittelusta ja toteuttamisesta. Lisäksi tietotekniikkaviraston toimitusjohtaja osallistui useisiin erittäin merkittäviin tapahtumiin, etenkin komission varapuheenjohtajan Margaritis Schinasin (15. tammikuuta), sisäasioista vastaavan komission jäsenen Ylva Johanssonin (23. tammikuuta) ja oikeusasioista vastaavan komission jäsenen Didier Reyndersin (5. helmikuuta) kanssa.

Tietotekniikkavirasto antoi myös asiantuntijatukea Euroopan parlamentille teknisistä näkökohdista, jotka liittyivät suoraan eri lainsäädäntöehdotuksista käynnissä oleviin neuvotteluihin. Virasto seurasi lisäksi tiiviisti Euroopan parlamentin eri valiokuntien (esim. kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan, budjettivaliokunnan, talousarvion valvontavalioikunnan, tekoälyä digitaalisella aikakaudella käsittelevän erityisvaliokunnan ja Schengen-järjestelmää valvovan erityisvaliokunnan) toimia. Erittäin tärkeää oli, että kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta kutsui toimitusjohtajan 11. kesäkuuta antamaan katsauksen covid-19-pandemian vaikutuksesta tietotekniikkaviraston toimiin. Virastoa pyydettiin myös esittämään uusien järjestelmien ja yhteentoimivuuden täytäntöönpanon ajantasainen tilanne useissa eri tilanteissa.

Schengenin tietojärjestelmän uudistamisen, rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän, ECRIS-TCN-järjestelmän ja yhteentoimivuuskomponenttien käyttöönoton yhteydessä virasto antoi Euroopan komissiolle ja jäsenvaltioille jatkuvaa tukea täytäntöönpanosäädösten ja delegoitujen säädösten laatimisessa. Se antoi tukea monimutkaisissa teknisissä keskusteluissa operatiivisella ja liiketoiminnan tasolla ja osallistui aktiivisesti asiaankuuluvien komiteoiden ja asiantuntijoiden alaryhmien kokouksiin. Tietotekniikkavirasto toimitti parlamentille ja neuvostolle myös säännöllisesti raportteja tulevien järjestelmien etenemisestä eri säädösten mukaisesti. Virasto seurasi erityisen tiiviisti keskusteluja VIS-asetuksen tarkistamista, VIS-asetukseen tehtäviä muutoksia ja ETIAS-järjestelmään tehtäviä muutoksia koskevista ehdotuksista ja antoi niille tukea, kun lainsäätäjät niin pyysivät.

Koska tietotekniikkaviraston toimeksianto oikeusallalla on laajentunut, virasto osallistui aktiivisesti keskusteluihin digitaalisesta rikosoikeudesta ja pyydettyä myötävaikuttamalla e-CODEX-lainsäädäntöehdotuksen laatimiseen.

Kuva 10: Tietotekniikkaviraston vuosikokousilmoitus

Tietotekniikkavirasto järjesti 26. marraskuuta 2020 EU:n neuvoston puheenjohtajavaltion Saksan tuella lippulaivatapahtuman sidosryhmäyhteistyönsä edistämiseksi. Kyse oli seitsemännestä vuosikokouksesta nimeltään ”Interoperability - Building Digital Resilience for the EU Justice and Home Affairs Community”. Kokouksessa keskityttiin EU:n oikeus- ja sisäasioiden alan digitaaliseen muutokseen ja tätä prosessia koskevaan pitkän aikavälin visioon. Tapahtuma järjestettiin digitaalisesti, ja se tavoitti tavallistakin suuremman yleisön. Tapahtumassa jokainen pystyi osallistumaan samalla tavalla, koska kaikilla oli mahdollisuus esittää kysymyksiä ja kommentteja, osallistua kyselyihin ja verkostoitua. Kokous houkutti yli 500 rekisteröityä osallistujaa, muun muassa EU:n toimielinten ja virastojen korkean tason edustajia sekä jäsenvaltioiden asiantuntijoita ja toimialan edustajia.

Kaavio 11: Kuvakaappauksia vuosikokouksen keskusteluista

Schengen-arviointi

Schengen-arviointimekanismi on tärkeä väline, jolla varmistetaan, että EU:n sisärajaan alueeseen osallistuvat maat panevat täytäntöön ja soveltavat asianmukaisesti asiaankuuluvia sääntöjä ja asetuksia. Covid-19-pandemiaan liittyvien matkustusrajoitusten vuoksi komission piti laatia uusi aikataulu valtaosalle vuodeksi 2020 suunnitelluista arvioinneista. Tämä koski sekä Schengenin tietojärjestelmän / SIRENE-verkon työnkulkua että yhteistä viisumipolitiikkaa (myös viisumitietojärjestelmää). Tietotekniikkavirasto osallistui tarkkailijana helmikuussa pidettyyn Saksan Schengenin tietojärjestelmän / SIRENE-verkon arviointiin ja lokakuussa pidettyyn Itävallan Schengenin tietojärjestelmän / SIRENE-verkon arviointiin. Lisäksi annettiin neuvontatukea Saksan yhteisen viisumipolitiikan arvioinnille (myös viisumitietojärjestelmän osalta), joka pidettiin maaliskuun lopussa, sekä marraskuussa pidetylle Liechtensteinin Schengenin tietojärjestelmän / SIRENE-verkon arvioinnille.

1.5.2 Kumppanuudet muiden EU:n virastojen kanssa

Tietotekniikkavirasto jatkoi vuonna 2020 yhteistyötään asiaankuuluvien EU:n virastojen kanssa sekä kahdenvälisesti että useiden verkostojen välityksessä. Näitä verkostoja olivat erityisesti oikeus- ja sisäasioiden virastojen verkosto (JHAAN) ja Euroopan unionin virastojen verkosto (EUAN).

Vuonna 2020 tietotekniikkavirasto laati kahdenvälisen yhteistyösuunnitelman ja neuvotteli siitä useiden oikeus- ja sisäasioiden (OSA) virastojen kanssa. Syyskuun 16. päivänä 2020 tietotekniikkavirasto teki vuosiksi 2020–2022 yhteistyösuunnitelman Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) kanssa. Yhteistyösuunnitelman nojalla pannaan täytäntöön tietotekniikkaviraston ja EASO:n välillä vuonna 2014 perustettu työskentelyjärjestely, ja siinä määritetään niiden välinen yhteistyö eri aloilla, kuten rajaturvallisuuden, muuttoliikkeen ja turvapaikka-asioiden hallinnassa sekä turvallisuuden, toiminnan jatkuvuuden ja tietosuojan aloilla. Tietotekniikkavirasto on yhdessä EASO:n kanssa koordinoitunut tiiviisti turvapaikkaviranomaisten suojattuun verkkoon eli DubliNet-verkkoon liittyviä asioita (tietotekniikkavirasto esimerkiksi osallistui EASO:n Dublin-yksikköjen verkostoon ja tuki DubliNet-verkon operatiivista ja teknistä käyttöä koskevien Dublinet-suositusten laatimista).

Lisäksi tietotekniikkavirasto ja **Euroopan unionin kyberturvallisuusvirasto** (ENISA) laativat vuosiksi 2021–2023 yhteistyösuunnitelman³⁴. Edellisten vuosien tapaan ENISA tuki tietotekniikkavirastoa jäsenvaltioiden kanssa järjestetyssä useita järjestelmiä käsittävässä turvallisuusharjoituksessa. Vuoden 2020 harjoitus järjestettiin marraskuussa, ja siinä keskityttiin harjoittelemaan Schengenin tietojärjestelmän, viisumitietojärjestelmän ja Eurodac-järjestelmän turvallisuuteen ja sietokykyyn liittyviä toimenpiteitä.

Tietotekniikkavirasto piti järjestelmän kehittämisen yhteydessä tiivistä yhteyttä myös muihin kumppanivirastoihin. Tietotekniikkavirasto ja **Euroopan raja- ja merivartiovirasto** (Frontex) tekivät yhteistyötä Schengenin tietojärjestelmän, rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän ja yhteentoimivuuden parissa. Siinä yhteydessä tukea ja teknistä asiantuntemusta annettiin sekä ETIAS-keskusyksikön ja kansallisten ETIAS-yksikköjen organisoimiseen ja perustamisen valmisteluissa että niitä koskevien tapaamisten aikana. Tukea ja asiantuntemusta annettiin myös niiden laitteiden vaatimusten määrittämiseen, joita on määrä käyttää rajoilla rajanylitystietojärjestelmään liittyviin tarkoituksiin. Tietotekniikkavirasto osallistui myös Frontexin Länsi-Balkania koskevaan toteutettavuustutkimukseen. Siinä keskityttiin valmistelutoimiin, joiden avulla Montenegro ja Pohjois-Makedonia voivat käyttää laaja-alaisia tietojärjestelmiä, kun niistä tulee EU:n jäsenvaltioita.

Tietotekniikkaviraston ja **Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto** (Europol) tekivät yhteistyötä Schengenin tietojärjestelmään, SIRENE-verkkoon, viisumitietojärjestelmään, rajanylitystietojärjestelmään, ETIAS-järjestelmään ja yhteentoimivuuteen liittyvillä aloilla. Europol alkoi käyttää viisumitietojärjestelmää vuonna 2020 luotuaan tarvittavan yhteyden vuoden 2019 lopussa. Se teki myös valmisteluja SIRENE-toimistonsa perustamiseksi. Toimiston on määrä aloittaa toiminta vuonna 2021.

Tietotekniikkavirasto ja **Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virasto** (Eurojust) jatkoivat yhteistyötä Schengenin tietojärjestelmään ja Eurodac-järjestelmään liittyvillä aloilla. Ne tekivät monialaisen kartoituksen yhteistyöaloista, jotta mahdollisesti voitaisiin laatia yhteistyösuunnitelma vuodesta 2017 asti voimassa olleiden työskentelyjärjestelyjen panemiseksi täytäntöön.

Tietotekniikkavirasto ja **Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto** (CEPOL) tukivat toistensa koulutustoimia, joissa keskitytään verkko-opiskeluun ja verkko-opiskelutyökaluihin. Tietotekniikkavirasto osallistui lisäksi CEPOLin toimiin, joilla lisättiin tietoisuutta järjestelmien yhteentoimivuudesta (heinäkuussa 2020), ja SIRENE-verkosta järjestettyyn koulutukseen (marraskuussa 2020). CEPOL tuki samaan aikaan tietotekniikkaviraston koulutustoimia järjestämällä tietotekniikkaviraston verkko-seminaareja oman erityistyökalunsa välityksellä, koska tietotekniikkavirasto on hankkimassa omaa verkko-opiskelutyökaluaan. Tätä tietotekniikkaviraston ja CEPOLin yhteistyötä on sitouduttu jatkamaan vuonna 2021.

Marraskuun 12. päivänä 2020 tietotekniikkavirasto teki vuosiksi 2020–2022 yhteistyösuunnitelman **Euroopan unionin perusoikeusviraston** (FRA)³⁵ kanssa. Yhteistyösuunnitelman nojalla pannaan täytäntöön työskentelyjärjestely, joka virastoilla on ollut voimassa vuodesta 2016 lähtien. Siinä myös eritellään yhteistyötä eri aloilla, kuten tietojenvaihdossa, jäsenvaltioille annettavassa koulutuksessa, tietosuojassa ja tutkimuksessa.

Oikeus- ja sisäasioiden virastojen verkoston (JHAAN) ja Euroopan unionin virastojen verkoston (EUAN) yhteydessä toteutettiin myös useita erilaisia yhteistyötoimia. Tietotekniikkavirasto osallistui niihin aktiivisesti. Maaliskuusta lähtien kaikki EU:n erillisvirastot vaihtoivat säännöllisesti pandemiaan liittyviä tietoja. Tällä jaksolla oikeus- ja sisäasioiden virastojen verkoston toimissa keskityttiin tietojen vaihtoon toimenpiteistä, joilla voidaan tukea jäsenvaltioita covid-19-pandemian yhteydessä.

Tietotekniikkavirasto osallistui 27. tammikuuta 2020 muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston ja oikeus- ja sisäasioiden virastojen väliseen kokoukseen, jossa keskusteltiin EU:n ja Interpolin yhteistyösopimuksen laadinnasta. Koska Interpolin

³⁴ Yhteistyösopimus allekirjoitettiin 9. tammikuuta 2021.

³⁵ Euroopan unionin perusoikeusvirasto

ja tietotekniikkaviraston on ehkä tehtävä yhteistyötä ETIAS-järjestelmän yhteydessä, tietotekniikkavirasto ja Interpol pitivät epävirallisen kokouksen 28. huhtikuuta 2020.

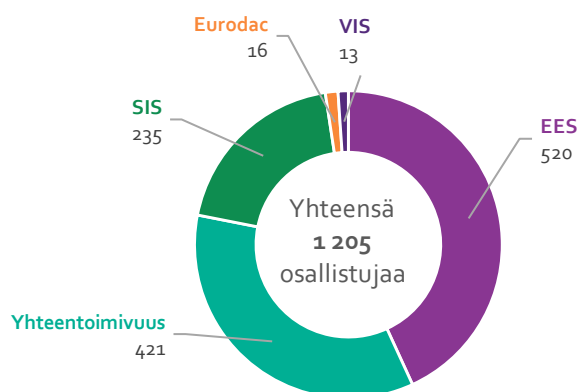
Tietotekniikkaviraston ja Viron kansallisen tietoturvaloukkauksiin reagoivan ja niitä tutkivan yksikön (CERT-EE) välinen yhteistyö jatkui operatiivisella tasolla koko vuoden 2020. Viron tietojärjestelmäviranomaisen (RIA) ja CERT-yksikön valtuuskunta vieraili 27. elokuuta tietotekniikkaviraston päätoimipaikassa Tallinnassa. Vierailulla kiinnostivat erityisesti mahdollisuudet tietotekniikkaviraston ja RIA:n väliseen tulevaan yhteistyöhön esimerkiksi kyberturvallisuuden ja Viron hallintoverkon osalta.

1.5.3 Valmiudet

Jäsenvaltioille tarjottava koulutus

Covid-19-pandemia aiheutti erityisiä haasteita tietotekniikkaviraston koulutuskokonaisuuden toteuttamiselle vuonna 2020. Virasto keskittyi tarjoamaan edelleen korkeatasoisia teknisen koulutuksen tapahtumia muuttuneissa olosuhteissa. Sitä varten tietotekniikkavirasto määrittäi vaihtoehtoisia menetelmiä ja työkaluja, jotta koulutuksen tarjoamista voitiin jatkaa. Viraston usean vuoden kokemus verkkokoulutusmoduulien käyttämisestä helpotti siirtymistä lähiopetuksesta verkko-opiskeluun. Vuoden loppuun mennessä viraston koulutusohjelmaan kuului suuri määrä äskettäin luotuja verkko-opiskelutuotteita, kuten verkkokursseja, verkko-opiskelumuodulleita ja verkkoseminaareja. Uuteen valikoimaan kuului myös laajennettu verkkokirjasto. Haastavista olosuhteista huolimatta koulutukseen osallistujien tyytyväisyystaso oli korkea 4,5/5³⁶. Tulos oli samankaltainen kuin edellisinä vuosina.

Vuonna 2020 tarjottiin ainoastaan yksi lähitapahtuma. Samalla tietotekniikkavirasto laati 22 täysin uutta verkkokurssia, muun muassa 16 verkko-opiskelumuodulleita, jotka annettiin saataville tietotekniikkaviraston oppimisenhallintajärjestelmän kautta ja joissa käsiteltiin kaikkia tietotekniikkaviraston koulutusohjelman tärkeimpiä aiheita ja näkökohtia. Lisäksi 734 osallistujalle järjestettiin seitsemän verkkoseminaaria. Yhteensä 1 205 rekisteröitynyttä käyttäjää seurasi ja käytti tietotekniikkaviraston oppimisenhallintajärjestelmässä saatavilla olevaa viraston verkko-opiskeluvalikoimaa.

Kaavio 12: Koulutukseen osallistuneiden jaottelu järjestelmittäin

Kaikkien järjestelmien vuoden 2020 koulutussuunnitelma esiteltiin jäsenvaltioille vuoden alussa, kun jäsenvaltioiden koulutustarpeet oli arvioitu kokonaisvaltaisesti vuoden 2019 neljännellä neljänneksellä. Keskeisiä kohtia olivat rajanylitystietojärjestelmän käyttöönottoa edeltävän version toteuttaminen, ETIAS-koulutuskokonaisuuden määrittäminen, yhteentoimivuusvalikoiman alustava kehittäminen ja yhteistyö sidosryhmien (eli oikeus- ja sisäasioiden virastojen, Euroopan komission ja jäsenvaltioiden) kanssa. Haastavista olosuhteista huolimatta virasto onnistui täyttämään kyseiset tarpeet ja tarjoamaan yksilöllisen kokonaisuuden verkko-oppimistuotteita kaikille

³⁶ Vuonna 2020 tietotekniikkaviraston jäsenvaltioille tarjottavia koulutustoimia koskevan keskeisen suorituskykyindikaattorin asteikko: 3–5, jossa myönteinen KPI: >3.

rajanylitystietojärjestelmän käyttöönottoa edeltävän version kohderyhmille. Kokonaisuutta täydennettiin ensimmäisellä ETIAS-koulutustarpeiden analyysillä, ja tarjottiin myös yhteentoimivuutta koskevien verkko-opintojen perusmoduulit. Lisäksi sekä Schengenin tietojärjestelmän että viisumitietojärjestelmän verkko-oppimista koskevaa koulutusvalikoimaa kehitettiin edelleen. Valmisteluja tehtiin myös verkko-oppimisvalikoiman luomiseksi Eurodac-yhteisölle.

Marraskuussa 2020 pidettiin kansallisten yhteyspisteiden vuosikokous, jossa saatettiin päätökseen vuoden 2020 vuotuinen koulutustarpeiden analyysi.

Raportointi ja tilastot

Tietotekniikkavirasto laati ja julkaisi vuonna 2020 useita raportteja Eurodac-, SIS II- ja viisumitietojärjestelmistä niitä koskevien säädösten mukaisesti. Virasto laati jokaisesta julkaistusta raportista tietokoosteen, jossa kuvattiin tärkeimmät tiedot ja tilastot. Sen tarkoituksena oli lisätä tietämysten järjestelmien käytöstä ja niiden näkyvyyttä. Kaikki raportit ja tietokoosteet ovat julkisesti saatavilla viraston verkkosivustolla³⁷.

Eurodac – vuoden 2019 tilastot

Kun Eurodac-järjestelmää käsittelevä neuvoa-antava ryhmä oli hyväksynyt ”Eurodac – vuoden 2019 tilastot” -raportin, se toimitettiin maaliskuussa 2020 EU:n toimielimille ja julkaistiin viraston verkkosivustolla. Raportissa annetaan tilastotietoa Eurodac-keskusjärjestelmän työstä, erityisesti toimitettujen tietokokonaisuuksien määrästä ja osumien määrästä, jotka on jaoteltu luokittain sekä jäsenvaltioiden ja assosioituneiden maiden mukaan.

Vuosikertomus Eurodac-keskusjärjestelmän toimista, myös sen teknisestä toiminnasta ja turvallisuudesta

Raportti toimitettiin EU:n toimielimille kesäkuussa 2020 ja julkaistiin viraston verkkosivustolla, kun hallintoneuvosto oli hyväksynyt sen. Raportissa kuvataan järjestelmän kehitys pääpiirteissään ja annetaan yleiskatsaus vuositilastoista edellisten vuosien tapaan.

Päivitetty luettelo nimetyistä viranomaisista, joilla on käyttöoikeus Eurodac-keskusjärjestelmään tallennettuihin tietoihin

Hallintoneuvosto hyväksyi asiakirjan 17. huhtikuuta, minkä jälkeen se julkaistiin viraston verkkosivustolla.

SIS II – vuoden 2019 tilastot

Schengenin tietojärjestelmää käsittelevä neuvoa-antava ryhmä hyväksyi ”SIS II – vuoden 2019 tilastot” -raportin, ja se toimitettiin EU:n toimielimille maaliskuussa 2020. Viraston verkkosivustolla julkaistussa raportissa esitetään SIS II -järjestelmän tilastot tietuemääränä kuulutusluokkaa kohti, osumien määrä kuulutusluokkaa kohti sekä se, miten usein SIS II -järjestelmää käytettiin.

Päivitetty luettelo SIS II -järjestelmän toimivaltaisista viranomaisista, päivitetty luettelo kansallisista SIS II -toimistoista ja kansallisista SIRENE-toimistoista

Molemmat asiakirjat julkaistiin *Euroopan unionin virallisen lehden* numerossa C 188.

Neljäs raportti viisumitietojärjestelmän teknisestä toiminnasta

Hallintoneuvosto hyväksyi raportin elokuussa 2020, ja se toimitettiin EU:n toimielimille. Viraston verkkosivustolla julkaistu raportti sisältää VIS-keskusjärjestelmän operatiivisen hallinnon, myös sen turvallisuuden, varmistamiseksi toteutetut toimet sekä jäsenvaltioilta (1.10.2017–30.9.2019) kerätyt tilastotiedot.

³⁷ <https://eulisa.europa.eu/our-publications/reports>.

1.6 Hallinto ja vaatimustenmukaisuus (strategiset tavoitteet 1, 2 ja 4)

1.6.1 Hallinto

Strateginen ja operatiivinen suunnittelu ja raportointi

Virasto panosti vuonna 2020 huomattavasti sisäisten suunnittelu- ja ohjelmajärjestelynsä jatkuvaan kehittämiseen, myös strategiseen suunnitteluun ja monivuotiseen ja vuotuisen ohjelmajärjestelyyn ja raportointiin.

Hallintoneuvoston 19. marraskuuta 2019 vuosiksi 2020–2022 hyväksymää yhtenäistä ohjelma-asiakirjaa päivitettiin kahdesti vuonna 2020. Muiden kuin merkittävien muutosten tekemistä vuotuisen työohjelmaan koskevien valtuuksien siirtämisestä tietotekniikkaviraston toimitusjohtajalle tehdyn hallintoneuvoston päätöksen mukaisesti toimitusjohtaja päätti 10. helmikuuta päivittää vuosien 2020–2022 yhtenäisen ohjelma-asiakirjan liitteen II hallintoneuvoston 19. joulukuuta 2019 hyväksymän lopullisen tuloja ja menoja koskevan ennakoarvion mukaisesti³⁸. Pandemian vaikutuksesta viraston suunniteltuihin toimiin tehdyn alustavan analyysin perusteella vuoden toisella neljänneksellä arvioitiin operatiivista suunnittelua. Sen tuloksena peruttiin kaksi toimea, kahden muun aikataulua muutettiin ja yksi uusi toimi lisättiin. Hallintoneuvosto hyväksyi 30. kesäkuuta 2020 päivitetyn version vuosien 2020–2022 yhtenäisestä ohjelma-asiakirjasta. Komission pyynnön perusteella hallintoneuvosto päätti myös sisällyttää siihen EU:n viisumihakemusportaalin prototyypin kehittämisen ja testauksen teknisen tuen tietotekniikkaviraston perustamisasetuksen 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Hallintoneuvosto hyväksyi tietotekniikkaviraston konsolidoidun vuotuisen toimintakertomuksen 30. kesäkuuta 2020. Se on julkaistu viraston verkkosivustolla ja käännetty 21 viralliselle kielelle. Hallintoneuvosto hyväksyi väliraportin tietotekniikkaviraston vuosien 2020–2022 yhtenäisen ohjelma-asiakirjan täytäntöönpanosta 10. syyskuuta.

Hallintoneuvosto hyväksyi tietotekniikkaviraston luonnoksen tietotekniikkaviraston vuosien 2021–2023 yhtenäiseksi ohjelma-asiakirjaksi 3. helmikuuta 2020. Se lähetettiin myöhemmin Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle niiden virallista lausuntoa varten. Hallintoneuvosto hyväksyi vuosien 2021–2023 yhtenäisen ohjelma-asiakirjan lopullisen version 24. marraskuuta 2020.

Virasto toimitti ensimmäisen luonnoksen vuosien 2022–2024 yhtenäisestä ohjelma-asiakirjastaan neuvoo-antaville ryhmille lokakuussa, ja se toimitettiin hallintoneuvostolle arvioitavaksi marraskuussa 2020.

Hallintokehys

Sisäisen valvonnan kehys

Hallintoneuvosto hyväksyi 19. maaliskuuta 2019 tietotekniikkaviraston tarkistetun sisäisen valvonnan kehysten³⁹. Hallintoneuvosto antoi toimitusjohtajan tehtäväksi sisäisen valvonnan periaatteiden ja ominaisuuksien toteuttamisen ja sisäisen valvonnan seuranta-vaatimusten määrittämisen. Hallintoneuvosto antoi toimitusjohtajalle tehtäväksi myös riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön nimittämisen. Päätöksen perusteella tietotekniikkaviraston johto laati sisäisen valvonnan seuranta-vaatimukset, jotka hyväksyttiin toimitusjohtajan päätöksellä ja jotka tulivat voimaan 1. tammikuuta 2020. Johto myös nimitti riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön. Tietotekniikkaviraston sisäisen valvonnan kehysten täytäntöönpanosta, seurannasta ja vuotuisesta arvioinnista on yksityiskohtaisempi katsaus luvussa 3 sivulla 95.

Hallintoelimet

Virasto antoi edelleen koko vuoden 2020 ajan laadukasta hallinnollista ja logistista tukea, jotta hallintoneuvoston, ohjelmien hallintoneuvostojen ja neuvoo-antavien ryhmien toiminta olisi tuloksellista.

38 Päätös nro 2019-304

39 Päätös nro 2019-042, tehty 19.3.2019, on saatavilla osoitteessa <https://eulisa.europa.eu/About-Us/access-to-documents/public-register>.

Virastolla on erityinen ryhmä, joka tukee nimenomaisesti hallintoelinten toimia (hallintoneuvoston sihteeristö). Tämä sihteeristö tukee puheenjohtajia eri ryhmien sujuvan toiminnan varmistamisessa. Sen päätehtävänä on varmistaa, että kokoukset järjestetään toimivasti ja dokumentoidaan, pitää kirjaa kaikista ryhmien päätöksistä ja neuvotteluista, seurata niitä ja niiden jatkotoimia, tarkistaa päätösten lainmukaisuus ja seurata lakisääteisiä velvoitteita sekä varmistaa jatkuva viestintä ja yhteydenpito ryhmien jäsenten kanssa. Virasto varmisti vuonna 2020 kaikkien hallintoelintensä toiminnan jatkuvuuden. Maaliskuun puoliväliin mennessä kaikki kokoukset siirtyivät verkkoon, ja haasteista huolimatta tietotekniikkaviraston hallintoelimet pystyivät jatkamaan toimintaansa tehokkaasti ja vaikuttavasti.

Virasto tarjosi lisäksi kokonaisvaltaista tukea uusien järjestelmien kehittämiseen liittyville hallintorakenteille ja -prosesseille (eli rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän, yhteentoimivuuden ja ECRIS-TCN-järjestelmän neuvoo-antaville ryhmille ja ohjelmien hallintoneuvostoille) sekä nykyisten järjestelmien hallintorakenteille ja -prosesseille (eli Schengenin tietojärjestelmän, viisumitietojärjestelmä ja Eurodac-järjestelmän neuvoo-antaville ryhmille). Virasto myös vahvisti edelleen suhdettaan Schengenin tietojärjestelmän, viisumitietojärjestelmän ja Eurodac-järjestelmän neuvoo-antaviin ryhmiin ottamalla ne aktiivisemmin mukaan suunnitteluun ja operatiivisiin prosesseihin, millä lisätään avoimuutta ja saadaan hyötyä ryhmien laajasta kokemuksesta ja tietämyksestä. Virasto otti suunnitteluprosessiinsa mukaan myös muita neuvoo-antavia ryhmiä (eli rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän, yhteentoimivuuden ja ECRIS-TCN-järjestelmän ryhmät).

Yritysten ohjelma- ja hankehallinta

Tietotekniikkavirasto perusti vuonna 2017 perustamisasetuksensa mukaisesti yritysten ohjelma- ja hankehallintatoimiston (EPMO). EPMOn tehtävänä on yhdistää kaikki viraston toteuttamat hankkeet ja seurata niitä sekä edistää sen sisäistä hallintoa avoimuuden ja vastuuvollisuuden varmistamiseksi. Vuonna 2020 virasto hyväksyi ja otti käyttöön hankekokonaisuuden hallintavalmiudet, joilla vahvistettiin tietotekniikkaviraston hankehallintamenetelmän täytäntöönpanon tarkastuksia.

Hankekokonaisuuden hallintavalmiudet

Virasto päätti ottaa hankekokonaisuuden hallintavalmiudet käyttöön parantaakseen kykyään käynnistää ja toteuttaa ohjelmia ja hankkeita monimutkaisessa ympäristössä. Tietotekniikkaviraston hankekokonaisuuden hallintavalmiudet koostuvat neljästä keskeisestä tekijästä: prosesseista, ihmisistä, hallinnosta ja työkaluista. Vuonna 2020 virasto keskittyi pääasiassa kehittämään hallintoon ja työkaluihin liittyviä valmiuksia.

Ensimmäisellä neljänneksellä viraston johto hyväksyi kokonaisuuksien ja ohjelmien alustavan rakenteen. Tietotekniikkaviraston viraston ohjauskomitean toimeksianto tarkistettiin siten, että se sisältää kokonaisuuksien, ohjelmien ja hankkeiden hallinnon. Toimitusjohtajan päätöksellä kesäkuussa 2020 perustettiin ohjelmien hallintoneuvostoja näiden ohjelmien asianmukaisen ohjauksen ja valvonnan varmistamiseksi.

Koko vuoden ajan tehtiin paljon työtä, jotta voitiin ottaa käyttöön hankekokonaisuuden hallinnan ohjelmisto nimeltä Planview Enterprise One. Syyskuusta 2020 alkaen kaikki työntekijät ja itse paikalla työskentelevät toimeksisaajat alkoivat raportoida hallinnollisten, operatiivisten ja hankkeisiin liittyvien toimien ajan. Vaatimustenmukaisuustaso oli yli 90 prosenttia. Ohjelmiston toimintoja käytetään myös parantamaan suunnittelutoimien seurantaa, vuotuisen työohjelman valvontaa ja henkilöresurssien osoittamisen ennakoivaa optimointia.

Hankkeiden tehokkuutta koskeva sisäinen raportointi ja valvonta

Hankkeet ovat olennaisia osatekijöitä viraston tavoitteiden saavuttamisessa ja sen talousarvion toteuttamisessa. Virasto seurasi hankkeiden tehokkuutta säännöllisesti jakamalla viikoittain hankekohtaisia koontinäyttöjä ja järjestämällä hankkeen päättyessä päätösraportin esittelytilaisuuden, jossa esittelystä vastasivat hankepäälliköt.

Hankkeen vaatimustenmukaisuuden tarkastuksia järjestetään vuosittain. Ne ovat osa viraston pyrkimyksiä seurata jatkuvasti toimiansa vaatimustenmukaisuutta vakiintuneen hankehallintamenetelmän perusteella. Vuonna 2020 vuotuinen vaatimustenmukaisuuden tarkastus tehtiin marras-joulukuussa sekä käynnissä olevien että päätettyjen

hankkeiden osalta. Tulokset esitettiin ja niitä käsiteltiin yhdessä ehdotetun toimintasuunnitelman kanssa vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä.

Kehitysohjelmia koskeva ulkoinen raportointi ja valvonta

Virasto raportoi säädösten mukaisesti kuuden kuukauden välein Euroopan parlamentille ja neuvostolle uusien järjestelmien kehittämisen tilasta.

Ennakoarvioinnit

Tietotekniikkaviraston varainhoitoasetuksessa säädetään, että kaikista huomattavia menoja edellyttävistä ohjelmista ja toimista on tehtävä ennakoarviointi ennen niiden hyväksymistä ja liittämistä viraston vuotuisen työohjelmaan. Vuonna 2020 viraston organisaation ohjelma- ja hankehallintatoimisto teki ennakoarviointeja vuonna 2019 hyväksytyyn kaksivaiheisen toimintamallin mukaisesti. Mallissa tehdään mahdollisuuksien arviointi kaksi vuotta ennen hankkeen alkua ja toteutettavuuden arviointi vuotta ennen hankkeen alkua. Vuonna 2020 yhtään suurta hanketta ei osoitettu toteutettavuuden ennakoarviointiin, kun taas vuonna 2021 käynnistettäväksi määritetyt yhdeksän hanketta katsottiin soveltuviksi mahdollisuuksien ennakoarviointiin. Hallintoneuvostolle esitettiin yhteenvetokertomus mahdollisuuksien ennakoarvioinneista marraskuussa 2020.

Organisaation laajuinen riskien ja ongelmien hallinta

Virasto seuraa riskejä ja ongelmia organisaationlaajuisesti vuotuisessa toimenpiteessä, jossa kaikki riskit ja ongelmat kirjataan ja arvioidaan. Virasto seurasi vuonna 2020 jatkuvasti havaittuja riskejä ja ongelmia, niiden tilaa ja vastaavien toimintasuunnitelmien täytäntöönpanoa neljännesvuosittain. Jaksolla seuratuista tärkeimmistä riskeistä on yksityiskohtaisempi katsaus luvussa 3.1.3 sivulla 97. Tietotekniikkaviraston johto hyväksyi huhtikuussa 2020 päivityksen viraston riskinhallintapolitiikkaan.

ITSM-kehityksen ylläpito ja kehittäminen

Viraston pyrkii jatkuvasti kehittämään ja laajentamaan rooliaan IT-palveluntarjoajana. Tämän tavoitteen tueksi tietotekniikkavirasto otti vuonna 2016 käyttöön IT-palvelujen hallinnan ITSM-prosessimallin, joka perustuu tietoteknisten perusrakenteiden kirjaston (ITIL) parhaaseen käytäntöön. Vuonna 2020 virasto jatkoi tässä kehityksessä määritettyjen palvelujen ja prosessien kehittämistä, erityisesti äskettäisestä organisaatiomuutoksesta johtuvan uuden tuotteenhallintamallin tueksi.

Virasto aloitti osana jatkuvaa palvelun parantamisprosessiaan vuonna 2020 tuote- ja palveluluettelonsa päivittämisen ja laati käytännön keinot palveluihin ja prosesseihin liittyvien parannusten määrittämistä, arviointia ja tärkeysjärjestykseen asettamista varten. Arvioinnin tuloksista, ensisijaisuustasosta ja sovitusta tuotoksista saatiin vahvaa näyttöä johdon päätösten pohjaksi.

Vuonna 2019 toteutettu tietämyksenhallintaprosessi oli toinen keskeinen prosessi, jota vuonna 2020 käytettiin lisäämään viraston tehokkuutta sen päivittäisissä tehtävissä. Prosessia käytettiin jäsentämään ja hallitsemaan sisäisiä tietotuotteita, joista tehdään myös uudelleen käytettäviä, ja antamaan niitä saataville.

Organisaatioarkkitehtuuri

Vuonna 2020 virasto jatkoi vuonna 2019 aloitettua organisaatioarkkitehtuurin toteuttamisprosessia organisaatiomuutosohjelma eu-LISA 2.0:n esittelyn jälkeen. Kun prosessi- ja hallintokehys oli perustettu, virasto perusti myös arkkitehtuurin arviointilautakunnan. Se varmistaa, että tietotekniikkaan liittyvät arkkitehtuuri-, suunnittelu- ja kehitysaloitteet ovat viraston tietotekniikkaan liittyvien tavoitteiden, viraston strategian, teknologiastrategian ja yleisten tavoitteiden mukaisia. Arkkitehtuurin arviointilautakunta vastaa myös yleistä arkkitehtuuria koskevien teknisten suunnittelustandardien, toimintalinjojen ja periaatteiden hyväksymisestä.

1.6.2 Vaatimustenmukaisuus

Sisäinen tarkastus

Viraston sisäisen tarkastuksen yksikkö (IAC) antoi riippumattomia ja puolueettomia varmistus- ja neuvontapalveluja toimitusjohtajalle ja hallintoneuvostolle. Virasto jatkoi myös yhteistyötä Euroopan tilintarkastustuomioistuimen ja Euroopan komission sisäisen tarkastuksen yksikön kanssa ja isännöi niiden tarkastuskäyntejä sekä toteutti toimenpiteitä vastataksaan tarpeen mukaan tarkastusten perusteella mahdollisesti annettaviin suosituksiin (lisätietoa on sivulla 83). Sisäisen tarkastuksen yksikkö koordinoi työtä tällä alalla, muun muassa raporttien laadintaa sekä tehtävien ja jatkotoimien suorittamista, ja se lisäsi myös viraston johdon ja henkilöstön yleistä tietoisuutta sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen periaatteista, tavoitteista ja menettelyistä.

Sisäisen tarkastuksen yksikön suorituskykyindikaattorien vuoden 2020 tulokset esitetään taulukossa 4.

Taulukko 4: Sisäisen tarkastuksen yksikön vuoden 2020 suorituskykyindikaattorit

Indikaattori	2020	2019	2018
Vuosittaisen sisäisen tarkastussuunnitelman toteutuminen Tavoite > 80 %	80 %	89 %	91 %
Henkilöstön koulutustunnit vuodessa verrattuna talousarvioon Tavoite: perustaso (sisäisen tarkastuksen yksikön koulutusresurssit ovat 64 tuntia vuodessa työntekijää kohti)	70 %	53 %	Ei sovelleta
Ajoissa toimitetut tarkastuksen aiheet Tavoite > 80 %	60 %	42 %	70 %

Jatkossa sisäisen tarkastuksen yksikkö jatkaa toimintansa tehostamista toteuttamalla toimia (eli parannusmahdollisuuksia), jotka on määritetty sisäisen tarkastuksen yksikön laadunvarmistus- ja parannusohjelmaan kuuluvassa itsearvioinnissa.

Tietosuoja

Perustamisasetuksensa mukaisesti tietotekniikkaviraston on varmistettava korkea tietosuojan taso unionin tietosuojalainsäädännön, myös kutakin laaja-alaista tietojärjestelmää koskevien erityissäännösten, mukaisesti.

Virasto pyrki vuoden aikana lisäämään henkilöstönsä tietoisuutta tietosuojasta eri aloitteilla, muun muassa henkilöstön ja uusien työntekijöiden valistustapahtumilla, katsauksilla viikoittaisissa uutiskirjeissä ja tietosuojaa käsittelevällä sivulla viraston intranetissä.

Viraston tehtävänä on varmistaa korkea tietosuojan taso, ja sen on noudatettava sisäänrakennetun ja oletusarvoisen yksityisyyden suojan periaatteita uusien laaja-alaisten tietojärjestelmien kehittämisen koko elinkaaren ajan. Tässä yhteydessä tietosuojaa koskevat vaikutustenarvioinnit ovat ratkaisevan tärkeä työkalu näiden tavoitteiden saavuttamisessa. Virasto alkoi vuonna 2020 tehdä tietosuojaa koskevaa vaikutustenarviointia ETIAS- ja ECRIS-TCN-järjestelmistä sekä yhteisestä biometrisestä tunnistuspalvelusta. Viraston henkilöstön avuksi tietosuojaa koskevien vaikutustenarviointien tekemisessä laadittiin sisäistä sisältöä, muun muassa ohjeet siitä, mitä tietosuojaa koskevat vaikutustenarvioinnit ovat, milloin ne tehdään ja kuka tekee mitäkin, sekä vaikutustenarviointimalli vaihe vaiheelta etenevine ohjeineen.

Uusi Euroopan tietosuojavaltuutettu Wojciech Wiewiórowski vieraili 15. huhtikuuta virtuaalisesti tietotekniikkaviraston Strasbourgissa sijaitsevassa teknisessä toimipaikassa. Keskusteluissa keskityttiin Schengenin tietojärjestelmän, viisumitietojärjestelmän ja Eurodac-järjestelmän tilanteeseen ja kehitykseen sekä siihen, miten sisäänrakennetun ja oletusarvoisen yksityisyyden suojan periaatteita noudatetaan EU:n uusien laaja-alaisten tietojärjestelmien kehittämisen koko elinkaaren ajan.

Euroopan tietosuojavaltuutettu teki vuoden 2020 alussa etätarkastuksen EU:n toimielinten rekistereistä. Siinä tietotekniikkaviraston todettiin olevan täysin vaatimusten mukainen, ja se otettiin esiin esimerkkinä parhaasta käytännöstä. Tarkastuksen soveltamisala oli rajallinen, ja siinä keskityttiin rekisterien saatavuuteen, muotoon ja kattavuuteen. Virasto päivitti tällä jaksolla käsittelytoimien julkisen rekisterin muodon siten, että se sisälsi kaikki asiaankuuluvat kentät Euroopan tietosuojavaltuutetun mallin mukaisesti.

Virasto tiedotti asiaankuuluville Schengenin tietojärjestelmän, viisumitietojärjestelmän ja Eurodac-järjestelmän valvonnan koordinoitiryhmille järjestelmien tilasta niiden kokouksissa kesä- ja marraskuussa. Ryhmät muodostuvat kansallisista tietosuojaviranomaisista ja Euroopan tietosuojavaltuutetusta. Päivityksissä keskityttiin järjestelmän suorituskykyyn uuden kehitystyön jälkeen sekä niihin liittyviin häiriöihin ja tietojen laatuun. Myös rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän kehityksen tilasta keskusteltiin. Virasto esitti lisäksi katsauksen brexitin vaikutuksesta ja keskittyi siinä Yhdistyneen kuningaskunnan rekistereihin ja strategiaan, joka koskee Yhdistyneen kuningaskunnan irrottamista Schengenin tietojärjestelmästä.

EU:n toimielinten kanssa vaihdettiin tietosuojan parhaita käytäntöjä eri foorumeilla, muun muassa tietosuojavastaavien verkoston kokouksissa ja oikeus- ja sisäasioiden virastojen tietosuojavastaavien kokouksissa. Kaikki EU:n toimielimet saivat lokakuussa 2020 Euroopan tietosuojavaltuutetulta pyynnön kartoittaa kansainväliset tiedonsiirrot kolmansiin maihin ja ilmoittaa kaikista kyseisen kartoituksen aikana havaituista riskeistä ja puutteista. Virasto toimitti raporttinsa mahdollisista riskeistä ja puutteista Euroopan tietosuojavaltuutetulle marraskuun puolivälissä.

1.7 Hallinto ja yleinen tuki (strateginen tavoite 4)

1.7.1 Organisaatiomuutosohjelma: eu-LISA 2.0

Virasto käynnisti vuonna 2019 muutosohjelman, jonka tarkoituksena on toteuttaa uusi organisaatorakenne, joka soveltuu tietotekniikkaviraston laajennettuun toimeksiantoon. Ohjelman nimi on "eu-LISA 2.0", ja sillä pyrittiin varmistamaan, että uudelleenorganisointiprosessi toteutettaisiin avoimesti ja läpinäkyvästi ja että viraston henkilöstö osallistuu siihen.

Organisaatiomuutoksella virasto pyrki

- sujuvoittamaan ja nopeuttamaan päätöksentekoprosesseja
- lisäämään ketteryttä erityistehtävissä, muun muassa lisäämällä innovointimahdollisuuksia
- lisäämään vaikutusmahdollisuuksia ja vastuuta uusilla keskitetyillä toiminnoilla ja yhdenmukaistetuilla profiileilla
- parantamaan viraston asemaa, jotta organisaation menestyksestä saadaan kestävää.

Tämä muutoshanke toi virastolle useita uusia haasteita mutta myös valtavasti mahdollisuuksia, koska tietotekniikkavirasto pystyi suunnittelemaan ja järjestämään toimintansa uudelleen. Keskeisenä haasteena oli kuitenkin varmistaa, että uusi organisaatorakenne auttaisi virastoa suorittamaan toimeksiantonsa mahdollisimman hyvin. Tämä edellytti kokonaisvaltaista ja jäseneltyä toimintamallia, ja organisaation uudelleensuunnittelu toteutettiin merkittävänä sisäisenä muutosohjelmana, jatkotoimena vuonna 2019 tehdyille muutoksenhallintaohjelmalle. Virasto oli jo aikaisemmin määrittänyt sidosryhmät, joihin muutosohjelma vaikuttaa, ja arvioinut mahdolliset seuraukset. Tämän toimenpiteen perusteella laadittiin kokonaisvaltainen muutosstrategia ja viestintäsuunnitelma, joissa otettiin huomioon kaikkien sidosryhmien toiveet ja pelot. Jotta uusi organisaation uudelleensuunnittelu pystyttiin toteuttamaan, muutosohjelmassa piti käynnistää muutossuunnitelman toteuttamisvaihe (koulutuksella ja viestinnällä) ja esitellä uudet kulttuuriset pyrkimykset, jotka ovat yhdenmukaisia viraston monialaisten tavoitteiden kanssa ("Together as One" eli toimintaa yhdessä ja yhtenäisesti). Tämän muutoksen onnistumisen varmistamiseksi virasto perusti muutosta käsittelevän monialaisen ryhmän, joka on laatinut kokonaisvaltaisen suunnitelman, johon kuuluu sekä kovia (eli rakennetta, prosesseja ja strategiaa) että pehmeitä tekijöitä (eli ihmisiä, johtamista, arvoja ja valmiuksia). Suunnitelmaa aletaan toteuttaa vuonna 2021.

1.7.2 Henkilöresurssit

Vuosi 2020 oli tietotekniikkavirastolle erittäin haastava henkilöresurssien osalta. Se oli ensinnäkin ensimmäinen vuosi viraston rakennemuutoksen eli eu-LISA 2.0 -muutosohjelman loppuunsaattamisen, kulttuurista muutosta koskevan ohjelman laatimisen ja johdon kehitysohjelman käynnistämisen jälkeen. Myös covid-19-pandemia sai aikaan useita ennakoimattomia tilanteita tietotekniikkaviraston henkilöstön kannalta. Pandemian vuoksi virasto järjesteli työolonsa ripeästi uudelleen pitäen mielessä toiminnan jatkuvuuden lisäksi myös työympäristön muutosten mahdollisen vaikutuksen henkilöstön hyvinvointiin.

Virasto teki siksi kyselyn, jonka avulla voidaan ymmärtää paremmin covid-19-pandemian vaikutusta työvoimaan. Kyselyn ensisijaisena tavoitteena oli arvioida kokonaisvaltaisesti, miten tämä tilanne on vaikuttanut tietotekniikkaviraston ryhmiin. Toiseksi sen avulla pyrittiin tekemään perusteltuja päätöksiä työvoiman suojelemiseksi ja viraston tehtävän toteuttamiseksi. Kyselyn tuloksista kävi ilmi, että tietotekniikkavirasto suoriutui hyvin vaikeissa olosuhteissa: yli 80 prosenttia työvoimasta katsoi, että pandemian aikainen viestintä oli selkeää, johdonmukaista ja oikea-aikaista; 77 prosentin mielestä virasto mukautui hyvin työolojen muutoksiin ja 84 prosenttia vastasi pystyneensä jatkamaan työtään turvallisesti pandemian aikana.

Virasto jatkoi vuonna 2020 rekrytointitoimiaan, vaikka maaliskuussa 2020 käyttöön otetut matkustusrajoitukset haittasivat prosessia. Vaikka haastattelut siirrettiinkin nopeasti verkkoon, uuden henkilöstön palvelukseen ottamisessa ja perehdyttämisessä oli huomattavia viipeitä. Tämä johtui erityisesti Ranskassa ja Virossa sovelletuista poikkeuksellisista rajoituksista, jäsenvaltioiden matkustusrajoituksista, komission työterveysaseman sulkemisesta (sen vuoksi ei voitu tehdä pakollista lääkärintarkastusta, joka on edellytys työsopimuksen tekemiselle) ja viraston toimipaikkoihin pääsyä koskevista rajoituksista. Tämä vaikutti puoleen toimista, joihin rekrytoinnissa päästiin viimeiseen vaiheeseen (eli laaditaan varallaololuettelo tai hyväksytään työtarjous). Vaikutusta oli myös siinä, että työn aloittamista lykättiin kansallisten pandemiarajoitusten vuoksi. Ne vaikuttivat ehdokkaiden mahdollisuuksiin löytää asunto tai muuttaa perheen kanssa uuteen maahan.

Tammikuun 2020 lopussa koko viraston henkilöstömäärä oli 274, kun vuoden alussa se oli 223 (taulukko 5). Vuonna 2020 oli määrä täyttää 90 tointa. Valintamenettelyitä käynnistettiin yhteensä 25 ja päätettiin 19. Laadituista varallaololuetteloista rekrytoitiin 27 henkilöä. Vuoden aikana rekrytoitiin yhteensä 73 henkilöä, mihin sisältyy myös muuttuneita sopimuksia koskevat tapaukset. Vuoden 2020 loppuun mennessä työtarjouksia tehtiin ja hyväksyttiin yhteensä 21.

Taulukko 5: Tosiasiallinen ja hyväksytty henkilöstömäärä 31. joulukuuta 2020

Henkilöstömäärä	Palveluksessa 31.12.2019	Hyväksytty EU:n talousarviossa 2020	Palveluksessa 31.12.2020	Toimien täyttöaste vuonna 2020 – tilanne 31.12.2020
Väliaikaiset toimihenkilöt (TA)	154	202	181	89,60 %
Sopimussuhteiset toimihenkilöt (CA)	61	111	83	74,77 %
Kansalliset asiantuntijat (SNE)	8	11	10	90,91 %
YHTEENSÄ	223	324	274	84,57 %

Virasto edisti lisäksi tietoteknisten työkalujen kehittämistä ja käyttöönottoa henkilöstöalalla. Vapaiden ja työajan hallintaan tarkoitettu Sysper-järjestelmä otettiin käyttöön huhtikuussa, ja viraston henkilöstö alkoi käyttää sitä toukokuussa. Syyskuussa Sysperin subjektiivisia oikeuksia koskeva moduuli avattiin henkilöstölle perhesuhteista ilmoittamista varten. Maaliskuussa otettiin käyttöön ratkaisu ulkoista koulutusta koskevien pyyntöjen digitalisointiin, ja joulukuussa palkkalaskelmia alettiin jakaa verkossa. Virasto hankki myös automaattisen videohaastattelualustan rekrytointiprosessien tehostamiseksi ja nopeuttamiseksi.

1.7.3 Talous ja hankinnat

Virasto jatkoi sisäisten taloudellisten prosessiensa ja menettelyjensä kehittämistä ja vahvistamista varmistaakseen käytettävissä olevien rahoitusresurssien avoimen ja tehokkaan hallinnoinnin.

Myös tiettyjen kriittisten tarjousprosessien digitoimiseksi tehtiin paljon työtä tarjousten sähköisellä toimittamisalustalla. Komission tuella virasto otti kokonaan käyttöön tarjousten sähköisen toimittamisalustan, minkä ansiosta tarjousprosesseissa voidaan siirtyä lopullisesti paperista sähköiseen työnkulkuun.

Tietotekniikkavirasto toteutti lisäksi uusia toimenpiteitä tulevaisuuden suunnittelemista varten, erityisesti talousarvion ja hankintojen aloilla, sekä prosessiensa muutoksenhallintaa varten.

Toimintoperusteisen budjetoinnin tulevaa käyttöönottoa varten tarvittavat osat selvitettiin ja viraston varainhoito- ja hankintamenettelyjä valvottiin ja kehitettiin jatkuvasti.

1.7.4 Organisaation laajaiset palvelut

Yleiset palvelut

Tilojen hallinnan alalla kaikkien toimitilojen jatkuvasti optimoidulla ja joustavalla ylläpito-ohjelmalla varmistettiin suojattu, tehokas ja toimiva rakennusinfrastruktuuri, joka on täysin viraston toimintavaatimusten mukainen.

Logistiikan ja infrastruktuurin hallinnan alalla keskeisenä painopisteenä vuonna 2020 oli terveellisen ja turvallisen työskentely-ympäristön varmistaminen. Erityisesti covid-19-pandemian vuoksi virasto toteutti erityistoimenpiteitä epidemian torjumiseksi ja sen vaikutuksen vähentämiseksi. Se hankki asiantuntevia siivous-, desinfiointi- ja dekontaminaatiopalveluja toimipaikkojen desinfiointia varten ja tartuntariskien ehkäisemiseksi.

Tietotekniikkaviraston teknisen toimipaikan toinen laajennus

Virasto eteni vuonna 2020 Strasbourgissa sijaitsevan teknisen toimipaikkansa toisessa laajennuksessa. Kun tämä toinen laajennus on valmis vuonna 2026, virasto pystyy täyttämään tehtävänsä tehokkaasti ja luomaan ja rakentamaan digitaalitekniologioiden avulla edelleen seuraavan sukupolven palveluja oikeus- ja sisäasioiden alalla kansalaisten hyödyksi.

Rakennuksen esisuunnitelma, josta saa alustavan yleiskuvan rakennushankkeesta, paljastettiin elokuussa 2020. Tämän hyväksytyin esisuunnitelman perusteella tietotekniikkavirasto teki toteutettavuustutkimuksen useista skenaarioista. Hankelautakunta valitsi lokakuussa 2020 ensisijaisen skenaarion, joka muodostaa rakennusohjelman perustan.

Syyskuun 28. päivänä saavutettiin tärkeä välitavoite, kun viraston nykyisen rakennuskokonaisuuden vieressä Strasbourgissa sijaitseva 20 000 neliömetrin suuruinen tontti siirrettiin virallisesti Ranskan viranomaisilta virastolle. Teknisen toimipaikan laajennus rakennetaan juuri tälle uudelle tontille.

Marraskuussa 2020 järjestettiin useita teknisiä vaatimuksia käsitteleviä työpajoja viraston kaikkien toimintojen, myös henkilöstökomitean, edustajien kanssa Ranskan sisäasiainministeriön tukemana. Ohjelman johtaja liitti nämä tulokset rakennusohjelmaan, joka toimitettiin sittemmin ajallaan joulukuussa 2020. Se sisällytetään arkkitehtisuunnittelua koskevaan tarjoukseen, jota odotetaan vuonna 2021.

Väliaikaiset ratkaisut toimistorakennusta ja tietokeskusta varten

Virasto vuokrasi väliaikaiset toimitilat teknisen toimipaikan läheltä voidakseen lieventää kustannustehokkaasti kapasiteettiongelmia, joita toisella laajennushankkeella pyritään ratkaisemaan. Uusi rakennus sijaitsee Illkirch-Graffenstadenissa, joka on Strasbourgin lähiö. Sen vuokrasopimus allekirjoitettiin 30. kesäkuuta 2020. Rakennus luovutettiin virastolle 9. joulukuuta 2020, ja sen käyttö on määrä aloittaa vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä.

Tietotekniikkavirasto päätti lisäksi rakentaa nykyiseen tekniseen toimipaikkaan väliaikaisen modulaarisen tietokeskuksen, jotta voidaan täyttää kapasiteetin kasvattamista koskevat tarpeet. Modulaarimalli on tehokas ja kustannustehokas tapa laajentaa nykyistä tietokeskusta, kunnes pysyvä toinen laajennus on käyttövalmis. Väliaikaisessa tietokeskuksessa on noudatettava vähintään samantasoisia tietoturva-, turvallisuus- ja paloturvallisuusvaatimuksia kuin nykyisessä. Se voi korvata infrastruktuurin ja verkkosyötteet kokonaan samaan aikaan suunnitelluissa ylläpitotoimissa ja varmistaa toiminnan jatkuvuuden ilman odotettavissa olevia käyttökatkoja.

Tieto- ja viestintätekniset (TVT) palvelut

Pandemia toi vuonna 2020 huomattavaa lisäpainetta tieto- ja viestintäteknisten palvelujen toimittamiseen virastossa suunniteltujen ja odotettujen haasteiden lisäksi. Asiakkaan virtuaalisesta erillisverkosta, videokokouksista sekä VoIP-puhelupalveluista ja -työkaluista tuli toiminnan kannalta kriittisiä, koska koko virasto siirtyi etätööhön maaliskuun puolivälissä. Verkko- ja viestintäpalveluja laajennettiin ja hienosäädettiin, jotta etätöystä saatiin sujuvampaa. Tieto- ja viestintäteknikan tukipalvelu on monialainen palvelu, joka toimii kaikkien tieto- ja viestintäteknisten palvelujen keskitettynä asiointipisteenä. Se käsitteli kasvaneen määrän häiriöilmoituksia ja palvelupyynnöitä (+15 prosenttia edellisvuoteen verrattuna) ja mukautui erittäin nopeasti antamaan työskentelylle etätukea. Viraston tieto- ja viestintäteknikan tukipalvelu teki myös teknisiä moderointitoimia, joilla edistettiin suurten virtuaalisten konferenssien ja kokousten onnistunutta järjestämistä. Tällaisten tapahtumien määrä moninkertaistui vuonna 2020.

Kaikki suunnitellut toimet ja hankkeet kuitenkin käsiteltiin ja saatiin onnistuneesti päätökseen. Tietotekniikkavirasto sai vuoden 2020 aikana päätökseen tutkimukset digitaalisen työpaikkastrategian ja pilvipalvelujen käyttöönottoa tieto- ja viestintäteknisissä palveluissa koskevan strategian laatimisesta. Niillä varmistetaan vakaa perusta vuonna 2021 käynnistettäville strategioille. Virasto ryhtyi toimiin myös verkostoitumisen ja turvallisuuden nykyaikaistamista koskevan aloitteen alalla. Tarkoituksena on laatia etenemissuunnitelma tälle alalle.

Sisältöyhteistyötä koskevia tieto- ja viestintäteknisiä palveluja parannettiin säännöllisillä vuotuisilla työkaluilla (esim. suunnittelua ja raportointia varten). Työkaluilla tuetaan useiden sisäisten työnkulkujen automaatiota ja tietotekniikkaviraston pandemian vastatoimia.

Organisaation sisällönhallintaohjelma

Virasto päätti vuonna 2020 toteuttaa organisaation sisällönhallintaohjelman, jolla voidaan lisätä tehokkuutta, parantaa sisällön yleistä hallintaa ja tehostaa viraston prosesseja. Ohjelmaan kuuluu kaikkien nykyisten toimintalinjojen arviointi sekä uusien toimintalinjojen laatiminen asiakirjojen ja rekisterien hallintaa ja niiden pitkäaikaista säilyttämistä varten. Ohjelman päätavoitteena on tarjota tietotekniikkaviraston henkilöstölle yhdenmety organisaation sisällönhallintakehys, joka sisältää kaikki strategiat (myös toimintalinjat ja menettelyt), menettelyt ja työkalut (eli tiedonhallintajärjestelmät), joita käytetään hankkimaan, käsittelemään, hallinnoimaan, toimittamaan, tallentamaan ja säilyttämään viraston toimiin liittyviä tietoja. Organisaation sisällönhallintaohjelma toteutetaan asteittain, ja toteutuksen odotetaan kestävän vuoden 2025 loppuun asti.

Kokoushuoneiden audiovisuaalinen järjestelmätekniologia

Virasto otti vuonna 2020 käyttöön uuden huipputeknisen kokoushuoneteknologian Tallinnan ja Strasbourgin tilojensa pääkokoushuoneissa. Tavoitteena oli varustaa molemmat kokoushuoneet uusimmalla audiovisuaalitekniologialla ja taata kehittyneet sisäiset kokouspalvelut saumattoman ja kehittyneen kokousten teknisen kokemuksen, yhteistyön, esittämisen ja viestinnän varmistamiseksi koko organisaatiossa. Tekninen ratkaisu perustuu huipputekniseen tuotekokonaisuuteen, ja sillä varmistetaan kokouspalvelujen ammattimaisuus.

Tehtävähallintajärjestelmä (MiPS)

Virasto otti onnistuneesti käyttöön tehtävähallintajärjestelmän. Se on työkalu, jota Euroopan komissio käyttää tehtävien hallintaan verkossa. Tietotekniikan pääosaston isännöimä tehtävähallintajärjestelmä tukee matkamääräysten käsittelyä, kustannusten myöhempää ilmoittamista ja korvausten maksamista henkilöstölle luomalla suoran yhteyden tietotekniikkaviraston käyttämään kirjanpitojärjestelmään.

1.7.5 Viestintä

Ulkoisen viestintä

Tietotekniikkaviraston ulkoiset viestintätoimet toteutettiin koko vuoden 2020 ajan ajoissa ja tehokkaasti vuotuisen viestintä- ja jakelusuunnitelman sekä viestinnälle asetettujen yleisten painopisteiden mukaisesti. Suunniteltujen tehtävien lisäksi virasto osoitti helmikuusta 2020 lähtien huomattavia resursseja covid-19-työryhmän työstä tiedottamiseen ja kriisiviestintään. Huomattavia ponnistuksia tehtiin, jotta ulkoisille sidosryhmille voitiin antaa säännöllisiä päivityksiä ja vakuutus siitä, että järjestelmät ja palvelut ovat jäsenvaltioiden käytettävissä.

Tietotekniikkavirasto ilmoitti lisäksi 16 yhteisestä toimesta ja kampanjasta oikeus- ja sisäasioiden virastojen ja EU:n toimielinten kanssa (esim. *EU:n turvallisuusunionistrategia, uusi muuttoliike- ja turvapaikkasopimus, Schengenin 25-vuotisjuhla, Eurooppa-päivä, eri kyberturvallisuutta ja digitalisaatiota koskevat aiheet*). Niiden avulla voitiin tuoda esiin yhteistyön myönteistä vaikutusta Euroopan turvallisuuden lisäämisessä. Viestintäryhmä osallistui vuonna 2020 myös aktiivisesti useita järjestelmiä käsittävään turvallisuusharjoitukseen. Se vastasi monimutkaisen toiminnan jatkuvuutta koskevan testin järjestämisestä ja kriisiviestinnän johtamisesta tietotekniikkaviraston vastuulla olevien tietojärjestelmien osalta.

Avoimuuden lisäämiseksi ja kansalaisten tietämyksen lisäämiseksi virasto laati ja toteutti toukokuun puolivälistä kesäkuun puoliväliin neljä viikkoa kestäneen koordinoitun verkkotiedotuskampanjan *“Discover eu-LISA”* (discover.eulisa.europa.eu), jossa esiteltiin virastoa ja sen toiminta-aloja raikkaasti ja vuorovaikutteisesti. Ensimmäinen kaksi kertaa vuodessa ilmestyvä digitaalinen uutiskirje *“eu-LISA Bits and Bytes”*⁴⁰ julkaistiin nykyaikaisena, responsiivisena ja itsenäisenä verkkosivustona, jossa esitellään viraston etenemistä ja tuodaan esiin sen painopisteitä oikeus- ja sisäasioiden alalla. Kohdennettujen ja yksilöllisten kampanjoiden tulos ja houkuttava digitaalinen uutiskirje olivat hyvin onnistuneita, ja näytti siltä, että ne tavoittivat yhä enemmän ihmisiä kaikilla kanavilla. Seuraajien määrä kasvoikin vuonna 2020 Twitterissä 43 prosenttia, LinkedInissä 70 prosenttia, Facebookissa 27 prosenttia ja YouTubeessa 79 prosenttia. Myös tietotekniikkaviraston verkkosivuston kaikissa indikaattoreissa oli huomattavaa kasvua: yksittäisten kävijöiden määrä kasvoi 12 prosenttia ja käyntien kesto piteni 3 prosenttia.

Covid-19-pandemiasta huolimatta viraston säännölliset laajamittaiset sidosryhmätapahtumat, vuosikokous ja toimialan asiantuntijakokous olivat menestys osallistumisella ja puhujien määrän korkealla tasolla mitattuna, vaikka ne järjestettiin kokonaan verkossa ensimmäistä kertaa. Myös tapahtumien verkkokattavuudesta saatiin onnistuneita tuloksia.

Sisäinen viestintä

Pandemia vaikutti tietotekniikkaviraston sisäiseen viestintään suoraan koko vuoden ajan. Viraston piti täyttää sisäisten sidosryhmien tarpeet, jotka koskivat oikea-aikaista tiedottamista pandemian vaikutuksesta työskentelyjärjestelyihin, terveyteen liittyvistä kysymyksistä ja rajoituksista, joita sekä kansalliset viranomaiset että EU:n toimielimet asettivat. Vuonna 2020 toteutetuista kriisiviestintätoimista on yksityiskohtaisempi katsaus sivulla 67.

Virasto toteutti kaikki sen vuoden 2020 sisäistä viestintää ja jakelua koskevassa suunnitelmassa esitetyt tehtävät. *“News&Info”*-uutiskirjettä julkaistiin viikoittain yhteensä 50 kertaa, ja niiden lisäksi laadittiin kaksi erityisiä tärkeitä hetkiä käsittelevää uutiskirjettä, joissa eri ryhmät pystyivät jakamaan menestystarinoitaan haastavista

40 Tietotekniikkaviraston kahdesti vuodessa ilmestyvä digitaalinen uutiskirje *“eu-LISA Bits and Bytes”* bit.ly/eu-LISA-Bits-Bytes

työskentelyolosuhteista huolimatta. Henkilöstöstä 90 prosentille viikoittaiset uutiskirjeet olivat ensisijainen tietolähde, ja virasto pystyi pitämään tämän ensisijaisen tietolähteen aktiivisena ja päivitettyinä. Vuoden 2020 henkilöstön tyytyväisyyskyselyn mukaan viraston sisäistä viestintää kohtaan yleisesti tunnetun tyytyväisyyden taso oli 93 prosenttia.

2 Hallinto

2.1 Hallintoneuvosto

Virasto jatkoi vuonna 2020 erittäin tiivistä, läpinäkyvää ja rakentavaa yhteistyötä hallintoneuvoston kanssa. Niiden asioiden lisäksi, jotka hallintoneuvosto on hyväksynyt tehtäviensä mukaisesti, virasto on esitellyt sille säännöllisesti kaikki raportointijakson aikana havaitut merkittävät riskit ja kysymykset sekä toteutetut lieventämistoimenpiteet.

Hallintoneuvostolle esiteltiin säännöllisesti rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän, yhteentoimivuuden ja ECRIS-TCN-järjestelmän käyttöönoton tilaa sekä niiden neuvoa-antavien ryhmien ja ohjelmien hallintoneuvostojen raportteja. Niissä esiteltiin ohjelmiin liittyviä riskejä ja kysymyksiä. Hallintoneuvosto puuttui useaan otteeseen erityisesti siihen, että jäsenvaltioiden on osallistuttava vahvasti, jotta voidaan varmistaa ohjelmien toteuttaminen ajoissa. Hallintoneuvosto puuttui toistuvasti myös siihen, miten pandemia vaikuttaa rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän ja yhteentoimivuuden ohjelmien käyttöönottoaikatauluihin ja ehdotti lieventämistoimenpiteitä.

Järjestelmiä koskevien asetusten mukaisesti hallintoneuvosto antoi asiaankuuluville ohjelmien hallintoneuvostoille tehtäväksi arvioida tekniset tarjouseritelmät. Arviointi tehtiin vuonna 2020 rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän verkkopalvelujen kehittämisen teknisistä tarjouseritelmistä, ETIAS-järjestelmän teknisistä tarjouseritelmistä (lukuun ottamatta ETIAS-järjestelmän seurantalistaa) ja raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkiston, eurooppalaisen hakuportaalin, yhteisen henkilötietorekisterin ja rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistimen teknisistä tarjouseritelmistä. Ohjelmien hallintoneuvostot vahvistivat, että arvioidut tekniset eritelmät olivat asiaankuuluvien säädösten mukaisia. Ohjelmien hallintoneuvostojen tekemä arviointi auttoi lieventämään hankintamenettelyn valmisteluihin liittyviä riskejä.

Schengenin tietojärjestelmän, viisumitietojärjestelmän ja Eurodac-järjestelmän neuvoa-antavat ryhmät tiedottivat hallintoneuvostolle työnsä tilasta, myös riskeistä ja kysymyksistä, jotka liittyvät järjestelmien operatiiviseen hallintaan ja kehitykseen.

Hallintoneuvoston tarkastus-, vaatimustenmukaisuus- ja rahoituskomitea osallistui varmistamaan viraston riskinhallintajärjestelyjä.

Hallintoneuvostoa pidettiin säännöllisesti ajan tasalla uudesta monivuotisesta rahoituskehiksestä 2021–2027 käytyjen neuvottelujen tilasta. Hallintoneuvosto myös seurasi tiiviisti Strasbourgin teknisen toimipaikan toista laajennusta koskevaa hanketta sekä riskejä, jotka liittyvät siihen, että uusille järjestelmille, henkilöstölle ja itse paikalla toimiville toimeksisaajille ei ole riittävästi tiloja. Hallintoneuvostoa pidettiin säännöllisesti ajan tasalla viraston muutosohjelman (eu-LISA 2.0) täytäntöönpanon tilasta. Se liittyy läheisesti määritettyyn viraston laajuiseen riskiin (organisaation epävakaas). Virasto toimitti hallintoneuvostolle johdonmukaisesti seurantaraportin tarkastuksen suositusten täytäntöönpanon tilasta.

2.2 Tärkeimmät kehityssuuntaukset

2.2.1 Covid-19-pandemian vaikutus

Viraston perustamisasetuksen mukaan viraston velvollisuutena on varmistaa sen operatiiviseen hallintaan kuuluvien laaja-alaisen tietojärjestelmien jatkuva ja keskeytymätön toiminta. Tietotekniikkavirasto ryhtyi siksi useisiin toimenpiteisiin heti pandemian alusta alkaen. Toimenpiteiden tarkoituksena oli varmistaa viraston henkilöstön ja itse paikalla työskentelevien toimeksisaajien terveys ja turvallisuus, turvata sen vastuulla olevien järjestelmien operatiivinen hallinta ympärivuorokautisesti ja minimoida pandemian vaikutus viraston vastuulle annettujen uusien järjestelmien käyttöönottoon.

Virasto perusti pandemian alussa erityisen työryhmän vastaamaan covid-19-pandemian aiheuttamiin operatiivisiin ja taktisiin haasteisiin. Työryhmä raportoi toimitusjohtajalle säännöllisesti viraston tilanteesta. Työryhmän päätavoitteena oli vähentää mahdollisimman paljon vaikutusta laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiiviseen hallintaan ja seurata kokonaisvaltaisesti virastoon kohdistuvia olemassa olevia ja mahdollisia uhkia. Työryhmä kehitti työskentelykäytäntöään koko vuoden ajan analysoimalla ennakoivasti pandemiatoimien kehitystä kansainvälisellä tasolla (pääasiassa Ranskassa, Itävallassa, Virossa, Belgiassa ja Saksassa) ja panostamalla koko henkilöstön kattavien viestintäkanavien perustamiseen, jotta koko virastolle voitiin tiedottaa asianmukaisesti ja ajoissa uusimmista toimenpiteistä. Työryhmän vastuulle osoitettiin myös niiden toiminnan jatkuvuutta koskevien kysymysten käsittely, jotka voivat vaikuttaa virastoon pandemian aikana.

Viestinnällä oli tärkeä rooli pandemian vaikutuksen hallinnassa. Kriisiviestintä käynnistettiin 27. helmikuuta, ja ryhmä laati päivittäisiä/viikoittaisia päivityksiä ja erityistiedonantoja pandemiatilanteesta. Virasto laati ja jakoi koko vuoden 2020 ajan yli 150 tilanneraporttia ja ohjetta, jotka covid-19-työryhmä oli laatinut. Covid-19-asioita koskeva sisäinen viestintä toteutettiin tehokkaasti, ja viraston henkilöstö oli siihen erittäin tyytyväinen (tyytyväisyystaso oli 89 %)⁴¹. Toimitusjohtajan asiaa koskevilla videoviesteillä ja henkilöstön kokoontumisilla tuettiin kriisiviestinnän viestien välittämistä johdolta henkilöstölle ja luotiin kanavia kaksisuuntaiseen viestintään. Tapahtumien yleisössä oli keskimäärin 200 työntekijää.

Helmikuun lopusta vuoden loppuun asti viraston sidosryhmille (esim. tietotekniikkaviraston henkilöstölle, hallintoneuvostolle, komissiolle) lähetettiin säännöllisesti päivityksiä pandemian osalta toteutetuista toimenpiteistä. Henkilöstön, toimeksisaajien ja jäsenvaltioiden tarpeiden ja huolenaiheiden käsittelemiseksi toteutettiin erityistoimenpiteitä (ohjeita, tiedonantoja työskentelyjärjestelyistä, tutkimuksia ja tiedotustapahtumia). Virasto piti myös edelleen tiiviisti yhteyttä Euroopan unionin virastojen verkostoon ja vastaanottavien valtioiden kansallisiin viranomaisiin parhaiden käytäntöjen ja varhaisvaroitusten vaihtamista varten.

Erityisjärjestelyjen toteuttamisella varmistettiin palvelujen jatkuva toimittaminen jäsenvaltioille ja itse paikalla työskentelevän henkilöstön terveys ja turvallisuus. Teknisen toimipaikan ja varatoimipaikan toiminta ja kapasiteetti turvattiin koko pandemian ajan. Etätyöjärjestelyt otettiin käyttöön toimissa, joissa se oli mahdollista, ja henkilöstölle, jonka piti matkustaa työn vuoksi, annettiin erityinen kulkulupa.

Virastossa lisättiin hygieniatoimenpiteitä ja siivoustarvikkeita sekä desinfioitiin työskentelyalueet säännöllisesti. Operaatioalueilla otettiin käyttöön pääsyräjoituksia hygienian parantamiseksi. Kaiken tämän ansiosta covid-19-pandemia ei vaikuttanut järjestelmien toiminnan jatkuvuuteen. Kaikki järjestelmät (Schengenin tietojärjestelmä, viisumitietojärjestelmä ja Eurodac-järjestelmä) pysyivät jäsenvaltioiden käytettävissä keskeytyksettä ja ilman suuria häiriöitä. Virasto toteutti useita toimenpiteitä nykyisten järjestelmien operaatioiden pandemiaan liittyvien riskien vähentämiseksi ja antoi komissiolle päivittäin tietoa operaatioiden tilasta.

Pandemia vaikutti suunniteltuun kehitykseen ja järjestelmien kehitystoimiin monin tavoin. Kyseessä olivat muun muassa tietokeskukseen pääsyä koskevat rajoitukset, matkustusrajoitukset, laitteiston toimitusketjujen toimintahäiriöt ja toimeksisaajien kehitysryhmien tuottavuuden väheneminen. Virasto toteutti kaikki mahdolliset järjestelyt, jotta uusien järjestelmien kehittämistä varten sovitusta aikatauluista voitiin pitää kiinni. Toimet asetettiin uuteen tärkeysjärjestykseen kokonaisvaikutuksen rajoittamiseksi. Virasto teki myös tiivistä yhteistyötä toimeksisaajiensa, jäsenvaltioiden ja komission kanssa, jotta voitiin arvioida tarkasti kansallisella tasolla mahdollisesti tapahtuvat viivästykset ja niiden mahdollinen vaikutus uusien järjestelmien käyttöönottoon. Virasto käynnisti jäsenvaltioiden ja EU:n virastojen parissa kaksi peräkkäistä kyselytutkimusta, joissa arvioitiin covid-19-pandemian vaikutuksia niiden suunnitelmiin ja niiden kykyyn noudattaa yleistä aikataulua. Tutkimuksissa keskityttiin rajanylitystietojärjestelmän käyttöönottoon. Tutkimusten tulokset esitettiin ja niitä käsiteltiin viraston hallintoelimissä ja 27. toukokuuta

41 Sisäisen viestinnän tyytyväisyyskysely 2020.

järjestetyssä rajaturvallisuutta ja sisäistä turvallisuutta tukevien EU:n tietojärjestelmien uuden arkkitehtuurin käyttöönottoa käsittelevässä korkean tason foorumissa.

Tietotekniikkavirasto laati yksityiskohtaisen vaikutustenarvioinnin siitä, miten covid-19-pandemia on vaikuttanut suunniteltuihin keskustason ja kansallisiin toimiin. Sen tarkoituksena oli laatia suotuisin skenaario kaikkien kehitystoimien toteuttamiselle. On syytä panna merkille, että mahdolliset muutokset yhden ohjelman aikataulussa voivat joka tapauksessa vaikuttaa muiden ohjelmien aikatauluihin, joten niitä on tärkeää käsitellä kokonaisvaltaisesti. Virasto analysoi yleistä käyttöönottoaikataulua voidakseen määrittää, missä sitä voitaisiin optimoida, ja varmistaakseen, että se täyttää poliittisen välitavoitteen, jonka mukaan yhteentoimivuusarkkitehtuuri on valmis vuoden 2023 loppuun mennessä. Vaikutustenarviointi annettiin viraston hallintoelimille.

2.2.2 Uusi lainsäädäntö

Vuonna 2020 laadittiin useita aloitteita, jotka muuttavat huomattavasti oikeudellista ympäristöä, jossa tietotekniikkavirasto toimii, kunhan lainsäädäntö hyväksytään.

Euroopan komissio esitteli 23. syyskuuta 2020 uuden muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen, jossa käsitellään kaikkia näkökohtia, joita tarvitaan muuttoliikettä koskevaa kokonaisvaltaista eurooppalaista toimintamallia varten. Yksi sopimuksen keskeisistä tekijöitä oli ehdotus **Eurodac-järjestelmän** perustamisasetuksen muuttamisesta. Asetusluonnoksen mukaan Eurodac-järjestelmästä pitäisi tulla asianhallintajärjestelmä, jonka soveltamisalaa laajennetaan. Uudessa asetuksessa säädetään selkeästä ja johdonmukaisesta yhteydestä tiettyjen henkilöiden ja heihin sovellettavien menettelyjen välillä. Näin voidaan parantaa laittoman muuttoliikkeen torjuntaa ja luvattoman liikkumisen havaitsemista. Se myös tukee uutta solidaarisuusmekanismia ja sisältää muutosehdotuksia, joiden nojalla Eurodac-järjestelmää voidaan käyttää EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuuskehityksessä. Tietotekniikkavirasto vastaa tämän parannetun järjestelmän kehittämisestä ja operatiivisesta hallinnasta. Parannettu Eurodac-tietokanta

- keskittyy hakemusten sijasta hakijoihin, jotta voidaan ratkaista vastuu turvapaikkahakemuksista
- sisältää uusia henkilöluokkia, joista tiedot (biometriset ja aakkosnumeeriset tiedot) tallennetaan
- mahdollistaa sen käytön laittomien siirtolaisten tunnistamisen parantamiseen ja muihin jäsenvaltioiden suuntautuvan luvattoman liikkumisen (edelleen liikkuminen) havaitsemiseen
- auttaa estämään turvapaikkashoppailua
- parantaa rekisteröintiä, koska sillä on ratkaiseva rooli ihmiskaupan torjumisessa, ja se antaa olennaisen tärkeän panoksen alaikäisten ja muiden haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden suojeluun
- helpottaa uudelleensijoittamista ja palautettavien seurannan parantamista
- seuraa vapaaehtoisen poistumisen ja uudelleenkotoutumisen tukea
- mahdollistaa uusien tilastojen laatimisen päätöksenteon tueksi ja parantaa asiaankuuluvien virastojen analyysivalmiuksia.

Toinen viraston toimiin vaikuttava aloite on **uusi EU:n turvallisuusunionistrategia**, jonka komissio esitteli 24. heinäkuuta 2020. Se koskee vuosia 2020–2025. Strategiassa kartoitetaan EU:n tason toimien strategiset painopisteet ja luetellaan työkalut ja toimenpiteet, joilla varmistetaan Euroopan turvallisuus sekä fyysisessä että digitaalisessa maailmassa sekä kaikissa yhteiskunnan osissa. Tietotekniikkavirasto edistää strategiassa laadittujen kaikkien neljän strategisen painopisteen toteuttamista. Etenkin neljäs painopiste – vahva eurooppalainen turvallisuusekosysteemi – on virastolle erittäin tärkeä, koska se koskee sen toimeksiantoon kuuluvia aloja. Tässä painopisteessä luetellut aiheet sisältävät oikeus- ja sisäasioiden alan EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuuden toteuttamisen, Schengenin tietojärjestelmän käytön vahvistamisen, eurooppalaisen sisäisen turvallisuuden innovaatiokeskuksen luomisen ja sellaisten digitaaliteknologioiden käytön, jotka voivat parantaa oikeusjärjestelmien tehokkuutta, sekä tekoälyn käytön. Näillä kaikilla aloilla tietotekniikkavirasto on jo aktiivisesti mukana.

Neuvottelut **uudelleenlaaditusta VIS-asetuksesta**, muun muassa viisumitietojärjestelmään tehtävistä muutoksista, jatkuivat. Joulukuussa 2020 kolmikantaneuvotteluissa saatiin aikaan poliittinen sopimus, joka hyväksyttiin pysyvien

edustajien komiteassa ja Euroopan parlamentin kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnassa tammikuussa 2021. Uusi asetus edistää lyhytaikaisia viisumeita koskevaa menettelyä, ja sen nojalla sisällytetään pitkäaikaiset viisumit ja oleskeluluvat tietokantaan sekä varmistetaan viisumitietojärjestelmän ja muiden asiaankuuluvien EU:n järjestelmien ja tietokantojen välinen yhteentoimivuus. Näillä muutoksilla varmistetaan, että sisäisen turvallisuuden ja muuttoliikkeen kehittyviin haasteisiin voidaan reagoida entistä paremmin ja parannetaan EU:n ulkorajojen valvontaa.

Neuvotteluja jatkettiin **ETIAS-järjestelmään tehtävistä muutoksista**, mutta hyväksymisprosessia ei saatu päätökseen vuoden loppuun mennessä. Siitä huolimatta virasto ennakoiki kaikkien asiaankuuluvien järjestelmien eli rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän ja ECRIS-TCN-järjestelmän osalta asiakirjoissa esitetyt vaatimukset ja otti ne huomioon. ETIAS-järjestelmän kehityksen yhteydessä tietotekniikkavirasto tuki Euroopan komissiota aktiivisesti **liikenteenharjoittajia koskevien täytäntöönpanoasetusten** laatimisessa.

EU:n oikeusjärjestelmien nykyaikaistamiseen ja oikeusjärjestelmien digitalisaation nopeuttamiseen tähtäävän paketin osana komissio antoi 2. joulukuuta ehdotuksen **e-CODEX-järjestelmästä**. e-CODEX (sähköisen oikeuden viestintä verkossa tapahtuvan tiedonsiirron kautta) on päätyökalu yhteistyön varmistamiseksi rajatylittävissä siviili-, kauppa- ja rikosoikeudellisissa menettelyissä. Lainsäädäntöehdotuksen antamalla komissio pyrkii tekemään e-CODEX-järjestelmästä mittapuun suojatulle digitaaliselle viestinnälle rajatylittävissä oikeusmenettelyissä kaikissa jäsenvaltioissa. Komission tarkoituksena on antaa tämä järjestelmä tietotekniikkaviraston vastuulle 1. heinäkuuta 2023.

Euroopan komissio julkaisi 19. helmikuuta 2020 **Valkoisen kirjan tekoälystä** – Eurooppalainen lähestymistapa huippuosaamiseen ja luottamukseen⁴². Euroopalla on hyvät mahdollisuudet hyötyä tekoälyn luomasta potentiaalista sekä tämän teknologian käyttäjänä että sen luojana ja tuottajana. Tekoäly voi auttaa kansalaisten turvallisuuden suojelemisessa ja heidän perusoikeuksiensa käytössä. EU:n pitäisi samalla käyttää kokonaisuutena sen käytössä olevia työkaluja siihen, että tekoälysovelluksiin liittyviä mahdollisia riskejä koskevaa todistusperustaa voidaan parantaa. Tietotekniikkavirasto selvittää tiiviissä yhteistyössä komission ja jäsenvaltioiden kanssa mahdollisuuksia erityisten tekoälyä koskevien osatekijöiden mahdolliseen käyttöön ottoon sen hallinnointiin kuuluvissa järjestelmissä.

Euroopan komissio antoi 16. joulukuuta 2020 tiedonannon **EU:n kyberturvallisuusstrategiasta digitaaliselle vuosikymmenelle**. Tämän strategian keskitetty toteuttaminen helpottaa turvallisuusunionin aikaansaamista ja EU:n globaalin aseman vahvistamista. Tietotekniikkavirasto auttaa omalla asiantuntemusallallaan varmistamaan kriittisten infrastruktuurien kyberturvallisuuden maailmanluokan ratkaisut ja vaatimukset sekä uusien teknologioiden kehittämisen ja soveltamisen.

2.2.3 Yhdistyneen kuningaskunnan Euroopan unionista eroamisen vaikutus

Sen jälkeen, kun sopimus Yhdistyneen kuningaskunnan Euroopan unionista eroamista koskevan sopimuksen luonnoksesta allekirjoitettiin marraskuussa 2018, virasto on seurannut tilannetta jatkuvasti määrittääkseen mahdollisia uusia veloitteita. Kun ero oli toteutunut 31. tammikuuta 2020 ja kun sitä seurannut siirtymäkausi päättyi 31. joulukuuta 2020, lainvalvonnan ja sisäisen turvallisuuden osalta Yhdistyneellä kuningaskunnalla ei ollut enää pääsyä mihinkään tietotekniikkaviraston operatiiviseen hallintaan kuuluvaan unionin tietojärjestelmään, tarkemmin sanottuna Schengenin tietojärjestelmään ja Eurodac-järjestelmään. Tietotekniikkavirasto teki kaikki tarvittavat valmistelut Yhdistyneen kuningaskunnan kytkemiseksi irti Schengenin tietojärjestelmästä ja Eurodac-järjestelmästä ja sen tietojen poistamiseksi niistä lainsäädännössä edellytettävään päivämäärään mennessä. Virasto keskusteli säännöllisesti teknisistä yksityiskohdista komission ja asianomaisten neuvoa-antavien ryhmien kanssa ja osallistui brexitistä koskevaan erityiseen työskentelyistuntoon, jonka komissio järjesti EU:n virastoille 5. syyskuuta. Virasto teki tarvittavat valmistelut erosopimuksen soveltamiseksi ja Yhdistyneen kuningaskunnan osallistumista viraston hallintoelimiin, henkilöstöhallintoon, tilastoraportteihin ja muihin asiaankuuluviin asioihin koskevien komission ohjeiden

⁴² Euroopan komissio (2000) Valkoinen kirja tekoälystä – Eurooppalainen lähestymistapa huippuosaamiseen ja luottamukseen. https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/commission-white-paper-artificial-intelligence-feb2020_fi.pdf

noudattamiseksi. Yhdistyneen kuningaskunnan kytkeminen irti Schengenin tietojärjestelmästä kuvataan sivulla 38 ja Eurodac-järjestelmästä sivulla 45.

2.3 Talousarvion ja varainhoidon hallinto

2.3.1 Varainhoito

Tietotekniikkaviraston varainhoitovuoden talousarviota rahoitetaan eri rahoituslähteistä⁴³. Valtaosa tuloista tulee EU:n rahoitusosuudesta, joka saadaan vuosittain EU:n talousarviosta, komissiota koskevan pääluokan luvusta 18 02 ”Sisäinen turvallisuus” sellaisena kuin budjettivallan käyttäjä sen hyväksyy⁴⁴. Lisätuloja saadaan assosioituneista maista.

Virasto julkaisee osana vuotuista raportointikehystä talousarvion toteutumisasteet ja suoritusindikaattorit, jotka osoittavat, miten tehokkaasti ja vaikuttavasti virasto hallinnoi menojaan raportointijaksolla.

2.3.2 Talousarvion toteuttaminen

Tietotekniikkaviraston hallintoneuvosto hyväksyi vuoden 2020 lopullisen tuloja ja menoja koskevan ennakoarvion⁴⁵.

Viraston talousarvion toteutumisaste oli korkea vuoden 2020 lopussa:

- 99,1 prosenttia maksusitoumusmäärärahoista, kun otetaan huomioon hallintoneuvoston 15. helmikuuta 2021 hyväksymät toimenpiteitä edellyttävät maksumäärärahasiirrot, joista esitetään yhteenveto taulukossa 6
- 99,0 prosenttia maksumäärärahoista, mukaan lukien hallinnollisten menojen siirrot varainhoitovuodelle 2021.

Taulukko 6: Maksusitoumusmäärärahat (miljoonaa euroa)

Vuoden 2020 talousarvion toteutuminen 31.12.2020			Talousarvion toteutuminen, joka sisältää päätökseen perustuvan siirron	
Vuoden 2020 lopullinen hyväksytty talousarvio	Toteutuneet maksusitoumusmäärärahat	Pantu täytäntöön (%)	Toimenpiteitä edellyttävät siirrot	Pantu täytäntöön ottamalla toimenpiteitä edellyttävät siirrot huomioon (%)
240,119	181,550	75,6 %	56,286	99,1 %

Osuus kokonaistalousarviossa edellytti virastolle osoitettujen uusien tehtävien oikeusperustojen hyväksymistä ja/tai täytäntöönpanosäädösten antamista, kuten taulukossa Taulukko 7 esitetään.

Taulukko 7: Uusien tehtävien maksusitoumusmäärärahat (miljoonaa euroa)

Uudet tehtävät/järjestelmät	Maksusitoumusmäärärahat
Lain mukainen rahoituspalvelu uudistetusta Eurodac-järjestelmästä	0,268
Lain mukainen rahoituspalvelu Dublinin jakomekanismista	0,735
Uutta oikeusperustaa edellyttävä kokonaistalousarvio	1,003

Taulukon 7 määrät sisältävät hallinnolliset kulut, jotka osoitetaan talousarvionimikkeistön mukaan osastossa 1 – Henkilöstömenot ja osastossa 2 – Infrastruktuuri- ja toimintakulut.

⁴³ Asetuksen (EU) N:o 2018/1726 46 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

⁴⁴ Ks. asetuksen (EU) N:o 2018/1726 45 artiklan 5 kohta ja 46 artiklan 3 kohta. EU:n rahoitusosuuteen kuului C1-sitoumuksia ja maksumäärärahoja (myönnetty kuluvan varainhoitovuoden määrärahat).

⁴⁵ Asetuksen (EU) N:o 2018/1726 45 artiklan 7 kohdan mukaisesti.

Lisätalousarvio nro 1

Talousarviota piti muuttaa kahdesta syystä:

- EU:n yleisessä talousarviossa Eurodac-järjestelmän uudistamisen ja Dublin-jakomekanismin maksusitoumus- ja maksumäärärahat oli merkitty varaukseksi. Tällaiset määrärahat piti palauttaa EU:n yleiseen talousarvioon, koska oikeusperustaa ei ollut hyväksytty.
- Rajanylitystietojärjestelmän kehitystoimien edistyminen edellytti lisää maksumäärärahoja, jotta voimassa olevat sitoumukset voitiin täyttää.

Hallintoneuvosto hyväksyi yhden lisätalousarvion, jolla käsiteltiin edellä mainittuja kysymyksiä

- palauttamalla 1,003 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoina
- palauttamalla 36,417 miljoonaa euroa maksumäärärahoina.

Taulukossa 8 esitetään yksityiskohtainen jaottelu lisätalousarviosta talousarvion osastojen mukaan.

Taulukko 8: Vuoden 2020 lisätalousarvion erittely (miljoonaa euroa)

Talousarvion osasto	Järjestelmä/tehtävä	Lisätalousarvio	
		Maksusitoumusmäärärahat	Maksumäärärahat
A01	Henkilöstömenot	-0,268	-0,268
	<i>josta Eurodac-järjestelmän uudistaminen</i>	-0,268	-0,268
B03	Toimintamenot	-0,735	36,685
	<i>josta Dublinin jakomekanismi</i>	-0,735	-0,735
	<i>Rajanylitystietojärjestelmä</i>		37,420
Vuoden 2020 lisätalousarvio yhteensä		-1,003	36,417

Päätökseen perustuvat siirrot

Koska ETIAS-järjestelmän, yhteentoimivuuden ja ECRIS-TCN-järjestelmän hankinnat ovat käynnissä, virasto pystyi siirtämään 56,286 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoja vuodelta 2020 vuodelle 2021 hallintoneuvoston päätöksellä, jotta kyseiset varat voitaisiin säilyttää käytettäväksi seuraavina vuosina (taulukko 9)⁴⁶.

Taulukko 9: Vuoden 2020 siirron erittely (miljoonaa euroa)

Talousarvion osasto	Järjestelmä/tehtävä	Vuoden 2020 maksusitoumusmäärärahojen toimenpiteitä edellyttävät siirrot
B03 Toimintamenot	Yhteentoimivuuden poliisiyhteistyö/rajat	2,477
	ETIAS	50,143
	ECRIS-TCN	3,666
B03 yhteensä		56,286

Maksusitoumusmäärärahojen toteutuminen

Vuodelle 2020 lopullisesti hyväksytyt maksusitoumukset (C1) jaettiin eri osastoihin seuraavasti:

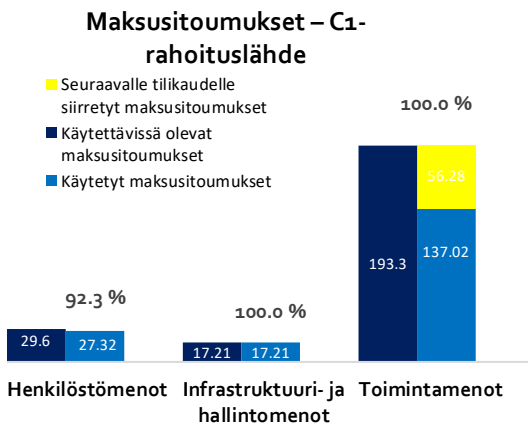
- 80,5 prosenttia operatiiviseen talousarvioon (osasto 3)

⁴⁶ Viraston varainhoitoa koskevien säännösten 12 artiklan 3 kohdan mukaisesti (hallintoneuvoston päätös 2019–198 REV. 1, tehty 28. elokuuta 2019, tietotekniikkaviraston varainhoitoa koskevista säännöksistä), hallintoneuvoston päätös 2021–03 hyväksyttiin 15. helmikuuta 2021.

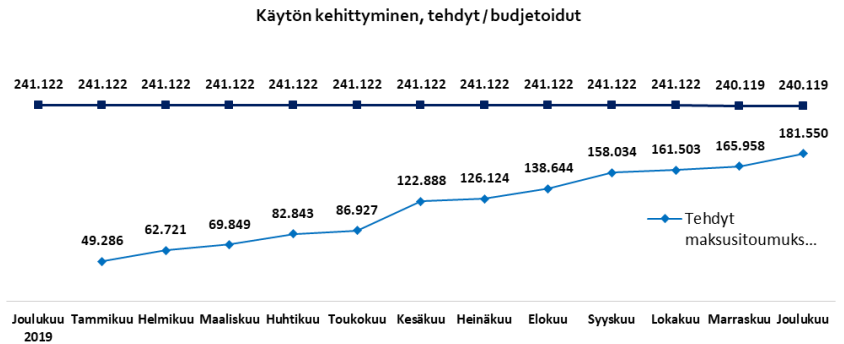
- 7,17 prosenttia infrastruktuuri- ja toimintakuluihin (osasto 2)
- 12,33 prosenttia henkilöstömenoihin (osasto 1).

Kaaviossa 13 ja kaaviossa 14 esitetään talousarvion toteutumisen osastoittain vuoden lopussa.

Kaavio 13: C1-maksusitoumusmäärärahojen käyttäminen (miljoonaa euroa)

Kaavio 14: Suuntaukset sidottujen ja budjetoitujen varojen käytössä (miljoonaa euroa)

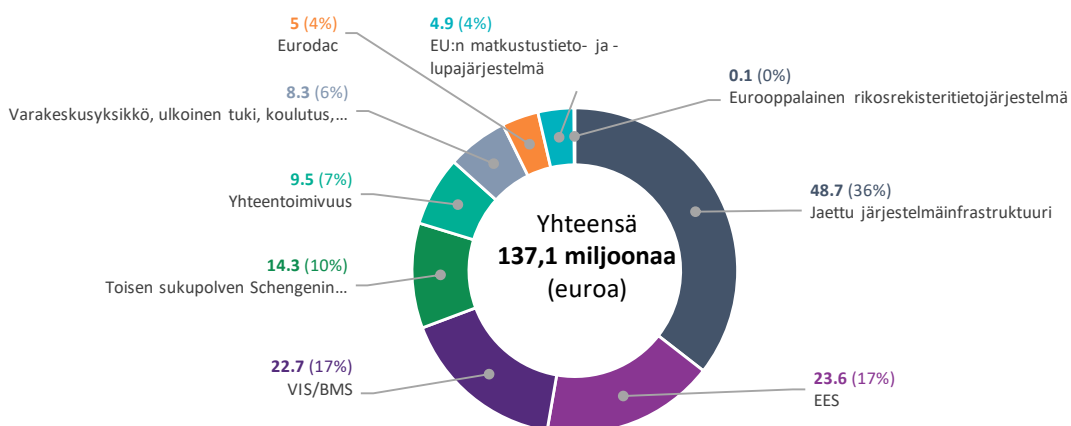

Osastossa 3 ydintoimintojen tukemiseen käytettävien sopimusten monivuotisen luonteen vuoksi vuoden 2020 avoimista maksusitoumusmäärärahoista on siirretty automaattisesti seuraavalle tilikaudelle 101,319 miljoonaa euroa, ja ne maksetaan vuonna 2021 ja tulevana vuosina. Uusiin tehtäviin liittyvät 56,286 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoja siirrettiin hallintoneuvoston päätöksen perusteella.⁴⁷ Yksityiskohtainen erittely esitetään liitteessä Liite II

Operatiivisesta talousarviosta pantiin täytäntöön 100 prosenttia eli 193,302 miljoonaa euroa (157,605 miljoonaa euroa siirtoja ja 137,016 miljoonaa euroa toteutuneita maksusitoumusmäärärahoja). Kaaviossa 15 esitetään operatiivisen talousarvion jakautuminen luvuittain, lukuun ottamatta siirrettyjä määrärahoja, jotka esitetään taulukossa 9.

Vuonna 2020 virasto peruutti 17,458 miljoonaa euroa edelliseltä varainhoitovuodelta siirrettyjä maksusitoumusmäärärahoja. Se on 6,6 prosenttia kaikista siirretyistä määrärahoista osastossa 3 – toimintamenot. Taulukossa 10 tehdään yhteenveto määrärahojen vapauttamisesta kohteena olevan oikeudellisen sitoumuksen alkuperäisen vuoden mukaan.

Kaavio 15: Osaston 3 maksetut maksusitoumusmäärärahat (miljoonaa euroa)

⁴⁷ Hallintoneuvoston päätös 2021-03, tehty 15.2.2021

Taulukko 10: Vuoden 2020 talousarviositoumusten vapautukset alkuperäisen vuoden mukaan (miljoonaa euroa)

Talousarvion luku	Talousarvion momentti	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Infrastruktuuri	Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri / suuralueverkko	—	-0,000	-1,052	-0,319	-1,371
Hakemukset	SIS II	—	—	-0,261	-0,172	-0,434
	VIS	—	-0,006	—	-0,093	-0,099
	Eurodac	-0,214	-0,108	—	-12,853	-13,175
	Rajanylitystietojärjestelmä	—	—	-0,069	-0,676	-0,745
	ETIAS	—	—	-0,037	-0,329	-0,366
Operatiivinen tuki	Operatiivinen tuki	—	-0,008	-0,118	-1,143	-1,269
Yhteensä		-0,214	-0,122	-1,538	-15,584	-17,458

Peruutuksista 73,6 prosenttia on määrärahoja, jotka on siirretty Eurodac-järjestelmän uudistamisen ja Dublinin jakomekanismin yhteydessä varattuina kokonaissitoumuksina. Se edellyttää uudelleenlaaditun Eurodac-asetuksen hyväksymistä. Taulukossa 11 tehdään yksityiskohtainen yhteenveto asianomaisista talousarvioon tehtävistä kokonaissitoumuksista.

Taulukko 11: Vuoden 2020 talousarvioon tehtävien kokonaissitoumusten vapautukset (L1) (miljoonaa euroa)

Talousarvion momentti	Talousarvioon tehtävät kokonaissitoumukset (L1)	Alkuperäinen vuosi	Siirretty määrä	Käytetty määrä	Vapautettu määrä
Eurodac	Eurodac-järjestelmän uudistaminen (edellyttää uudelleenlaaditun Eurodac-asetuksen hyväksymistä)	2019	11,870	—	-11,870
Eurodac	Uuden järjestelmän kehittäminen Dublinin jakomekanismia varten (edellyttää uudelleenlaaditun Eurodac-asetuksen hyväksymistä)	2019	0,983	—	-0,983
Yhteensä			12,853	—	-12,853

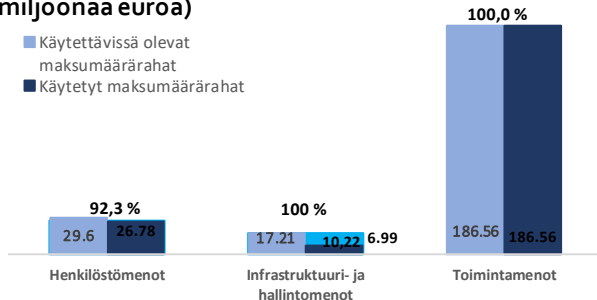
Peruutuksista 1,269 miljoonaa euroa on talousarvion maksusitoumusmäärärahoja, joiden osalta sopimuksen voimassaolo päättyi, eikä sopimuksessa määrättyjä varauksia vaadittu (eli vapautukset, jotka koskevat ulkoisia tukisopimuksia, jotka sisältävät lisäkustannukset yliajasta; vapautukset lopuista neuvoo-antavien ryhmien kokouksista ja järjestelmiin ja jäsenvaltioihin liittyvästä koulutuksesta; sovellettavista sopimussakoista johtuvat vapautukset).

Maksumäärärahojen toteutuminen

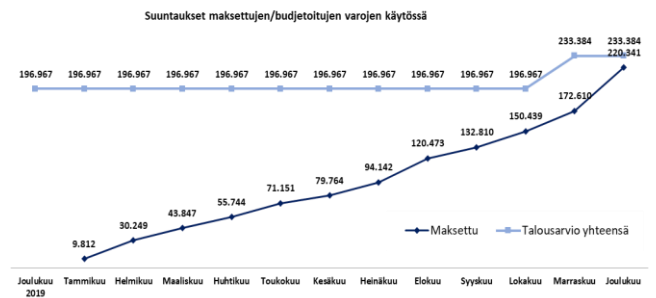
Maksumäärärahojen hyväksyty talousarvio kokonaisuudessaan oli 233,384 miljoonaa euroa. Vuoden 2020 lopussa maksumäärärahojen toteutuminen C1-määrärahojen osalta oli 99,0 prosenttia, mukaan lukien hallintomenojen siirtäminen varainhoitovuodelle 2020. Kaaviossa 16 ja kaaviossa 17 esitetään kokonaistalousarvion erittely osastoittain ja yleinen varojen ja maksumäärärahojen käyttö vuoden 2020 aikana.

Kaavio 16: C1-maksumäärärahojen käyttäminen (miljoonaa euroa)

C1-maksumäärärahojen käyttäminen (miljoonaa euroa)

Kaavio 17: Suuntaukset maksettujen ja budjetoitujen varojen käytössä (miljoonaa euroa)

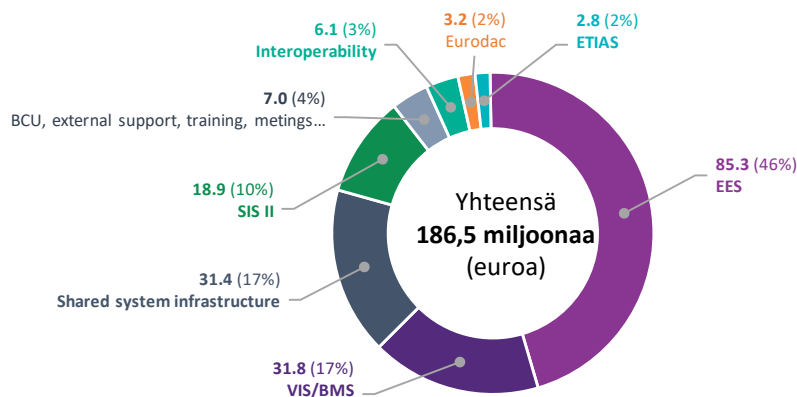

Yhteensä 86,4 prosenttia vuodelta 2019 vuodelle 2020 siirretyistä hallintomenojen maksumäärärahoista on maksettu.

Maksusitoumusmäärärahoja, jotka ovat osastossa 1 (henkilöstömenot)⁴⁸ 0,541 miljoonaa euroa ja osastossa 2 (infrastruktuuri- ja toimintakulut) 10,217 miljoonaa euroa, joita ei ole vielä maksettu vuonna 2020 ja joille on olemassa lainmukaiset maksusitoumukset, siirrettiin vuodelle 2021 yhdessä vastaavien maksumäärärahojen kanssa⁴⁹.

Osastossa 3 suurin osa maksumäärärahoista käytettiin rajanylitystietojärjestelmään. Kaaviossa 18 esitetään operatiivisen talousarvion maksettujen maksumäärärahojen jakautuminen.

Kaavio 18: Osaston 3 maksetut maksumäärärahat (miljoonaa euroa)

Suoritusindikaattori: maksuaika

Vuonna 2020 toteutettiin yhteensä 2 322 maksutapahtumaa, mikä on 26 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2019. Näistä

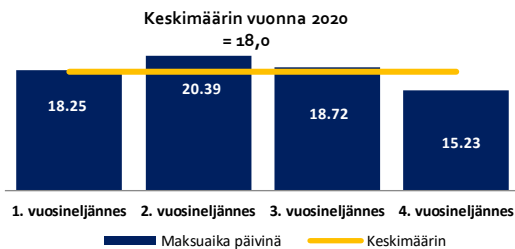
- 2 108 tapahtumalla oli 30 päivää maksuaikaa.
- 163 tapahtumalla oli 60 päivää maksuaikaa.
- 43 tapahtumalla oli 45 päivää maksuaikaa.
- 8 tapahtumalla oli 90 päivää maksuaikaa.

⁴⁸ Palkkioihin liittyviä maksusitoumus- ja maksumäärärahoja ei siirretä eteenpäin.

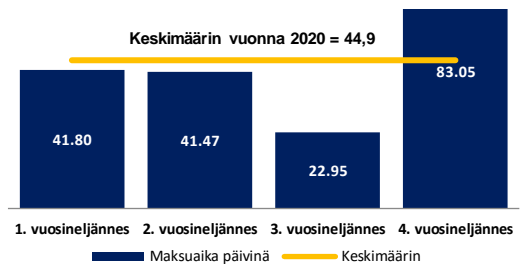
⁴⁹ Tietotekniikkaviraston varainhoitoa koskevien säännösten 12 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

Keskimääräinen aika, jonka kuluessa kaikenlaiset maksut maksettiin, oli huomattavasti sopimukseen perustuvaa määräaikaan lyhyempi: 18,0 päivää 30 päivän maksuissa ja 44,9 päivää 60 päivän maksuissa.

Kaavio 19: Maksut, joiden maksuaika on 30 päivää

Kaavio 20: Maksut, joiden maksuaika on 60 päivää

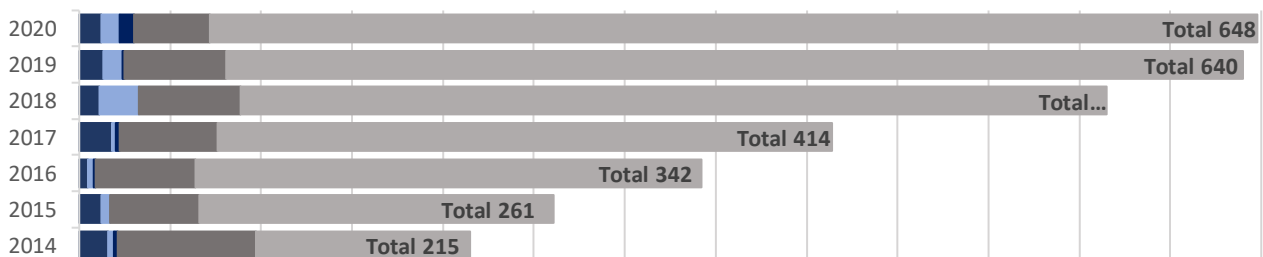

Kaikkien tapahtumien 95,9 prosenttia maksettiin sopimuksen mukaisessa määräajassa. Myöhässä oli 95 maksua, joista 10:stä maksettiin velkojille viivästyskorko 22 393,48 euroa.

2.3.3 Hankintamenettelyt

Kaaviossa 21 esitetään tulokset synoptisesta määränalyysistä, joka on tehty tutkimalla tapahtumien (eli sopimusten) määrää jaksolla 2014–2020. Määränalyysi osoittaa, että hankintatoimintoja on vahvistettava kauttaaltaan virastossa. Pandemiasta huolimatta hankintatoiminta pysyi vuonna 2020 tasaisena vuoteen 2019 verrattuna. Kaaviossa esitetään eri sopimustyyppien jakautuminen. Siinä korostuu etenkin erityissopimusten ja tilauslomakkeiden määrän jatkuva kasvu puitesopimuksissa.

Kaavio 21: Hankintamenettelyt vuosina 2014–2020

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
■ Suorat sopimukset	16	12	5	18	11	13	12
■ Puitesopimukset (muut kuin järjestelmät)	3	5	3	2	22	11	10
■ Puitesopimukset (järjestelmät)	2	0	1	2	0	1	8
■ Tilaukset	76	49	55	54	56	56	42
■ Erillissopimukset/tilauslomakkeet	118	195	278	338	476	559	576

2.4 Viraston henkilöstön valtuuttaminen ja edelleenvaltuuttaminen talousarvion toteuttamiseen

Tietotekniikkaviraston varainhoitoa koskevien säännösten ja erityisesti 41 ja 46 artiklan nojalla tulojen ja menojen hyväksyjä siirtää talousarvion toteuttamista koskevan toimivallan valtuutetuille ja edelleenvaltuutetuille tulojen ja menojen hyväksyjille. Toimivallan siirto tehdään valtuutettuja ja edelleenvaltuutettuja tulojen ja menojen hyväksyjä koskevan perussäännösten mukaisesti. Säännöstö sisältää valtuutettujen ja edelleenvaltuutettujen tulojen ja menojen hyväksyjien tehtävät ja vastuut. Näihin valtuutuksiin sovelletaan talousarvion omistajuutta koskevaa mallia, joka on otettu tietotekniikkavirastossa käyttöön, jotta toimivaltaa ja vastuuta voidaan jakaa nimetyille työntekijöille sen

mukaan, mikä on heidän johtotehtävänsä organisaatiossa talousarviovarojen suunnittelussa, toteuttamisessa ja seurannassa kaikissa rahoitusketjuissa. Toimivallan siirto koskee budjettikohdan tasolla kaikkia rahoituslähteitä, ja sen tekee henkilöstö, joka on nimitetty virallisesti kyseiseen tehtävään toimitusjohtajan päätöksellä tiettyyn määrään asti (rahoituskatto).

Varainhoitovuonna 2020 tietotekniikkaviraston tulojen ja menojen hyväksyjä on siirtänyt talousarvion toteuttamista koskevaa toimivaltaa varatoimitusjohtajalle, organisaationlaajuisten palvelujen ja operatiivisen osaston päälliköille sekä yksikönpäälliköille. Näiden valtuutusten asianmukainen toteuttaminen tarkastetaan vuosittain suoriteperusteisessa kirjanpitojärjestelmässä myönnettyjen käyttöoikeuksien määräaikaistarkastuksessa. Prosessissa tarkastetaan, että suoriteperusteisessa kirjanpitojärjestelmässä myönnettyt käyttöoikeudet ovat annettujen valtuuksien ja vastuiden mukaisia. Tarkastuksen tekee sisäisen tarkastuksen yksikkö, joka on neutraali tarkastaja, ja se tehdään vaatimusten mukaan.

2.5 Henkilöstöhallinto

Henkilöstöhallinnon vuoden 2020 keskeiset saavutukset kuvataan osassa 1.7.1. Tässä osassa esitetään henkilöstöhallinnon eri alojen keskeiset saavutukset.

2.5.1 Rekrytointi

Rekrytointi oli vuonna 2020 edelleen merkittävää viraston kehityksen vuoksi.

Useita vuonna 2019 aloitettuja valintamenettelyjä saatiin päätökseen vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä. Vuonna 2020 myös käynnistettiin 25 uutta valintamenettelyä. Vuonna 2020 virasto sai **2 497 hakemusta** 19 päättyneeseen⁵⁰ rekrytointimenettelyyn. Useita vuonna 2020 aloitettuja menettelyjä on edelleen avoinna, ja ne on määrä saada päätökseen vuoden 2021 toisella neljänneksellä. Hakemuksia saatiin menettelyä kohden keskimäärin **131,4. Hakemusten määrä kasvoi 35 prosenttia** vuodesta 2019. Päätetyistä menettelyistä vähiten hakijoita oli arkkitehtuurin alan tietotekniikkavastaavan toimeen (AD 5). Siihen tuli **39 hakemusta**. Päätetyistä menettelyistä eniten hakijoita oli hallintoavustajan / teknisen hallintoavustajan toimeen (FG III). Siihen tuli **297 hakemusta**. Viraston saamien hakemusten määrä ja laatu ovat kasvaneet, koska työpaikkailmoituksia on julkaistu myös muualla kuin tietotekniikkaviraston verkkosivustolla (esim. Euroopan unionin henkilöstövalintatoimiston verkkosivustolla ja Eurobrussels- ja LinkedIn-sivustoilla).

Mahdollisuuksien mukaan käytettiin profiilien ryhmittämistä ja pidempiä varallaololuetteloita useaa toimea varten yhdessä rekrytointimenettelyssä. Toisissa tapauksissa virasto käytti samaa palkkaluokkaa/palkkatasoa ja profiilia varten jo laadittuja voimassa olevia varallaololuetteloita. Näiden menetelmien käytöstä saatiin merkittäviä tehokkuusetuja.

Tietotekniikkavirasto on ponnistellut huomattavasti, jotta hyväksytyt toimet voitaisiin täyttää vuonna 2020. Vuoden alussa oli kuitenkin selvitettävänä merkittävä jäännöskertymä vuodelta 2019. Se johtui resurssien puutteesta rekrytointiryhmässä, jossa tuolloin oli vain kaksi rekrytoinnista vastaavaa toimihenkilöä. Tämä tilanne jatkui vuoden 2019 kolmanteen neljännekseen asti. Virasto joutui covid-19-pandemian vuoksi ennenkokemattomaan tilanteeseen, jossa sulkutoimet ja matkustusrajoitukset vaikuttivat myös hakijoihin. Karanteenit, ihmisten liikkumisrajoitukset (esim. valtioiden rajojen sulkeminen) ja fyysisen vuorovaikutuksen rajoittaminen työpaikoilla saivat työmarkkinoilla aikaan epätavallisen tilanteen. Myös tietotekniikkaviraston rekrytointiprosessiin kuuluvien olennaisten palvelujen tarjoamista rajoitettiin (esim. Euroopan komission palvelukseen ottamista edeltävien työterveyspalvelujen sulkeminen). Covid-19-pandemien aikaisten matkustusrajoitusten vuoksi valitut hakijat tulivat virastoon huomattavalla viipeellä. Heitä tuli myös suunniteltua vähemmän.

Pandemia vaikutti myös rekrytointiprosessin toteuttamistapaan. Perinteisestä kasvotusten tapahtuvasta rekrytoinnista vaihdettiin täysin täysin etäyhteyksillä toteutettuun prosessiin, jossa haastattelut ja testit tehtiin

⁵⁰ Varallaololuettelo laadittu.

videoneuvottelujärjestelmien avulla. Tämä vakiintuneiden paperipohjaisten menettelyjen digitaalinen muutos edellytti erityisjärjestelyjen kehittämistä, muun muassa uusien IT-sovellusten hankkimista (esim. Cammio tarvittaessa tehtäviä haastatteluja tai verkossa valvottavia testejä varten). Vaikka tämä muutos lisäsi ensin työmäärää, uusista prosesseista ja työkaluista saadaan jatkossakin tehokkuushyötyjä pandemian päättymisen jälkeen.

Taulukossa 12 esitetään rekrytointiprosessi verrattuna hyväksytyjen toimien määrään.

Taulukko 12: Katsaus rekrytointiin tavoitteisiin ja edistymiseen 31.12.2020 saakka

Väliaikaisten toimihenkilöiden toimet vuoden 2020 henkilöstötaulukossa	Täytetyt väliaikaisten toimihenkilöiden toimet	Täytetyt väliaikaisten toimihenkilöiden toimet + hyväksytyt työtajoukset	Hyväksytty vuonna 2020 (Väliaikaiset ja sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat)	Täytetyt toimet yhteensä vuonna	Täytetyt toimet + hyväksytyt työtajoukset
202 ⁵¹	181	189	324	274	295
	89,6 %	93,6 %		84,6 %	91,0 %
200	181	189	322	274	295
	90,5 %	94,5 %		85,1 %	91,6 %

2.5.2 Koulutus ja kehitys

Suorituskyvyn hallinta

Arviointi- ja uudelleenluokitusprosessi käynnistettiin ajoissa, ja uudelleenluokituksesta laadittiin päivitetty malli, joka esitettiin viraston johtoryhmälle. Arviointitekijöitä parannettiin edelleen ja mukautettiin osaamis pohjaisen oppimisen kehukseen, ja arviointiohjeita jaettiin tämän prosessin vakioimiseksi. Koeaikaraportteja seurattiin jatkuvasti ja varmistettiin, että esimiehet saavat erityistä tukea. Osaamis pohjaisen oppimisen päivittämiseksi laadittiin korkean tason suunnitelma ja yhdistettiin se tietotekniikkaviraston henkilöstön suorituskyvyn hallintaan.

Johdon kokemus

Esimiehille tarjottiin jatkuvaa tukea ja ohjausta henkilöstöaiheissa (esim. johtajuudesta, kulttuurisista ominaisuuksista, koeajoista, työntekijöiden suhteista), jotta voitiin varmistaa toiminnan yhdenmukaisuus ja lisäarvo. Tämä toteutettiin yhteistyössä henkilöstöyksikön kanssa. Virastossa käynnistettiin kokonaisvaltainen johtamisohjelma, jossa otetaan huomioon organisaation tarpeet ja visio. Sillä tuetaan esimiehiä ja muokataan tulevaisuuden johtajuutta tietotekniikkavirastossa tulevia vuosia varten. Kolmesta moduulista toteutettiin ensimmäinen, jonka avulla esimiehet kykenevät ymmärtämään kunkin johtotason painopisteet ja saamaan selkeän näkemyksen strategiasta ja siitä, miten sen toteuttamista voidaan tukea. Heitä pyydettiin myös miettimään omaa käytöstään esimiehinä ja opettelemaan uusien strategioiden laatimista.

Osaamis pohjainen koulutus

Covid-19-pandemian vuoksi monia suunniteltuja koulutuksia siirrettiin verkkoon, ja niiden tärkeysjärjestystä muutettiin. Virastossa keskittyttiin ponnistukset ihmisten hyvinvointiin ja johdon tukemiseen toimintaan liittyvillä yhteistyötoimilla ja ohjauksella. Vuonna 2020 järjestettiin yhteensä 50 koulutusta, joissa oli 785 osallistujaa. Myös muita verkkotapahtumia järjestettiin. Toimien yleinen tyytyväisyystaso oli 79 prosenttia.

⁵¹ Henkilöstötaulukossa oli suunniteltu kaksi toimea Eurodac-järjestelmän uudistamista varten. Koska oikeusperustaa ei hyväksytty, näihin toimiin ei pystytty rekrytoimaan vuoden 2020 aikana.

Työntekijöiden kokemus

Raportointijaksolla tehtiin kyselytutkimus henkilöstön sitoutuneisuuden mittaamiseksi. Virasto käytti älykästä alustaa, jossa prosessista voitiin huolehtia kokonaan itse, automatisoida tiettyjä toimintoja (kuten ongelma-alueiden määrittäminen), tunnistaa parhaiten suorituvat ryhmät, analysoida niiden tuottavuuden syyt ja soveltaa niiden näkemyksiä toisiin ryhmiin. Tiedot kerättiin anonyymisti. Tutkimuksen osallistumistaso oli 86 prosenttia, joka kertoi sitoutuneisuuden lisääntymisestä vuoteen 2018 verrattuna. Keskeiset havainnot esitettiin hallintoneuvostolle ja työntekijöille. Erityistyöryhmä analysoi tuloksia vielä lisää ja ehdotti yhteensä 18 jatkotointa.

Henkilöstöyksikkö hoiti edelleen uusien työntekijöiden perehdytyksen mahdollisimman hyvin järjestämällä samanaikaisesti yhteensä 40 perehdytysintuntoa. Ne täydensivät verkkoperehdytysmoduulin tarjontaa kokonaisvaltaisella oppimisen yhdistelmäratkaisulla. Tämän kaiken tuloksena 81 prosenttia uusista työntekijöistä oli tyytyväisiä yleiseen perehdytykseen ensimmäisenä viikkonaan ja kuukautenaan tietotekniikkavirastossa.

Henkilöstöyksikkö alkoi myös mitata ja arvioida työntekijöiden kokemuksen muita tekijöitä, jotka liittyvät uusiin työntekijöihin ja organisaatiosta poistuviin ihmisiin.

Ihmisten suhteet ja arvot

Tietotekniikkaviraston arvot ovat sen operatiivisten toimien ja kaiken strategisen kehityksen liikkeellepaneva voima ja tuki. Tietotekniikkaviraston työntekijöille pidettiin yksilöllinen kurssi seksuaalisesta häirinnästä ja muista häirinnän muodoista. Lisäksi viraston häirintäyhdyshenkilöiden kanssa yhteistyössä järjestettiin tapahtumia seksuaalisen häirinnän ja työpaikkakiusaamisen ehkäisemisestä.

Kunnioituksesta ja ihmisarvosta työpaikalla järjestettiin useita tapahtumia tietämyksen lisäämiseksi. Tapahtumissa henkilöstölle kerrottiin häirintäyhdyshenkilöiden ja henkilöstöyksikön tehtävistä. Näihin tapahtumiin osallistui yhteensä 161 henkilöä.

Henkilöstöyksikkö toteutti myös kaikki tarvittavat toimenpiteet, joilla vahvistettiin viestiä siitä, että tietotekniikkavirastossa kunnioitetaan kaikkia.

2.5.3 Henkilöstötaulukko ja henkilöstön määrä

Vuonna 2020 tietotekniikkavirastossa oli seuraavat hyväksytyt toimet: 202 väliaikaista toimihenkilöä, 111 sopimussuhteista toimihenkilöä ja 11 kansallista asiantuntijaa yhteensä 324 hyväksytystä toimesta.

Henkilöstötaulukon toimien määrä kasvoi 30 toimella vuodesta 2019. Liitteessä Liite IV esitetään vuoden 2020 henkilöstötaulukko. Sopimussuhteisten toimihenkilöiden määrä kasvoi 23 toimella 88:sta 111:een, koska talousarviossa annettiin viraston vastuulle uusia tehtäviä (ETIAS ja yhteentoimivuus). Kansallisten asiantuntijoiden toimien määrä ei muuttunut.

Vuonna 2020 henkilöstötaulukon toimien täyttöaste oli 89,6 prosenttia ja, kun otetaan huomioon tehdyt työtarjoukset, 93,6 prosenttia. Kaikentyyppisten toimien täyttöaste oli 84,6 prosenttia ja työtarjoukset huomioon ottaen 91,0 prosenttia. Siinä on pientä parannusta vuodesta 2019 (0,1 % ja 2,4 %). Tämä täyttöaste saavutettiin rekrytointiin vaikuttavista olosuhteista huolimatta (pandemiasta johtuvat rajoitukset ja henkilöstövastaavien vähäisyys).

Joulukuun 2020 lopussa tietotekniikkaviraston henkilöstössä oli 274 koko-aikaista jäsentä: 181 väliaikaista toimihenkilöä, 83 sopimussuhteista toimihenkilöä ja 10 kansallista asiantuntijaa. Virasto tarjosi harjoittelupaikan viidelle harjoittelijalle. Taulukossa 13 esitetään viraston henkilöstön jäsenten määrä sopimustyyppin ja työskentelypaikan mukaan.

Taulukko 13: Henkilöstön jakautuminen toimipaikkojen ja sopimustyyppien mukaan

31. joulukuuta 2020	TA	CA	SNE	YHTEENSÄ
Tallinna	47	22	5	74
Strasbourg	133	60	4	197
Bryssel	1	1	1	3
Yhteensä	181	83	10	274

Henkilöstöstä 27 prosenttia oli töissä viraston päätoimipaikassa Tallinnassa ja 72 prosenttia sen teknisessä toimipaikassa Strasbourgissa. Brysselin yhteistoimiston osuus viraston henkilöstöstä on 1 prosentti.

Viraston henkilöstössä on 22 kansallisuutta EU:n jäsenvaltioista. Vuonna 2019 kansallisuuksia oli 21. Naisten osuus henkilöstöstä oli 30 prosenttia (80) ja miesten osuus puolestaan 69,7 prosenttia (184). Tässä on hienoista parannusta (1,3 %) sukupuolten tasapuolisen edustuksen osalta vuodesta 2019, ja suuntaus on pysynyt kasvavana vuodesta 2018.

Henkilöresurssien suorituskykyindikaattorit

Virasto on laatinut henkilöresurssien hallintaan liittyviä keskeisiä suorituskykyindikaattoreita. Niiden avulla voidaan mitata viraston suorituskykyä henkilöstöhallinnon eri aloilla.

Poissaoloastetta mitattiin kolmella indikaattorilla:

- Sairauspoissaolopäivien keskimäärä työntekijää kohti. Se oli 5,6 päivää työntekijää kohti, kun keskeisen suorituskykyindikaattorin tavoitearvo on enintään 15 päivää työntekijää kohti.
- Pitkäaikaisella sairauslomalla olevan henkilöstön osuus. Se oli 4,4 prosenttia, kun tavoitearvo on enintään 10 prosenttia henkilöstöstä.
- Sen henkilöstön osuus, jolla ei ollut ollut sairauspoissaoloja. Se oli 52,9 prosenttia, kun tavoitearvo on yli 15 prosenttia koko henkilöstöstä.

Henkilöstön vaihtuvuus oli 3,7 prosenttia, koska virastosta lähti vuonna 2020 seitsemän työntekijää. Se jää henkilöstön vaihtuvuudelle asetetun 5 prosentin tavoitearvon alapuolelle. Tämä vaikutti enemmän Tallinnan päätoimipaikkaan, koska siellä henkilöstön vaihtuvuus oli 6,5 prosenttia, mikä tarkoitti 1 prosentin lisäystä vuodesta 2019.

Sidonnaisuuksia koskevan selvityksen ajoissa toimittaneen henkilöstön osuus oli 82 prosenttia, kun tavoitearvo oli yli 80 prosenttia.

Osaamisen säilyttämisen indeksi, jossa arvioidaan virastosta lähtevien keskimääräistä suorituskykyä henkilöstön keskimääräiseen suorituskykyyn verrattuna, oli 0,9, kun tavoitearvona oli yli nolla. Tätä keskeistä suorituskykyindikaattoria mitattiin ensimmäisen kerran, joten tietoja ei voitu vertailla.

Korvauksena saatavaa vapaata koskeva järjestelmä

Viraston on vastuuvapauden myöntämistä varainhoitovuodelta 2011 koskevan Euroopan parlamentin raportin (erillisvirastojen toiminta, varainhoito ja sen valvonta)⁵² 28 kohdan mukaisesti toimitettava tiedot kuhunkin palkkaluokkaan sovellettavien lomapäivien määrästä joustavien työaikajärjestelyjen puitteissa sekä ylityövapaaajärjestelyistä.

Joustava työaikajärjestely on vakiotyöskentelymalli, jota sovelletaan tietotekniikkavirastossa työaikaa koskevan soveltamissäännön mukaisesti.⁵³ Viraston on toimeksiantonsa mukaisesti tarjottava jäsenvaltioille palveluja ympäri vuorokauden, joten osa sen henkilöstöstä tekee vuorotyötä tai päivystää. Viraston hallinnoimiin tietoteknisiin järjestelmiin tehtävät toimenpiteet edellyttävät toisinaan, että työ suoritetaan virka-ajan ulkopuolella, myös yöllä tai

⁵² P7_TA(2013) 0134.

⁵³ Komission työajasta 15. huhtikuuta 2015 tekemä päätös C(2014) 2502, jonka tietotekniikkaviraston hallintoneuvosto hyväksyi 15. huhtikuuta 2015.

yleisinä vapaapäivinä. Siksi korvaukset ylittöistä, jotka on tehty joustavien työaikajärjestelyjen puitteissa tai päivystyksessä, ovat olennainen piirre organisaation toiminnassa.

Taulukossa 14 esitetään ylityökorvauksena myönnettyjen vapaapäivien määrä jaettuna kunkin tehtäväryhmän, henkilöstön jäsenten palkkaluokan ja korvattujen päivien keskimäärän mukaan.

Taulukko 14: Korvauksena saatavat vapaat tyypin ja palkkaluokan mukaan

Tehtäväryhmä ja palkkaluokka	Korvattu ylityö	Korvattu päivystys	Korvattu joustava työaika
AD 5	5,0	0,0	173,5
AD 6	0,0	0,0	62,0
AD 7	0,0	0,0	198,0
AD 8	0,0	0,0	144,5
AD 9	0,0	0,0	50,5
AD 10	0,0	0,0	46,5
AD 11	0,0	0,0	8,0
AD 12	0,0	0,0	0,0
AD 13	0,0	0,0	0,0
AD 14	0,0	0,0	0,0
AD 15	0,0	0,0	0,0
AD 16	0,0	0,0	0,0
AST 1	0,0	0,0	0,0
AST 2	0,0	0,0	0,0
AST 3	0,0	0,0	31,0
AST 4	0,0	0,0	9,0
AST 5	0,0	0,0	18,5
AST 6	1,0	0,0	18,5
AST 7	0,0	0,0	22,0
AST 8	0,0	0,0	23,0
AST 9	0,0	0,0	0,0
AST 10	0,0	0,0	0,0
AST 11	0,0	0,0	0,0
Päivien määrä yhteensä	6,0	0,0	805,0
Henkilöiden määrä	3	0	131
Korvauksena saatavien vapaapäivien keskimääräinen määrä	6,05		
GFIII 09	0,0	0,0	49,0
GFIII 10	0,0	0,0	21,0
GFIV 13	0,0	0,0	29,0
GFIV 14	0,0	0,0	116,0
GFIV 15	0,0	0,0	32,0

Tehtäväryhmä ja palkkaluokka	Korvattu ylityö	Korvattu päivystys	Korvattu joustava työaika
GFIV 16	0,0	0,0	33,5
GFIV 17	0,0	0,0	4,0
GFIV 18	0,0	0,0	2,0
Päivien määrä yhteensä	0,0	0,0	286,5
Henkilöiden määrä	0,0	0,0	62,0
Korvauksena saatavien vapaapäivien keskimääräinen määrä	4,62		
SNE	0,0	37,0	42,0
Päivien määrä yhteensä	0,0	37,0	42
Henkilöiden määrä	0	1	9
Korvauksena saatavien vapaapäivien keskimääräinen määrä	4,67		
Päivien määrä YHTEENSÄ:	6,0	37,0	1 133,5
Henkilöiden määrä YHTEENSÄ:	3,0	1.0	202,0
Päivien keskimääräinen määrä vapaan tyyppin mukaan	2,0	37,0	5,6
Korvauksena saatavien vapaapäivien keskimääräinen määrä yhteensä	5,56		

Kuvaus henkilöstökartoituksen / vertailevan arvioinnin tuloksista

Varainhoidon puiteasetuksen vaatimusten ja EU:n virastojen hallintopäälliköiden sopiman menetelmän mukaisesti tietotekniikkavirasto on tehnyt vuotuisen vertailevan arviointinsa hallinnollisen ja operatiivisen henkilöstön suhteen laskemiseksi.

Toimista ja henkilöstöstä noin 70 prosenttia on operatiivisissa toimissa, 20 prosenttia hallinnollisissa tuki- ja koordinoitavissa ja 10 prosenttia luokittelemattomissa (varainhoitoon liittyvissä) toimissa. Virasto katsoo, että näin henkilöstö jakautuu parhaalla mahdollisella tavalla.

Vuoden 2020 vertailevan arvioinnin tuloksissa ei ole lähes lainkaan muutosta (0,1 %) operatiivisten toimien osuudessa (72,4 prosentista 72,5 prosenttiin), mutta operatiivisen luokan sisäinen jakautuminen on siirtynyt hieman yleisistä operatiivisista toimista (1,1 prosentin lasku) ohjelman hallintaan (0,9 prosentin nousu) ja ylimmän tason koordinointiin (0,3 prosentin nousu). Tämä johtuu siitä, että virastolle osoitetut uudet tehtävät edellyttävät henkilöstömäärän lisäämistä hankehallinnassa, ja siitä, että kun operaatioiden henkilöstömäärää lisättiin yleisesti, perustettiin uusia yksiköitä ja yksikönpäälliköiden toimia. Hallinto- ja koordinoitavien toimien osuus pieneni hieman saman osuuden (0,1 %) verran 16,6 prosentista 16,5 prosenttiin. Luokittelemattomien toimien osuus pysyi muuttumattomana.

Myös ulkoisen tuen osalta hallinnollista tukea koskevien toimien ja operatiivisten toimien osuudessa on hienoista, noin 1 prosentin muutosta. Hallinnollisia tuki- ja koordinoitavien palveluja ulkoistettiin entistä enemmän. Siinä on lisäystä 51,2 prosentista 52,2 prosenttiin, kun taas operatiivisten toimien osalta siinä oli laskua 43,5 prosentista 42,4 prosenttiin. Luokittelemattomien toimien osuus ulkoisissa palveluissa kasvoi 5,2 prosentista 5,4 prosenttiin.

Liitteen Liite IV taulukoissa esitetään vuoden 2020 henkilöstökartoituksen tulokset. Samassa liitteessä luetellaan myös vuonna 2020 hyväksytyt henkilöstöhallinnon osalta täytäntöön pannut säännöt.

2.6 Tehokkuushyötyjä koskeva strategia

Vuodelle 2020 asetetut poliittiset tavoitteet piti saavuttaa ottaen huomioon rajoitukset, jotka vaikuttivat tietotekniikkaviraston talousarvioon ja suoritettavia tehtäviä varten saatavilla oleviin henkilöresursseihin. Tärkeimpiä toimenpiteitä, joilla käsiteltiin saatavilla olevien henkilöresurssien ja viraston tavoitteiden välistä kuilua koskevaa ongelmaa, sovellettiin seuraavasti:

- Kun aikaisempina vuosina ulkoistetut 25 toimea täytettiin sisäisesti tietotekniikkaviraston uuden asetuksen hyväksymisen jälkeen, pystyttiin tehostamaan toimintaa vähentämällä tai ratkaisemalla organisatorisia kysymyksiä ja riskejä, koska myönnettiin asiaankuuluvia pääsyoikeuksia, suoritettiin sisäistä valvontaa ja tarjottiin osaamista tai huolehdittiin sen saamisesta.
- Virasto käytti tämän rinnalla edelleen puitesopimuksia ulkoisia tukipalveluja varten, koska se on osoittautunut tehokkaaksi asiaankuuluvien tehtävien käsittelyssä sen tavoitteiden saavuttamiseksi lyhyellä aikavälillä.
- Lisähenkilöstön rekrytoinnissa tehokkuushyötyjä saatiin käyttämällä vuonna 2019 toteutetuissa valintamenettelyissä laadittuja varallaololuetteloja vuonna 2020 myönnettyjen toimien täyttämiseen. Tällaisia rekrytointeja oli 27.
- Joitakin tehokkuushyötyjä pystyttiin havaitsemaan jo vuonna 2020, kun tietotekniikkaviraston henkilöstöä varten otettiin käyttöön Sysperin ajanhallintamoduuli. Se helpotti vapaapyyntöjen, etätyöpyyntöjen ja ajankäytön hyväksymistä koskevia työnkuluja sekä työntekijöiden että esimiesten kannalta. Se tuki myös siirtymistä paperittomaan toimintaympäristöön.

Virasto aloitti vuonna 2020 useita tärkeitä hankkeita, joiden odotetaan antavan huomattavan panoksen tehokkuushyötyjen kannalta tulevina vuosina: niitä ovat organisaatiomuutosohjelma eu-LISA 2.0 (sivu 61), poikkialaisen suunnittelukehityksen aloittaminen (sivu 35) ja yhteisen jaetun infrastruktuurin kehittäminen (sivu 50).

Tietotekniikkavirasto aloitti tehokkuushyötyjä koskevan strategiansa virallistamisen: sillä vastataan tarpeisiin, jotka koskevat prosessinhallinnan parantamista henkilöresurssien käytön optimointia sekä organisaation hallinnon ja rakenteen optimointia.

2.7 Tarkastuksen ja jälkiarvioinnin tulosten arviointi

2.7.1 Sisäinen tarkastus

Tietoturvan hallinta tietotekniikkavirastossa

Tarkastuksen tavoitteena oli arvioida niiden prosessien suunnittelun riittävyys sekä tehokkuus ja vaikuttavuus, jotka tietotekniikkavirasto oli ottanut käyttöön sen vastuulla olevien laaja-alaisten tietojärjestelmien eli ydintoimintajärjestelmien turvallisuuden hallinnoimiseksi ja valvomiseksi. Tarkastuksella pyrittiin antamaan virastolle varmuus siitä, että tietoturvaprosesseilla ja -menettelyillä suojataan tehokkaasti ja vaikuttavasti asianomaisia tietoja, tietoteknisiä järjestelmiä ja viestintäverkkoja. Erityisesti siinä arvioitiin

- tietoturvaa varten luodun sisäisen tietoteknisen organisaation riittävyys
- niiden tarkastusten riittävyys, joilla varmistetaan, että tuotanto-ohjelmisto pidetään ajan tasalla turvallisuutta koskevista haavoittuvuuksista ja että uusien sovellusten ohjelmistokehityskäytäntöihin yhdistetään kaikissa vaiheissa turvallisuuskäytännöt
- niiden tietoturvapalvelujen riittävyys, joilla varmistetaan ydintoimintajärjestelmiin tallennettujen ja niissä käsiteltävien tietojen luottamuksellisuus, eheys ja käytettävyys
- ydintoimintajärjestelmiä koskevien tietoturvaoperaatioiden asianmukainen toteuttaminen.

Tarkastuksen soveltamisalaan kuului käytössä olevien ydintoimintajärjestelmien (SIS II, viisumitietojärjestelmä / biometrinen tunnistusjärjestelmä, Eurodac) ja kehitteillä olevien ydintoimintajärjestelmien (rajanylitystietojärjestelmä,

ETIAS, ECRIS-TCN, yhteentoimivuuskomponentit) tietoturvaprosessien ja -toimien arviointi. Tietotekniikkaviraston konsolidoidussa vuotuisessa toimintakertomuksessa ei ollut havaintoja/varaamia tarkastetusta alueesta/prosessista.

Kenttätyö tehtiin etäyhteydellä, ja se saatiin päätöksen 20. marraskuuta 2020. Raportti ja sen suositukset esitetään vuonna 2021.

Henkilöstön rekrytointi, rakenteellisten palveluntarjoajien hallinnointi ja sitoutuminen sekä organisaation eettiset säännöt⁵⁴

Tarkastuksen tavoitteena oli arvioida niiden sisäisten valvontajärjestelmien asianmukaisuutta, jotka tietotekniikkavirasto oli ottanut käyttöön henkilöstön valintaa ja rekrytointia, rakenteellisten palveluntarjoajien hallinnointia ja organisaation eettisiä sääntöjä varten. Tarkastuksessa keskityttiin varainhoitovuosiin 2018 ja 2019.

Tarkastuksen soveltamisalaan kuuluivat viraston valinta- ja rekrytointimenettelyt, sopimukseen kuuluvien palvelujen toimittamiseen (asiaankuuluvissa puite- ja erityissopimuksissa esitetyn mukaisesti) käytettävien rakenteellisten palveluntarjoajien hallinnointi ja niitä koskeva suunnittelu ja käytössä oleva eettinen kehys.

Tarkastus ei koskenut keskeisiä henkilöstöhallinnon prosesseja, muun muassa henkilöstösuunnittelua ja henkilöstön jakamista, suorituskyvyn arviointia ja ylennyksiä ja henkilöstön koulutusta. Näitä prosesseja käsiteltiin vuonna 2016 tehdyssä tarkastuksessa. Sopimusten tekemiseen rakenteellisten palveluntarjoajien kanssa liittyvät rahoitussopimusten hallintaa ja hankintaa koskevat menettelyt eivät kuuluneet soveltamisalaan.

Virastossa tehty kenttätyö saatiin päätöksen 18. lokakuuta 2019. Kaikki havainnot ja suositukset liittyvät tilanteeseen sellaisena kuin se oli tuona ajankohtana.

Tarkastajat panivat merkille, että rekrytointia ja henkilöstöä koskevat tiedostot oli järjestetty erittäin hyvin ja niiden tallentamiseen käytettävät turvatoimenpiteet olivat asianmukaisia. Yleisesti ottaen kävi selväksi, että sitoutunut henkilöstö suoriutui huomattavasta työmäärästä.

Tarkastuksen päätelmät ja tärkeimmät havainnot

Sisäisen tarkastuksen osasto totesi, että viraston nopean kasvun aiheuttamassa haastavassa tilanteessa viraston rekrytointimenettelyissä noudatettiin yleisesti voimassa olevaa sääntelykehystä ja että henkilöstön valinnan ja rekrytoinnin hallinnointiin käytettävät sisäiset valvontajärjestelmät sekä organisaation eettiset säännöt olivat riittävät. Virasto hallinnoi myös rakenteellisia palveluntarjoajiaan asiaankuuluvien palvelujen puitesopimuksissa esitettyjen ehtojen mukaisesti. Erittäin merkittäviä heikkouksia oli kuitenkin edelleen henkilöressurssivaatimuksien arviointia koskevissa prosesseissa sekä siinä, että rakenteellisten palveluntarjoajien sitoutumisesta ei ole (kansallista) oikeudellista varmuutta. Tämän osalta tarkastajat määrittivät seuraavat kaksi "erittäin tärkeää" ongelmaa:

- **Henkilöressurssitarpeiden arviointi:** virasto huolehtii henkilöressurssitarpeistaan henkilöstön ja rakenteellisten palveluntarjoajien yhdistelmällä. Muihin virastoihin verrattuna rakenteellisten palveluntarjoajien osuus on suuri, ja rakenteellisia palveluntarjoajia käytetään väliaikaisten tai tapauskohtaisten tehtävien lisäksi operatiivisiin ja/tai hallinnollisiin ydintehtäviin. Henkilöstön ja rakenteellisten palveluntarjoajien nykyisen tason perustelut sekä perustelut strategialle, jossa määriteltiin, mitä tehtäviä rakenteelliset palveluntarjoajat voivat tai eivät voi tehdä, katsottiin sangen heikoiksi. Virasto antoi tarkastajille hankintastrategian luonnoksen, jota ylin johto tai hallintoneuvosto ei ollut hyväksynyt virallisesti tarkastuksen tekemisen aikaan. Virasto ei myöskään ollut muuntanut hankintastrategian luonnosta yksityiskohtaisiksi työsuunnitelmiksi, jotta voitaisiin määrittää henkilöstön ja rakenteellisten palveluntarjoajien optimaaliset tasot, joita sen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää.

⁵⁴ Ote henkilöstön rekrytointia, rakenteellisten palveluntarjoajien hallinnointia ja sitoutumista sekä organisaation eettisiä sääntöjä tietotekniikkavirastossa koskevasta lopullisesta tarkastuskertomuksesta Sisäisen tarkastuksen toimialan tarkastusraportti IAS.A2-2019-EU-LISA-001, viite Ares(2020)2917223 – 5.6.2020

- **Lainsäädännölliset takeet rakenteellisten palveluntarjoajien käytöstä:** viraston on edelleen saatava lainsäädännölliset takeet useista näkökohdista, jotka koskevat sen työskentelysuhteita rakenteellisiin palveluntarjoajiin.

Tarkastajien esiin nostamien riskien ja ongelmien käsittelemiseksi virasto otti käyttöön toimintasuunnitelman⁵⁵ ja seurasi säännöllisesti sen täytäntöönpanoa.

2.7.2 Euroopan tietosuojavaltuutettu (EDPS)

Schengenin tietojärjestelmän ja viisumitietojärjestelmän tarkastus

Euroopan tietosuojavaltuutettu tarkasti marraskuussa 2018 Schengenin tietojärjestelmän ja viisumitietojärjestelmän asiaankuuluvien kansainvälisten tarkastusstandardien mukaisesti. Euroopan tietosuojavaltuutetun tekemän tarkastuksen tarkoituksena oli tarkastaa, että tietotekniikkaviraston, joka on molempien järjestelmien hallintoviranomainen, henkilötietojen käsittelytoimet ovat sovellettavan tietosuojalainsäädännön mukaisia.

Euroopan tietosuojavaltuutetun loppuraportti saatiin huhtikuussa 2020, ja siinä oli 43 suositusta. Tietotekniikkavirasto on sisällyttänyt kaikki Euroopan tietosuojavaltuutetun suositukset toimintasuunnitelmaansa. Tietosuojavastaava seuraa sen täytäntöönpanon etenemistä ja järjestää sitä varten neljännesvuosittaisia seurantatoimia vastuullisen henkilöstön kanssa. Toukokuussa 2020 järjestettiin seuranta suosituksille, joiden määräaika on vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä. Heinäkuussa 2020 järjestettiin seuranta suosituksille, joiden määräaika on vuoden 2020 toisella neljänneksellä, ja lokakuussa 2020 niille, joiden määräaika on vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä. Suositukset, joiden määräaika on vuoden 2020 neljännellä neljänneksellä, arvioidaan suunnitellusti tammikuussa 2021. Tietotekniikkavirasto otti Euroopan tietosuojavaltuutettuun yhteyttä jokaisella vuosineljänneksellä ja piti tämän ennakoivasti ajan tasalla suositusten etenemisestä ja tilanteesta.

Eurodac-järjestelmän tarkastus

Euroopan tietosuojavaltuutettu tarkasti Eurodac-järjestelmän joulukuun 2019 alussa. Luonnos Eurodac-järjestelmän vuoden 2019 tarkastusta koskevasta Euroopan tietosuojavaltuutetun raportista saatiin marraskuun jälkipuoliskolla. Perustamisasetuksensa mukaisesti virasto arvioi raportin ja järjesti kuulemisen Eurodac-järjestelmän neuvoa-antavan ryhmän ja hallintoneuvoston kanssa vuoden loppupuolella. Kaikki kannanotot kootaan vuonna 2021 ja jatketaan hallintoneuvoston virallisten huomautusten hyväksymiseen.

2.7.3 Sisäisen tarkastuksen yksikkö (IAC)

Strasbourgin teknisen toimipaikan toista laajennusta koskeva hanke⁵⁶

Arvioinnin tavoitteena oli antaa riippumaton ja puolueeton kohtuullinen varmuus siitä, että hankkeen tarkastukset ovat riittäviä ja tehokkaita, riskejä hallitaan asianmukaisesti ja hankkeen tavoitteet saavutetaan (sen osalta, mitä on suunniteltu saatavaksi aikaan syyskuuhun 2020 mennessä).

Soveltamisalaan kuuluivat

- aiemmasta vastaavasta hankkeesta saadut kokemukset
- sovellettavien asetusten, päätösten, sääntöjen ja menetelmien noudattaminen hankkeessa
- hanketta varten käyttöön otettu riskinhallintaprosessi.

Hankkeen hallitus odotti saavansa ohjelmasuunnittelijalta (eli toimeksisaajalta) täsmällisemmän rahoitusarvion (jossa tarkkuus on +/-20 %) vuoden 2020 loppuun mennessä. Tämän vuoksi hankkeen kustannukset (eli arviointimenetelmät, perustaso, vaihteluväli, seuranta ja raportointi) eivät kuuluneet tämän tarkastuksen soveltamisalaan.

⁵⁵ Tietotekniikkaviraston toimintasuunnitelma, viite Ares(2020)3992866 – 29.7.2020

⁵⁶ Sisäisen tarkastuksen yksikön raportti, viite Ares(2020)7030632 – 23.11.2020.

Arvioinnin tulosten perusteella sisäisen tarkastuksen yksikön päällikkö totesi, että hankkeessa käyttöön otetut sisäiset tarkastukset olivat riittäviä ja tehokkaita ja että niistä saatiin kohtuullinen varmuus siitä, että riskejä hallitaan asianmukaisesti. Tarkastuksessa todettiin, että hankkeen tavoitteet oli saavutettu siltä osin kuin oli suunniteltu saavutettavaksi syyskuun 2020 mennessä, lukuun ottamatta yhtä erittäin tärkeää vaatimustenvastaisuutta koskevaa ongelmaa: hankkeen johtajan hankkimista ulkopuoliselta neuvontapalvelulta. Tarkastuksen perusteella hankkeen hallitus otti käyttöön asianmukaisen toimintasuunnitelman⁵⁷, jossa esiin nostettua ongelmaa käsiteltiin.

EES-keskusjärjestelmän hankehallinta⁵⁸

Sisäisen tarkastuksen yksikkö aloitti Ernst&Youngin tarkastusryhmän tukemana tarkastuksen joulukuussa 2019 ja sai sen päätökseen vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä. Tarkastuksessa arvioitiin käytössä olleita prosesseja ja tarkastuksia kolmen seuraavan tavoitteen kannalta:

- vision ja tavoitteiden yhdenmukaisuus jäsenvaltioiden (rajanylitystietojärjestelmän loppukäyttäjien), tietotekniikkaviraston operaatioryhmän (EES-keskusjärjestelmän käyttäjien) ja tietotekniikkaviraston rajanylitystietojärjestelmän tuotoksista vastaavien ohjelma- ja hankeryhmien välillä
- hankkeen yhdenmukaisuus viraston yhtenäisen ohjelma-asiakirjan ja hankkeen hallintamenetelmän kanssa
- asiaan liittyvien riskinhallintakäytäntöjen tehokkuus ja vaikuttavuus.

Tarkastuksen tulosten perusteella sisäisen tarkastuksen yksikön päällikkö totesi, että EES-keskusjärjestelmää varten suunnitellut ja käyttöön otetut sisäiset tarkastukset olivat riittäviä ja tehokkaita ja että niistä saatiin kohtuullinen varmuus hankkeen valvontatavoitteiden saavuttamisesta, lukuun ottamatta seuraavia *erittäin tärkeitä* ongelmia:

- talousarvio
- hallinnon ja hankkeen järjestäminen
- alihankkijoiden hallinta
- oikeusperustan ja tietotekniikkaviraston hankehallintamenetelmän noudattaminen hankkeessa
- resurssien hallinta.

Tarkastuksen perusteella virasto otti käyttöön toimintasuunnitelman⁵⁹.

Suoriteperusteisen kirjanpitojärjestelmän käyttöoikeuksien hallinta⁶⁰

Sisäisen tarkastuksen yksikkö teki pilottiarvioinnin suoriteperusteisen kirjanpitojärjestelmän⁶¹ käyttöoikeuksien hallinnasta tietotekniikkavirastossa. Budjettipääosasto⁶² suositteli, että sisäisen tarkastuksen yksikkö, joka on neutraali tarkastaja, tekee arvioinnin vuosittain. Sisäisen tarkastuksen yksikön päällikkö suostui tekemään sen toimitusjohtajan ja hallintoneuvoston hyväksynnän perusteella.

Virasto käyttää suoriteperusteista kirjanpitojärjestelmää rahoitusketjunsä tukemiseksi. Budjettipääosasto vastaa suoriteperusteisen kirjanpitojärjestelmän kehittämisestä ja ylläpidosta komission laatimien ohjeiden ja tietojenkäsittelyä koskevan toimintalinjan mukaisesti. Suoriteperusteisen kirjanpitojärjestelmän käyttö edellyttää, että budjettipääosastolta pyydetään ja se myöntää käyttöoikeudet, myös käyttäjäroolin eritelmän, budjettipääosaston ja tietotekniikkaviraston 9. maaliskuuta 2020 allekirjoitetun palvelutasosopimuksen perusteella. Suoriteperusteisen kirjanpitojärjestelmän operatiivisista rooleista ilmoitetaan budjettipääosastolle palvelutasosopimuksella.

Tavoitteena oli antaa riippumaton ja puolueeton varmuus suoriteperusteisen kirjanpitojärjestelmän käyttöoikeuksien hallinnasta tietotekniikkavirastossa. Soveltamisalaan kuuluivat seuraavat toimet:

57 Toimintasuunnitelma, viite Ares(2020)7454012 – 9.12.2020.

58 Sisäisen tarkastuksen yksikön loppuraportti, viite Ares(2020)3103765 – 15.6.2020.

59 Toimintasuunnitelma, viite Ares(2020)3853768 – 22.7.2020.

60 Sisäisen tarkastuksen yksikön raportti, viite Ares(2020)7820454 – 21.12.2020.

61 Suoriteperusteinen kirjanpitojärjestelmä (ABAC) on organisaationlaajuinen tietojärjestelmä, jossa komission pääosastot, virastot ja toimielimet voivat suorittaa ja seurata päivittäin kaikkia talousarvio- ja kirjanpito-operaatioita. Komissio on kehittänyt järjestelmää, ja siihen kuuluu kattava valikoima ominaisuuksia, joilla varmistetaan varainhoitoasetuksen ja täytäntöönpanosääntöjen noudattaminen.

62 S.11 Varainhoitojärjestelmien roolit ja vastuut, viite. Ares(2017)3437526 – 7.7.2017

- Validoidaan määräjain (vähintään vuosittain) suoriteperusteisen kirjanpitojärjestelmän käyttöoikeuksien (ABAC-työnkulku, ABAC-kirjanpito ja ABAC-raportointi) vaatimustenmukaisuus käyttäjälle käytössä olevien pysyvien menettelyjen mukaisesti osoitettujen vastuiden perusteella.
- Tehdään riskinarviointi myönnettujen käyttöoikeuksien alalla tilanteen, menettelyjen ja tietotekniikkavirastoon sovellettavien valvontastandardien mukaan; erityisesti tehtävien erottamisen ja rahoitusketjujen kokoonpanon osalta.
- Jos keskustasolla on tehtävä korjaavia toimenpiteitä, otetaan yhteyttä luvat antavaan pääjohtajaan korjausten tekemiseksi.

Tarkastuksen aikana tuloksia käsiteltiin laajasti talous- ja hankintayksikössä ennen kuin ne sisällytettiin lopulliseen yksityiskohtaiseen tarkastusraporttiin⁶³.

Tämän pilottiarvioinnin tulosten perusteella sisäisen tarkastuksen yksikön päällikkö totesi, että suoriteperusteisen kirjanpitojärjestelmän käyttöoikeuksien hallintaa varten käyttöön otetut sisäiset tarkastukset ovat riittäviä ja tehokkaita ja että niistä saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että riskejä hallitaan asianmukaisesti. Sisäisen tarkastuksen yksikön päällikkö validoi myös suoriteperusteisen kirjanpitojärjestelmän käyttöoikeuksien vaatimustenmukaisuuden käyttäjälle 27. heinäkuuta 2020 käytössä olevien pysyvien menettelyjen mukaisesti annettujen vastuiden perusteella. Tarkastuksen kohde on ottanut tarkastuksen perusteella käyttöön asianmukaisen toimintasuunnitelman⁶⁴.

2.7.4 Euroopan tilintarkastustuomioistuin

Kertomus tietotekniikkaviraston varainhoitovuoden 2019 tilinpäätöksestä⁶⁵

Euroopan tilintarkastustuomioistuin sai vuonna 2020 päätökseen tietotekniikkaviraston varainhoitovuoden 2019 vuotuisen tilinpäätöksen tavanomaisen tarkastuksen. Tilintarkastustuomioistuin tarkasti

- a) viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁶⁶ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁶⁷ 31. joulukuuta 2019 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- b) kyseisten tilien kohteena olevien toimien lainmukaisuuden ja asianmukaisuuden.

Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2019 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa **kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot** viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2019 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

Tilintarkastustuomioistuimen lausunnon mukaan 31. joulukuuta 2019 päättyneen vuoden tilien kohteena olevat tulot ja maksut ovat **lainmukaisia ja asianmukaisia kaikin olennaisin osin**.

Tilintarkastustuomioistuin teki kuitenkin kolme huomautusta, jotka eivät aseta edellä mainittuja lausuntoja kyseenalaiseksi ja joista esitetään yhteenvedo jäljempänä:

Huomautukset toimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta

- Yksi 284 000 euron suuruisen määrän maksu liittyi ajanjaksoon, jolloin puitesopimus ei enää ollut voimassa. Näin ollen maksu oli sopimusmääräysten vastainen.

63 Sisäisen tarkastuksen yksikkö ilmoitti 16.11.2020 alustavat tulokset talous- ja hallintayksikölle (viite, tarkastusraportin luonnos, eu-lisa.iad(2020)7644054), joka hyväksyi havainnot ja ehdotti asianmukaista toimintasuunnitelmaa. Sisäisen tarkastuksen yksikkö toimitti 21.12.2020 yksityiskohtaisen lopullisen tarkastusraportin (viite Ares(2020)7820454 – 21.12.2020) talous- ja hallintayksikön päällikölle ja muille asiaankuuluville sisäisille sidosryhmille.

64 Yksityiskohtainen lopullinen tarkastusraportti ja toimintasuunnitelma, viite Ares(2020)7820454 – 21.12.2020.

65 Ote tilintarkastustuomioistuimen vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan eurooppalaisen viraston (eu-LISA) varainhoitovuoden 2019 tilinpäätöstä koskevasta kertomuksesta. Kertomus julkaistiin 22. lokakuuta 2020 tilintarkastustuomioistuimen verkkosivustolla.

66 Tämä sisältää taseen ja tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, ilmoituksen nettovarallisuuden muutoksista ja yhteenvedon tärkeimmistä kirjanpitotoimista ja muut selvitykset.

67 Tämä sisältää kertomukset, joihin kootaan kaikki talousarviotahtumia koskevat tulkitsevat huomautukset.

- Tilintarkastustuomioistuin toi yhdessä rekrytointimenettelyssä esiin kelpoisuusvaatimusten arviointia koskevat heikkoudet, joiden vuoksi hakijoita ei kohdeltu tasapuolisesti.

Huomautukset budjettihallinnosta

- Viraston olisi yhdessä komission kanssa huolehdittava siitä, että talousarviosuunnittelu mukautetaan paremmin asianomaisten säädösten aikatauluun.

Erityiskertomus EU:n virastojen tulevaisuudesta

Euroopan tilintarkastustuomioistuin julkaisi lokakuussa 2020 erityiskertomuksensa ”EU:n virastojen tulevaisuus – joustavuutta ja yhteistyötä voidaan vielä lisätä”.⁶⁸ Tilintarkastustuomioistuin arvioi ensimmäisen kerran, minkälaiset mahdollisuudet EU oli antanut virastoille toteuttaa sen yleiseen etuun tähtääviä toimintalinjoja. EU:n erillisvirastoihin ja muihin elimiin (EU:n virastot) sovelletaan eurooppalaista julkisoikeutta. Niillä on oma oikeushenkilöllisyys, joten ne toimivat erillään EU:n toimielimistä. Nykyisin 23 jäsenvaltiossa sijaitsee 37 EU:n virastoa, joista on monin tavoin hyötyä EU:n kansalaisille. Vuonna 2018 virastojen vuotuinen kokonaistalousarvio oli 4 miljardia euroa (2,8 prosenttia EU:n yleisestä talousarviosta), ja virastoissa työskenteli yhteensä 8 57 työntekijää (13,4 prosenttia kaikesta EU:n palveluksessa työskentelevästä henkilöstöstä).

Tilintarkastustuomioistuin on aiemmin keskittynyt lähinnä yksittäisten virastojen tuloksellisuuteen, mutta nyt se määrittä kaks kaikille EU:n virastoille yhteistä kriteeriä, joilla voidaan edistää entistä tehokkaammin EU:n politiikkaa. Ensinnäkin tilintarkastustuomioistuin tarkasteli, onko virastojen elinkaari riittävän joustava, jotta virasto voi palvella EU:n toimintapolitiikkaa ja eurooppalaista yhteistyötä muuttuvassa globaalissa ympäristössä. Tämän osalta tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että virastojen perustaminen, toiminta ja mahdollinen lakkauttaminen eivät suju riittävän joustavasti. Monet virastot toimivat samalla poliitikanalalla, minkä vuoksi niiden toimivaltuuksissa ja/tai toimissa voi olla päällekkäisyyttä. Toiseksi tilintarkastustuomioistuin tutki, missä määrin virastot toimivat EU:n toimintapolitiikkojen täytäntöönpanoa edistävinä asiantuntija- ja verkostoitumiskeskuksina, ja havaitsi, että niiden potentiaalia ei hyödynnetä täysimääräisesti.

Yleisesti ottaen tilintarkastustuomioistuin suositti, että komissio ja virastot varmistavat virastojen perustamisen relevanttiuden, johdonmukaisuuden ja joustavuuden, kohdentavat resurssit joustavammin, parantavat hallinnointia, tilivelvollisuutta ja tuloksellisuusraportointia ja vahvistavat virastojen roolia asiantuntija- ja verkostoitumiskeskuksina.

2.8 Suositusten jatkotoimet ja tarkastusten toimintasuunnitelmat

Sisäisen tarkastuksen yksikkö keräsi toimitusjohtajan päätöksen⁶⁹ mukaisesti päivityksiä suositusten kohteilta ja laati seurantaraportit. Sisäisen tarkastuksen yksikkö toimitti vuoden aikana seuraavat raportit:

- tarkastuksesta annettujen suositusten täytäntöönpanon tilanne 31.12.2019, hallintoneuvoston 21.3.2020 pidetyn 22. kokouksen esityslistan kohdan B.9 mukainen asiakirja 2020-055
- tarkastuksen jäljellä olevien suositusten täytäntöönpanon edistymisen tilanne 30.04.2020, hallintoneuvoston 26.6.2020 pidetyn 23. kokouksen esityslistan kohdan B.15 mukainen asiakirja 2020-192
- tarkastuksen jäljellä olevien suositusten täytäntöönpanon edistymisen tilanne 31.10.2020, hallintoneuvoston 24.11.2020 pidetyn 25. kokouksen esityslistan kohdan A.25 mukainen asiakirja 2020-359
- tarkastuksen jäljellä olevien suositusten täytäntöönpanon edistymisen tilanne 31.12.2020, hallintoneuvoston 16.3.2021 pidetyn 27. kokouksen esityslistan kohdan A.23 mukainen asiakirja 2021-075

⁶⁸ Tiivistelmä tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksesta 22/2020 ”EU:n virastojen tulevaisuus – joustavuutta ja yhteistyötä voidaan vielä lisätä”, joka julkaistiin 23. lokakuuta 2020 tilintarkastustuomioistuimen verkkosivustolla

⁶⁹ Toimitusjohtajan päätös pakollista raportointia toimitusjohtajalle ja sisäisen tarkastuksen yksikön päällikölle tarkastusten suositusten ja/tai havaintojen alalla aikaansaadusta edistyksestä koskevan järjestelmän hyväksymisestä, viite Ares(2018)6152498 – 30.11.2018.

Vuonna 2020 tarkastuksesta annettujen suositusten täytäntöönpanoaste⁷⁰ on **65 prosenttia** (eli 24 on pantu täytäntöön ja 37 on jäljellä). Tarkastuksesta annettujen suositusten tilanteeseen 31. joulukuuta 2020 voi tutustua taulukossa 15 olevasta yhteenvedosta.

Taulukko 15: Tarkastuksesta annettujen suositusten täytäntöönpanon tilanne

Sisäisen tarkastuksen osaston, sisäisen tarkastuksen yksikön ja tilintarkastustuomioistuinten suositukset luokituksen mukaan	Yhteensä avoinna vuonna 2020	Käynnissä	Pantu täytäntöön	Määrä aika umpeutunut	Suljettu vuonna 2020	Yhteensä avoinna vuoden 2020 lopussa
Kriittinen	0	0	0	0	0	0
Erittäin tärkeä	33	4	18	9	14	19
Tärkeä	14	4	6	4	2	12
Yhteensä	47	8	24	13	16	31

Huom.

Kaikki tilintarkastustuomioistuinten suositukset luokitellaan seurantaan varten erittäin tärkeiksi.

Käynnissä: Täytäntöönpano jatkuu suunnitelman mukaan. Määräaika ei ole mennyt tai tarkastajan kanssa on sovittu uudesta toimintasuunnitelmasta tai määräajasta.

Pantu täytäntöön: Tämä on suosituksen kohteen antama vakuutus. Suositus on valmiina tarkastajan seurantaan ja asian päättämistä varten.

Määräaika umpeutunut: Suosituksen täytäntöönpano on käynnissä, mutta sitä ei ole päätetty sovittuun määräaikaan mennessä.

Päättynyt: Tarkastaja on päättänyt tapauksen virallisesti.

Kriittinen: Tarkastetun prosessin perustavanlaatuisen heikkous, joka on haitallinen organisaation tasolla.

Erittäin tärkeä: Tarkastetun prosessin perustavanlaatuisen heikkous, joka on haitallinen koko prosessille.

Tärkeä: Koko tarkastetussa prosessissa on huomattavia heikkouksia tai tarkastetun prosessin huomattavassa osassa on perustavanlaatuisia heikkouksia.

Tarkastuksen jäljellä olevat suositukset voidaan tiivistää seuraavasti:

- hankintastrategian käyttöönoton ja sopimuksenhallintaprosessin suunnittelun saattaminen päätökseen (2015)
- tietoteknisten operaatioiden tehokkuustoimenpiteiden täytäntöönpanon saattaminen päätökseen (2016)
- hankinnan sisäisten tarkastusten käyttöönoton saattaminen päätökseen (2017)
- tietoteknisen käyttöomaisuuden hallintaprosessin järjestäminen (2018).

Tilanne niiden toimien täytäntöönpanossa, joihin virasto on ryhtynyt Euroopan tilintarkastustuomioistuinten edellisinä vuosina tekemien huomautusten perusteella, on seuraava:

⁷⁰ Yksityiskohdat ovat saatavilla 31. joulukuuta 2020 jäljellä olevien tarkastuksesta annettujen suositusten täytäntöönpanon tilannetta koskevassa seurantaraportissa (viite hallintoneuvoston asiakirja 2021-075).

Taulukko 16: Tilintarkastustuomioistuimen huomautuksiin perustuvien toimien täytäntöönpanon tilanne

Vuosi	Huomautus	Tilanne	Viraston toimet
2013/ 2015	Schengenin säännöstöön liittyneet maat osallistuvat viraston toimintamenojen rahoittamiseen, mutta eivät rahoita henkilöstö- ja hallintomenoja.	Toteutettu	Ei sovelleta
2017	Tietotekniikkavirasto hallinnoi tällä hetkellä kolmea erillistä laaja-alaista IT-järjestelmää (SIS II, viisumitietojärjestelmä ja Eurodac), jotka kaikki käsittelevät unionin vapauden, turvallisuuden ja oikeuden politiikan alan tietoja. Tämä lähestymistapa (järjestelmien erillisuus) voi estää virastoa saavuttamasta mittakaava- ja synergiaetuja eri järjestelmien välillä.	Käynnissä (ei viraston valvonnassa)	Tietotekniikkavirasto jatkaa kaikkien hallinnoimiensa järjestelmien yhdentämistä säädösten sallimalle tasolle asti ottamalla esimerkiksi käyttöön yhteisen jaetun infrastruktuurin tai asettamalla arkkitehtuurivaatimuksia.
2017	Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston verkkosivulla.	Toteutettu	Ei sovelleta
2017	Sähköinen hankintamenettely: vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen laskutuksen ja sähköisen tarjouskilpailun mutta ei tarjousten sähköistä toimittamista.	Toteutettu	Ei sovelleta
2017	IT-hankkeiden kehittämisen ja täytäntöönpanon osalta virasto soveltaa ulkoistusmallia, jossa toimeksisaajat suorittavat noin 90 prosenttia työstä. Tämä aiheuttaa huomattavan riskin siitä, että toimeksisaajiin tukeudutaan liikaa ja niistä ollaan liian riippuvaisia.	Ei sovelleta	Ei sovelleta
2017	Kunkin konsortion kanssa keskeisten IT-järjestelmien toiminnasta tehdyt puitesopimukset aiheuttavat riskin, että niistä maksetaan liikaa. Virasto saattaa harkita vakiomenetelmän käyttöä. Siinä kehitystoimien hinta määritetään toimintopisteitä käyttäen.	Toteutettu	Ei sovelleta

2018	Valintalautakunta poikkesi julkaistusta avointa toimea koskevasta ilmoituksesta ja sovelsi korkeampaa vähimmäispistemäärää varallaololuettelon valittaviin hakijoihin. Viraston olisi varmistettava, että julkaistuja valintakriteereitä noudatetaan.	Toteutettu	Ei sovelleta
2018	Virasto teki sopimuksen, johon liittyvä rahamäärä oli suurempi kuin tarjous. Tämä ei ole julkisia hankintamenettelyjä koskevien sääntöjen mukaista.	Ei sovelleta	Ei sovelleta
2018	Virasto jatkoi erään suoran sopimuksen voimassaoloa, mikä myös lisäsi sopimuksen arvoa 73 prosenttia. Suoritettut maksut, jotka ulottuvat alkuperäisen nelivuotiskauden jälkeiselle ajalle, ovat sääntöjenvastaisia. Viraston olisi varmistettava, että se noudattaa julkisia hankintoja koskevia sääntöjä.	Toteutettu	Ei sovelleta
2018	Virasto nosti erään puitesopimuksen hintoja sopimusta muuttamatta. Lisäksi se jatkoi yhden erityissopimuksen voimassaoloa puitesopimuksen voimassaolon päättymisen jälkeen.	Käynnissä	Operaatio-osastoon perustettiin alihankkijoiden ja sopimusten hallintajaosto, joka tekee tiivistä yhteistyötä hallintopalveluosaston hankintajaoston kanssa. Sen tehtävänä on muun muassa seurata sopimusten päättymispäiviä, huolehtia jatkuvuussuunnittelusta ja seurata tiiviisti operatiivisia tarpeita ja sääntelykehystä. Lisäksi sopimusten hallintaa koskeva vastuu ja vastuuvollisuus sekä se, miten varmistetaan sopimusten asianmukainen, oikea-aikainen ja säännönmukainen jatkuminen, on sisällytetty hankintojen ja sopimusten hallintaa koskeviin ohjeisiin, jotka on määrä hyväksyä vuonna 2021.
2018	Tarjouseritelmään sisältynyt arviointimalli, joka koski MWS-puitesopimusta, poikkesi tarjouksen esittäjille toimitetun kysymyksiä ja vastauksia -asiakirjan mukaisesta mallista. Viraston olisi vahvistettava hankintoja koskevia sisäisiä kontrollejaan.	Toteutettu	Hankintaohjeisiin on sisällytetty kaksi säännöstä, joilla vahvistetaan tarkkailun kannalta merkittäviä ennakkotarkastuksia: - hankinta-alalla otetaan käyttöön virallinen vertaisarviointi, jotta varmistetaan toiminnan jatkuvuus ja kahden käsittelijän periaatteen toteutuminen - lopullisessa sopimuksessa otetaan käyttöön viralliset viittaukset kysymyksistä ja niihin annetuista vastauksista johtuviin tarjousasiakirjojen muutoksiin.

2018	Talousarvion toteutumisaste jäi suunniteltua alhaisemmaksi. Viraston olisi yhdessä komission kanssa huolehdittava siitä, että talousarviosuunnittelu mukautetaan paremmin asianomaisten säädösten aikatauluun.	Tekemättä	Määrärahojen kirjaaminen talousarvioon sellaisia lainsäädännöllisiä toimia varten, joita lainsäätäjät eivät ole vielä hyväksyneet, aiheuttaa huomattavia riskejä moitteettomalle varainhoidolle. Näistä riskeistä on raportoitu järjestelmällisesti hallintoneuvostolle. Lainsäädännön hyväksymisprosessi ei ole millään tavalla viraston hallinnassa.
------	--	-----------	--

Virasto pitää Euroopan komission sisäisen tarkastuksen osaston ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen ajan tasalla näiden toimintasuunnitelmien täytäntöönpanon etenemisestä. Virasto toteuttaa vankkoja ja kiireellisiä toimenpiteitä viivästyneisiin suosituksiin puuttumiseksi, muun muassa antamalla täytäntöönpanon tarkistetut tavoitepäivämäärät.

Päätämisen vahvistamiseksi (edellä olevan taulukon yhteenvedossa kohdassa "Päättynyt") Euroopan komission sisäisen tarkastuksen osasto⁷¹ ja sisäisen tarkastuksen yksikkö⁷² suorittivat toteutetuiksi ilmoitettujen toimintasuunnitelmien vuotuisen seurannan (toimitettuja ja kerättyjä todisteita koskeva tarkastajan arviointi). Tilintarkastustuomioistuin seurasi myös aiemmissä tarkastuksissa antamia huomautuksia⁷³.

2.9 OLAFin tutkimusten perusteella annettujen suositusten jatkotoimet

Tietotekniikkavirastolle ei annettu suosituksia OLAFin tutkimusten perusteella.

2.10 Vastuuvapauden myöntävän viranomaisen huomautusten jatkotoimet

Euroopan parlamentti myönsi 29. huhtikuuta 2021 tietotekniikkaviraston toimitusjohtajalle vastuuvapauden viraston talousarvion toteuttamisesta ja hyväksyi tietotekniikkaviraston varainhoitovuoden 2019 tilinpäätöksen.

Vastuuvapauden myöntävä viranomainen esittää huomautuksensa samana päivänä annetussa päätöslauselmassa. Tietotekniikkavirasto laatii seurantaraportin ja noudattaa EU:n virastojen verkoston ohjeita sen toimittamisessa vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle.

Vastuuvapauden myöntävä viranomainen kehotti virastoa raportoimaan kesäkuuhun 2021 mennessä neljästä sen huomautuksesta (henkilöstöpolitiikasta, eturistiriitojen ennaltaehkäisystä ja hallinnasta sekä etiikasta ja avoimuudesta sekä sisäisestä valvonnasta). Niihin vastataan jäljempänä.

Henkilöstöpolitiikka

18. panee merkille, että virasto on hyväksynyt toimintaperiaatteet, joilla suojellaan työntekijöiden ihmisarvoa ja ehkäistään häirintää; panee merkille, että henkilöstön jäsenen lokakuussa 2018 esittämän pyynnön johdosta virasto käynnisti vuonna 2019 hallinnollisen tutkimuksen, joka valmistui syyskuussa 2019 ja jonka tuloksena oli kurinpitoseuraamus; panee merkille, että kyseistä kurinpitoseuraamusta vastaan tehtiin valitus ja että virasto vastasi siihen 3. elokuuta 2020; panee merkille, että asianomainen henkilöstön jäsen vei asian yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi; kehottaa virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle kesäkuuhun 2021 mennessä saavutetusta edistyksestä ja tarvittaessa korjaavista toimenpiteistä, jotka on toteutettu yleisen tuomioistuimen lopullisen päätöksen jälkeen; panee merkille, että häirintäyhdyshenkilöiltä saatujen tietojen perusteella vuonna 2019 ilmoitettiin yhdeksästä häirintätapauksesta, mutta

71 Tietotekniikkavirastossa aiemmin tehtyjen tarkastusten jäljellä olevien suositusten seuranta – Sisäisen tarkastuksen osaston muistio tarkastuksen päätelmistä, viite Ares(2020)6687111 – 13.11.2020.

72 Sisäisen tarkastuksen yksikön vuoden 2020 tarkastusmuistio, viite Ares(2021)1582348 – 2.3.2021.

73 Tilintarkastustuomioistuimen vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan eurooppalaisen viraston (eu-LISA) varainhoitovuoden 2019 tilinpäätöstä koskeva kertomus, liite – sivu 9–11. Kertomus julkaistiin 22. lokakuuta 2020 tilintarkastustuomioistuimen verkkosivustolla

mikään tapauksista ei johtanut siihen, että henkilöstön jäsen olisi pyytänyt tukea virallisen tai epävirallisen menettelyn välityksellä;

Unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatettu asia on 3. kesäkuuta 2021 edelleen vireillä.

Eturistiriitojen ennaltaehkäisy ja hallinta sekä etiikka ja avoimuus

22. panee merkille viraston nykyiset toimet ja jatkuvat pyrkimykset avoimuuden, eturistiriitojen ennaltaehkäisyn ja hallinnan sekä väärinkäytösten paljastajien suojelun varmistamiseksi; toteaa, että virasto on ottanut käyttöön sääntöjä henkilöstön jäsenten eturistiriitojen ennaltaehkäisemiseksi ja hallitsemiseksi; panee merkille, että virasto järjesti vuonna 2019 yhden etiikkaa ja lahjomattomuutta koskevan koulutustilaisuuden, jossa keskityttiin OLAFin edustajan esitykseen väärinkäytösten paljastamisesta ja petoksista, kaksi etiikkaa ja menettelysääntöjä koskevaa koulutustilaisuutta, joissa käsiteltiin häirinnän ennaltaehkäisyä ja väärinkäytösten paljastamista ja joihin viraston häirintäyhdyshenkilöt osallistuivat, sekä kolme koulutustilaisuutta eturistiriitojen hallinnasta; toteaa, että vuonna 2019 henkilöstön jäsenet, jotka nimettiin operatiivisten ja varainhoidollisten järjestelmien tehtäviin tai tarkastukseen, ja uudet tulokkaat, tekivät 106 ilmoitusta sidonnaisuuksista, joista 21:ssä ilmoitettiin sidonnaisuudesta, ja että yhtä toimihenkilöä kehoitettiin olemaan osallistumatta useisiin toimiin eturistiriitojen ehkäisemistä koskevien sääntöjen noudattamiseksi; toteaa, että hallintoneuvoston odotettiin hyväksyvän kesäkuussa 2020 eturistiriitoja koskevat uudet säännöt, joita sovellettaisiin viraston koko henkilöstöön, myös sen ylimpään johtoon; kehottaa virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle asian edistymisestä kesäkuuhun 2021 mennessä;

Tietotekniikkaviraston hallintoneuvosto teki 23. joulukuuta 2020 päätöksen nro 2020–405 työntekijöiden eturistiriitojen ennaltaehkäisyä ja hallintaa koskevista täytäntöönpanosäännöistä. Päätöksessä esitetään säännöt tietotekniikkaviraston työntekijöiden eturistiriitojen ennaltaehkäisystä ja hallinnasta, jotta tilanteet, joissa eturistiriitoja voi ilmetä, voidaan käsitellä avoimesti ja johdonmukaisesti. Päätöksen 2 artiklassa todetaan, että sitä sovelletaan sopimussuhteiseen henkilöstöön, väliaikaiseen henkilöstöön, myös toimitusjohtajaan ja varatoimitusjohtajaan, kansallisiin asiantuntijoihin ja palkallisiin ja palkattomiin harjoittelijoihin.

25. panee merkille, että viraston vastauksen mukaan sen hallintoneuvoston jäsenten ansioluetteloiden julkaisemiseen ei ole oikeudellista velvoitetta; korostaa tässä yhteydessä, että unionin virastojen olisi näytettävä esimerkkiä avoimuudessa, ja kehottaa hallintoneuvoston jäseniä julkaisemaan ansioluettelonsa viraston verkkosivustolla; toteaa, että virasto kannustaa edelleen hallintoneuvoston edustajia toimittamaan ansioluettelot avoimuuden lisäämiseksi; kehottaa virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle asian edistymisestä kesäkuuhun 2021 mennessä;

Virasto on kannustanut hallintoneuvoston edustajia toimittamaan ansioluettelonsa ja lisäämään ryhmän avoimuutta julkaisemalla ansioluettelonsa viraston verkkosivustolla. Virasto on myös kunnioitettava hallintoneuvoston jäsenten/sijaisten/tarkkailijoiden oikeutta olla toimittamatta ansioluetteloitaan julkaistaviksi, koska sen pyytämiseen ei ole lakisäätöistä velvoitetta.

Sisäinen valvonta

27. toteaa vastuuvapauden myöntävän viranomaisen avoimena oleviin tarkastussuosituksiin liittyvien huomautusten ja huomioiden osalta, että vuoden 2019 lopussa tarkastussuositusten täytäntöönpanoaste oli 62 prosenttia (21 suositusta 34:stä pantu täytäntöön); toteaa, että vuoden 2019 lopussa avoimena oli yhteensä 32 suositusta, joista yksikään ei ollut "kriittinen"; toteaa, että virasto toteutti vuonna 2020 määrätietoisia ja kiireellisiä toimia viivästyneisiin suosituksiin puuttumiseksi, mukaan lukien toteuttamisen tavoiteajankohtien tarkistaminen; kehottaa virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle tarkastuksessa annettujen suositusten täytäntöönpanosta kesäkuuhun 2021 mennessä;

Virasto seuraa tarkastuksen suositusten täytäntöönpanoa ja tiedottaa niistä jatkuvasti. Joulukuun 31. päivän 2020 seurantakertomus osoittaa, että avoimena ei ollut "kriittisiä" tarkastussuosituksia. Kuten tämän konsolidoidun vuotuisen toimintakertomuksen osassa 2.8 todetaan, vuonna 2020 suosituksia pantiin täytäntöön

niin, että 37 on jäljellä, eli täytäntöönpanoaste on 65 prosenttia. Erityisesti täytäntöönpanoaste oli 67 prosenttia erittäin tärkeissä suosituksissa (tavoitearvo 90 %) ja 60 prosenttia tärkeissä suosituksissa (tavoitearvo 80 %). Vaikka yleinen täytäntöönpanoaste alittaa edelleen tavoitearvon, siinä on parannusta vuodesta 2019, jolloin se oli 62 prosenttia. Virasto uskoo lujasti pystyvänsä säilyttämään myönteisen suuntauksen ja panemaan kaikki jäljellä olevat suositukset täytäntöön ilman lisäviivästyksiä.

2.11 Ympäristöhallinto

Vuonna 2020 otettiin käyttöön ympäristöä koskevan organisaation keskeinen suorituskykyindikaattori (KPI), jolla mitataan viraston ympäristöjalanjälkeä. Viraston hiilijalanjälki laskettiin ensimmäisen kerran vuotuisessa ympäristöselonteossa yleishyödyllisten palvelujen (sähkön, veden, jätehuollon) osalta. Hiilidioksidia tuotettiin niissä 341,04 tonnia. Covid-19-pandemiasta johtuneen etätyön lisääntymisen vuoksi viraston vuoden 2020 hiilidioksidipäästöjä koskevan laskelman ei kuitenkaan voida katsoa olevan edustava vertailuja varten ja tulevina vuosina.

2.12 Johdon laatima arvio

Viraston johto on kohtuullisen vakuuttunut siitä, että käytössä ovat asianmukaiset sisäiset valvontajärjestelmät ja että ne toimivat suunnitellusti. Vuoden aikana merkittäviä riskejä on asianmukaisesti tunnistettu ja hallittu. Vuoden aikana suoritettujen sisäisten ja ulkoisten tarkastusten tulokset vahvistavat tätä luottamusta vielä lisää.

2.13 Ulkopuoliset arvioinnit

Komissio teki tietotekniikkaviraston perustamisasetuksen mukaisesti virastosta ensimmäisen arvioinnin kolmen vuoden kuluessa sen toiminnan aloittamisesta ulkopuolisen alihankkijan tukemana. Arviointi tehtiin tiiviissä yhteistyössä tietotekniikkaviraston hallintoneuvoston ja itse viraston kanssa. Arviointia tehtiin vuoden ajan (maaliskuusta 2015 maaliskuuhun 2016), ja se koski ajanjaksoa 1. joulukuuta 2012 – 30. syyskuuta 2015⁷⁴.

Arvioinnissa tarkasteltiin, miten tietotekniikkavirasto toteutti perustamisasetuksessaan säädettyä toimeksiantoaan, ja siinä tarkasteltiin neljää aluetta: tehokkuutta, vaikuttavuutta, johdonmukaisuutta ja lisäarvoa. Lisäksi siinä tarkasteltiin viraston panosta koordinoitua, tehokkaan ja johdonmukaisen tietoteknisen ympäristön luomiseksi oikeus- ja sisäasioiden alan tukemiseen tarkoitettujen laaja-alaisten tietojärjestelmien hallinnointia varten.

Arvioinnissa todettiin, että virasto toteuttaa toimeksiantonsa täysimääräisesti. Komissio antoi arvioinnin perusteella ja hallintoneuvostoa kuultuaan suosituksia viraston perusasetukseen tehtävistä muutoksista. Nämä suositukset annettiin yhdessä hallintoneuvoston lausunnon kanssa Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan tietosuojavaltuutetulle.

Luetelluista 30 suosituksesta 28 on pantu täytäntöön ja kaksi on vanhentunut viraston tarkistetun toimeksiannon vuoksi, eikä niitä panna täytäntöön.

74 Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan eurooppalaisen viraston (eu-LISA) riippumaton ulkopuolinen arviointi – tietotekniikkavirasto koskeva lopullinen arviointiraportti, 20.5.2016. Saatavilla osoitteessa <https://op.europa.eu/s/01dR>.

3 Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuuden arviointi

3.1 Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuus

3.1.1 Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuuden arvioinnissa käytetty menetelmä

Sisäinen valvonta on prosessi, joka auttaa organisaatiota saavuttamaan tavoitteensa ja pitämään operatiivista ja taloudellista suorituskykyä yllä sääntöjen ja määräysten mukaisesti. Sillä tuetaan vakaata päätöksentekoa ja vähennetään riskejä hyväksyttävillä tasoilla kustannustehokkaiden tarkastusten avulla. Tietotekniikkaviraston hallintoneuvoston 19. maaliskuuta 2019 tekemän päätöksen nro 2019-042 mukaan toimitusjohtajan on pantava täytäntöön sisäisen valvonnan periaatteet ja ominaisuudet ja otettava käyttöön organisaatorakenne ja sisäisen valvonnan järjestelmä, jotka ovat hallintoneuvoston hyväksymien periaatteiden ja ominaisuuksien mukaisia.

Tietotekniikkavirastossa sisäisen valvonnan osatekijöitä ovat valvontaympäristö, riskinarviointi, valvontatoimet, tiedotus ja viestintä sekä seurantatoimet. Nämä viisi osatekijää liittyvät toisiinsa, ja niiden on oltava tehokkaasti käytössä kaikilla viraston tasoilla, jotta toiminnan sisäisen valvonnan voidaan katsoa olevan tehokasta. Kehyksessä täsmennetään lisää kunkin osatekijän periaatteita ja kustakin periaatteesta johtuvia ominaisuuksia, jotka kuvataan ottaen huomioon viraston erityiset hallintojärjestelyt. Sisäisen valvonnan periaatteet ja ominaisuudet muodostavat tietotekniikkaviraston varainhoitoa koskevien säännösten 45 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut vähimmäisvaatimukset.

Toimitusjohtaja nimitti varatoimitusjohtajan riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavaksi väliaikaiseksi päälliköksi tukemaan itseään sisäisen valvonnan kehityksen perustamisessa, seurannassa, täytäntöönpanossa ja arvioinnissa sekä siitä raportoinnissa. Toimitusjohtajan tehtävänä on tehdä vuosittain yleinen arviointi tietotekniikkaviraston sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuudesta.

Vuotuisessa arvioinnissa laadittiin sisäisen valvonnan seurantakriteerit kullekin periaatteelle ja määritettiin sisäisen valvonnan vahvuudet ja alueet, joilla on parantamiseen varaa. Lisäksi tehtiin arvionnit periaatteellisella ja osatekijöiden tasolla sekä yleinen arviointi. Sisäisen valvonnan kehystä koskevan periaatteen perustasot ja indikaattorit määritettiin sisäisen valvonnan seurantakriteerien hyväksymisestä ja riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön nimittämisestä tehdyn toimitusjohtajan päätöksen liitteessä 2. Arviointia varten riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaava päällikkö keräsi ja analysoi määritettyjen seurantakriteerien perusteella tietoja viraston eri tietolähteistä, muun muassa henkilöstökyselyistä, poikkeuksia ja vaatimustenvastaisia tapahtumia koskevasta rekisteristä, sisäisistä ja ulkoisista valvontaraporteista ja viraston toimintaprosesseja koskevista muista asiakirjoista.

3.1.2 Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuusarvioinnin tulokset

Valvontaympäristö

Valvontaympäristöllä tarkoitetaan käyttäytymistä, prosesseja ja rakenteita koskevia vaatimuksia, joista saadaan perusta sisäisen valvonnan toteuttamiselle koko organisaatiossa. Hallintoneuvosto, toimitusjohtaja ja muu ylin johto näyttävät johdossa esimerkkiä sisäisen valvonnan merkityksestä, muun muassa käyttäytymissääntöjen noudattamisesta odotetusti.

Sisäisen valvonnan kehyksessä on valvontaympäristöä koskeva osatekijä ja se toimii, mutta joitakin parannuksia tarvitaan (luokka 2).

Virasto on sitoutunut rehellisyyteen ja eettisiin arvoihin ja parantaa jatkuvasti valvontaa vahvistamalla näiden arvojen toteuttamista. Hallintoneuvosto osoitti myös vuonna 2020 olevansa riippumaton tietotekniikkaviraston johdosta ja valvoi tehokkaasti sisäisen valvonnan kehitystä ja suorituskykyä. Virasto on

suunnitellut vahvistavansa vuonna 2021 hallintoneuvoston roolia sisäisen valvonnan kehyksessä erityisesti tarkastus-, vaatimustenmukaisuus- ja rahoituskomitean osalta. Haastavalla jaksolla, jossa yhdistyivät rakenteelliset muutokset, henkilöstön ja talousarvion kasvu sekä maailmanlaajuinen pandemia, tietotekniikkavirasto varmisti, että sen rakenne, raportointisuhteet, valtuudet ja vastuut oli laadittu hyvin ja että niitä arvioitiin tarvittaessa. Virasto osoitti myös olevansa sitoutunut ja kykenevä rekrytoimaan suuren määrän uusia osaajia ja samalla panostamaan henkilöstönsä kehittämiseen. Tietotekniikkavirasto kehitti edelleen arviointi- ja ylentämisprosessejaan ja työsti useita uusia strategioita ja menettelyjä, jotka auttavat vahvistamaan yksittäisten henkilöiden vastuuvelvollisuutta sisäisen valvonnan suorituskyvyssä.

Riskinarviointi

Riskinarviointi on dynaaminen ja toistuva prosessi, jossa tunnistetaan ja arvioidaan riskejä, jotka voivat vaikuttaa tavoitteiden saavuttamiseen, ja jossa määritetään, miten kyseisiä riskejä pitäisi hallita.

Riskinarviointia koskeva osatekijä on olemassa ja se toimii, mutta joitakin parannuksia tarvitaan (luokka 2).

Tietotekniikkavirastolla on vakiintuneet prosessit tavoitteiden asettamiselle organisaation eri tasoilla. Tavoitteiden saavuttamisesta raportoidaan ja sitä seurataan menettelyjen mukaisesti, ja tarvittavat sidosryhmät osallistuvat siihen. Virasto paransi riskinsietokykyä ja riskien olennaisuutta koskevaa valvontaansa sisällyttämällä tämän osatekijän sen ohjelmien hallintoneuvostojen uusiin työjärjestyksiin. Virasto myös tunnistaa ja arvioi riskejä eri tasoilla (esim. viraston, ohjelman, hankkeen) ja parantaa tätä prosessia edelleen yksikön ja organisaation tasolla etenkin käyttämällä vuonna 2020 käyttöön otettua uutta työkalua (Planview Enterprise One). Tietotekniikkavirasto pani edelleen tinkimättömästi täytäntöön petostentorjuntastrategiaansa, johon kuului uusien tarkastustoimien käyttöönottoa. Erityisesti arvioitiin ja seurattiin riskejä, jotka liittyivät muutoksiin, etenkin organisaation muutosohjelmaan ja viraston vastuulle annettuihin uusiin kehitystehtäviin liittyviä riskejä. Kun prosesseja ja työkaluja parannetaan jatkuvasti, lisätään tavoitteiden asettamisen ja riskinhallinnan tehokkuutta ja vaikuttavuutta ja vähennetään myös sisäisen valvonnan kustannuksia.

Valvontatoimet

Valvontatoimilla varmistetaan, että toimintalinjoja, operaatioita ja sisäistä valvontaa koskevien tavoitteiden saavuttamiseen liittyviä riskejä vähennetään. Valvontatoimia toteutetaan kaikilla organisaation tasoilla, toimintaprosessien eri vaiheissa ja kaikissa teknologioissa. Niiden tarkoituksena voi olla ennaltaehkäisy tai jäljittäminen, ja ne sisältävät useita manuaalisia ja automaattisia toimia sekä tehtävien eriyttämistä.

Valvontatoimia koskeva osatekijä on osittain olemassa ja se toimii, mutta suuria parannuksia tarvitaan (luokka 3).

Valvontatoimia on toteutettu eri tasoilla nykyisten prosessien, menettelyjen ja hallintomekanismien osana eri osastoissa ja yksiköissä. Valvontatoimien yhdistämisen strategiaan odotetaan helpottavan niiden tehokkuuden sekä niiden kustannusten ja hyötyjen arvioinnissa, kuten varainhoitoa koskevissa säännöksissä edellytetään. Keskeisiin prosesseihin ja toimiin liittyvistä tarkastuksista tai yksittäisistä vastuista ei ole tällä hetkellä luetteloa, mikä vaikuttaa seurannan ja raportoinnin tehokkuuteen. Erityisesti viraston ITIL-järjestelmän toteuttamisen ja hankehallintamenetelmän täytäntöönpanon osana tehtyjen tarkastusten määrästä huolimatta virastossa tarvitaan edelleen suuria parannuksia, jotta tavoitteiden saavuttamiseen liittyviä riskejä voidaan vähentää hyväksyttävillä tasoilla, kuten useissa tarkastuksissa on korostettu. Teknologiaa koskevia tarkastuksia tehdään ja ne toimivat. Niiden osalta on myös havaittu joitakin parannuksia, joita ollaan panemassa täytäntöön kuten ITIL-järjestelmän toteuttaminen viraston IT-infrastruktuuria varten. Sekä laaja-alainen että organisaationlaajuisten tietojärjestelmien turvallisuus on viraston keskeinen tavoite, ja tämän tavoitteen saavuttamisen varmistamiseksi on tehty useita tarkastuksia. Virasto on määrittänyt alueita,

joilla on parantamisen varaa, ja se panostaa niihin edelleen tulevina vuosina. Vuonna 2020 tietotekniikkavirasto eteni myös useissa merkittävässä organisaationlaajuisissa toimintalinjoissa, erityisesti ulkopuolisten palveluntarjoajien hallinnassa, valvonnassa ja hallinnossa. Niiden odotetaan lisäävän uusia tarkastuksia ja vahvistavan nykyisiä valvontatoimia.

Tiedotus ja viestintä

Sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässä toimitetut tiedot ovat välttämättömiä, jotta organisaatio voi toteuttaa sisäistä valvontaa ja tukea tavoitteiden saavuttamista. Yleisö ja sidosryhmät saavat ulkoisesta viestinnästä tietoa viraston poliittisista tavoitteista ja toimista. Henkilöstö saa sisäisestä viestinnästä tietoa, jota se tarvitsee tavoitteidensa saavuttamiseen ja päivittäisten tarkastusten tekemiseen.

Tiedotusta ja viestintää koskeva osatekijä on olemassa ja se toimii hyvin (luokka 1).

Viraston tiedotus- ja viestintätoimissa noudatetaan vakiintuneita menettelyjä ja prosesseja, joilla tuetaan organisaation laajempien tavoitteiden saavuttamista. Sisäisen valvonnan toiminnan kannalta merkityksellistä tietoa on saatavilla, ja se on yleisesti riittävän laadukasta. Sisäisen ja ulkoisen viestinnän menettelyjä ja prosesseja olisi otettava käyttöön, jotta sisäisen valvonnan aiheita voitaisiin käsitellä täsmällisemmin. Valvontastrategian ottaminen käyttöön voisi auttaa koordinoimaan tämän osatekijän täytäntöönpanoon liittyviä toimia.

Seuranta- ja valvontatoimet

Jatkuvia ja aihekohtaisia arvioiteja käytetään varmistamaan, että kukin viidestä sisäisen valvonnan osatekijästä on olemassa ja toimii. Organisaation eri tasoilla toteutettaviin prosesseihin sisäänrakennetuista jatkuvista arvioinneista saadaan ajoissa tietoa kaikista puutteista. Havaintoja arvioidaan ja puutteista ilmoitetaan ja ne korjataan ajoissa. Vakavista asioista raportoidaan asianmukaisesti.

Seuranta- ja valvontatoimia koskeva osatekijä on olemassa ja se toimii, mutta joitakin parannuksia tarvitaan (luokka 2).

Virasto tekee sisäisestä valvonnastaan jatkuvasti aihekohtaisia arvioiteja. Ne perustuvat työntekijöiden itsearviointeihin näiden vastualueilla, toimista raportointiin, poikkeuksia ja vaatimustenvastaisia tapahtumia koskevaan rekisteriin, petostentorjuntastrategian täytäntöönpanoon ja sisäisiin ja ulkoisiin tarkastuksiin. Vuonna 2021 sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuuden vuotuista arviointia parannettiin aiemmasta arvioinnista saatujen kokemusten avulla.

3.1.3 Suurimmat organisaationlaajuiset riskit raportointijaksolla

Seuraavassa taulukossa esitetään luettelo vuoden 2020 lopussa meneillään olleista organisaationlaajuisista riskeistä.

Riskin tunnus	Organisaationlaajuisen riskin nimi	Toteutumisen todennäköisyys	Vaikutus	Omistaja
2017-1	Kohdennettu ja onnistunut ulkoinen kyberhyökkäys tietotekniikkaviraston infrastruktuuriin	3 – Suuri	3 – Suuri	Turvallisuusyksikön päällikkö
2018-1	Jo toteutetut toimenpiteet eivät ehkä riitä varmistamaan, että tietokeskuksen kapasiteetti on riittävän suuri, jotta virasto voi ylläpitää tulevia järjestelmiä	2 – Keskitasoinen	3 – Suuri	Infrastruktuurin hallintayksikön päällikkö ja hallintopalveluosaston päällikkö
2018-2	Viraston uudelleenjärjestely voi aiheuttaa organisaatiossa epävakautta	2 – Keskitasoinen	2 – Keskitasoinen	Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja

2018– 3	Viestintäinfrastruktuurin kustannukset voivat kasvaa huomattavasti	4 – Erittäin suuri	3 – Suuri	Infrastruktuurin hallintayksikön päällikkö
2018– 4	Henkilöstön, menettelyjen ja työkalujen puute voi haitata resurssien asianmukaista kohdentamista ja tasapainottamista. Lakisääteisen henkilöstön määrän ja toteutettavien toimien välinen epäsuhta kasvaa, mikä voi vaikuttaa kielteisesti viraston työhön ja mahdollisesti sen toiminnan jatkuvuuteen. Vuoden n-1 talousarvion toteutuminen / määrärahojen peruuttaminen	3 – Suuri	3 – Suuri	Hallintoneuvoston jäsenet
2018– 6	Luottamuksellisuuden rikkoutuminen: arkaluonteisia hankintatietoja voidaan paljastaa tahattomasti	2 – Keskitasoinen	3 – Suuri	Turvallisuusyksikön päällikkö ja infrastruktuurin hallintayksikön päällikkö
2019– 3	Terveyttä ja turvallisuutta koskevia vaatimuksia ja määräyksiä ei ehkä noudateta, koska terveydestä ja turvallisuudesta ei ole tehty riskinarviointia	3 – Suuri	3 – Suuri	Hallintopalveluyksikön päällikkö
2019– 5	Viraston olennaisiin tarpeisiin vastaamiseksi ei ole ajoissa saatavilla riittävästi fyysistä tilaa	1 – Pieni	4 – Erittäin suuri	Hallintopalveluosaston päällikkö ja operatiivisen osaston päällikkö
2019– 6	Viraston vastuulla olevien ohjelmien ja hankkeiden monimutkaisuuden vuoksi, erityisen hankintastrategian vuoksi ja hankehallintavalmiuksien (resurssien, prosessin vaatimustenmukaisuuden, tukityökalujen ja päätöksentekomekanismien) nykyinen taso huomioon ottaen virasto ei ehkä pysty <ul style="list-style-type: none"> - saavuttamaan strategisia tavoitteitaan - ottamaan täysin ohjaukseensa laaja-alaisten tietojärjestelmien uuden sukupolven kehittämistä ja pitämään sitä yllä 	3 – Suuri	3 – Suuri	Ohjelma- ja hanketoteutusyksikön päällikkö
2019– 7	Virasto on ehkä valmistautunut epäasianmukaisesti uuteen poikkialaiseen hankinta-ajatteluun, jossa on tehtävä lisätoimenpiteitä mukana olevien eri alihankkijoiden suhteiden hallinnoimiseksi	3 – Suuri	3 – Suuri	Alihankkijoiden ja sopimusten hallintajaoston päällikkö

2019–8	Teknisen tuen malli ja kapasiteetti: virastolle osoitettujen teknisen tuen pyyntöjen määrä kasvoi huomattavasti, kun uudet järjestelmät tulivat toimintakuntoon, ja se voi heikentää huomattavasti uusien ja nykyisten järjestelmien teknistä tukea	2 – Keskitasoinen	4 – Erittäin suuri	Järjestelmäoperaatioyksikön päällikkö, turvallisuusyksikön päällikkö ja henkilöstöyksikön päällikkö
2019–9	Useiden ihmisten perehdyttämisestä on huolehdittava samanaikaisesti	3 – Suuri	2 – Keskitasoinen	Henkilöstöyksikön päällikkö

Lähteenä vuoden 2020 organisaationlaajuisille riskeille käytettiin edellisiltä vuosilta kertyneitä kesken olevia kohtia ja vuotuista riskien keräämis- ja arviointihanketta, jonka tietotekniikkaviraston johto (hallintokomitean jäsenet ja jaostojen päälliköt) toteutti vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä. Uusia riskejä arvioitiin ja ne vahvistettiin vuoden 2019 lopussa järjestetyssä vuotuisessa organisaationlaajuisia riskejä käsittelevässä työpajassa, ja riskin omistajat nimettiin vuoden 2020 aikana.

EPMO esitteli vuoden 2020 jokaisella neljänneksellä hallintokomitealle riskien tilanteen ja päivityksen niiden toteutumisen todennäköisyydestä ja vaikutuksesta. Asiaankuuluvat omistajat pitivät toimintasuunnitelmia yllä, kunnes riskiä ei enää ollut.

Lisäksi raportointijaksolla kahden organisaationlaajuisen riskin käsittely päätettiin ja kolme riskiä toteutui eli niistä tuli ongelmia.

3.1.4 Raportti vuoden 2020 petostentorjuntastrategian toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta⁷⁵

Tarkistetussa petostentorjuntastrategissa on vuosille 2019–2021 kolme strategista tavoitetta:

- vahvistetaan petostentorjuntakulttuuria virastossa
- laaditaan korkeatasoiset eettiset säännöt tietotekniikkaviraston toimien mukaisesti ja noudatetaan niitä
- kehitetään tiedonhankintaa petosten ehkäisyä ja havaitsemista varten

Sisäisen tarkastuksen yksikkö seurasi säännöllisesti strategiaan liittyvän toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa. Arvioitavassa toimintasuunnitelmassa oli 13 toimea, joista jokaisella pyrittiin lieventämään yhtä tai useaa tunnistettua petosriskiä. Raportissa tehdään yhteenveto vastauksista, joita toimien omistajilta saatiin useissa sisäisen tarkastuksen yksikön ja toimien omistajien välisissä tapaamisissa. Sisäisen tarkastuksen yksikkö toteutti toimien omistajien kannanottojen perusteella varmistusmenettelyjä, keräsi näyttöä täytäntöönpanon tilan määrittämiseksi ja laski seuraavat väliaikaiset suorituskykyindikaattorit:

Tavoitteet	Indikaattorit	Tulokset
1. Vahvistetaan petostentorjuntakulttuuria virastossa.	prosenttiosuus taloushallinnon toimijoista, jotka vastaavat oikein petosten ennaltaehkäisyä/havaitsemista koskeviin kysymyksiin	Tietoa ei saatavilla. Vuodesta 2021 lähtien otetaan käyttöön pakolliset koulutukset etiikasta, rehellisyydestä ja petostentorjunnasta ja niihin liittyvät tilastot annetaan saataville.

⁷⁵ Sisäisen tarkastuksen yksikön seurantaraportti vuoden 2020 petostentorjuntastrategian toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta – viite Ares(2021)653622 – 27.1.2021.

	<i>(lähde: tilastot pakollisista tiedotuskoulutuksista – henkilöstöyksikkö)</i>	
2. Laaditaan korkeatasoiset eettiset säännöt tietotekniikkaviraston toimien mukaisesti ja noudatetaan niitä	Vuotuinen suuntaus eettisissä ongelmissa <i>(lähde: tilastot hallinnollisten kyselyjen rekisteristä – oikeudellinen neuvonantaja)</i>	Vuosi 2019: yksi (1) Vuosi 2020: kaksi (kolme hallinnollista kyselyä, yksi alustava arviointi)
3. Kehitetään tiedonhankintaa petosten ehkäisyä ja havaitsemista varten	prosenttiosuus tapahtumista (eli hankintamenettelyistä, maksusitoumuksista, maksuista), joissa on havaittu mahdollinen petos <i>(lähde: tilastot maksusitoumusten, maksujen ja hankintojen luettelosta verrattuna esimerkiksi tilintarkastustuomioistuimen havaintoihin ja/tai otteisiin jälkitarkastuksista – talous- ja hallintayksikkö)</i>	2,47 prosentissa tapahtumista (eli 39 maksussa) havaittiin suuri riski mahdollisesta petoksesta, ja niille tehtiin lisäarviointi. Näiden 39 tapahtuman ja niihin liittyvien todisteiden arvioinnin perusteella sisäisen tarkastuksen yksikkö totesi, että petoksesta ei ollut tosiseikkoihin perustuvaa näyttöä, josta olisi tarpeen ilmoittaa OLAFille. Sisäisen tarkastuksen yksikkö kuitenkin havaitsi, missä sisäistä valvontaa voisi parantaa, ja suositteli sen osalta toteutettavia toimia.

Vuoden 2020 seurannan tuloksista käy ilmi, että virasto toteutti 13 tehtävästä toimesta 7, eli toteutusaste on 54 prosenttia. Tietotekniikkaviraston petostentorjuntastrategiaa 2019–2021 koskevan toimintasuunnitelman yleinen määrällinen toteuttaminen näyttää olevan hieman jäljessä vuoden 2020 osalta. Viraston ylin johto aikoo tarkistaa toimintasuunnitelman aikataulun, jotta se pystytään toteuttamaan kokonaan vuoden 2021 loppuun mennessä.

3.2 Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuusarvioinnin päätelmät

Yleisen arvioinnin tulokset osoittavat, että tietotekniikkavirastossa on sisäinen valvontajärjestelmä ja että se toimii ja on tehokas, mutta joitakin parannuksia tarvitaan (luokka 2).

Tietotekniikkavirastolla on vakiintunut **valvontaympäristö**, joka koostuu käyttäytymistä, prosesseja ja rakenteita koskevista vaatimuksista, jotka luovat perustan sisäisen valvonnan toteuttamiselle. Viraston hallintoelimet ja johto täyttävät tehokkaasti ja riippumattomasti sisäiseen valvontaan liittyvät tehtävänsä. Tietotekniikkavirasto pyrkii aktiivisesti toteuttamaan valvontaympäristön parannuksia, erityisesti sisäistä valvontaa koskevan yksilöllisen vastuun osalta.

Tietotekniikkavirasto voi luottaa siihen, että sen strategiassa ja **riskinarviointiprosesseissa** pystytään määrittämään tehokkaasti sen tavoitteet sekä tunnistamaan riskit ja analysoidaan niitä. Virasto on todennut, että sen riskinarvioinnille olisi hyötyä dynaamisuuden ja toistamisen lisäämisestä, ja se on jo määrittänyt työkaluja ja prosesseja, jotka pyritään tukemaan tätä tavoitetta.

Virasto käyttää vahvoja valvontakehyksiä varmistamaan, että sen tavoitteiden, erityisesti operatiivisen toiminnan tavoitteiden, saavuttamiseen liittyviä riskejä vähennetään. Näissä kehyksissä toteutetaan valvontatoimia kaikilla organisaation tasoilla toimintaprosessien eri vaiheissa (esim. järjestelmien kehityksessä, järjestelmien käytössä), ja monet niistä ovat automaattisia. Tietotekniikkavirasto käyttää huomattavia resursseja valvontatoimiensa vahvistamiseen edelleen alueilla, joilla sen mukaan tarvitaan eniten parannuksia. **Valvontaympäristöä** koskevien osatekijän ja **riskinarviointia** koskevien osatekijöiden olemassaolo ja toiminta auttavat lieventämään sisäisen

valvonnan kehysten yleisessä tehokkuusarvioinnissa sitä, että **valvontatoimia** koskeva osatekijä on käytössä vain osittain.

Virasto **tiedottaa** aktiivisesti sidosryhmilleen, myös yleisölle, ja antaa varmuuden poliittisten tavoitteidensa saavuttamisesta. Virasto tiedottaa sisäisesti työntekijöilleen ja varmistaa, että he saavat kaikki tehtäviensä, myös tarkastusten, tehokkaaseen täyttämiseen tarvittavat tiedot.

Tietotekniikkavirasto **seuraa** ja arvioi sisäistä valvontaansa jatkuvasti ja nimenomaisesti. Näin se voi arvioida, ovatko viisi osatekijää sisäisen valvonnan kehyksessä ja toimivatko ne, määrittää vahvuudet ja puutteet, arvioida niitä ja tiedottaa tuloksista.

3.3 Riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikönlausunto

Minä, allekirjoittanut,

vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan Euroopan unionin viraston (tietotekniikkaviraston) riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaava päällikkö,

ilmoitan riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavana päällikkönä, että olen tietotekniikkaviraston sisäisen valvonnan kehityksen mukaisesti ilmoittanut näkemykseni ja suositukseni viraston sisäisen valvonnan yleisestä tilasta toimitusjohtajalle.

Todistan täten, että tässä vuotuisessa toimintakertomuksessa ja sen liitteissä sisäisestä valvontajärjestelmästä annetut tiedot ovat parhaan tietoni mukaan tarkkoja, luotettavia ja täydellisiä.

Tallinnassa 29. kesäkuuta 2021

Luca Tagliaretti

4 Johdon vahvistuslausuma

4.1 Vahvistuslausumaa tukevien tekijöiden tarkastelu

Vahvistuslausuman perustekijät tukevat kohtuullista varmuutta, jonka tulojen ja menojen hyväksyjä antaa vuotuisen toimintakertomuksen vahvistuslausumassaan. Nämä tekijät esitetään lyhyesti seuraavassa.

Perustekijä 1: Johdon laatima arvio

Johdon laatima arvio

Viraston johto on kohtuullisen vakuuttunut siitä, että käytössä on yleisesti asianmukaiset valvontatoimet ja että ne toimivat suunnitellusti. Riskejä seurataan ja vähennetään asianmukaisesti ja tarvittavia parannuksia ja tukitoimia toteutetaan.

Viraston johto tunnustaa lisäksi, että viraston sisäisen valvonnan kehyksen korkeaa tehokkuustasoa on pidettävä yllä sekä edistettävä sisäisen valvonnan kehyksen periaatteiden ja osatekijöiden täytäntöönpanon seuranta ja arviointia, jotta voidaan varmistaa viraston perustamisasetuksessa ja pitkän aikavälin strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen.

Poikkeuksien kirjaaminen

Virastolla on ollut vuodesta 2013 alkaen käytössä menettely poikkeusten kirjaamiseen. Vuoden 2015 alussa hyväksyttiin virallinen menettely poikkeusten kirjaamista ja hallinnointia varten. Sen yleisenä tavoitteena on laatia asianmukaiset järjestelyt, joilla varmistetaan, että kaikki poikkeukselliset olosuhteet, joissa ohitetaan merkittävistä syistä valvonta tai poiketaan vahvistetusta sääntelykehystä, selitetään perusteellisesti, kirjataan ja ilmoitetaan avoimuusperiaatteen mukaisesti. Poikkeus on dokumentoitava, perusteltava ja hyväksyttävä asianmukaisella tasolla ennen toimiin ryhtymistä.

Vuonna 2020 kirjattiin 19 poikkeusta ja 4 vaatimustenvastaista tapahtumaa koskevaa raporttia. Viraston johto analysoi vuoden 2020 poikkeuksien kirjaamisen vuoden 2021 alussa. Analyysia käytettiin myös puutteiden havaitsemiseen sisäisen valvonnan kehyksen tehokkuusarviointin osana. Poikkeuksien kirjaamisen arvioinnista tehtyjen päätelmien perusteella poikkeuksia ja vaatimustenvastaisia tapahtumia koskevaa pysyväsuhjetta päivitetään vuonna 2021.

Perustekijä 2: Ulkopuolisen tarkastuksen tulokset

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen Euroopan parlamentille ja neuvostolle antama tarkastuslausuma

Lausunto tilien luotettavuudesta

Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2019 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2019 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2019 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

Tilintarkastustuomioistuimen lausunnon mukaan 31. joulukuuta 2019 päättyneen vuoden tilien kohteena olevat maksut ovat lainmukaisia ja asianmukaisia kaikilta olennaisilta osiltaan.

Perustekijä 3: Edellisten raportointijaksojen varaukia koskevat jatkotoimet

Tulojen ja menojen hyväksyjän vahvistuslausumassa vuotuisesta toimintakertomuksesta 2019 ei ollut yhtään varaamaa.

Päätelmät

Edellä osissa 3 ja 4 kerrotun perusteella voidaan tehdä päätelmä, jonka mukaan sisäisissä tarkastuksissa ei ole havaittu huomattavia puutteita, jotka voisivat vaikuttaa vahvistuslausumaan.

4.2 Varaumat

Edellä annettujen tietojen perusteella tulojen ja menojen hyväksyjä ei antanut varauksia.

5 Vahvistuslausuma

Minä, allekirjoittanut,

vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan Euroopan unionin viraston (tietotekniikkaviraston) toimitusjohtaja,

vakuutan tulojen ja menojen hyväksyjänä,

että tämän kertomuksen sisältämät tiedot antavat oikean ja rehellisen kuvan⁷⁶.

Ilmoitan, että minulla on kohtuullinen varmuus siitä, että tässä kertomuksessa kuvailuille toimille osoitetut resurssit on käytetty niiden aiottuun tarkoitukseen ja moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti ja että käytössä olevat valvontamenettelyt antavat tarvittavat takeet kohteena olevien toimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta.

Kohtuullinen varmuus perustuu omaan arvostelukykyyni sekä käytössäni oleviin tietoihin, kuten itsearvioinnin, jälkitarkastusten (Euroopan komission sisäisen tarkastuksen osaston, tietotekniikkaviraston sisäisen tarkastuksen yksikön ja tilintarkastustuomioistuimen tarkastusten) tuloksiin tätä lausumaa edeltäviltä vuosilta.

Vahvistan, etten ole tietoinen mistään lausumassa mainitsematta jätetystä tekijästä, joka voisi vahingoittaa viraston tai sen sidosryhmien etuja.

Tallinnassa 30. kesäkuuta 2021

Krum Garkov

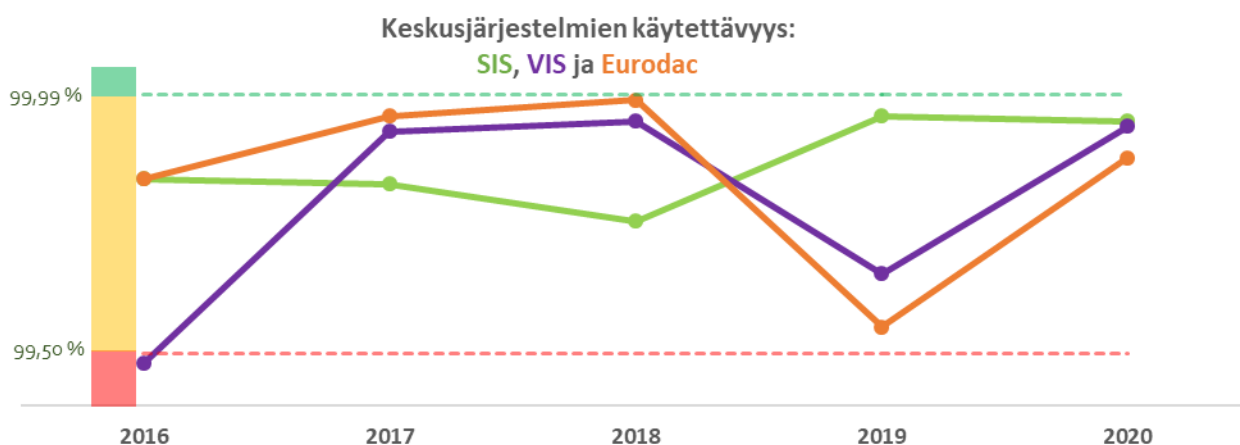
⁷⁶ Oikea ja rehellinen kuva tarkoittaa tässä yhteydessä luotettavaa, täydellistä ja tarkkaa kuvaa viraston asiainilasta.

Liite I. Ydintoiminnan tilastot

Järjestelmien operatiivinen hallinta

Järjestelmien käytettävyys

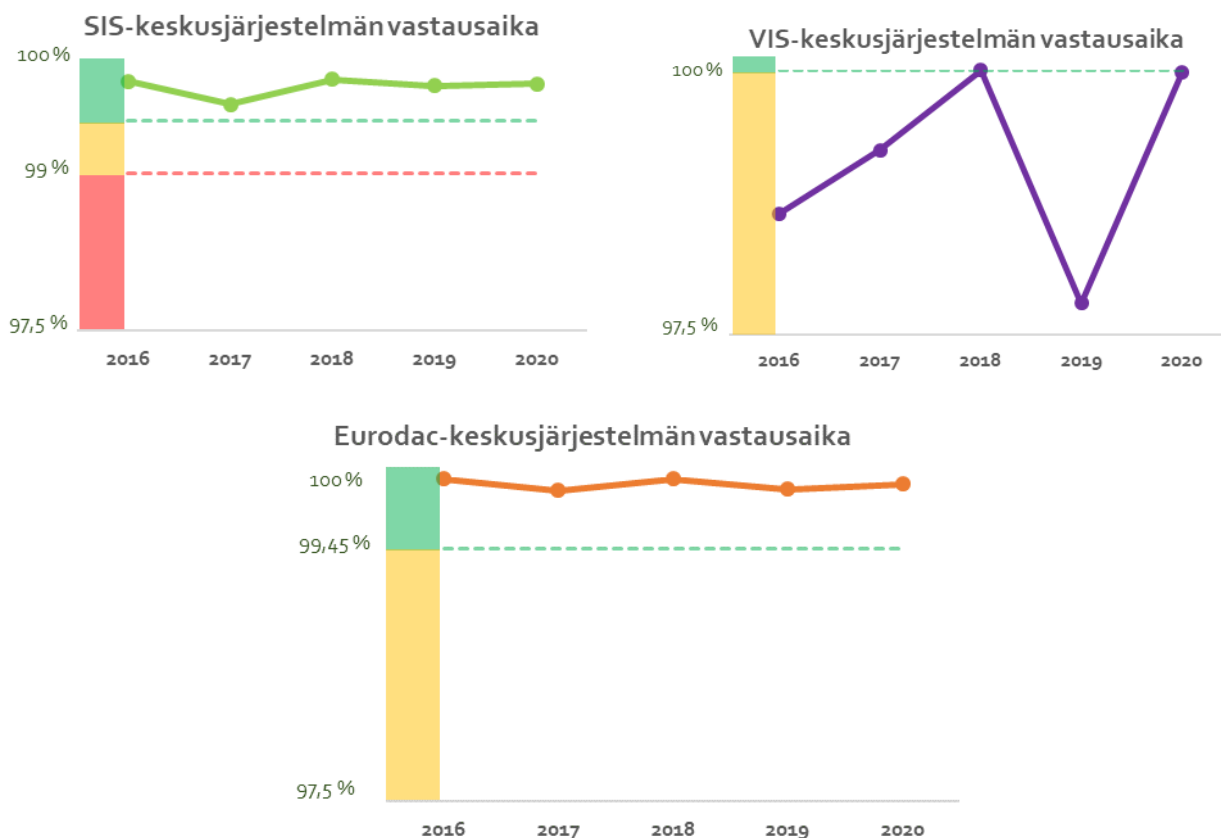
	KPI	Tavoite	2016	2017	2018	2019	2020
3	Eurodac-keskusjärjestelmä käytettävissä	Vihreä ≥ 99,99 % 99,99 % > Keltainen ≥ 99,50 % Punainen < 99,50 %	99,83 %	99,95 %	99,98 %	99,55 %	99,87 %
6	SIS-keskusjärjestelmä käytettävissä	Vihreä ≥ 99,99 % 99,99 % > Keltainen ≥ 99,50 % Punainen < 99,50 %	99,83 %	99,82 %	99,75 %	99,95 %	99,94 %
8	VIS-keskusjärjestelmä käytettävissä	Vihreä ≥ 99,99 % 99,99 % > Keltainen ≥ 99,50 % Punainen < 99,50 %	99,48 %	99,92 %	99,94 %	99,65 %	99,93 %

Järjestelmien käytettyä koskevaa tavoitetta ei ole määritetty tarkkaan järjestelmiä koskevissa oikeudellisissa asiakirjoissa. Virasto on asettanut 99,99 prosentin vihreän tavoitteen, koska sen hallinnoimat järjestelmät on määritetty korkean käytettävyyden järjestelmiksi.

Vastausaika

	KPI	Tavoite	2016	2017	2018	2019	2020
7	SIS-keskusjärjestelmän vastausaika	Vihreä ≥ 99,5 %, 99,5 % > Keltainen ≥ 99 % Punainen < 99 %	99,88 %	99,66 %	99,9 %	99,84 %	99,86 %
9	VIS-keskusjärjestelmän vastausaika	Vihreä = 100 % 100 % > Keltainen ≥ 90 % Punainen < 90 %	98,64 %	99,24 %	100 %	97,79 %	99,98 %
4	Eurodac-keskusjärjestelmän vastausaika	Vihreä ≥ 99,45 % 99,45 % > Keltainen ≥ 90 % Punainen < 90 %	99,99 %	99,90 %	99,99 %	99,91 %	99,95 %

SIS-keskusjärjestelmän vastausaika

Vakiohaut jaetaan kahteen luokkaan. Luokka 1 tarkoittaa kaikkia yksittäisiä ja moniosaisia hakuja, jotka luokitellaan "tarkoiksi" hakukentissä annettavien tarkkojen tietojen vuoksi. Epätarkat tai sumeat haut eivät kuulu luokkaan 1. Luokan 1 vakiovastausaika on yksi sekunti. Muissa hauissa vakiovastausaika on kolme sekuntia. Luokan 1 hakujen vastausaika on keskeinen indikaattori suorituskyvyn arvioinnissa, koska se on edustavin haku. Indikaattori KPI 7 on vihreä, jos yli 99,5 prosentissa luokan 1 hauissa vastausaika on enintään yksi sekunti, keltainen, jos 99,5–99 prosentilla luokan 1 hauista vastausaika on enintään yksi sekunti, ja punainen, jos alle 99 prosentilla luokan 1 hauista vastausaika on enintään yksi sekunti.

VIS-keskusjärjestelmän vastausaika

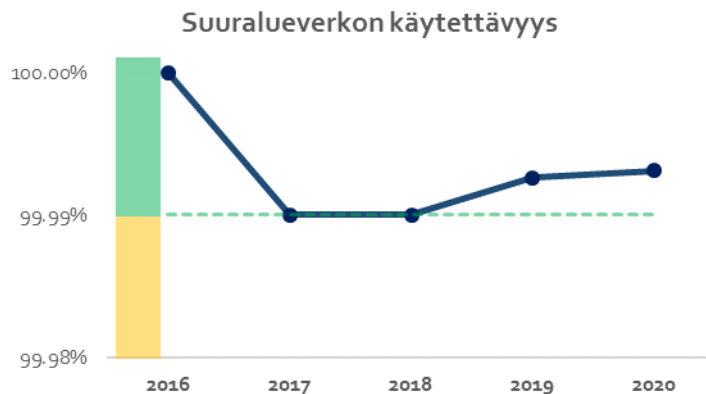
Indikaattorin arvo on osuus kokonaisvastausajasta kunkin toimintaryhmän (turvapaikka-asiat, rajat, konsuliasiat, lainvalvonta ja alue) sopimuksen mukaisissa rajoissa. Viisumitietojärjestelmässä on kolme sopimuksen mukaista rajaa: huipputasoa tuntia kohti koskeva indikaattori, palvelutasosopimuksen rikkomista koskeva indikaattori ja asiakirjoja koskeva indikaattori. KPI 9 on tulosta kaikkien toimintaryhmien ja kaikkien sopimusten mukaisten rajojen laskemisesta. Indikaattori on vihreä, jos arvo on 100 prosenttia, keltainen, jos arvo on 90–100 prosenttia, ja punainen, jos arvo on alle 90 prosenttia.

Eurodac-keskusjärjestelmän vastausaika

Järjestelmän kannalta kriittiset liiketoiminnot jaetaan kahteen luokkaan: ensisijaisiin tapahtumiin ja tavanomaisiin tapahtumiin. Vakiintunut vastausaika ensisijaisiin tapahtumiin on yksi tunti ja tavanomaisiin tapahtumiin 24 tuntia. Indikaattoria seurataan molemmissa luokissa. KPI 4 on ensisijaisia tapahtumia koskevan indikaattorin ja tavanomaisia tapahtumia koskevan indikaattorin keskiarvo. Indikaattori on vihreä, jos 99,5 prosenttia tapahtumista sisältyy vakiovastausaikaan, keltainen, jos 90–99,5 prosenttia tapahtumista sisältyy vakiovastausaikaan, ja punainen, jos alle 90 prosenttia tapahtumista alittaa vakiovastausajan.

Viestintäinfrastruktuurin käytettävyys

	KPI	Tavoite	2016	2017	2018	2019	2020
5	Suurlueverkon käytettävyys (Schengenin tietojärjestelmän ja viisumitietojärjestelmän osalta)	Vihreä $\geq 99,99\%$ Keltainen $\geq 99,50\%$ Punainen $< 99,50\%$	100 %	99,9900 %	99,9900 %	99,9926 %	99,9931 %

Operatiivinen tuki ja koulutus

	KPI	Tavoite	2020
19	Asiakastyytyväisyys: % jäsenvaltioiden käyttäjistä tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä tietotekniikkaviraston neuvontapalvelun tarjoamaan yleiseen palveluun	$\geq 80\%$	95 %
20	Tietotekniikkaviraston neuvontapalvelun suorituskyky	$\geq 75\%$	99,9 %
16	Jäsenvaltioille tarjottava koulutus ydinjärjestelmistä	> 4	4,5

Turvallisuus

	KPI	Tavoite	2020
1	Lainsäädännössä määritetyn mukaisesti täytäntöön pantujen turvallisuustavoitteiden prosenttiosuus	100 %	100 %
2	Vuosittain tehtyjen hätätilanneharjoitusten / turvallisuuteen ja toiminnan jatkuvuuteen liittyvien harjoitusten määrä	2	2

Hallinto ja vaatimustenmukaisuus

	KPI	Tavoite	2020
21	Hankkeiden toteuttamisen arviointi määritettyjen laatua/kustannuksia/aikaa koskevien muuttujien perustason perusteella hankkeen vaihteluvälit huomioon ottaen	$< 10\%$	9,19 %
22	Hankehallinta: toteutettujen hankkeiden vaatimustenmukaisuuden arviointi tietotekniikkaviraston hankehallintamenetelmän perusteella hankkeen elinkaaren aikana.	Pienet hankkeet: $> 75\%$ Keskisuuret hankkeet: $> 80\%$ Suuret hankkeet: $> 85\%$	Vuonna 2020 ei saatettu loppuun eikä arvioitu yhtään pientä hanketta Keskisuuret hankkeet: 71 % Suuret hankkeet: 73,5 %
23	(A) Osuus säädetyssä määräajassa toteutetuista tarkastussuosituksista (B) Jäljellä olevien suositusten määrä ja kesto	A) Kriittinen = 100 % Erittäin tärkeä $\geq 90\%$ Tärkeä $\geq 80\%$ B) \leq neljä myöhässä alle kuuden kuukauden ajan	Ei sovelleta 67 % 60 % 2 1 10

≤ kaksi myöhässä kuudesta kahteentoista
kuukautta
≤ yksi myöhässä yli vuoden

Hallinto ja yleinen tuki

	KPI	Tavoite	2020
10	Maksumäärärahojen peruuttamisaste	< 5 %	13,6 %
11	Talousarviositoumusten toteutusaste (%)	95–99 %	99,1 %
12	Maksujen toteutusaste (%)	> 95 %	99,0 %
13	Hallinnollisten resurssien suhde (%) ja operatiivisten resurssien suhde (%) kaikkiin henkilöresursseihin (henkilöstö ja kansalliset asiantuntijat)	Hallinnolliset: 20 % Operatiiviset: 70 %	16,5 % 72,5 %
14	Lakisääteisessä määräajassa maksettujen maksujen suhde (%)	> 87,5 %	95,9 %
15	Ympäristöindikaattori: hiilijalanjälki	perustaso	341,04 tonnia
17	Hankintaprosessin tehokkuus	< 25 %	11 %
18	Hankintojen hallinta: aikataulussa olevat hankintoja koskevat hankkeet	> 60 %	163,6 %
19	Asiakastyytyväisyys: % jäsenvaltioiden käyttäjistä tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä tietotekniikkaviraston neuvontapalvelun tarjoamaan yleiseen palveluun	≥ 80 %	95 %
20	Tietotekniikkaviraston neuvontapalvelun suorituskyky	≥ 75 %	99,9 %
24	Poissaoloaste raportointijaksolla: - Sairauspoissaolopäivien keskimäärä työntekijää kohti - Pitkäaikaisella sairauslomalla olevan henkilöstön osuus - Sen henkilöstön osuus, jolla ei ole ollut sairauspoissaoloja	< 15 päivää työntekijää kohti < 10 % > 15 %	5,6 päivää 4,4 % 52,9 %
25	Henkilöstön vaihtuvuuden vuotuinen prosenttiosuus	≤ 5 %	3,7 %
26	Toimien täyttämisen vuotuinen prosenttiosuus	> 94 %	91 %
27	Osaamisen säilyttämisen indeksi	> 0	0,9
28	Henkilöstön sitoutumisen taso	≥ 63 %	7,4 (indeksi)
29	Tietotekniikkaviraston ulkoisen viestinnän vaikutus	Verkkosivusto: perustason ylläpitäminen Sosiaalinen media: +200 seuraajaa alustaa kohti vuosittain Sitouttamistapahtumat: tyytyväisyys > 90 % Osallistuminen tapahtumiin: > 95 %	+ 12 % vuosittain +477 (Twitter) +1 888 (LinkedIn) +332 (Facebook) 4,2/5 (84 %) 105 %
30	Tietotekniikkaviraston sisäisen viestinnän vaikutus: - osallistuminen kyselyyn - yleinen tyytyväisyys sisäisiin viestintäkanaviin ja -toimiin	> 51 % > 70 %	52 % 93 %

KPI 29 – Osallistuminen tapahtumiin: arvo laskettiin mittaamalla kokouksen verkkoalustan aktiivisten yhteyksien määrä.

Liite II. Taloushallinnon tilastot

Alkuperäinen talousarvio, määrärahasiirrot ja lisätalousarviot

Seuraavassa taulukossa esitetään talousarvion luvuittain eritelty yhteenveto viraston vuonna 2020 tekemistä C1-talousarviomäärärahojen siirroista miljoonina euroina. Hallintoneuvosto hyväksyi yhden tarkistuksen talousarvioon.

Talousarvion luku		Maksusitoumusmäärärahat				Maksuumäärärahat			
		Alkuperäinen talousarvio	Siirrot	Lisätalousarvio	Lopullinen talousarvio	Alkuperäinen talousarvio	Siirrot	Lisätalousarvio	Lopullinen talousarvio
A-11	Palkat ja korvaukset	34,800	-7,197	-0,268	27,334	34,800	-7,197	-0,268	27,334
A-12	Rekrytointimenot	0,380	-0,299		0,081	0,380	-0,299	0,000	0,081
A-13	Virkamatkakulut	0,426	-0,080		0,346	0,426	-0,080	0,000	0,346
A-14	Sosiaali- ja terveydenhoitokulut	0,640	0,528		1,168	0,640	0,528	0,000	1,168
A-15	Henkilöstön koulutus	0,553	0,125		0,677	0,553	0,125	0,000	0,677
OSASTO 1 – HENKILÖSTÖMENOT		36,798	-6,924	-0,268	29,606	36,798	-6,924	-0,268	29,606
A-20	Toimitiloista aiheutuvat menot	1,043	1,179		2,222	1,043	1,179	0,000	2,222
A-21	Viraston tieto- ja viestintäteknikka	1,700	1,425		3,125	1,700	1,425	0,000	3,125
A-22	Irtaimisto ja siihen liittyvät kulut	0,246	0,261		0,507	0,246	0,261	0,000	0,507
A-23	Juoksevat hallinnolliset menot	1,278	-0,598		0,681	1,278	-0,598	0,000	0,681
A-24	Postikulut	0,040	-0,025		0,015	0,040	-0,025	0,000	0,015
A-25	Hallintoneuvosto	0,970	-0,961		0,009	0,970	-0,961	0,000	0,009
A-26	Tiedotus ja julkaisut	1,532	-0,808		0,724	1,532	-0,808	0,000	0,724
A-27	Ulkopuoliset tukipalvelut	4,606	1,826		6,432	4,606	1,826	0,000	6,432
A-28	Turvallisuus	3,050	0,446		3,496	3,050	0,446	0,000	3,496
OSASTO 2 – INFRASTRUKTUURI- JA TOIMINTAKULUT		14,465	2,746		17,211	14,465	2,746	0,000	17,211
B3-0	Infrastrukturi	59,021	2,585		61,606	51,243	-12,722	0,000	38,521
B3-1	Hakemukset	123,110	1,922	-0,735	124,297	86,733	18,643	36,685	142,062
B3-8	Operatiiviset tukitoimet	7,728	-0,329		7,399	7,728	-1,744	0,000	5,984
OSASTO 3 – TOIMINTAMENOT		189,859	4,178	-0,735	193,302	145,704	4,178	36,685	186,567
YHTEENSÄ		241,122	0,000	-1,003	240,119	196,967	0,000	36,417	233,384

Vuoden talousarvion toteutuminen (rahoituslähde C1)

Vuoden 2020 määrärahat (rahoituslähde C1).

TALOUSARVION OSASTO	SITOUKSET (C1)			MAKSUT (C1)		
	Budjetoitu (miljoonaa euroa)	Käytetty (miljoonaa euroa)	%	Budjetoitu (miljoonaa euroa)	Käytetty (miljoonaa euroa)	%
Osasto 1 – Henkilöstömenot	29,606	27,323	92,2 %	29,606	27,323	92,2 %
<i>joista toteutunut</i>		27,323	92,2 %		26,781	90,5 %
<i>joiden saldo siirretään ilman eri toimenpiteitä seuraavalle tilikaudelle</i>		—	—		0,541	1,8 %
Osasto 2 – Infrastruktuuri- ja toimintakulut	17,211	17,211	100,0 %	17,211	17,211	100,0 %
<i>joista toteutunut</i>		17,211	100,0 %		6,995	40,6 %
<i>joiden saldo siirretään ilman eri toimenpiteitä seuraavalle tilikaudelle</i>		—	—		10,217	59,4 %
Osasto 3 – Toimintamenot	193,302	193,302	100,0 %	186,567	186,565	100,0 %
<i>joista toteutunut</i>		137,016	70,9 %		186,565	100,0 %
<i>joiden saldon siirtäminen edellyttää toimenpiteitä</i>		56,286	29,1 %			
YHTEENSÄ (EUROA)	240,119	237,836	99,0 %	233,384	231,099	99,0 %
<i>joista toteutunut</i>		181,550	75,6 %		220,341	94,4 %
<i>joiden saldo siirretään ilman eri toimenpiteitä seuraavalle tilikaudelle</i>		0,000	—		10,758	4,6 %
<i>joiden saldon siirtäminen edellyttää toimenpiteitä</i>		56,286	23,4 %			

Talousarvion toteutuminen muiden rahoituslähteiden osalta

Kuluneen vuoden talousarvion lisäksi (rahoituslähde C1) virasto käytti määrärahoja, jotka olivat peräisin

- hallintoneuvoston päätöksellä vuodelle 2020 siirretyistä määrärahoista (rahoituslähde C3)
- käyttötarkoitukseensa sidotuista sisäisistä tuloista (rahoituslähde C4)
- edelliseltä vuodelta siirretyistä sitoumuksista (jaksotetut osastossa 3 ja jaksottamattomat osastoissa 1 ja 2) ja niitä vastaavista (ainoastaan jaksottamattomista) maksumäärärahoista (rahoituslähde C8)
- ulkoisesta käyttötarkoitukseensa sidotusta tulosta, osallistuvista maista perustamisasetuksen 46 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti saatuina maksuosuuksina (rahoituslähde RO, vain osasto 3).

Osasto	Rahoituslähde	Maksusitoumukset			Maksut			
		Budjetoitu (miljoonaa euroa)	Käytetty (miljoonaa euroa)	% sitoumuksista	Budjetoitu (miljoonaa euroa)	Käytetty* (miljoonaa euroa)	% maksuista	
A-1	Henkilöstömenot	C1	29,606	27,323	92,3 %	29,606	26,781	90,5 %
		C4	0,000	0,000	100,0 %	0,000	0,000	100,0 %
		C8	0,455	0,366	80,4 %	0,455	0,366	80,4 %
A-2	Infrastruktuuri- ja toimintakulut	Välisumma	30,062	27,689	92,1 %	30,062	27,148	90,3 %
		C1	17,211	17,211	100,0 %	17,211	6,995	40,6 %
		C4	0,005	0,005	100,0 %	0,005	0,005	100,0 %

Osasto	Rahoituslähde	Maksusitoumukset			Maksut		
		Budjetoitu (miljoonaa euroa)	Käytetty (miljoonaa euroa)	% sitoumuksista	Budjetoitu (miljoonaa euroa)	Käytetty* (miljoonaa euroa)	% maksuista
	C8	9,267	8,032	86,7 %	9,267	8,032	86,7 %
	Välisumma	26,484	25,249	95,3 %	26,484	15,032	56,8 %
Bo-3 Toimintamenot	C1**	193,302	193,302	100,0 %	186,567	186,565	100,0 %
	C3	159,076	159,076	100,0 %			
	C4	0,015	0,015	100,0 %	0,015	0,015	100,0 %
	C8	264,820	247,362	93,4 %			
	Ro	13,028	0,325	2,5 %	13,028	0,325	2,5 %
	Välisumma	630,241	600,079	95,2 %	199,610	186,904	93,6 %
	KAIKKI	YHTEENSÄ	686,786	653,016	95,1 %	256,155	229,084

*Osaston 3 C1-rahoituslähteen osalta 68,248 miljoonaa euroa liittyy maksusitoumusten maksamiseen koko vuoden osalta. Jäljelle jäävä määrä, 118,316 miljoonaa euroa, käytettiin aiempien vuosien maksusitoumusten kattamiseen.

** Käytetyt sitoumukset sisältävät toimenpiteitä edellyttävän 56,286 miljoonan euron siirron.

Talousarviosiirrot

Vuoden 2020 aikana suoritettiin seuraavat sisäiset siirtotoiminnot viraston varainhoitoa koskevien säännösten 26 artiklan nojalla. Siirtojen peruste oli varmistaa maksusitoumusten ja maksumäärärahojen paras mahdollinen käyttö.

Taulukossa tehdään yhteenveto vuonna 2020 tehdyistä talousarviosiirroista.

Osastojen välisistä talousarviosiirroista ilmoitetaan täysi arvo euroina.

Talousarvio siirto	Osasto	Osasto 1 – Henkilöstömenot		Osasto 2 – Infrastruktuuri- ja toimintakulut		Osasto 3 – Toimintamenot	
		Maksusitoumusmä äräraha	Maksumäär äraha	Maksusitoumusmä äräraha	Maksumäär äraha	Maksusitoumusmä äräraha	Maksumäär äraha
1	LIS.30 57	0	0	0	0	0	0
2	LIS.30 72					0	0
3	LIS.30 74	-3 000 000	-3 000 000	3 000 000	3 000 000	0	0
4	LIS.30 78	-642 000	-642 000	642 000	642 000	0	0
5	LIS.30 88					0	0
	LIS.30 89			0	0	0	0
6	LIS.30 92					0	0
7	LIS.30 94					0	0
8	LIS.30 97					0	0

9	LIS.31 00					0	0
	LIS.31 01			0	0	0	0
10	LIS.31 06	0	0	0	0	0	0
11	LIS.31 14	-2 856 206	-2 856 206			2 856 206	2 856 206
	LIS.31 15			0	0	0	0
12	LIS.31 23	-425 790	-425 790	-895 633	-895 633	1 321 423	1 321 423
	LIS.31 24					0	0
Yhteensä		-6 923 996	-6 923 996	2 746 367	2 746 367	4 177 629	4 177 629

Viraston varainhoitoa koskevien säännösten 26 artiklan 2 kohdan mukaisesti ei tehty siirtoja.

Yksityiskohtainen luettelo talousarviosiirroista

TALOUSARVIOSIIRROT vuonna 2020					
Talousarviosiirto nro	Viite	Päivämäärä	Budjettikohta	Maksusitoumusmääräraha	Maksumääräraha
1	LIS.3057	24.1.2020	A01100 Väliaikaisten toimihenkilöiden palkat ja etuudet	-551 451,16	-551 451,16
			A01402 Eurooppa-koulu	551 451,16	551 451,16
			A02330 Muut käyttökustannukset	-40 000,00	-40 000,00
			A02510 Muut kokoukset	70 000,00	70 000,00
			A02800 Viraston turvallisuus	-30 000,00	-30 000,00
			B03010 Suuralueverkot	0,00	-378 540,00
			B03811 Neuvonta- ja asiantuntijapalvelut ja tutkimukset	0,00	378 540,00
2	LIS.3072	19.3.2020	B03010 Suuralueverkot	-3 450 000,00	-6 000 000,00
			B03100 SIS II -hankkeet	0,00	6 000 000,00
			B03810 Ulkoinen tuki	3 450 000,00	0,00
3	LIS.3074	17.4.2020	A01100 Väliaikaisten toimihenkilöiden palkat ja etuudet	-3 000 000,00	-3 000 000,00
			A02320 Oikeudelliset kulut	20 000,00	20 000,00
			A02700 Ulkopuoliset tukipalvelut	2 980 000,00	2 980 000,00
			B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	0,00	-3 000 000,00
			B03110 VIS/BMS-hankkeet	0,00	-7 180 000,00
			B03111 VIS/BMS-järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	4 030 000,00
			B03130 EES-hankkeet	0,00	5 000 000,00
B03811 Neuvonta- ja asiantuntijapalvelut ja tutkimukset	0,00	1 150 000,00			
4	LIS.3078	4.6.2020	A01100 Väliaikaisten toimihenkilöiden palkat ja etuudet	-647 000,00	-647 000,00
			A01110 Sopimussuhteisten toimihenkilöiden palkat ja etuudet	-40 000,00	-40 000,00
			A01400 Vuotuinen lääkärintarkastus	45 000,00	45 000,00

TALOUSARVIOSIIRROT vuonna 2020					
Talousarviosiirto nro	Viite	Päivämäärä	Budjettikohta	Maksusitoumusmääräraha	Maksumääräraha
			A02000 Tilojen kulut	800 000,00	800 000,00
			A02100 Viraston tieto- ja viestintäteknikka	204 228,00	204 228,00
			A02300 Toimistotarvikkeet	-25 000,00	-25 000,00
			A02320 Oikeudelliset kulut	40 000,00	40 000,00
			A02400 Postimaksut	-25 000,00	-25 000,00
			A02700 Ulkopuoliset tukipalvelut	-192 228,00	-192 228,00
			A02800 Viraston turvallisuus	-160 000,00	-160 000,00
			B03811 Neuvonta- ja asiantuntijapalvelut ja tutkimukset	30 000,00	30 000,00
			B03812 Laadunvarmistus	-30 000,00	-30 000,00
5	LIS.3088	29.7.2020	B03100 SIS II -hankkeet	0,00	2 200,00
			B03101 SIS II -järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	-2 200,00
			B03110 VIS/BMS-hankkeet	0,00	258 351,84
			B03111 VIS/BMS-järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	-258 351,84
	LIS.3089	29.7.2020	A02000 Tilojen kulut	200 000,00	200 000,00
			A02100 Viraston tieto- ja viestintäteknikka	725 000,00	725 000,00
			A02331 Henkilöstöpalkkiot ja -kulut	-400 000,00	-400 000,00
			A02500 Hallintoneuvoston kokoukset	-525 000,00	-525 000,00
			A02600 Tiedotus ja julkaisut	-715 000,00	-715 000,00
			A02700 Ulkopuoliset tukipalvelut	-53 672,00	-53 672,00
			A02800 Viraston turvallisuus	768 672,00	768 672,00
			B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	0,00	-1 000 000,00
			B03001 Järjestelmäturvallisuus ja toiminnan jatkuvuus	0,00	700 000,00
			B03010 Suuralueverkot	0,00	-1 000 000,00
			B03101 SIS II -järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	3 124 418,50
			B03102 SIS II -järjestelmän uudistaminen	0,00	-1 000 000,00
			B03111 VIS/BMS-järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	2 000 000,00
			B03140 ETIAS-hankkeet	0,00	-500 000,00
			B03150 ECRIS-hankkeet	0,00	-1 134 000,00
			B03820 Neuvoa-antavat ryhmät	0,00	-509 000,00
B03821 Muut kokoukset ja tehtävät	0,00	-22 184,59			
B03822 Schengen-arvioinnit	0,00	-20 889,26			
B03830 Operatiivinen koulutus ja kehittäminen	0,00	-348 015,40			
B03831 Jäsenvaltioille tarjottava koulutus	0,00	-290 329,25			
6	LIS.3092	21.8.2020	B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	0,00	-1 000 000,00
			B03001 Järjestelmäturvallisuus ja toiminnan jatkuvuus	-197 500,00	0,00
			B03003 Yhteentoimivuus	-73 854,00	-7 300 000,00
			B03010 Suuralueverkot	0,00	-830 000,00
			B03100 SIS II -hankkeet	0,00	-1 000 000,00
			B03101 SIS II -järjestelmän operatiivinen ylläpito	-2 814 004,00	0,00
			B03102 SIS II -järjestelmän uudistaminen	0,00	-401 000,00
			B03111 VIS/BMS-järjestelmän operatiivinen ylläpito	7 494 282,00	1 140 000,00
			B03120 EURODAC-hankkeet	-1 200 000,00	-360 000,00
			B03121 EURODAC-järjestelmän operatiivinen ylläpito	255 000,00	0,00

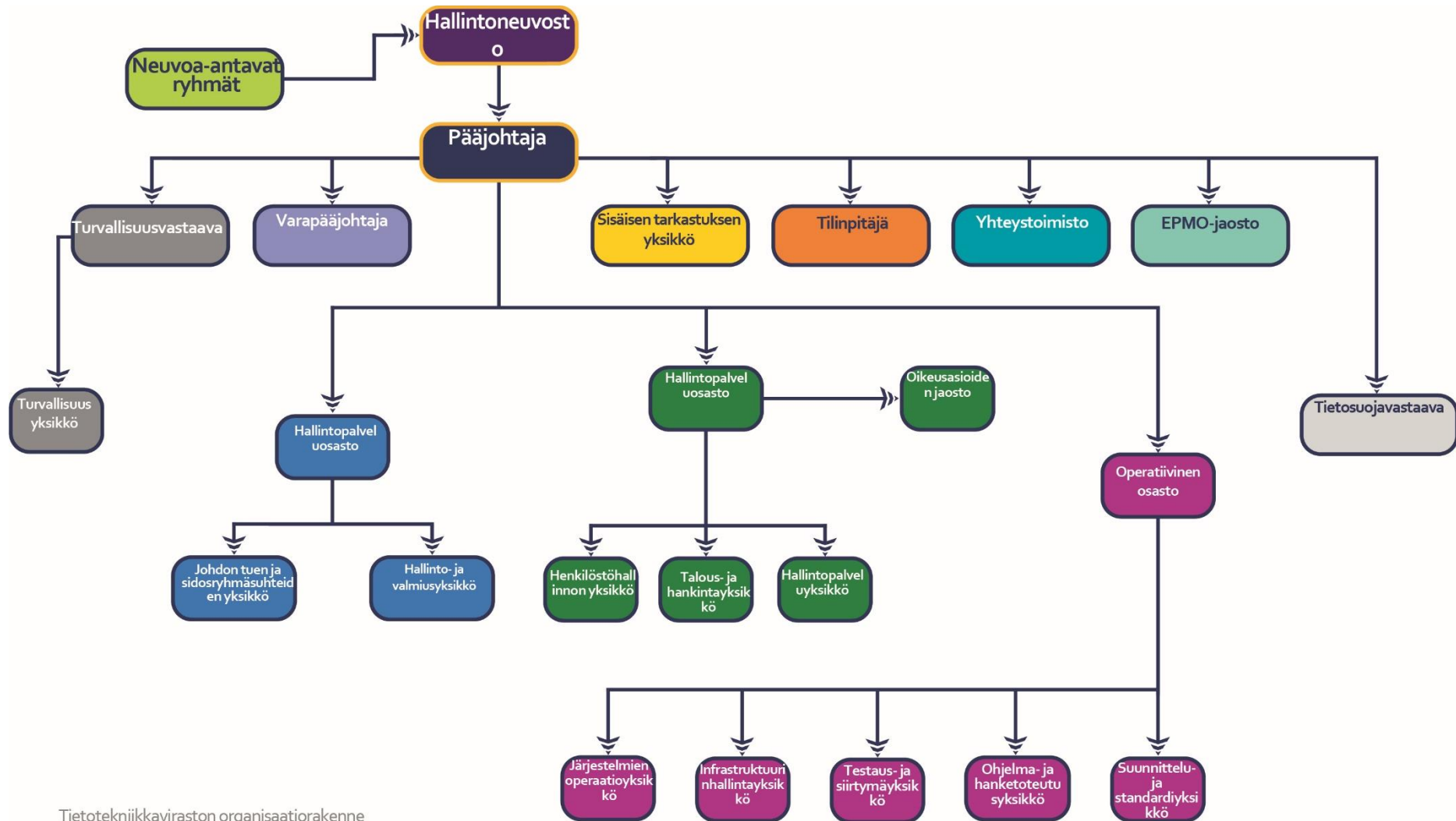
TALOUSARVIOSIIRROT vuonna 2020					
Talousarviosiirto nro	Viite	Päivämäärä	Budjettikohta	Maksusitoumusmääräraha	Maksumääräraha
			B03130 EES-hankkeet	0,00	12 351 800,00
			B03140 ETIAS-hankkeet	-1 165 462,00	-1 000 000,00
			B03150 ECRIS-hankkeet	-1 165 462,00	-800 000,00
			B03810 Ulkoinen tuki	-600 000,00	-740 000,00
			B03811 Neuvonta- ja asiantuntijapalvelut ja tutkimukset	0,00	-20 800,00
			B03812 Laadunvarmistus	0,00	-40 000,00
			B03820 Neuvoa-antavat ryhmät	-509 000,00	0,00
			B03821 Muut kokoukset ja tehtävät	-24 000,00	0,00
7	LIS.3094	3.9.2020	B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	3 450 000,00	0,00
			B03100 SIS II -hankkeet	845 000,00	0,00
			B03101 SIS II -järjestelmän operatiivinen ylläpito	-1 995 000,00	0,00
			B03111 VIS/BMS-järjestelmän operatiivinen ylläpito	-1 150 000,00	0,00
			B03121 EURODAC-järjestelmän operatiivinen ylläpito	-1 150 000,00	0,00
			B03122 EURODAC-järjestelmän uudistaminen	0,00	-3 000 000,00
			B03130 EES-hankkeet	0,00	3 000 000,00
8	LIS.3097	28.9.2020	B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	0,00	400 000,00
			B03101 SIS II -järjestelmän operatiivinen ylläpito	3 639 072,73	0,00
			B03110 VIS/BMS-hankkeet	395 460,00	0,00
			B03140 ETIAS-hankkeet	-3 089 072,73	0,00
			B03820 Neuvoa-antavat ryhmät	-395 460,00	-400 000,00
			B03830 Operatiivinen koulutus ja kehittäminen	-250 000,00	0,00
			B03831 Jäsenvaltioille tarjottava koulutus	-300 000,00	0,00
9	LIS.3100	26.10.2020	A02100 Viraston tieto- ja viestintätekniikka	5 262,59	5 262,59
			A02510 Muut kokoukset	-5 262,59	-5 262,59
			B03001 Järjestelmäturvallisuus ja toiminnan jatkuvuus	-14 535,32	0,00
			B03010 Suuralueverkot	14 535,32	0,00
	LIS.3101	26.10.2020	A01403 Sosiaalinen toiminta	-53 626,65	-53 626,65
			A01500 Henkilöstön koulutus	53 626,65	53 626,65
			A02000 Tilojen kulut	180 000,00	180 000,00
			A02100 Viraston tieto- ja viestintätekniikka	275 106,58	275 106,58
			A02200 Muut tekniset laitteistot ja asennukset	-106 797,40	-106 797,40
			A02210 Kalusteet ja toimistolaitteet	358 690,82	358 690,82
			A02500 Hallintoneuvoston kokoukset	-257 000,00	-257 000,00
			A02700 Ulkopuoliset tukipalvelut	-450 000,00	-450 000,00
			B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	205 454,05	0,00
			B03010 Suuralueverkot	9 649,88	0,00
			B03111 VIS/BMS-järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	600 000,00
			B03122 EURODAC-järjestelmän uudistaminen	0,00	-5 640 000,00
			B03130 EES-hankkeet	0,00	5 195 000,00
			B03811 Neuvonta- ja asiantuntijapalvelut ja tutkimukset	-30 000,00	0,00
			B03812 Laadunvarmistus	-60 000,00	0,00
			B03820 Neuvoa-antavat ryhmät	0,00	-25 000,00

TALOUSARVIOSIIRROT vuonna 2020					
Talousarviosiirto nro	Viite	Päivämäärä	Budjettikohta	Maksusitoumusmääräraha	Maksumääräraha
			B03831 Jäsenvaltioille tarjottava koulutus	-125 103,93	-130 000,00
10	LIS.3106	20.11.2020	A01200 Rekrytointi- ja uudelleensijoittamiskulut	-100 000,00	-100 000,00
			A01500 Henkilöstön koulutus	100 000,00	100 000,00
			A02100 Viraston tieto- ja viestintätekniikka	146 125,79	146 125,79
			A02700 Ulkopuoliset tukipalvelut	-146 125,79	-146 125,79
			B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	0,00	2 211 000,00
			B03002 Varatoimipaikka – juoksevat kulut	0,00	62 312,00
			B03003 Yhteentoimivuus	0,00	422 000,00
			B03010 Suuralueverkot	180,00	2 795 642,78
			B03100 SIS II -hankkeet	39 800,00	4 212 213,15
			B03101 SIS II -järjestelmän operatiivinen ylläpito	170 000,00	700 000,00
			B03102 SIS II -järjestelmän uudistaminen	0,00	-400 000,00
			B03111 VIS/BMS-järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	4 895 042,37
			B03120 EURODAC-hankkeet	0,00	-160 000,00
			B03130 EES-hankkeet	0,00	-11 898 919,33
			B03140 ETIAS-hankkeet	0,00	-922 000,00
			B03150 ECRIS-hankkeet	0,00	-1 652 000,00
			B03810 Ulkoinen tuki	-209 980,00	-37 718,20
			B03811 Neuvonta- ja asiantuntijapalvelut ja tutkimukset	0,00	-11 929,99
			B03812 Laadunvarmistus	0,00	-20 000,00
			B03821 Muut kokoukset ja tehtävät	0,00	-125 000,00
B03822 Schengen-arvioinnit	0,00	-24 493,78			
B03831 Jäsenvaltioille tarjottava koulutus	0,00	-46 149,00			
11	LIS.3114	17.12.2020	A01110 Sopimussuhteisten toimihenkilöiden palkat ja etuudet	-2 856 205,91	-2 856 205,91
			B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	2 856 205,91	2 856 205,91
	LIS.3115	17.12.2020	A02100 Viraston tieto- ja viestintätekniikka	74 780,99	74 780,99
			A02200 Muut tekniset laitteistot ja asennukset	10 044,00	10 044,00
			A02300 Toimistotarvikkeet	-7 715,33	-7 715,33
			A02500 Hallintoneuvoston kokoukset	-77 109,66	-77 109,66
			B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	0,00	-2 988 945,79
			B03001 Järjestelmäturvallisuus ja toiminnan jatkuvuus	0,00	14 202,63
			B03002 Varatoimipaikka – juoksevat kulut	0,00	6 600,00
			B03003 Yhteentoimivuus	0,00	1 303 904,31
			B03010 Suuralueverkot	0,00	-1 036 748,32
			B03100 SIS II -hankkeet	1 181 798,66	-1 962 606,94
			B03101 SIS II -järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	-758 882,04
			B03110 VIS/BMS-hankkeet	0,00	-1 644 296,99
			B03111 VIS/BMS-järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	-732 901,79
			B03120 EURODAC-hankkeet	0,00	-132 356,40
			B03121 EURODAC-järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	-32 829,26
			B03130 EES-hankkeet	0,00	8 953 098,39
			B03140 ETIAS-hankkeet	0,00	-378 652,09

TALOUSARVIOSIIRROT vuonna 2020								
Talousarviosiirto nro	Viite	Päivämäärä	Budjettikohta	Maksusitoumusmääräraha	Maksumääräraha			
			B03150 ECRIS-hankkeet	0,00	-148 656,24			
			B03810 Ulkoinen tuki	-591 309,87	-698,44			
			B03811 Neuvonta- ja asiantuntijapalvelut ja tutkimukset	0,00	-12 226,00			
			B03820 Neuvoo-antavat ryhmät	-260 901,17	-28 743,46			
			B03821 Muut kokoukset ja tehtävät	-146 216,87	-6 145,40			
			B03822 Schengen-arvioinnit	-47 423,34	-590,00			
			B03830 Operatiivinen koulutus ja kehittäminen	-84 375,93	-357 026,50			
			B03831 Jäsenvaltioille tarjottava koulutus	-51 571,48	-55 499,67			
12	LIS.3123	22.12.2020	A01120 Kansallisten asiantuntijoiden ja harjoittelijoiden etuudet	-102 587,70	-102 587,70			
			A01200 Rekrytointi- ja uudelleensijoittamiskulut	-198 897,94	-198 897,94			
			A01301 Virkamatkakulut	-80 000,00	-80 000,00			
			A01400 Vuotuinen lääkärintarkastus	-9 504,24	-9 504,24			
			A01401 Hoitolisä	-5 752,00	-5 752,00			
			A01500 Henkilöstön koulutus	-29 047,72	-29 047,72			
			A02000 Tilojen kulut	-1 335,83	-1 335,83			
			A02210 Kalusteet ja toimistolaitteet	-426,86	-426,86			
			A02220 Dokumentaatio- ja kirjastomenot	-55,00	-55,00			
			A02300 Toimistotarvikkeet	-858,77	-858,77			
			A02320 Oikeudelliset kulut	-22 220,00	-22 220,00			
			A02330 Muut käyttökustannukset	-94 618,79	-94 618,79			
			A02331 Henkilöstöpalkkiot ja -kulut	-67 174,06	-67 174,06			
			A02500 Hallintoneuvoston kokoukset	-92 600,98	-92 600,98			
			A02510 Muut kokoukset	-78 995,47	-78 995,47			
			A02600 Tiedotus ja julkaisut	-92 848,63	-92 848,63			
			A02700 Ulkopuoliset tukipalvelut	-311 524,25	-311 524,25			
			A02800 Viraston turvallisuus	-132 974,65	-132 974,65			
			B03010 Suuralueverkot	1 321 422,89	1 321 422,89			
				LIS.3124	22.12.2020	B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	-143 348,81	0,00
						B03001 Järjestelmäturvallisuus ja toiminnan jatkuvuus	-92 947,60	0,00
						B03002 Varatoimipaikka – juoksevat kulut	-53 010,69	-2 241,11
						B03003 Yhteentoimivuus	73 854,00	-298 763,91
B03010 Suuralueverkot	-1 321 422,89	20 019,80						
B03100 SIS II -hankkeet	-1 183 068,06	-132 757,46						
B03101 SIS II -järjestelmän operatiivinen ylläpito	-4 031,57	0,00						
B03102 SIS II -järjestelmän uudistaminen	0,00	193 259,84						
B03110 VIS/BMS-hankkeet	-3 200,38	0,00						
B03111 VIS/BMS-järjestelmän operatiivinen ylläpito	-2 359 891,62	-71 687,23						
B03121 EUODAC-järjestelmän operatiivinen ylläpito	560 625,72	0,00						
B03130 EES-hankkeet	0,00	292 170,07						
B03140 ETIAS-hankkeet	3 454 534,73	0,00						
B03150 ECRIS-hankkeet	1 165 462,00	0,00						
B03810 Ulkoinen tuki	-85 550,13	0,00						

TALOUSARVIOSIIRROT vuonna 2020					
Talousarviosiirto nro	Viite	Päivämäärä	Budjettikohta	Maksusitoumusmääräraha	Maksumääräraha
			B03821 Muut kokoukset ja tehtävät	-6 091,74	0,00
			B03830 Operatiivinen koulutus ja kehittäminen	-1 912,96	0,00

Liite III. Organisaatiokaavio

Liite IV. Henkilöstötaulukko ja lisätiedot henkilöstöhallinnosta

Henkilöstötaulukko 2020

Vuoden 2020 henkilöstötaulukossa oli 202 väliaikaisen toimihenkilön toimea.

Tehtäväryhmä ja palkkaluokka	Väliaikaiset toimihenkilöt
AD 16	0
AD 15	1
AD 14	1
AD 13	3
AD 12	4
AD 11	5
AD 10	8
AD 9	16
AD 8	17
AD 7	32
AD 6	15
AD 5	47
AD yhteensä	149
AST 11	0
AST 10	0
AST 9	1
AST 8	2
AST 7	4
AST 6	9
AST 5	12
AST 4	12
AST 3	13
AST 2	0
AST 1	0
AST yhteensä	53
Henkilöstötaulukko yhteensä	202

Tietoa kunkin toimityypin aloituspalkkaluokasta: ohjeellinen taulukko

Seuraavassa taulukossa esitetään palkkaluokat tietotekniikkaviraston keskeisissä Euroopan komission luetteloimissa toimissa. Virastossa käytetyt toimien nimikkeet on lueteltu sen varalta, että komission ja viraston käyttämät nimikkeet eroavat toisistaan. Euroopan unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 53 artiklassa

mainittuja palkkaluokkia korkeammat aloituspalkkaluokat johtuvat siitä, että rekrytoinnit järjestettiin viraston perustamisvaiheen aikana, jolloin viraston henkilöstötaulukossa toimille oli osoitettu korkeammat palkkaluokat.

Keskeiset tehtävät (esimerkkejä – nimikkeet mukautetaan kunkin viraston tehtävänimikkeisiin)	Sopimuksen tyyppi (virkamies, väliaikainen toimihenkilö (TA) tai	Tehtäväryhmä (FG), palkkaluokka (tai ryhmän alaosa, jos julkaistaan ryhmissä)	Tieto siitä, onko tehtävä tarkoitettu hallinnolliseen tukeen vai operatiiviseen toimintaan (kartoitusmenetelmissä käytettyjen määritelmien
Osastopäällikkö – taso 2	TA	AD 12	Hallinto/operatiivinen
Yksikönpäällikkö – taso 3	TA	AD 9	Hallinto/operatiivinen
Jaostonpäällikkö – taso 4	TA, CA	AD 5, AD 7, AD 8, AD 9	Hallinto/operatiivinen
Vanhempi virkamies	TA	AD 7	Hallinto/operatiivinen
Virkamies	TA, CA	AD 5, AD 6, FG IV	Hallinto/operatiivinen
Nuorempi virkamies	Ei sovelleta	Ei sovelleta	Ei sovelleta
Vanhempi avustaja	Ei sovelleta	Ei sovelleta	Ei sovelleta
Nuorempi avustaja	Ei sovelleta	Ei sovelleta	Ei sovelleta
Hallintopalveluosaston päällikkö	TA	AD 12	Hallinto
Henkilöstöyksikön päällikkö	TA	AD 9	Hallinto
Talous- ja hankintayksikön päällikkö	TA	AD 10	Luokittelematon
IT-päällikkö	Ei sovelleta	Ei sovelleta	Ei sovelleta
Sihteerin ⁷⁷ /avustaja Osastopäällikön avustaja tai yksikönpäällikön avustaja	TA, CA	AST 2, AST 3, FG III	Hallinto/operatiivinen
Postivirkailija	Ei sovelleta	Ei sovelleta	Ei sovelleta
Sivustovastaava-toimittaja	Ei sovelleta	Ei sovelleta	Ei sovelleta
Tietosuojavastaava	TA	AD 8	Hallinto
Tilinpitäjä	TA	AD 9	Luokittelematon
Sisäisen tarkastuksen yksikön päällikkö	TA	AD 9	Hallinto/luokittelematon
Toimitusjohtajan henkilökohtainen avustaja ⁷⁸	TA	AST 5	Hallinto

Vertaileva arviointi

Tietotekniikkavirasto teki vuoden 2020 lopulla vertailevan arvioinnin EU:n erillisvirastojen hallintopäälliköiden vuonna 2014 sopiman menetelmän mukaisesti. Menetelmä on laadittu muokkaamalla, hiomalla ja hienosäätämällä komission kartoitusmenetelmää. Kartoituksessa luokitellaan viraston henkilöresurssit sen mukaan, mikä on kunkin työn asema organisaatiossa. Arvioinnin päätarkoituksena on saada lukuja hallinnollisen tuen ja koordinoinnin määrästä ja operatiivisista ja luokittelemattomista töistä kaikissa organisaation osissa, jotta tuloksia voidaan verrata edellisiin

⁷⁷ Tietotekniikkaviraston henkilöstötaulukko ei sisällä sihteerien tai toimistotyöntekijöiden toimia. Kun uudet henkilöstösäännöt tulivat voimaan 1. tammikuuta 2014, tietotekniikkavirasto päätti säilyttää henkilöstötaulukossa hyväksytyt palkkaluokat ja lisätä palkkaluokkiin AST 2 ja AST 3 palkattujen tiettyjen alojen (kuten henkilöstöresurssit ja tietotekniikka) avustajien tai hallinnollisten avustajien tehtäviä. Samaan aikaan ulkopuoliset palveluntarjoajat (viraston sisällä) suorittavat tarvittaessa sihteerintöitä.

⁷⁸ Tämä aloituspalkkaluokka otettiin käyttöön viraston perustamisen yhteydessä vuonna 2012.

vuosiin. Kartoitus koski tietotekniikkaviraston kaikkia toimia. Seuraavissa taulukoissa esitetään tämän kartoituksen tulokset.

Tietotekniikkaviraston vuoden 2020 vertailevan arvioinnin tulokset – henkilöstön jäsenet

Työn tyyppi ja (ala-)luokka	2018 (%)	2019 (%)	2020 (%)
Hallinnollinen tuki ja koordinointi	16	16,6	16,5
Hallinnollinen tuki	12,5	11,5	12
Koordinointi	3,5	5,1	4,5
Operatiivinen	73	72,4	72,5
Yleinen operatiivinen	59	62,6	61,5
Ohjelman hallinta	6	3,1	4
Korkeimman tason operatiivinen koordinointi	8	6,7	7
Arviointi ja vaikutustenarviointi	0	0	0
Luokittelematon	11	11	11
Varainhoito	11	11	11
Valvonta	Ei sovelleta	Ei sovelleta	Ei sovelleta

Virasto kartoitti myös toimet, joiden haltijat ovat ulkopuolisia palveluntarjoajia (itse paikalla työskentelevä toimeksisaajan henkilöstö), ja tulokset esitetään seuraavassa taulukossa.

Tietotekniikkaviraston vuoden 2020 vertailevan arvioinnin tulokset – ulkopuoliset palveluntarjoajat (itse paikalla työskentelevät toimeksisaajat)

Työn tyyppi ja (ala-)luokka	2018 (%)	2019 (%)	2020 (%)
Hallinnollinen tuki ja koordinointi	47,5	51,2	52,2
Hallinnollinen tuki	44,5	47,8	40,2
Koordinointi	3	3,4	12
Operatiivinen	48,5	43,5	42,4
Yleinen operatiivinen	41	36,3	35,8
Ohjelman hallinta	3	2,9	2,2
Korkeimman tason operatiivinen koordinointi	2,5	2,4	2,2
Arviointi ja vaikutustenarviointi	2	1,8	2,2
Luokittelematon	4	5,2	5,4
Varainhoito	4	5,2	5,4
Valvonta	Ei sovelleta	Ei sovelleta	Ei sovelleta

Jatkossa voidaan laatia yksityiskohtaisempi raportti henkilöresurssien kohdentamisesta toimiin, kunhan toimintoperusteinen raportointijärjestelmä otetaan käyttöön.

Tiedot vuonna 2020 hyväksytyjen henkilöresursseja koskevien täytäntöönpanosääntöjen luettelosta

Tietotekniikkavirasto hyväksyi vuonna 2020 seuraavat henkilöstösääntöjen täytäntöönpanosäännöt:

- komission päätös C(2020) 1559 final **vapaasta** 16.12.2013 tehdyn päätöksen C(2013) 9051 muuttamisesta pantavaksi täytäntöön soveltuvin osin 1.7.2020 alkaen ja
- tietotekniikkaviraston hallintoneuvoston 23.12.2020 tekemä päätös nro 2020-405 työntekijöiden eturistiriitojen ennaltaehkäisyä ja hallintaa koskevista täytäntöönpanosäännöistä.

Komission 20.7.2020 tekemä päätös C(2020) 4818, jolla muutetaan henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevan 11 ja 12 artiklan säännösten yleisistä täytäntöönpanosäännöksistä eläkeoikeuksien siirtämisen osalta 3.3.2011 tehtyä komission päätöstä C(2011) 1278, tulee voimaan tietotekniikkavirastossa automaattisesti 6. toukokuuta 2011 pantavaksi täytäntöön soveltuvin osin.

Liite V. Henkilöresurssit ja taloudelliset resurssit toiminnan mukaan

Henkilöresurssit

Vuonna 2020 yhteensä 274:stä käytettävissä olevasta kokoaikavastaavasta työntekijästä operatiiviseen toimintaan osallistui 239,65 kokoaikavastaavaa (72,5 prosenttia henkilöstöstä) ja siihen liittyviin hankinta- ja rahoitustoimiin 51,5 kokoaikavastaavaa (11 prosenttia henkilöstöstä). Monialaisiin toimiin (yleinen koordinointi ja hallinnollinen tuki) käytettiin 32,85:tä kokoaikavastaavaa (16,5:tä prosenttia henkilöstöstä).

Seuraavassa taulukossa esitetään katsaus henkilöstöstä vuonna 2020 toiminta-alueen määrittävää lainsäädäntöehdotusta kohti.

Henkilöstökatsaus lainsäädäntöehdotusta kohti vuonna 2020

Toiminta-alue	2020 hyväksytty			2020 todellinen tilanne 31.12.2020		
	TA	CA	SNE	TA	CA	SNE
Vuoden 2020 talousarvion nojalla hyväksytyt toimet (perustaso)	113	27	9	112	25	9
Rajanylitystietojärjestelmä	32			26		
Uusi tietotekniikkavirastoa koskeva asetus – lisähenkilöstö	23	27	2	19	21	1
ETIAS	7	25		7	21	
ECRIS		5			4	
SIS-palautukset ja SIS-rajat		4			4	
EU:n järjestelmien välinen yhteentoimivuus	25	20		17	8	
Lain mukainen rahoituspalvelu Eurodac-järjestelmästä, mikäli säädös hyväksytään	2			0		
Yhteensä kokoaikaiseksi muutettuna	202	111	11	181	83	10

Menot toimintoperusteisten kustannusten mukaan

Tietotekniikkavirasto kehitti vuonna 2018 toimintoperusteista kustannusmenetelmää, jonka avulla voidaan määrittää kaikkien tietotekniikkaviraston hallinnoimien järjestelmien kokonaiskustannukset.

Järjestelmien kokonaismenoihin kuuluvat

- suorat menot, jotka koskevat ylläpito- ja hankekustannuksia
- verkkoon liittyvät menot
- laaja-alaiset menot, muun muassa yhteisen infrastruktuurin ja järjestelmän turvallisuuden operatiiviset kustannukset sekä organisaationlaajuiset ja laaja-alaiset kustannukset, pääasiassa henkilöstökulut ja juoksevat kustannukset.

Organisaationlaajuisien ja operatiivisten laaja-alaisen menojen uudelleenosoittaminen perustuu seuraaviin kustannustekijöihin:

- suorat järjestelmiin liittyvät menot

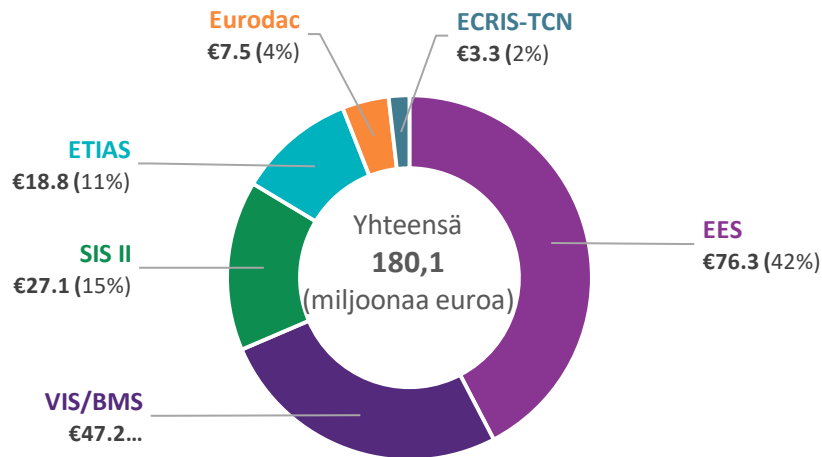
- järjestelmille osoitettu aika (työvoimakustannukset).

Raportointijaksolla virasto toteutti 180,1 miljoonan euron talousarvion, josta

- 75 prosenttia käytettiin operatiivisiin toimiin
- 25 prosenttia oli organisaation monialaisia kustannuksia.

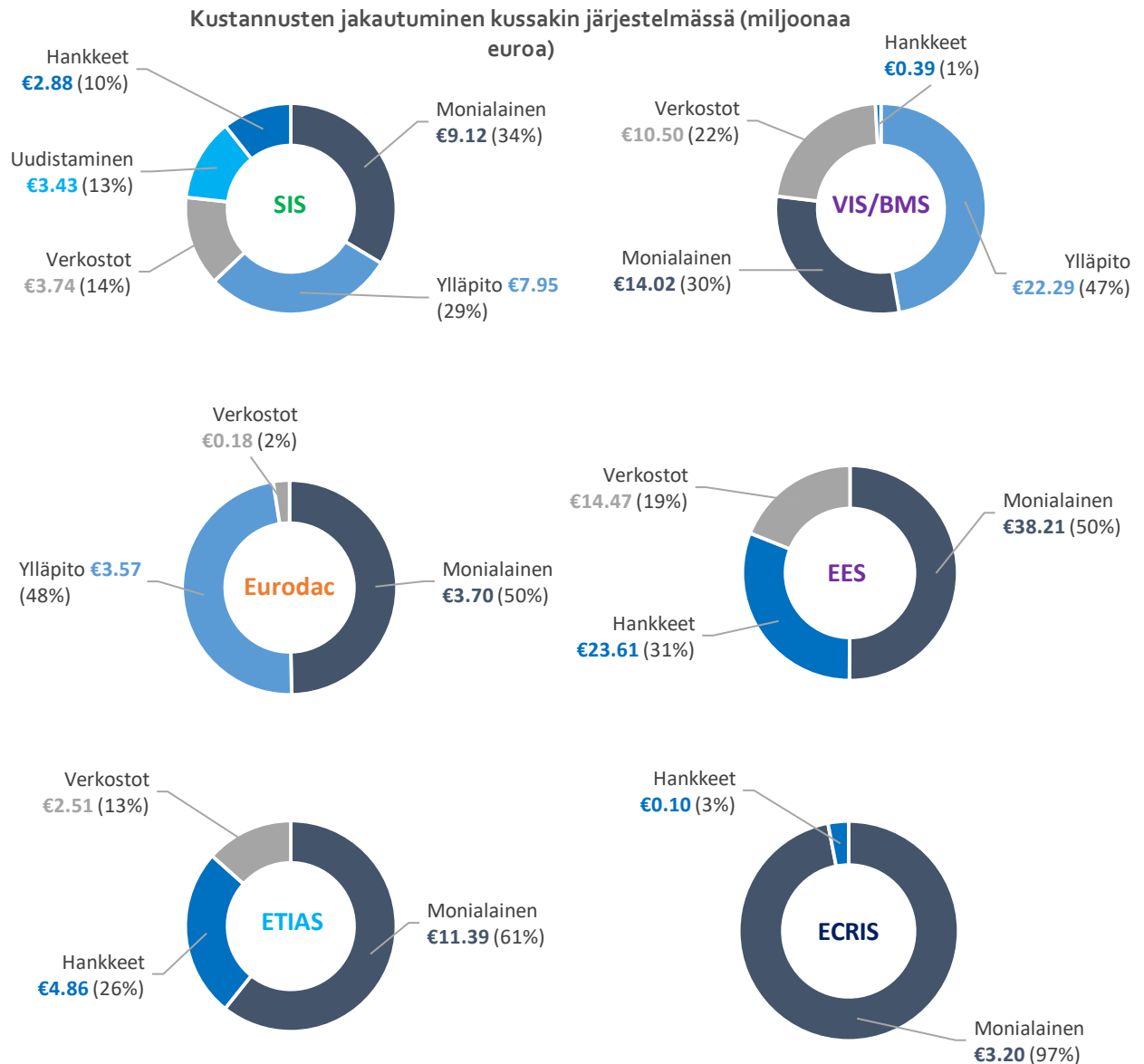
Järjestelmien kokonaiskustannuksista tehdään yhteenveto seuraavassa:

Järjestelmien kokonaiskustannukset (miljoonaa euroa)

On syytä panna merkillä, että useimmat viraston ydintoiminnoista eivät ole toistuvia vaan hankeperhaisia. Siksi niiden kustannuksia ei voida vakioida kuten prosessipohjaisessa vakiotoimintamallissa.

Seuraavissa kaavioissa esitetään kunkin järjestelmän kustannusten jakautuminen miljoonina euroina ja prosenttiosuutena järjestelmien kokonaiskustannuksista:

Useassa toimipaikassa toimivaan organisaatioon liittyvät menot

Viraston useassa toimipaikassa toimivaan organisaatioon liittyvistä suorista kustannuksista esitetään yhteenveto seuraavassa taulukossa ulkoisen arvioinnin suosituksen (R. 4.34) mukaisesti.

Osuus vuoden 2020 suorista kustannuksista, jotka liittyvät viraston useassa toimipaikassa toimivaan organisaatioon (miljoonaa euroa)

Osasto	Maksumäärärahat yhteensä	Viraston useassa toimipaikassa toimivaan organisaatioon liittyvät maksut	Osuus (%)
A01 Henkilöstömenot	26,781	0,009	0,03 %
A02 Infrastruktuuri- ja toimintakulut	6,995	Ei sovelleta	Ei sovelleta

B03	Toimintamenot	186,565	0,103	0,06 %
	Yhteensä	220,341	0,112	0,05 %

Viraston useassa toimipaikassa toimivaan organisaatioon liittyviä suoria kustannuksia ovat viraston Tallinnassa sijaitsevan päätoimipaikan ja Strasbourgissa sijaitsevan teknisen toimipaikan välillä matkustavan lakisääteisen henkilöstön virkamatkakulut. Vuonna 2020 niiden osuus kaikista toteutuneista maksuista oli 0,05 prosenttia.

Liite VI. Rahoitusosuus-, avustus- ja palvelutasosopimukset.

Ei sovelleta tietotekniikkavirastoon.

Liite VII. Ympäristöhallinto

Tietotekniikkaviraston vuosien 2020–2022 yhtenäisessä ohjelma-asiakirjassa ei ollut nimenomaista liitettä VI, jossa määritettäisiin toimet ja tavoitteet, jotka koskevat sen hallinnollisista operaatioista ympäristöön kohdistuvan vaikutuksen vähentämistä.

Liite VIII. Tilinpäätös

Tase (euroa)

PITKÄAIKAISET VARAT	31.12.2020	31.12.2019	Muutos	Muutos prosentteina
Tietokoneohjelmistot	45 915 100	15 712 271	30 202 829	192 %
Keskeneräiset hankinnat	26 722 167	20 154 328	6 567 839	33 %
Aineettomat hyödykkeet	72 637 267	35 866 599	36 770 668	103 %
Maa-alueet ja rakennukset	31 708 123	32 105 388	(397 265)	-1 %
Koneet ja laitteet	473 914	542 320	(68 406)	-13 %
Irtaimisto ja ajoneuvot	102 817	141 620	(38 803)	-27 %
Tietokonelaitteet	64 992 434	16 439 276	48 553 158	295 %
Muu kiinteä kalusto	953 733	377 108	576 625	153 %
Keskeneräiset rakennukset	600 000	—	600 000	
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	98 831 021	49 605 712	49 225 309	99 %
Pitkäaikaiset ennakkomaksut	2 546 822	2 546 822	—	0 %
Pitkäaikaiset vaihtoon perustuvat saamiset ja muut kuin vaihtoon perustuvat korvaukset	135 277	—		
PITKÄAIKAISET VARAT YHTEENSÄ	174 150 388	88 019 133	86 131 254	98 %
LYHYTAIKAISET VARAT				
Menoennakot	22 262 822	3 134 058	19 128 763	610 %
Muut vaihtoon perustuvat saamiset	23 488 844	19 371 717	4 117 128	21 %
Lyhytaikaiset vaihtoon perustuvat saamiset	45 751 666	22 505 775	23 245 891	103 %
Saamiset jäsenvaltioilta (ALV)	2 900 354	348 861	2 551 493	731 %
Assosioituneiden maiden rahoitusosuus	3 763 102	3 726 733	36 369	1 %
Muut kuin vaihtoon perustuvat saamiset	6 663 456	4 075 594	2 587 862	63 %
LYHYTAIKAISET VARAT YHTEENSÄ	52 415 122	26 581 369	25 833 753	97 %
VARAT YHTEENSÄ	226 565 509	114 600 503	111 965 007	98 %
NETTOVARAT				
Kertynyt ylijäämä	84 635 727	77 119 638	7 516 088	10 %
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos (+voitto)	54 677 447	7 516 088	47 161 359	627 %
NETTOVARAT	139 313 173	84 635 727	54 677 447	65 %
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Lyhytaikaiset velat	56 299 740	4 722 680	51 577 060	1 092 %
Konsolidoituihin yhteisöihin liittyvä ostovelka	3 610 513	1 657 575	1 952 938	118 %
Ostovelka	59 910 254	6 380 255	53 529 999	839 %
Menojäämät	27 342 082	23 584 521	3 757 561	16 %
LYHYTAIKAISET VELAT YHTEENSÄ	87 252 336	29 964 776	57 287 560	191 %

VELAT YHTEENSÄ	226 565 509	114 600 503	111 965 007	98 %
-----------------------	--------------------	--------------------	--------------------	-------------

Tuotto- ja kululaskelma (euroa)

TULOT	2020	2019	Muutos	Muutos prosentteina
Komissiolta saatu tuki	229 773 830	136 405 325	93 368 505	68 %
EFTA-maiden rahoitusosuus	4 045 520	3 726 733	318 787	9 %
Muut kuin vaihtoon perustuvat tuotot – varojen siirto	750 000	—	750 000	
Muut kuin vaihtoon perustuvat tulot	234 569 350	140 132 058	94 437 292	67 %
Konsolidoituihin yhteisöihin liittyvät hallinnolliset tulot	5 699	52 475	(46 775)	-89 %
Sekalaiset tulot	14 535	—	14 535	
Vaihtokurssivoitot	110	46	64	137 %
Vaihtoon perustuvat tulot	20 345	52 521	(32 176)	-61 %
Tulot yhteensä	234 589 695	140 184 579	94 405 115	67 %
KULUT				
Toimintakulut	(113 925 007)	(67 177 585)	(46 747 423)	70 %
Henkilöstökulut	(25 651 441)	(19 389 591)	(6 261 849)	32 %
Maksujen myöhästymisestä johtuvat rahoituskustannukset	(22 393)	(5 075)	(17 318)	341 %
Hallinnolliset ja tietotekniset menot	(5 985 233)	(16 296 919)	10 311 686	-63 %
Muut ulkopuolisiin palveluntarjoajiin liittyvät menot	(3 571 376)	(3 015 030)	(556 346)	18 %
Konsolidoitujen yhteisöjen kanssa jaetut yhteiset kulut	(2 477 099)	(1 939 934)	(537 165)	28 %
Käyttöomaisuuteen liittyvät kulut	(28 130 679)	(24 720 218)	(3 410 461)	14 %
Toimintaan liittyvät vuokramenot	(148 998)	(123 473)	(25 526)	21 %
Vaihtokurssitappiot	(21)	(668)	646	-97 %
Hallintokulut	(65 987 241)	(65 490 907)	(496 334)	1 %
Kulut yhteensä	(179 912 248)	(132 668 491)	(47 243 756)	36 %
VARAINHOITOVUODEN TALOUDELLINEN TULOS	54 677 447	7 516 088	47 161 359	627 %

Rahavirtalaskelma – epäsuora menetelmä (euroa)

Operatiivisen toiminnan rahavirrat	2020	2019
Varsinaisen toiminnan ylijäämä/(alijäämä)	54 677 447	7 516 088
Aineetonta käyttöomaisuutta koskevat poistot	12 065 219	13 258 514
Aineellista käyttöomaisuutta koskevat poistot	12 245 422	8 550 030
Pitkäaikaisten ennakkomaksujen (lisäys)/vähennys	(135 277)	(2 546 822)
Lyhytaikaisten saamisten (lisäys)/vähennys	(25 833 753)	(7 164 573)
Ostovelan ja menojäämien lisäys/(vähennys)	55 334 622	9 744 091
EU:n konsolidoituihin yhteisöihin liittyvien velkojen lisäys/(vähennys)	1 952 938	737 308

Operatiivisen toiminnan nettorahavirta	110 306 618	30 094 635
Investointien rahavirrat		
Aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden (lisäys)	(110 306 618)	(30 094 635)
Investointien nettorahavirta	(110 306 618)	(30 094 635)
Käteisvarojen ja muiden rahavarojen nettolisäys/(-vähennys)	—	—

Liite IX. Vuotuinen toiminta ja indikaattorit

Hankkeiden suorituskykyindikaattoreita koskeva huomautus: hankkeen suorituskykyä seurataan ja siitä raportoidaan viraston hankehallintamenetelmän mukaisesti. Tämän menetelmän mukaan hankkeen edistymistä koskevat indikaattorit, jotka ilmoitetaan viraston organisaationlaajuisessa raportoinnissa, ovat kustannukset, aikataulu ja soveltamisala. Suorituskykyindikaattorien raportoinnissa virasto käyttää luokituksessa liikennevaloasteikkoa (punainen, keltainen, vihreä). Niitä koskevat seuraavat vaihteluvälit:

	Kustannukset	Aikataulu	Soveltamisala
Vihreä	Kokonaispoikkeama ≤ 5 %	Kokonaispoikkeama ≤ 5 %	Ei poikkeamaa
Keltainen	Kokonaispoikkeama 5–10 %	Kokonaispoikkeama 5–10 %	Poikkeamat sallitaan kustannusten ja aikataulun rajoissa, kunhan ne ovat yhdenmukaisia toimintatapauksen kanssa ja hankkeen johto on hyväksynyt ne
Punainen	Kokonaispoikkeama > 10 %	Kokonaispoikkeama > 10 %	Kun edellä esitettyjä ehtoja ei täytetä

Konsolidoidun vuotuisen toimintakertomuksen viite	Vuotuinen toiminta	Suunniteltu tuotos	Aikaansaatu tuotos	Suorituskykyindikaattori	Suorituskykyindikaattorin tila	Yhtenäisen ohjelmasiikirjan 2020–2022 viite
1.1.1	Rajanylitystietojärjestelmän käyttöönotto	Tuetaan jäsenvaltioita entistä älykkäämmän ja turvallisemman rajaturvallisuuden saavuttamisessa	<p>Käynnissä</p> <p>Pandemiaan liittyvistä vähäisistä poikkeamista huolimatta yleisestä aikataulusta ja kriittisistä välitavoitteista pidettiin kiinni. Pandemia vaikutti kokousten järjestämiseen, toimeksisaajien matkustusrajoituksiin ja kehitysaikaan. Se myös viivytti yhdenmukaisen kansallisen käyttöliittymän käyttöönottoa lähes puolella vuodella. Virasto asensi 64 yhdenmukaisesta kansallisesta käyttöliittymästä 57 ja päivitti viisumitietojärjestelmän käyttövalmiiden yhteispisteiden infrastruktuuria 65 toimipaikasta 59:ssä.</p> <p>Toimeksisaajan tasolla oli viipeitä sovelluksen kehittämisessä, ja sääntöjenmukaisuuden tarkastamista edeltävä vaihe siirtyi 1. päivästä tammikuuta 1. päivään maaliskuuta 2021. Rajapintojen määrittelyasiakirjan ja keskusjärjestelmän simulaattorin kaltaiset keskeiset tuotokset jaettiin jäsenvaltioiden kanssa, jotta ne pystyivät valmistautumaan rajanylitystietojärjestelmän testaukseen. Joulukuun lopussa yhteenliitettävyydestä ympäristöä koskevan valmiuden käytettävyys siirtyi tammikuun loppuun, mikä aiheutti kuukauden viivästyksen mutta ei vaikuttanut määritettyyn aikatauluun.</p> <p>Virasto eteni biometrisen tunnistusjärjestelmän vaatimusten ja eritelmien osalta ja aloitti kehitystyön.</p> <p>Viisumitietojärjestelmän mukauttaminen rajanylitystietojärjestelmään eteni suunnitellusti. Koska määrykset olivat epäselviä tarjousten valmisteluvaiheessa ja koska hankkeessa on tarkoitus vastata sekä rajanylitystietojärjestelmän että ETIAS-järjestelmän tarpeisiin, verkkopalvelun kehitys johti paljon suurempaan soveltamisalaan kuin alun perin suunniteltiin. Virasto aloitti suunnittelu- ja täytäntöönpanovaiheet. Marraskuussa liikenteenharjoittajia koskevaa täytäntöönpanoasetusta muutettiin monilla uusilla kohdilla, ja siksi myös verkkopalvelujen soveltamisala ja siten myös vuoden 2021 aikataulu muuttuivat.</p>	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	<p>Alitti tavoitearvon</p> <p>Keltainen – keltainen – keltainen</p> <p>Muutokset verkkopalvelujen soveltamisalassa ja talousarviossa. Covid-19-pandemia aiheutti viivästyksiä aikataulussa.</p>	2.2.1.23
1.1.1	ETIAS-järjestelmän suuralueverkon toteutus	Käytössä on operatiivinen ETIAS-viestintäinfrastruktuuri, jonka avulla jäsenvaltiot voivat olla yhteydessä ETIAS-keskusjärjestelmään ja käyttää sitä.	Toukokuussa viraston ohjauskomitea sulautti virallisesti toiminnan rajanylitystietojärjestelmän verkon päivitykseen osana EES-ohjelmaa.	—	—	2.2.1.20

1.1.1	ETIAS-järjestelmän yhdistäminen Interpoliin ja Frontexiin	ETIAS-keskusjärjestelmän ja Interpolin/Frontexin välisen operatiivisen liitännän avulla Interpol/Frontex voivat käyttää ETIAS-keskusjärjestelmää oikeusperustan mukaisesti	Toteutunut Virasto saattoi päätökseen ETIAS-järjestelmän yhdistämisen Frontexiin osana EES-verkon päivitystä. Interpolin yhdistäminen odottaa vastaavan oikeusperustan hyväksymistä.	(1) Yhdistämistä koskeva testiraportti (2) Yhdistämistä koskeva verkon suorituskykyindikaattori	Toteutunut	2.2.1.18
1.1.1	ETIAS-järjestelmän käyttöönotto	ETIAS-järjestelmää kehitetään asiaankuuluvan asetuksen mukaisesti, jolloin jäsenvaltiot saavat käyttöön uuden järjestelmän, jolla voidaan välttää riskit ennen kuin viisumivaatimuksesta vapautetut kolmansien maiden kansalaiset tulevat Schengen-alueelle	Käynnissä Osallistuminen asiaankuuluvien delegeoitujen säädösten ja täytäntöönpanosäädösten laatimiseen. Poikkialainen suunnittelukehys: teknisten tarjouseritelmien viimeistely, hankintamenettely ja sopimuksen tekeminen toimeksisaajien kanssa eristä 1 ja 3 sekä viidestä erästä 2. ETIAS-järjestelmän kehittämisessä kilpailun avaaminen uudelleen: tekniset tarjouseritelmät viimeistely, kilpailumenettelyn uudelleenavaaminen käynnistetty, tarjous arvioitavana, jotta ETIAS-järjestelmän erästä 2 voidaan tehdä sopimus toimeksisaajan kanssa vuoden 2021 alussa. Seurantalistan teknisten eritelmien laatiminen aloitettiin joulukuussa 2020, jotta ne voidaan hyväksyä vuoden 2021 toisella neljänneksellä. Tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi meneillään, jotta se voidaan hyväksyä vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä. Audio-/videotyökalua koskevan tutkimuksen aikataulut laadittu, odotetaan asiaankuuluvan säädöksen vakiintumista, jotta se voidaan käynnistää vuonna 2021.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Alitti tavoitearvon Vihreä – keltainen – keltainen Virasto ei saavuttanut alkuperäistä tavoitetta ETIAS-järjestelmän hankinnan loppuunsaattamisesta vuonna 2021, koska poikkialaisen suunnittelukehysten hankinnassa kertyi viipeitä, joihin ETIAS-järjestelmän uudelleenavausmenettelyn viipeet yhdistyivät. ETIAS-järjestelmän käyttöönoton keskeiset välitavoitteet pysyivät kuitenkin samoina, ja sen toimintakuntoon saattaminen on suunniteltu joulukuuksi 2022. Virasto laajensi myös alkuperäistä soveltamisalaa, koska audio-/videotyökalua koskeva tutkimus lisättiin.	2.2.1.23
1.1.1	Yhteentoimivuusasetusten täytäntöönpano	Eurooppalainen hakuportaali, yhteinen henkilötietorekisteri, yhteinen biometrinen tunnistuspalvelu, rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistin ja raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkisto otettu kokonaisuudessaan käyttöön yhdessä nykyisten ja tulevien järjestelmien kaikkien rajapintojen kanssa.	Käynnissä Virasto käynnisti poikkialaisen suunnittelukehysten mukaisen hankinnan eurooppalaista hakuportaalia, yhteistä henkilötietorekisteriä, rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistinta ja raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkistoa varten ja aloitti yhteisen biometrisen tunnistuspalvelun käyttöönoton.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Saavutettu Kehityshankkeet ovat aloitusvaiheessa.	2.2.1.25
1.1.1	Raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkiston ylläpito ja mukauttaminen yhteentoimivuutta koskeviin	Tietotekniikkaviraston johto ja sen sidosryhmät saavat ajoissa ja riittävästi tilastoja ja datan laatua koskevia tietoja, jotta päätöksiä voidaan tehdä helposti.	Käynnissä Toimet jatkuvat, kuten yhdenmetyssä suunnittelussa ja hyväksytyssä yhteentoimivuuden toimintatapauksessa on suunniteltu. Raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkiston poikkialaisen suunnittelukehysten mukainen hankinta on käynnissä.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Saavutettu Vihreä – vihreä – vihreä	2.2.1.26

	lakisääteisiin vaatimuksiin					
1.1.2	ECRIS-TCN-järjestelmän käyttöönotto	Tuetaan jäsenvaltioita entistä älykkäämmän ja turvallisemman rajaturvallisuuden saavuttamisessa	Käynnissä Virasto eteni teknisten tarjouseritelmien valmistelussa ja osallistui täytäntöönpanosäädösten laatimiseen.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Alitti tavoitearvon Keltainen – keltainen – vihreä Oikeusperustan myöhästyminen johti teknisen tarjouseritelmän myöhästymiseen ja viivästytti hankkeen alkua.	2.2.1.24
1.1.3	Vuoden 2020 vuotuisen tutkimuksen ja teknologian seurannan etenemissuunnitelman ja vuosien 2019–2021 tutkimuksen ja teknologian seurantastrategian toteuttaminen	Kertyneen tietämyksen jakamisella ja tapauskohtaisten neuvojen antamisella lisätään sidosryhmien tietoisuutta teknisistä asioista ja parannetaan näin yhteistyömahdollisuuksia. Viraston profiilia osaamiskeskuksena parannetaan ja sen julkisuuskuva kirkastetaan.	Toteutunut Virasto julkaisi tutkimuksen ja teknologian seurantaraportin, joka koski tekoälyä laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisessa hallinnassa, järjesti toimialan asiantuntijakeskustelun tietojen laadusta yhteentoimivuusarkkitehtuurissa sekä yhteentoimivuutta käsittelevän vuosikokouksen, johon osallistui laajasti useita sidosryhmiä.	Tutkimusraporttien julkaisu. Toimialan tapahtuma ja vuosikokous järjestettiin.	Saavutettu	2.3.1
1.1.3	Tutkimustulosten yhdistäminen sisäisiin hankkeisiin ja tietotekniikkaviraston kirjaston hallinnointi	Järjestelmien kehitystä koskeva ennakkosuunnittelu tehdään täysin tietoisena suuntauksista ja todennäköisistä tulevista mahdollisuuksista, jotta tehokkuutta voidaan lisätä.	Toteutunut Virasto laati pyydetyt sisäiset ja ulkoiset teknologiakatsaukset ja tuki sisäisiä aloitteita, joiden tarkoituksena on nykyisten järjestelmien ja palvelujen kehittäminen. Tutkimuksen ja teknologian seurannan henkilöstö teki hankkeissa yhteistyötä operatiivisen osaston kanssa ja alkoi valmistella standardoinnin etenemissuunnitelmaa yhteistyössä neuvonantavien ryhmien kanssa.	Erittäin laadukkaiden ja vaikuttavien teknologiakatsausten toimittaminen.	Saavutettu	2.3.1
1.1.3	Tekninen tuki hankkeelle, jossa laaditaan soveltuvuusselvitys ja prototyyppi EU:n viisumihakemusten verkkoportaalista	Testataan ja osoitetaan EU:n viisumihakemusportaalien mallin toteutettavuus ja otetaan siihen mukaan jäsenvaltiot.	Käynnissä Virasto sai suunnitteluvaiheen päätökseen joulukuussa. Kehitys etenee suunnitelman mukaisesti.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Saavutettu Vihreä – vihreä – vihreä	2.2.1.16
1.1.3	Aktiivinen-aktiivinen-konfiguraation vaikutustenarviointi	Järjestelmät ja yhteinen jaettu infrastruktuuri pystyvät täyttämään säädöksissä määritetyt	Toteutunut Virasto toimitti riippumattoman vaikutustenarvioinnin komissiolle uudelleentarkastelua ja arviointia/lausuntoa varten.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Saavutettu Vihreä – vihreä – vihreä Alkuperäiseen aikatauluun tuli muutos, mutta se ei vaikuttanut yleisiin	2.3.1.24 (vuoden 2019 yhtenäisessä ohjelma-asiakirjassa)

	ja kustannus-hyötyanalyysi	tavoitteen korkeasta käytettävyydestä.			tuloksiin, soveltamisalaan ja talousarvioon.	
1.2.1	SIS-järjestelmän ylläpito	SIS-järjestelmä on käytettävissä ja palvelutasosopimusten mukainen vuonna 2020	Toteutunut SIS oli käytettävissä sovitun palvelutasosopimuksen mukaisesti.	SIS-järjestelmän palvelutasosopimusta ja SIS-järjestelmään liittyviä organisaation keskeisiä suorituskykyindikaattoreita noudatetaan	Saavutettu KPI 6: SIS-keskusjärjestelmä käytettävissä: 99,94 % KPI 7: SIS-keskusjärjestelmän vastausaika: 99,86 %	2.1.1.4
1.2.1	SIS AFIS -järjestelmän ylläpito	SIS AFIS -järjestelmä on käytettävissä ja palvelutasosopimusten mukainen vuonna 2020	Toteutunut SIS-AFIS oli käytettävissä sovitun palvelutasosopimuksen mukaisesti.	SIS-järjestelmän palvelutasosopimusta noudatetaan.	Saavutettu	2.1.1.5
1.2.1	SIS-tuki jäsenvaltioille	Tuetaan kansallisten järjestelmien asianmukaista toteuttamista	Toteutunut Virasto antoi tehokasta tukea jäsenvaltioille: Irlanti saattoi päätökseen toimintakuntoon saattamista koskevan harjoituksen, ja Malta, Ranska, Romania ja Suomi tekivät kansallisille SIS-järjestelmilleen täydellisen hyväksyntätarkastuksen. Virasto nopeutti AFIS-järjestelmän sormenjälkihakujen hyväksyntää koskevaa työtä, minkä ansiosta hyväksyntätarkastus tehtiin 11 jäsenvaltiossa ja yksi kampanja on meneillään.	(1) Jäsenvaltioiden järjestelmään liittämisen laatu ja aika (2) Jäsenvaltioiden testaus suunnitelman noudattaminen	Saavutettu Ei poikkeamia jäsenvaltioiden kansallisten järjestelmien testaus suunnitelmasta.	2.1.1.6
1.2.1	SIS-järjestelmän suunnittelu- ja kehitys	Uusi SIS-keskusjärjestelmän versio	Käynnissä Yhtäläistämistä koskeva hanke on suunnitteluvaiheessa, ja virasto sai tarjouksen valmiiksi.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Alitti tavoitearvon Vihreä – keltainen – vihreä Virasto sai tarjouksen valmiiksi myöhässä, ja covid-19 viivästytti hankkeen aloittamista.	2.1.1.8
1.2.1	SIS-järjestelmän uuden oikeudellisen kehyksen täytäntöönpano	Uudet SIS-keskusjärjestelmän versiot, mukaan lukien uudet SIS-ydintoiminnot, jotka on määritetty uudelleenlaaditussa säädöksessä (palauttamispäätös ei kuulu tähän).	Käynnissä Hanke on hyvällä mallilla. Pandemiarajoitusten vuoksi AFIS-järjestelmän vaihetta 2 koskeva hanke voi vaikuttaa tämän hankkeen laitteistoasennuksiin.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Alitti tavoitearvon Keltainen – vihreä – keltainen	2.2.1.1
1.2.1	Palauttamispäätös SIS-järjestelmässä	Uusi SIS-keskusjärjestelmän versio sekä palauttamispäätöstä koskevat toiminnot.	Käynnissä Hanke on hyvällä mallilla, ja se on nivottu kokonaan uuteen SIS-asetukseen ja AFIS-järjestelmän vaiheeseen 2.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Alitti tavoitearvon Vihreä – keltainen – vihreä	2.2.1.2
1.2.1	SIS AFIS -järjestelmän täytäntöönpanon vaihe 2	Jäsenvaltiot saavat tästä hankkeesta biometrisiä lisävalmiuksia.	Käynnissä Hanke on hyvällä mallilla. Pandemia vaikutti hankkeeseen. Pääsyrjoitukset ja muut rajoitukset viivästyttivät laitteistoasennuksia sekä operatiivisissa toimipaikoissa että varatoimipaikoissa.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Alitti tavoitearvon Keltainen – keltainen – keltainen	2.2.1.12

1.2.1	ABIS-järjestelmän käyttöönotto SIS-järjestelmää varten (kasvojen tunnistus)	Jäsenvaltiot saavat hankkeesta biometrisiä lisävalmiuksia (esim. latenttien sormenjälkien haku ja tallentaminen).	Lykätty Tätä hanketta lykättiin siihen asti, että vastaava oikeusperusta hyväksytään.	—	—	2.2.1.13
1.2.1	Uusi hakukone ja SIS-järjestelmän Oracle-päivitys, jolla parannetaan käytettävyyttä ja otetaan huomioon sanatarikkoja selostuksia (transkriptiota) koskevat näkökohdat	Uuden SIS-keskusjärjestelmän kustannustehokkaat huipputekniset hakutoiminnot, kyselyjen ja kuulutusten lisäkapasiteetti, valmistellaan hakukonemoduulia kansallisia järjestelmiä varten.	Käynnissä Uuden hakukoneen käyttöönotto viivästyi kesäkuusta marraskuuhun pandemian ja sekä keskusyksikön että varakeskusyksikön tietokeskusten pääsyräjoitusten vuoksi. Virasto lykkäsi version toimintakuntoon saattamista vuoteen 2021 operatiivisista syistä. Tämä puolestaan viivästytti Oracle-päivityksen asentamista tuotantoympäristöön.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Alitti tavoitearvon Keltainen – punainen – vihreä Toimeksisaajat ilmoittivat covid-19-pandemian aiheuttavan niille ylivoimaisen esteen, eikä virasto pystynyt noudattamaan toimintakuntoon saattamisen toteutuspäiviä.	2.2.1.4
1.2.1	SIS-yhteenliittämoduuli/rajapinta ETIAS-järjestelmän ja muiden järjestelmien kanssa	Käytössä on toiminnassa oleva SIS-keskusjärjestelmän alusta/rajapinta sen liittämiseksi muihin järjestelmiin	Lykätty Täytäntöönpanosäädösten ja niihin tehtävien muutosten myöhäisen esittämisen vuoksi virasto ei saanut tätä komponenttia koskevaa tarjousta valmiiksi. Lisäviivästys aiheutui siitä, että piti käyttää rajanylitystietojärjestelmän yhdistämiskerrosta, jonka suunnittelu ei ollut kokonaan valmistunut vuonna 2020.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Aikataulu on tarkistettava; hankkeen on määrä alkaa vuonna 2021, kun tarjous ja sopimus on saatu valmiiksi.	2.2.1.9
1.2.1	SIS-keskusjärjestelmän varajärjestelmän siirto virtuaalisiin nauha-arkistoihin	Yhteisen jaetun infrastruktuurin palveluja voidaan virtualisoida ja käyttää.	Käynnissä Virasto sai tarjouksen ja sopimuksen valmiiksi. Keskusyksikön ja varakeskusyksikön tietokeskusten pääsyräjoitukset vaikuttivat laitteistoasennuksia koskeviin toimiin.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Alitti tavoitearvon Keltainen – punainen – vihreä Covid-19 viivästytti aikatauluja, mutta hanke valmistuu vuonna 2021.	2.2.1.7
1.2.1	SIS-järjestelmän esituotantoympäristön siirto varakeskusyksikössä	Esituotantoympäristöt erotetaan ja siirretään varakeskusyksikön tiloissa, jotta voidaan vapauttaa arvokasta tietokeskuksen tilaa.	Käynnissä Itävallassa sijaitsevan varakeskusyksikön pääsyräjoitukset vaikuttivat erittäin paljon hankkeeseen. Koska tarjouksen/sopimuksen viimeistely viivästyi, toimi siirtyi ja se on määrä saattaa loppuun vuoteen 2021 mennessä.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Alitti tavoitearvon Vihreä – keltainen – vihreä	2.2.1.8
1.2.2	VIS-/BMS-järjestelmän ylläpito	VIS-/BMS-järjestelmän suorituskyky pysyy palvelutasosopimuksen mukaisena.	Toteutunut VIS/BMS oli käytettävissä sovitun palvelutasosopimuksen mukaisesti. Pandemiaan liittyvistä rajoituksista huolimattakin virasto onnistui siirtymään viisumitietojärjestelmän tallennusverkon yhteiseen jaettuun infrastruktuuriin.	VIS-/BMS-järjestelmän palvelutasosopimusta noudatetaan	Saavutettu KPI 8: VIS-keskusjärjestelmä käytettävissä: 99,93 % KPI 9: VIS-keskusjärjestelmän vastausaika: 99,98 %	2.1.1.3
1.2.2	BMS-järjestelmän tietokannan kasvu	Jatketaan asianmukaisesti tietotekniikkaviraston tällä hetkellä jäsenvaltioille tarjoamia palveluita	Toteutunut Virasto lisäsi BMS-järjestelmän kapasiteettia 85 miljoonaan tietueeseen, otti käyttöön mukauttavia ja korjaavia tekijöitä ja paransi sen tehokkuutta. Version käyttöönoton osana tehdyt muutokset osoittautuivat vakaiksi, ja VIS-/BMS-järjestelmä toimi erittäin hyvin tuotannossa lukuun ottamatta muutamaa ongelmaa, joiden vaikutus oli vähäinen.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Saavutettu Vihreä – vihreä – vihreä Covid-19-pandemia viivästytti julkaisusuunnitelmaa kolmella kuukaudella, mutta käyttöönotto saatiin valmiiksi heinäkuussa.	2.2.1.3

1.2.2	VIS-järjestelmän uusien käyttäjien liittymiset: Europol	Europol voi liittyä VIS-järjestelmään ja käyttää sitä oikeusperustan mukaisesti	Toteutunut VIS-keskusjärjestelmä on valmiina käyttöön, ja se odottaa Europolin viimeisiä toimenpiteitä.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Saavutettu Vihreä – vihreä – vihreä	2.3.1.15 (vuoden 2019 yhtenäisessä ohjelma-asiakirjassa)
1.2.2	Passiivisen pääsyn myöntäminen Bulgarialle ja Romanialle VIS-järjestelmään	Bulgaria ja Romania voivat käyttää VIS-järjestelmää oikeusperustan mukaisesti	Toteutunut VIS-keskusjärjestelmä on valmiina siihen, että Bulgaria ja Romania voivat muodostaa siihen yhteyden vain luettavassa muodossa. Maat kuitenkin yhdistetään tosiasialisesti vasta vuoden 2021 toisella neljänneksellä komission tekemän toimintakuntoon saattamista koskevan päätöksen mukaisesti.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Saavutettu Vihreä – vihreä – vihreä	2.3.1.15 (vuoden 2019 yhtenäisessä ohjelma-asiakirjassa)
1.2.2	VIS-asetuksen muutokset (täytäntöönpanon valmistelu)	VIS-keskusjärjestelmää ja kansallisia järjestelmiä muokataan viisumitietojärjestelmän tarkistetun oikeusperustan mukaiseksi.	Käynnissä Poliittisella tasolla käytävät keskustelut ovat viivästyttäneet uutta VIS-asetusta. Palvelumuotoilua koskeva alustava työ on aloitettu lopullisen tekstin perusteella. Asetuksen hyväksymisen jälkeen on odotettavissa merkittävä määrä täytäntöönpanosäädöksiä / delegoituja säädöksiä.	—	—	2.2.1.11
1.2.3	Eurodac-järjestelmän ylläpito	Jäsenvaltiot saavat luotettavaa palvelua Eurodac-järjestelmässä	Toteutunut Eurodac oli käytettävissä sovitun palvelutasosopimuksen mukaisesti.	Eurodac-järjestelmän palvelutasosopimusta ja Eurodac-järjestelmään liittyviä organisaation keskeisiä suorituskykyindikaattoreita noudatetaan	Saavutettu KPI 3: Eurodac-keskusjärjestelmä käytettävissä: 99,87 % KPI 4: Eurodac-keskusjärjestelmän vastausaika: 99,95 %	2.1.1.1
1.2.3	DubliNet-järjestelmän ylläpito	Jäsenvaltiot saavat luotettavia ja keskeytymättömiä DubliNet-palveluja	Toteutunut DubliNet oli käytettävissä sovitun palvelutasosopimuksen mukaisesti.	DubliNet-järjestelmän operatiivista palvelutasosopimusta noudatetaan	Saavutettu	2.1.1.2
1.2.3	Eurodac-järjestelmän yhteensopivuus yhteisen jaetun infrastruktuurin / yhteisten jaettujen palvelujen kanssa	Eurodac-keskusjärjestelmä noudattaa yhteistä jaettua infrastruktuuria koskevia vaatimuksia, ja siinä hyödynnetään tarjolla olevia yhteisiä jaettuja palveluja	Lykätty Eurodac otetaan käyttöön täysin yhteisen jaetun infrastruktuurin vaatimusten mukaisesti, kun uudelleenlaaditun asetuksen mukaiset toiminnot otetaan käyttöön.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Virasto lykkäsi toimenpiteitä oikeusperustan puuttumisen vuoksi.	2.2.1.10
1.2.3	Uudistetun Eurodac-järjestelmän käyttöönotto	Eurodac-järjestelmä on uudelleenlaadittujen säännösten mukainen	Lykätty Toimenpiteitä ei aloitettu, koska uudelleenlaadittua oikeusperustaa ei ollut hyväksytty.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Toimenpiteet odottavat edelleen oikeusperustan hyväksymistä.	2.2.1.5
1.2.3	Eurodac-järjestelmän uudistaminen – kasvontunnistuksen käyttöönotto	Eurodac-järjestelmä on uusien säännösten mukainen	Lykätty Toimenpiteitä ei aloitettu, koska uudelleenlaadittua oikeusperustaa ei ollut hyväksytty.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Toimenpiteet odottavat edelleen oikeusperustan hyväksymistä.	2.2.1.6
1.2.3	Automaattinen Dublin-järjestelmä	Uusi järjestelmä on käytössä uusien säännösten mukaisesti.	Toimenpiteitä ei aloitettu, koska uudelleenlaaditun Dublin-järjestelmän oikeusperustaa ei ollut hyväksytty.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Toimenpiteitä ei aloitettu. Järjestelmä poistettiin oikeusperustaa koskevasta ehdotuksesta.	2.2.1.21

1.2.4	Ympäri vuorokautinen tason 1 tuki järjestelmien operatiiviselle hallinnalle – tietotekniikkaviraston neuvontapalvelu	Ydintoimintajärjestelmien ja jäsenvaltioiden käyttäjät saavat tehokkaita ja luotettavia palveluja	Toteutunut Jäsenvaltioiden käyttäjät saavat tehokkaita ja luotettavia palveluja tason 1 tukena ja viestintänä sovitujen viestintäkanavien kautta.	Neuvontapalvelun suorituskykyindikaattorit Vuotuinen asiakastytyväisyyskysely.	Saavutettu KPI 19: Asiakastytyväisyys: % jäsenvaltioiden käyttäjistä tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä tietotekniikkaviraston neuvontapalvelun tarjoamaan yleiseen palveluun: 95 % KPI 20: Tietotekniikkaviraston neuvontapalvelun suorituskyky 99,9 %	2.1.1.9
1.2.4	Ympäri vuorokautinen tason 2 tuki ydintoimintajärjestelmien operatiiviselle hallinnalle	Ydintoimintajärjestelmät ja jäsenvaltiot saavat luotettavaa palvelua sovelluksia, myös tietokantoja, varten	Toteutunut Jäsenvaltiot saavat luotettavaa palvelua sovelluksia, myös tietokantoja, varten.	Sovellusten operatiivista palvelutasosopimusta noudatetaan	Saavutettu Ylläpitotoimien ansiosta järjestelmän suorituskyky oli palvelutasosopimuksen mukainen, ja siihen tehtiin odotettuja parannuksia ja ehkäistiin häiriötilanteita.	2.1.1.7
1.2.4	Yhden integroidun valvontaratkaisun yhdistäminen tapahtumanhallintaprosessiin	Yhdistäminen yhteiseen valvontaratkaisuun parantaa huomattavasti valvonnan tehokkuutta ja toimivuutta kaikkien järjestelmien tapahtumanhallintaprosessin ja kuulutusten luomisen laadun paranemisen perusteella	Lykätty Vaihetta 1 ei aloitettu vuonna 2020, koska saatavilla ei ollut tarvittavia henkilöresursseja.	Tyytyväisyys tietotekniikkaviraston tason 1 ja 2 tukeen lisääntyy. Vähennetään mahdollista riskiä kriittisten kuulutusten poisjäämisestä.	Virasto lykkäsi toimenpidettä.	2.2.1.15
1.2.4	Tietotekniikkaviraston ITSM-kehystä koskevien prosessien suorittaminen ja säännöllinen raportointi niistä	Ydintoimintajärjestelmät ja jäsenvaltiot saavat luotettavia palveluita tietotekniikkaviraston ITSM-kehysten perusteella	Toteutunut Ydintoimintajärjestelmät ja jäsenvaltiot saavat luotettavia palveluita.	Prosessien keskeisiä suorituskykyindikaattoreita noudatetaan	Saavutettu	2.1.4.2
1.2.4	Versioiden ja käyttöönoton hallintatoimet	Parannetaan version- ja käyttöönotonhallintaan liittyvien kaikkien toimien koordinaatiota ja seuranta kaikkissa vaiheissa: suunnittelussa, kokoonpanossa, testauksessa ja validoinnissa, käyttöönotossa, tarkistamisessa ja sulkemisessa.	Toteutunut Versiosuunnitelmien tuottaminen saatiin valmiiksi. Viraston piti pandemian vuoksi lykätä joitakin versioita vuoteen 2021. Siksi virasto otti versioita osittain käyttöön.	Toteutetaan versiosuunnitelmat Järjestelmäversioiden käyttöönotto	Saavutettu Versiosuunnitelmien tuottaminen saatiin valmiiksi. Versiosuunnitelmien mukainen järjestelmäversioiden käyttöönotto toteutettiin osittain. Joitakin versioita piti lykätä vuoteen 2021 pandemian vuoksi.	2.1.1.12

1.2.4	Sovellusten elinkaaren hallintaa koskeva tutkimus	Sovellusten elinkaaren hallinnan käyttöä alkaa määritettyjen prosessien ja hallintokehityksen mukaisesti. Nykyisten työkalujen käyttöä parannetaan. Virastolla on tietämystä ja erilaisia tekijöitä sovellusten elinkaaren hallinnan täydellisen käyttöönoton valmistelua varten	Toteutunut Tutkimuksessa arvioitiin ja analysoitiin erilaisia vaihtoehtoja sovellusten elinkaaren hallinnan arkkitehtuurisuunnittelua ja -kehitystä varten viraston toimintatarpeiden, rajoitusten ja teknisten vaatimusten mukaisesti. Tutkimuksessa arvioitiin tulevia teknologisia, organisatorisia ja prosesseihin liittyviä malleja, joiden avulla voidaan ottaa käyttöön sovellusten elinkaaren hallinnan alusta ja yhdistää sen työkalut nykyiseen ympäristöön.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Alitti tavoitearvon Keltainen – keltainen – vihreä Kustannukset ja aikataulu ylittivät alkuperäisen suunnitelman, mutta virasto onnistui toteuttamaan tutkimuksen kokonaisuudessaan.	2.2.2.2 (vuoden 2019 yhtenäisessä ohjelma-asiakirjassa)
1.2.4	Sovellusten elinkaaren hallinnan parannukset	Versioiden tuottaminen nopeutuu	Lykätty Sovellusten elinkaaren hallinnan parannuksia koskevaa uutta hanketta ei ole vielä aloitettu.	Markkinoilletuontiaika (verrattuna edelliseen vuoteen)	—	2.1.2.1
1.3.1	Viestintäinfrastruktuurin sopimusten säännöllinen operatiivinen hallinta	Viestintäinfrastruktuurin suorituskyky pysyy palvelutasosopimuksen mukaisena.	Toteutunut Virasto neuvotteli TESTA VIS- ja SIS-verkon tukisopimuksista ja teki ne uuden TESTA-puitesopimuksen mukaisesti sekä teki sopimukset Sirenemail-/VISmail-järjestelmien ja toisen salauskerroksen komponenttien ylläpitoa varten.	Viestinnän palvelutasosopimusta noudatetaan	Saavutettu Operaatio suoritettu palvelutasosopimusten mukaisesti. KPI 5: Suuralueverkon käytettävyyden (Schengenin tietojärjestelmän ja viisumitietojärjestelmän osalta): 99,9931 %	2.1.1.16
1.3.1	Verkkopalvelujen toimittaminen	Luotettavan palvelun toimittaminen viestintäinfrastruktuurista ja siihen liittyvistä viestintäjärjestelmistä	Toteutunut Verkkopalveluja toimitettiin sovittujen palvelutasosopimusten mukaisesti. Onnistuneesti uusittiin erityisesti 50 prosenttia SIS II -järjestelmän Certes-salausinfrastruktuurista, joka sijaitsee jäsenvaltioiden ja tietotekniikkaviraston sijaintipaikoissa. Virasto toteuttaa loput 50 prosenttia vuonna 2021 suunnitellun aikataulun mukaisesti.	Viestintäinfrastruktuuria koskevien palvelutasosopimusten noudattaminen	Saavutettu Viestintäinfrastruktuuri ja viestintäinfrastruktuurin järjestelmät (VIS Mail, SIS Mail) olivat käytettävissä sovitun palvelutasosopimuksen mukaisesti.	2.1.1.15
1.3.1	Siirtyminen uuteen TESTA-verkkoon	Suojattu ja luotettava IP-tietoliikenne kansallisten järjestelmien ja keskusjärjestelmän välillä on käytettävissä, turvallinen ja luotettava IP-tietoliikenne keskusjärjestelmän toimipaikkojen välillä on mahdollinen.	Käynnissä Euroopan komissio (tietotekniikan pääosasto) hallinnoi uuden TESTA-sopimuksen allekirjoittamista. Tietotekniikkavirasto auttoi muiden virastojen ja toimielinten kanssa tarjousten teknisissä arvioinneissa. Tekninen arviointi saatiin 80-prosenttisesti päätökseen vuoden 2020 loppuun mennessä, ja arviointia jatketaan vuonna 2021.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Alitti tavoitearvon Sopimuksen allekirjoittaminen viivästyi	2.2.1.19
1.3.2	Keskusyksikön/varakeskusyksikön päivittäisen toiminnan hallinnointi	Molempia tietokeskuksia (keskusyksikkö ja varakeskusyksikkö) pidetään jatkuvasti yllä ja kapasiteettia seurataan	Toteutunut Toimen soveltamisalaa muutettiin koskemaan vain varakeskusyksikön operatiivista hallintaa. Kaikki operatiiviset sopimukset pidettiin voimassa.	Tietokeskusten resurssit (jäähdytys, virta) ovat käytettävissä	Saavutettu Varakeskusyksikkö oli käytettävissä, siirtoja tehtiin jatkuvasti pandemiasta ja matkustusrajoituksista huolimatta	2.1.1.14

1.3.2	Tietokeskusten uudelleenjärjestelytoimien jatkaminen	Tietokeskukset täyttävät suurta tiheyttä koskevat uudet vaatimukset, jotta voidaan saada käyttöön entistä suurempi ylläpitokapasiteetti ja selvitä toimintatarpeista.	Toteutunut Tietokeskuksen päivittäinen käyttö palveluna. Tietokeskuksen infrastruktuurin hallintatyökalu otettiin käyttöön. Virasto paransi jatkuvasti resurssien jakamista, jotta infrastruktuurikapasiteettia voitaisiin kasvattaa entisestään (uudet lisäjärjestelmät, laajennettu toimeksianto, nykyisten järjestelmien kehittäminen).	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Saavutettu	2.2.1.14
1.3.2	Keskusjärjestelmien suuralueverkkoitöiden siirtäminen	Tietokeskuksen kapasiteetti parane ja verkon fyysinen häiriönsietokyky kasvaa	Lykätty Televiestinnän palveluntarjoaja teki teknisen arvioinnin. Pandemiarajoitukset vaikuttivat toimenpiteen etenemiseen.	—	Viivästynyt	2.2.1.17
1.3.3	Operatiivisen hallinnan / päivittäisen järjestelmän hallinnan koordinointi ja yhteiset tehtävät	Luotettavien infrastruktuuripalvelujen toimittaminen sovitujen palvelutasosopimusten mukaisesti	Toteutunut Virasto antoi järjestelmien infrastruktuurille jatkuvasti toisen tason tukea huolimatta pandemiasta johtuneista pääsrajoituksista. Virasto otti versiot käyttöön suunnitelman mukaisesti.	Ydintoimintajärjestelmän ja yhteisen jaetun infrastruktuurin palvelutasosopimuksia noudatetaan	Saavutettu Ks. KPI 3–9	2.1.1.11
1.3.3	Käyttölupien hallinta	Tietotekniikkavirastossa käytössä olevia käyttölupia tuetaan järjestelmissä edellytetyn palvelutasosopimuksen mukaisesti.	Toteutunut Virasto uudisti Oracle-käyttöluvat suunnitelman mukaisesti.	Niiden käyttölupien määrä, joiden tukisopimusta hallitaan keskitetysti	Saavutettu	2.1.1.13
1.3.3	Yhteisen jaetun infrastruktuurin ylläpito	Pakollinen ylläpito yhteistä jaettava infrastruktuuria koskevan puitesopimuksen yhteydessä.	Toteutunut Virasto uudisti yhteisen jaetun infrastruktuurin laitteiston suunnitelman mukaisesti. Yhteisen jaetun infrastruktuurin korjaavaa ylläpitoa tarjottiin ja se toteutettiin sovitujen palvelutasosopimusten mukaisesti.	Ylläpitoa koskevien palvelutasosopimusten noudattaminen Ydintoimintajärjestelmien suorituskykyindikaattorit	Saavutettu Palvelutasosopimusten tavoitteet saavutettu	2.1.1.10
1.3.3	Käyttöomaisuuden hallinnan yhdistäminen konfiguroinnin hallintaan	Yksi keskitetty ja relationaalinen tietoaarkisto tietoteknisten komponenttien ja omaisuuden sopimus- ja varainhoitotilanteelle ja operatiiviselle tilanteelle	Käynnissä Rahoitusomaisuuden hallinnan yhdistäminen konfiguroinnin hallintaan on otettu huomioon käyttöomaisuuden ja konfiguroinnin hallintaa koskevien prosessien päivitettyissä versioissa. Täytäntöönpano aloitettiin yhteisestä jaetusta infrastruktuurista. Täydellinen yhdistäminen kokoonpanon hallintatietokantaan odottaa järjestelmäpäivitystä ja myöhempää konfiguraatiota, joka on viivästynyt pääsrajoitusten vuoksi.	Hankkeen suorituskykyindikaattori	Saavutettu	2.2.2.1

1.4.0	Ydintoimintajärjestelmien tietoturvallisuus- ja varmistuspalvelun tarjoaminen	Varmistetaan, että tietoturvariskien hallinnan taso on hyväksyttävä	<p>Toteutunut</p> <p>Virasto kehitti ja päivitti riskinarvioiteja sekä turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskevia suunnitelmia nykyisten ja uusien järjestelmien osalta ja kehitti useita standardeja tietoturvan hallintajärjestelmän osana. Virasto jatkoi myös komission tietoturvaa ja riskinhallintaa koskevan menetelmän kehittämistä, jotta se saadaan yhdenmukaiseksi tietotekniikan pääosaston tietoturvakehyksen kanssa. Virasto sai ulkopuolisten neuvontapalvelujen tuella päätökseen kattavan ja riippumattoman arvioinnin, jonka tarkoituksena oli mitata tietotekniikkaviraston kattavan tietoturvan hallintajärjestelmän kehitystasoa ja jossa keskityttiin erityisesti laaja-alaisten tietojärjestelmien tietoturvan hallintajärjestelmään. Viestintä- ja tietojärjestelmien suojaamista koskevien turvallisuussääntöjen mukaisesti virasto perusti tietoturvaa käsittelevän työryhmän, joka kokoontui ensimmäisen kerran tammikuussa 2021. Virasto päivitti SABSA-arkkitehtuuriin (Sherwood Applied Business Security Architecture) perustuvan ja siihen sidoksissa olevan turvallisuusarkkitehtuurin ja arvioi poikkialaista suunnittelukehystä koskevat turvallisuusvaatimukset.</p>	<p>(1) % tietoturvariskien hallinnointiprosessiin kuuluvista toimintaprosesseista ja niiden palveluista</p> <p>(2) % työntekijöistä, jotka ovat suorittaneet turvallisuustietoisuutta koskevan verkkokoulutuksen</p> <p>(3) % kunkin tietojärjestelmän turvallisuussuunnitelman mukaisesti toteutetuista turvallisuustarkastuksista</p> <p>(4) % neljännesvuosittain tehdyistä turvallisuustesteistä suunniteltuihin verrattuna</p>	<p>Saavutettu</p> <p>Palvelutasosopimuksen mukaisesti tavoitevastausajassa käsiteltyjen turvallisuushäiriöiden prosenttiosuus: 73 %</p> <p>Järjestelmissä (suunnittelusta, kehittämisestä, tuotannosta) tehtyjen turvallisuusriskien arviointien prosenttiosuus: 100 %</p> <p>Niiden tietojärjestelmien prosenttiosuus, joista on tehty vähintään kolmen vuoden välein toimintaa koskeva vaikutustenarviointi, jossa määritetään kriittinen henkilöstö: 100 %</p> <p>Lainsäädännössä määritetyn mukaisesti toteutettujen turvallisuustavoitteiden prosenttiosuus: 100 %</p> <p>Tietojärjestelmäkokonaisuudesta tehtyjen haavoittuvuuskartoitusten määrä: 10</p> <p>Vuositain tehtyjen kyberturvallisuusharjoitusten määrä: 1</p>	2.1.1.18
1.4.0	Turvallisuuden ja jatkuvuuden hallintaa koskevan toiminnan jatkuvuutta / toimintakunnon palauttamista / valmiussuunnitelmaa koskevien osien käyttö, suunnittelu ja kehittäminen	Viraston operatiivisen hallinnan häiriönsietokyky kasvaa.	<p>Toteutunut</p> <p>Virasto toteutti toiminnan jatkuvuutta koskevia toimia ja hankkeita suunnitellun mukaisesti ja otti siinä huomioon covid-19-tilanteesta johtuneet tarvittavat mukautukset.</p>	Toiminnan jatkuvuutta koskevia tarkastuksia tehdään kaikilla tietotekniikkaviraston toiminta-alueilla. Toiminnan jatkuvuutta koskevia suunnitelmia testataan, ja testien mukaan käytössä on tehokkaita toiminnan jatkuvuutta koskevia tarkastuksia. Viraston henkilöstölle annetaan tarvittaessa erikoiskoulutusta ja tiedotusta.	<p>Saavutettu</p> <p>Toiminnan jatkuvuutta koskevia tarkastuksia tehdään kaikilla asiaankuuluvilla toiminta-alueilla, ja organisaationlaajuinen liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelma ja liiketoiminnan jatkuvuutta koskevat täytäntöönpanosäännöt on hyväksytty. Organisaation laajuinen toimintaa koskeva vaikutustenarviointi päivitetään heijastamaan nykyistä tilannetta. Kaksi toiminnan jatkuvuutta koskevaa harjoitusta tehtiin. Kaksi evakuointiharjoitusta (toinen Tallinnan ja toinen Strasbourgin toimipaikassa) tehtiin. Koko tietotekniikkaviraston henkilöstölle pidettiin kaksi tiedotustapahtumaa toiminnan jatkuvuudesta, ja uusille työntekijöille järjestettiin muutamia toistuvia tiedotustapahtumia toiminnan jatkuvuudesta ja valmiustoiminnasta.</p>	2.3.8

1.4.0	Turvallisuuden ja jatkuvuuden hallinnan turvatekijöiden käyttäminen, suunnittelu ja kehittäminen	Virasto varmistaa ihmisten ja omaisuuden turvallisuuden asianmukaisen tason toimitiloissaan	Toteutunut Virasto pystyi varmistamaan ja säilyttämään turvallisuuden ja järjestyksen tiloissaan ja suojelemaan henkilöstöään, järjestelmiään, tilojaan ja omaisuuttaan lakisääteisten velvollisuuksiensa mukaisesti. Virasto sai tämän tuloksen aikaan huolimatta pandemiasta johtuneista ennakoimattomista lisähaasteista asettamalla henkilöstön terveyden ja turvallisuuden etusijalle.	Suojaavissa turvatoimissa noudatetaan 100-prosenttisesti riskinarviointia, tietotekniikkaviraston sääntöjä ja määräyksiä sekä ISO-standardieja	Saavutettu Nimetyt turvallisuusriskit olivat hyväksyttävällä tasolla koko vuoden ajan. Suojaavat turvatoimet olivat käytössä asiaankuuluvien sääntöjen ja määräysten ja ISO-standardien mukaisesti.	2.3.8
1.4.0	Yhteinen hanke SIS-, VIS- ja Eurodac-järjestelmien toimintakuntoon palauttamisesta	Varmistetaan yhdenmukaisuus toiminnan jatkuvuuden, toimintakuntoon palauttamisen ja häiriöiden hallinnan kanssa, jos tietotekniikkaviraston ydintoimintajärjestelmiin tulee häiriö	Toteutunut Virasto toteutti harjoituksen, ja tulosten arviointi oli odotetun mukaista huolimatta siitä, että pandemia vaikutti kaikkiin osallistujiin. Harjoitusraportti sai puoltavan lausunnon Schengenin tietojärjestelmän, viisumitietojärjestelmä ja Eurodac-järjestelmän neuvonantavilta ryhmiltä.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Saavutettu Vihreä – vihreä – vihreä	2.2.1.27
1.4.0	Turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskeva harjoitus viraston IT-palvelujen osalta	Varmistetaan yhdenmukaisuus toiminnan jatkuvuuden, toimintakuntoon palauttamisen ja häiriöiden hallinnan kanssa, jos tietotekniikkaviraston organisaationlaajuisiin IT-palveluihin tulee häiriö	Toteutunut Virasto toteutti harjoitushankkeen ja arvioi tuotokset.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Saavutettu Vihreä – vihreä – vihreä Aikataulussa oli pieni poikkeama. Toteutusvaihe oli tammikuussa 2021 joulukuun 2020 sijasta, koska pandemiatilanteen vuoksi piti huolehtia kiireellisemmistä tehtävistä.	2.3.8
1.4.0	Turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskevista hankkeista saatavien suositusten täytäntöönpano	Varmistetaan järjestelmien turvallisuuden ja toiminnan jatkuvuuden jatkuva parantaminen	Käynnissä Vuosina 2017–2019 tehtyjen turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskevista harjoituksista johtuvien suositusten toteuttaminen on jatkunut suunnitellusti.	Toimintasuunnitelman täytäntöönpanon prosenttiosuus:	Saavutettu Jotkin toimenpiteistä toteutettiin suunniteltua nopeammin, ja jotkin ovat edelleen vireillä. Pandemiatilanne vaikutti kaikkien suositusten toteuttamiseen.	2.1.1.17
1.4.0	Fyysisiä turvatarkastuksia varten tarvittavien tilojen kunnostaminen Strasbourgin toimipaikassa	Varmistetaan erityisten fyysiseen turvallisuuteen liittyvien toimintaa koskevien ja lakisääteisten vaatimusten täyttäminen tietotekniikkaviraston Strasbourgin toimipaikassa nykyisen riskinarvioinnin mukaisesti.	Lykätty Koska vuotuiset painopisteet arvioitiin uudelleen covid-19-tilanteen vuoksi, hankkeen tärkeysjärjestystä muutettiin ja sitä lykättiin.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Toimea lykättiin.	2.3.8

1.5.1	Osallistuminen tarkkailijana Schengen-järjestelmän (myös viisumitietojärjestelmän) arviointiin SIS/SIRENE-järjestelmän ja yhteisen viisumipolitiikan aloilla ja SIS- ja VIS-järjestelmän entistä paremman käytön varmistaminen jäsenvaltioissa	EU:n jäsenvaltiot soveltavat Schengen-lainsäädäntöä oikein SIS/SIRENE-järjestelmän ja yhteisen viisumipolitiikan alalla ja varmistavat SIS II- ja VIS-järjestelmän käytön parantamisen	Toteutunut Virasto osallistui tarkkailijana SIS-/SIRENE-arviointeihin Saksassa ja Itävallassa. Matkustusrajoitusten ja epävakaa pandemiatilanteen vuoksi virasto päätti tarjota kahteen arviointiin neuvontapalvelun tukea eikä lähettää henkilöstöä tarkkailijoiksi.	Schengen-arviointipyyntöjen täyttäminen	Saavutettu Tietotekniikkavirasto osallistui parhaansa mukaan Schengen-arviointimekanismiin.	2.3.1
1.5.2	Parhaiden käytäntöjen ja palvelujen jakaminen toisten virastojen kanssa erityisesti tieto- ja viestintätekniikan alalla	Varmistetaan, että kriittisiä vaatimuksia kerätään ja kommentoidaan	Toteutunut Tieto- ja viestintätekniikan palvelujen ryhmä olivat mukana tieto- ja viestintätekniikan neuvoo-antavassa komiteassa, ja oikeus- ja sisäasioiden virastojen kokouksia järjestettiin koko vuoden ajan. Ne osallistuivat erilaisiin tapauskohtaisiin toimiin, kuten GovSec-hankkeeseen ⁷⁹ tai tietotekniikan pääosaston sopimusten edunsaajiin liittyviin erilaisiin ryhmiin.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Saavutettu Vihreä – vihreä – vihreä	2.3.6
1.5.4	Koulutussuunnitelman toteuttaminen, jotta jäsenvaltioille voidaan tarjota viraston hallinnoimien tietojärjestelmien teknistä käyttöä koskevaa koulutusta	Käytössä on tarpeiden perusteella suunniteltuja mukautettavia järjestelmän koulutusohjelmia, jotka täyttävät sidosryhmien tarpeet täysimääräisesti	Toteutunut Virasto siirsi covid-19-pandemian vuoksi koko koulutusvalikoiman opiskeltavaksi verkossa. Yhden lähitapahtuman lisäksi luotiin 22 uutta verkkokurssia, joissa käsiteltiin kaikkia tietotekniikkaviraston koulutusohjelman tärkeimpiä aiheita ja näkökohtia. Kursseihin kuului muun muassa 16 verkko-oppimismoduulia. Ne annettiin saataville tietotekniikkaviraston oppimisenhallintajärjestelmässä. Virasto tuotti myös seitsemän verkkoseminaaria.	Tyytyväisyystaso (asteikolla 1–5, jossa 1 on matalin ja 5 korkein) Hallintoneuvostolle ehdotetaan tyytyväisyystason asteikoksi 1–6.	Saavutettu Vuonna 2020 tietotekniikkaviraston koulutuksissa tyytyväisyystaso oli 4,5/5 (jäsenvaltioiden koulutustoimia koskevan tietotekniikkaviraston keskeisen suorituskykyindikaattorin asteikolla 1–5, jossa KPI katsotaan myönteiseksi, kun > 3). Hallintoneuvosto hyväksyi maaliskuussa 2020 uuden KPI-asteikon 1–6. Uudessa asteikossa KPI katsotaan myönteiseksi, kun > 4.	2.1.1.19
1.5.4	Teknisten raporttien ja yhdistelmätilastojen laadinta	Kaikkien raportointivollisuuksien täyttäminen perustamisasetuksen ja hallinnoitujen järjestelmien oikeusperustojen mukaisesti.	Toteutunut Virasto toimitti EU:n toimielimille ajoissa viisi tuotosta ja julkaisi ne. Niiden lisäksi julkaistiin myös raportti viisumitietojärjestelmän teknisestä toiminnasta vuosina 2017–2019. Tietojen kerääminen jäsenvaltioilta on raportin olennainen edellytys, ja se vei melko kauan ja oli viivästyksen syy.	Raporttien toimittaminen EU:n toimielimille	Saavutettu Päivämäärät ja viitteet luetellaan osassa 1.5.4.	2.3.1

79 https://ec.europa.eu/isaz/actions/making-usage-cloud-safer_en

1.6.1	Suunnittelu ja raportointi	Tietotekniikkavirasto antaa sidosryhmilleen riittävästi tietoa virastolle osoitettujen tehtävien suunnittelusta ja suorittamisesta ja sen suorituskyvystä ja varmistaa siten korkean luottamustason sekä täyttää lakisääteiset vaatimukset.	Toteutunut Virasto toimitti konsolidoidun vuotuisen toimintakertomuksen, täytäntöönpanokertomuksen ja yhtenäiset ohjelma-asiakirjat. Pandemiatilanteen vuoksi oli joitakin viivästyksiä. Nämä viivästykset eivät kuitenkaan vaikuttaneet viraston suorituskykyyn.	Yhtenäinen ohjelma-asiakirja 2021–2023, täytäntöönpanokertomus 2020 ja konsolidoitu vuotuinen toimintakertomus 2019 hyväksyttiin ajoissa ja ilman suuria muutoksia	Saavutettu	2.3.1
1.6.1	Yrityksen laadunhallintaharjoituksen toteuttaminen	Toteutetaan ja otetaan virastossa käyttöön tietohallinnon johtamiskäytännön malli, joka muodostuu riskienhallinnasta, sisäisen valvonnan hallinnasta ja laadunhallinnasta määriteltäviin ja vaatimuksiin.	Käynnissä Hankintaan liittyvät kysymykset viivästyttivät kokonaisvaltaisen laadunhallinnan täydellistä täytäntöönpanoa, ja yhteistä arviointikehystä koskeva harjoitus oli käynnissä. Valmistelutoimet olivat käynnissä (työkalun mukauttaminen, viestintäsuunnitelma) ja hyvällä mallilla. Virasto aikoo päättää yhteisen arviointikehysten täytäntöönpanon ensimmäisen kierroksen (itsearviointiraportti) vuonna 2021 ja kilpailu yhteisen arviointikehysten tehokkaan käyttäjän palkinnosta vuonna 2022.	Itsearviointiraportti toimitetaan tietotekniikkaviraston johdolle vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä.	Alitti tavoitearvon Viivästynyt, koska itsearviointia koskevat valmistelut ovat käynnissä.	2.3.1
1.6.1	Tietotekniikkaviraston pitkän aikavälin strategian ja organisaationlaajuisten keskeisten suorituskykyindikaattorien tarkistaminen.	Virastolla on päivitetty pitkän aikavälin strategia, keskeiset suorituskykyindikaattorit ja monivuotinen ohjelma/suunnitelma, jotta se voi palvella sidosryhmiään entistä paremmin.	Käynnissä Uuden pitkän aikavälin strategian luonnos toimitettiin viraston johdolle kesäkuussa 2020. Viraston hallintokomitea viimeistelee sitä parhaillaan.	Viraston päivitetyn pitkän aikavälin strategian ja monivuotisen ohjelman toimitus hallintoneuvostolle.	Alitti tavoitearvon Strategiaa ei ole vielä toimitettu hyväksyttäväksi hallintoneuvostolle.	2.3.1
1.6.1	Hallintoa ja vaatimustenmukaisuuden hallinnointia koskevien valmiuksien tarjoaminen	Virasto soveltaa asianmukaisesti hyvän hallinnon tekijöitä sen vaatimustenmukaisuuden hallintokäytännöissä.	Toteutunut Virasto piti rekisteriä yllä poikkeuksista ja vaatimustenvastaisista tapahtumista asianmukaisesti ja tuotti seurantaraportin ajoissa. Virasto otti sisäisen valvonnan kehysten käyttöön riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön valvonnassa.	Sisäisen valvonnan rekisteri ja seurantaraportit laadittu vaaditussa ajassa ja laajuudessa ja riittävän laadukkaina.	Saavutettu	2.3.1
1.6.1	Hallintoneuvostolle annettava oikea-aikainen hallinnollinen tuki	Hallintoneuvostoa tuetaan riittävästi, jotta se voi hoitaa tehtävänsä tehokkaasti.	Toteutunut Hallintoneuvosto kokoontui yhteensä kolme kertaa. Covid-19-pandemian puhkeamisen vuoksi virasto peruutti ensimmäiset suunnitellut fyysiset tapaamiset maaliskuussa, ja hallintoneuvosto teki päätökset kirjallisesti. Kaksi muuta kokousta sekä yksi ylimääräinen kokous järjestettiin ajallaan verkkokokouksina.	Kokoukset pidettiin suunnitellusti. Sidoryhmien yleinen tyytyväisyystaso mitattu tyytyväisyyskyselyssä.	Saavutettu Hallintoneuvoston 17.–18.3.2020 pidettäväksi suunniteltu kokous peruutettiin covid-19-pandemian vuoksi ja korvattiin kirjallisella menettelyllä. Hallintoneuvoston 30.6.2020 pidetty 23. kokous järjestettiin verkkokokouksena.	2.3.2

					Hallintoneuvoston 17.9.2020 pidetty 24. ylimääräinen kokous järjestettiin verkkokokouksena Hallintoneuvoston 24.11.2020 pidetty 25. kokous järjestettiin verkkokokouksena	
1.6.1	Oikea-aikainen hallinnollinen tuki neuvoo-antaville ryhmille	Neuvoo-antavia ryhmiä tuetaan riittävästi niiden tehtävien tehokkaassa suorittamisessa	Toteutunut Kaikki neuvoo-antavien ryhmien kokoukset pidettiin ajoissa.	Kokoukset pidettiin suunnitellusti. Sidosryhmien yleinen tyytyväisyystaso mitattu sidosryhmien tyytyväisyyskyselyssä.	Saavutettu Fyysisiä kokouksia pidettiin tammi-, helmi- ja maaliskuussa. Sen jälkeen neuvoo-antavien ryhmien kokoukset pidettiin verkossa covid-19-pandemian vuoksi.	2.3.2
1.6.1	Hankekokonaisuuden hallintavalmiudet	1. Hankekokonaisuuksien hallinnan prosessimalli 2. Tietotekniikan etenemissuunnitelma hankekokonaisuuksien hallinnan prosessimallin täytäntöönpanoa varten	Toteutunut Kuvaus osassa 1.6.1	Uudet prosessit ja tietotekniikan etenemissuunnitelma hyväksytään aikataulun, soveltamisalan ja talousarvion mukaisesti	Saavutettu Prosessi ja etenemissuunnitelmat hyväksytyt suunnitellusti	2.3.9
1.6.1	Prosessien ja koulutusohjelmien kehittäminen ja käyttöönotto, hankkeiden arviointi, hankkeiden laadunvarmistustarkastusten tekeminen, prosessien uudelleentarkastelu ja raportointi hankkeen edistymisestä	Viraston strategian ja hankkeen toteuttamisen välistä yhdenmukaistamista parannettu yhdistämällä siihen seuraavat pääprosessit: hankehallinta, ohjelmahallinta ja hankekokonaisuuden hallinta.	Toteutunut Kuvaus osassa 1.6.1	Organisaation hankehallintatoimiston etenemissuunnitelmasa sovitut tavoitteet saavutetaan	Saavutettu Tavoitteet saavutettu suunnitellusti	2.3.9
1.6.1	CMMI-malliin perustuva virallinen arviointi	Virasto luokitellaan virallisesti CMMI-mallin perusteella	Käynnissä Virasto teki kaikki suunnittelu- ja valmistelutoimet suunnitellusti: se sai päätökseen toimea koskevan toimintatapauksen ja toteutti aloituskokouksen, myös ehdotuksen etenemissuunnitelmaksi. CMMI-mallia koskeva koulutustapahtuma (valmiuksien kehittäminen) järjestettiin joulukuussa asiaankuuluville työntekijöille.	Asiaankuuluvien prosessialojen kehitystaso	Saavutettu Vuonna 2020 keskityttiin arvioinnin sijasta valmistelutehtäviin	2.3.9

1.6.1	Viraston riskinhallinnan kehitys	1. Prosessimalli viraston riskinhallintaa varten 2. Tietotekniikan etenemissuunnitelma viraston riskinhallinnan prosessimallin täytäntöönpanoa varten	Käynnissä Organisaationlaajuisten riskien ja ongelmien seuranta koskeva vuotuinen harjoitus toteutettiin suunnitellusti. Hallintokomitea hyväksyi tietotekniikkaviraston riskinhallintapolitiikan tarkistuksen huhtikuussa 2020.	Viraston riskinhallinnan prosessimalli ja tietotekniikan etenemissuunnitelma	Saavutettu Viraston riskinhallinnan prosessimallin uudelleensuunnittelu liittyy hankekokonaisuuksien hallinnan täytäntöönpanoon (käynnistetty vuonna 2020) ja riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön valvonnassa toteutettavaan tietotekniikkaviraston riskinhallintaan	2.3.9
1.6.1	Jatkuvat palvelunparantamispalvelut ja prosessikatsaukset	Validoidaan nykyisten ITSM-prosessien ja tarjottujen palvelujen jatkuva palvelun parantaminen, jotta tietotekniikkaviraston sisäisten ja ulkoisten sidosryhmien palvelua voidaan parantaa.	Käynnissä - tuotteiden määrittäminen, sopiminen tuotekuvausmallista, kaikkien määritettyjen tuotteiden kuvausten laatiminen - palveluluettelon täydellinen arviointi ja päivittäminen ja sen muuntaminen tuote- ja palveluluetteloksi, joka on yhdenmukaistettu hankintastrategian kanssa - kaikki palvelut tarkistetaan ja päivitetään käyttämällä päivitettyä palvelukuvausmallia - koko paketti luodaan ja julkaistaan jokapäiväiseen käyttöön - ITSM-prosessien arviointi ja päivitys on käynnissä - seitsemän uutta prosessia määritetään: liikesuhteiden hallinta, kysynnän hallinta, vaatimusten hallinta, käyttöomaisuuden hallinta, tuotteiden hallinta, tietoturvan hallinta, jatkuvuuden hallinta	Jatkuvaa palvelun parantamista koskevan prosessin keskeiset suorituskykyindikaattorit	Alitti tavoitearvon Prosessien keskeisten suorituskykyindikaattorien päivittäminen on yksi hankkeen keskeisistä tuotoksista, ja se on vielä kesken. Hankepäällikkö mittaa säännöllisesti hankkeeseen liittyviä edistystä, tarkastuksia ja riskejä ja raportoi niistä.	2.1.4.1
1.6.2	Vuositaisen sisäisen tarkastussuunnitelman täytäntöönpano	Pyritään saavuttamaan avoimuus keskeisiin sidosryhmiin nähden sisäisen tarkastusjärjestelmän asianmukaisuudesta ja tehokkuudesta. Luodaan luottamusta operaatioihin, viraston tavoitteiden saavuttamiseen ja jäännösriskin ymmärtämiseen. Kaikki neuvoo-antavien ryhmien suunnitellut kokoukset pidettiin ajoissa.	Toteutunut Kuvaus osassa 2.7.3	(1) Niiden prosessien osuus, joissa tuotokset ovat saavuttaneet tavoitteet vaihteluvälien rajoissa (2) Riippumattoman arvioinnin piiriin kuuluvien prosessien osuus (3) Kriittisten ja erittäin tärkeiden sisäisten valvontarikkomusten määrä (4) Vuositainen määritettyjen kriittisten vaatimustenvastaisuutta koskevien ongelmien määrä	Sovittujen neljän uuden suorituskykyindikaattorin laskemiseen ei ole kerätty riittävästi tietoja. Useita asiaankuuluvia kehyksiä ja toimia piti ottaa kokonaisuudessaan käyttöön. Sisäisen tarkastuksen yksikkö sovelsi siksi edelleen samoja indikaattoreita kuin edellisinä vuosina: (1) Vuotuisen tarkastussuunnitelman toimittaminen: 80 % (2) Tarkastusarvioinnit saatettu päätökseen ajoissa ja määrärahojen rajoissa: 60 % (3) Sisäisen tarkastuksen yksikön henkilöstön koulutustunnit vuotta kohti: 70 %	2.3.10

1.6.2	Varainhoitoon ja hankintoihin liittyvä sisäinen valvonta, menettelyt ja tarkastukset	Virasto hyödyntää kokonaisvaltaista menettelyjen ja tarkastusten kokonaisuutta, joka soveltuu moitteettoman varainhoidon ja sisäisten tarkastusten edistämiseen	<p>Toteutunut</p> <p>Virasto hyödyntää kokonaisvaltaista menettelyjen ja tarkastusten kokonaisuutta, joka soveltuu moitteettoman varainhoidon ja sisäisten tarkastusten edistämiseen.</p>	Kokonaisvaltainen ja johdonmukainen menettelykokonaisuus koskee tärkeimpiä toimintaprosesseja taloudessa ja hankinnoissa.	<p>Saavutettu</p> <p>Ks. tuotosta koskeva huomautus</p>	2.3-3
1.6.2	Asetuksen 45/2001 kumoavan uuden asetuksen käsitteiden vakiinnuttaminen	Varmistetaan, että sisäiset säännöt vastaavat sovellettavaa oikeudellista kehystä	<p>Toteutunut</p> <p>Tietotekniikkaviraston hallintoneuvosto teki uuden päätöksen täytäntöönpanosäännöistä, rekisteri on päivitetty kokonaan Euroopan tietosuojavaltuutetun ohjeiden mukaisesti, tietosuojavastaavan osallistuminen tietosuojaa koskevaan vaikutustenarviointiin. Hallintoneuvosto teki uuden päätöksen hyväksytyistä täytäntöönpanosäännöistä, ja virasto saattoi rekisterin päivityksen päätökseen Euroopan tietosuojavaltuutetun ohjeiden mukaisesti.</p>	Tietotekniikkaviraston hallintoneuvoston hallintoneuvosto hyväksyi uuden päätöksen täytäntöönpanosäännöistä Useita tietosuojaa koskevia vaikutustenarviointeja tehty tai niihin on osallistuttu, tietosuojavastaavan rekisteri käsitteilytoimista.	<p>Saavutettu</p> <p>1. Tietotekniikkaviraston hallintoneuvosto teki uuden päätöksen täytäntöönpanosäännöistä: - Tietosuojavastaavaan liittyvät täytäntöönpanosäännöt hyväksyttiin lokakuussa 2019. - Hyväksyminen suunniteltu vuodelle 2021. Vuonna 2020: Asetuksen (EU) 2018/1725 25 artiklan täytäntöönpanosääntöjen luonnosversio laadittiin ja arvioitiin sisäisesti. 2. Useita tietosuojaa koskevia vaikutustenarviointeja tehty tai niihin on osallistuttu: - Viisi tietosuojaa koskevaa vaikutustenarviointia (EES, SBMS, sBMS-, ETIAS- ja ECRIS-TCN-järjestelmien tarkkuustarkastus) 3. Tietosuojavastaavan rekisteri käsitteilytoimista: - pidetty ajan tasalla, julkinen, vaatimustenmukainen (Euroopan tietosuojavaltuutetun tarkastus), muotoiltu uudelleen Euroopan tietosuojavaltuutetun pyynnöstä.</p>	2.3-5

1.6.2	Vuotuisen tietosuojatutkimuksen tekeminen	<p>Tietosuojan vaatimustenmukaisuutta koskevat suositukset, jotka on määrä panna täytäntöön viraston tietosuojan vaatimustenmukaisuuden parantamiseksi.</p>	<p>Toteutunut</p> <p>Toimen soveltamisala on päivitetty, jotta voidaan ottaa huomioon:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Euroopan tietosuojavaltuutetun Schengenin tietojärjestelmää ja viisumitietojärjestelmää koskeva vuoden 2018 tarkastuskertomus, joka saatiin huhtikuussa 2020. Se sisältää 43 suositusta, joiden määräajat vaihtelevat vuoden 2020 toisesta neljänneksestä vuoden 2021 toiseen neljännekseen. Tietotekniikkavirasto on saattanut kaikki Euroopan tietosuojavaltuutetun suositukset osaksi toimintasuunnitelmaa. Tietotekniikkaviraston tietosuojavastaava seuraa sen täytäntöönpanon etenemistä. 2. Euroopan tietosuojavaltuutetun vuoden 2019 Eurodac-järjestelmän tarkastuksesta saatiin kertomusluonnos marraskuussa 2020, jotta siitä voidaan esittää virallisia huomautuksia. Tietotekniikkaviraston hallintoneuvosto hyväksyy nämä viralliset huomautukset. Tietotekniikkaviraston tietosuojavastaava johtaa tätä toimenpidettä, johon kuuluu sisäinen kuuleminen, Eurodac-järjestelmän neuvoo-antavan ryhmän kuuleminen, hallintoneuvoston kuuleminen ja huomautusten kokoaminen tietotekniikkaviraston hallintoneuvoston virallista hyväksyntää varten. 3. Euroopan tietosuojavaltuutetun määräys kansainvälisistä tiedonsiirroista unionin tuomioistuimen asiassa Schrems II antaman tuomion perusteella. EU:n toimielimet saivat lokakuussa 2020 Euroopan tietosuojavaltuutetulta määräyksen kartoittaa kansainväliset tiedonsiirrot kolmansiin maihin ja ilmoittaa kaikista kyseisen kartoituksen perusteella havaituista riskeistä ja puutteista. Tietotekniikkaviraston tietosuojavastaava johtaa tätä toimenpidettä ja tukee tietotekniikkaviraston rekisterinpitäjiä täyttämään tämän määräyksen määräajassa. <p>Virasto päivitti toimen soveltamisalaa, jotta siinä voidaan ottaa huomioon Euroopan tietosuojavaltuutetun Schengenin tietojärjestelmän ja viisumitietojärjestelmän vuoden 2018 tarkastuskertomuksen suositukset ja määräajat, saattamalla ne osaksi toimintasuunnitelmaa. Virasto sai Euroopan tietosuojavaltuutetun vuoden 2019 Eurodac-järjestelmän tarkastuksesta kertomusluonnoksen, jotta siitä voidaan esittää virallisia huomautuksia, jotka hallintoneuvosto hyväksyy sisäisen kuulemisen ja Eurodac-järjestelmän neuvoo-antavan ryhmän kuulemisen jälkeen. EU:n toimielimet saivat lokakuussa Euroopan tietosuojavaltuutetulta määräyksen kartoittaa kansainväliset tiedonsiirrot kolmansiin maihin ja ilmoittaa kaikista havaituista riskeistä ja puutteista.</p>	<p>Kertomus on esitetty tietotekniikkaviraston toimitusjohtajalle Suorituskykyindikaattoria on päivitetty, jotta voidaan ottaa huomioon</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. tietotekniikkaviraston tietosuojavastaavan jatkotoimet toimintasuunnitelmalle, jossa käsitellään Euroopan tietosuojavaltuutetun vuoden 2018 tarkastuskertomusta Schengenin tietojärjestelmästä ja viisumitietojärjestelmästä (kertomus saatiin huhtikuussa 2020) 2. tietotekniikkaviraston tietosuojavastaavan toteuttama toimenpide, jossa laaditaan ja vahvistetaan Euroopan tietosuojavaltuutetun vuonna 2019 tekemän Eurodac-järjestelmän tarkastuskertomuksen luonnosta koskevat huomautukset, jotka tietotekniikkaviraston hallintoneuvosto hyväksyy sitten virallisesti 3. Euroopan tietosuojavaltuutetun määräys kansainvälisistä tiedonsiirroista unionin tuomioistuimen asiassa Schrems II 	<p>Saavutettu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Seurantatapahtumia järjestetty neljännesvuosittain: ensimmäinen seurantatapahtuma pidettiin 20. toukokuuta 2020, toinen heinäkuussa 2020, kolmas lokakuussa 2020 ja neljäs pidetään helmikuussa 2021. 2. Tietotekniikkaviraston viralliset huomautukset lähetetty Euroopan tietosuojavaltuutetulle määräajassa: Sisäinen arviointi saatiin päätökseen. Eurodac-järjestelmän neuvoo-antavan ryhmän ja tietotekniikkaviraston hallintoneuvoston kuuleminen saatiin päätökseen. Kaikki huomautukset koottiin yhteen ja käynnistettiin kirjallinen menettely, jotta tietotekniikkaviraston hallintoneuvosto voi hyväksyä virallisesti kyseiset huomautukset. Virallisen arvioinnin jälkeen tietotekniikkaviraston huomautukset lähetetään Euroopan tietosuojavaltuutetulle määräaikaan (18. tammikuuta 2021) mennessä. 3. Tietotekniikkaviraston tietosuojavastaava antoi tietotekniikkaviraston rekisterinpitäjille apua ja tukea niiden käsittelytoimien tiedonsiirtojen kartoittamisessa (tiedonsiirtojen luettelo luotiin ja rekisterinpitäjien kanssa järjestettiin kokouksia). <p>Raportti kansainvälisissä tiedonsiirroissa havaituista riskeistä ja puutteista saatu valmiiksi ja lähetetty Euroopan tietosuojavaltuutetulle määräajassa (15. marraskuuta 2020).</p>	2.3-5
-------	---	---	---	---	--	-------

				antaman tuomion perusteella.		
1.6.2	Tietosuojatietämyksen lisääminen	Henkilöstö noudattaa tietosuojavaatimuksia.	<p>Toteutunut</p> <p>Koko henkilöstö sai tietoa ja koulutusta uusista tietosuojaa koskevista velvoitteista, oikeuksista ja seuraamuksista tietosuojapäivän tiedotustapahtumassa ja uusille työntekijöille tarkoitetussa tapahtumassa. Kaikkia tarvittavia tietoja päivitettiin jatkuvasti. Henkilöstölle kerrottiin uusimmasta kehityksestä tietosuojassa ja sitä koskevista uutisista viikoittaisessa tietotekniikkaviraston uutiskirjeessä ja tietosuojavastaavan intranetissä, jossa on myös uusi osio tietosuojaa koskevasta vaikutustenarvioinnista sekä vaihe vaiheelta etenevät ohjeet ja malli.</p>	<p>1. Tietosuojasta ja henkilötietojen tietoturvaloukkauksista järjestettyjen tilaisuuksien määrä.</p> <p>2. Julkaistujen tietosuojaa käsittelevien uutiskirjeiden määrä.</p>	<p>Saavutettu</p> <p>1. Yleisestä tietosuojatietämyksestä järjestettiin tietosuojapäivänä yksi tapahtuma. (> 100 osallistujaa) Uusille työntekijöille järjestettiin yksi tapahtuma tietosuojasta. (31 osallistujaa)</p> <p>2. Tietotekniikkaviraston 16:ssa viikoittain ilmestyvässä uutiskirjeessä oli osio tietosuojatietämyksestä. Vuoden 2020 ensimmäisellä ja toisella puoliskolla kaksi erityisuutiskirjettä, joissa esitettiin tietosuojaan kohokohtia.</p>	2-3-5

1.6.2	Vuoden 2019 vuotuisen toimintakertomuksen laatiminen ja tietosuojavaatimusten noudattamisen välitilanteesta raportointi hallintoneuvostolle	Hallintoneuvostolle tiedotetaan tietosuojaa koskevasta vaatimustenmukaisuuden tasosta.	Toteutunut Vuoden 2019 vuotuinen työraportti toimitettu hyväksyttäväksi tietotekniikkaviraston hallintoneuvostolle ja julkaistaan. Raportti tietosuojaa koskevasta väliaikaisesta tilanteesta esitetty hallintoneuvostolle.	Tuotokset toimitettu sovituissa määräajoissa	Saavutettu Vuoden 2019 vuotuinen työraportti toimitettiin hallintoneuvostolle sovituissa määräajoissa. Tietosuojan vaatimusten noudattamisen väliaikaisesta tilanteesta ilmoitettiin hallintoneuvostolle huhti- ja marraskuussa 2020. Vuoden 2019 vuotuinen työraportti julkaistiin myös tietotekniikkaviraston verkkosivustolla.	2.3-5
1.7.1	Viraston toiminnan vakiinnuttaminen muutoksen ja kasvun jälkeen	Viraston ja henkilöstöyksikön organisaatorakenne vastaa organisaation kehitystä. Uusi henkilöstö otetaan tiiviiksi osaksi organisaatiota. Otetaan käyttöön nopeaan kasvuun liittyvät muutoksenhallintatoimet.	Toteutunut Virastoon rekrytoitiin lisähenkilöstöä rekrytointisuunnitelman mukaisesti. Henkilöstöyksikkö koodasi uusia henkilöstötietoja ja käynnisti työajan ja vapaiden hallintamoduuleja, seurasi etuuksien myöntämisen prosessia sääntöjen mukaisesti sekä laati käytännöt ja otti käyttöön perehdyttämishjelman uusia työntekijöitä varten. Henkilöstöyksikkö mukautti säännöllisesti palveluorganisaatiota kasvavan viraston tarpeisiin huolimatta riittämättömistä henkilöresursseista ja covid-19-pandemiasta. Rekrytointia tuettiin verkossa käytettävillä haastattelu- ja testaustyökaluilla. Virasto otti uusien työntekijöiden perehdytyksen käyttöön suunnitellun aikataulun mukaisesti. Virasto järjesti yhteensä 40 tapahtumaa. Uusista työntekijöistä 81 prosenttia oli tyytyväisiä yleiseen perehdytyksen ensimmäisenä viikkona ja kuukautena tietotekniikkavirastossa. Organisaatorakenteeseen ei tarvinnut tehdä suuria päivityksiä viraston tehtäviin tehtyjen muutosten sovittamiseksi siihen; vain muutamia vähäisiä mukautuksia tehtiin siirtämällä yksittäisiä henkilöitä yksikköjen ja jaostojen välillä, ja virastossa jaettiin yksi jaosto kahteen yksikköön.	(1) Valintojen määrä vuoden aikana (2) Henkilöstölle tarkoitettu tiedotustapahtuma Sysperin käytöstä kussakin käyttöön otetussa moduulissa. (3) Uusien työntekijöiden perehdytys saatiin päätökseen kahdessa kuukaudesta virastoon tulosta (4) Avoimiin tai uusiin toimiin valittujen työntekijöiden määrä.	Saavutettu (1) 20 uutta valintaa ja 19 päätettyä valintaa. Rekrytoitujen työntekijöiden määrä oli 51. – Tälle keskeiselle suorituskykyindikaattorille ei ollut asetettu tavoitearvoa. (2) Henkilöstölle ja johdolle järjestettiin kolme tiedotustapahtumaa Sysperin käytöstä (TIM-moduulissa), uusille työntekijöille järjestettiin säännöllisesti (kerran tai kahdesti kuukaudessa) tapahtuma sekä yksi tapahtuma RIG- ja henkilöstötoimistusten moduuleista koko henkilöstölle henkilöstöyksikön neuvontatunnilta. Tavoitteena oli vähintään yksi tapahtuma. (3) Uusien työntekijöiden perehdytyksestä saatiin 74 prosenttia päätökseen kahdessa kuukaudesta virastoon tulosta. Uusille työntekijöille järjestettiin 40 tapahtumaa. Tavoitteena oli vähintään kolme perehdytystä, jotka on saatu päätökseen kahdessa kuukaudesta virastoon tulosta. (4) Avoimiin tai uusiin toimiin valittiin 73 työntekijää sopimuksen muutokset mukaan lukien.	2.3-4
1.7.1	Kulttuurin muutos ja siirtyminen tietotekniikkaviraston tarkistettuun toimintamalliin	Tietotekniikkavirasto pystyy optimoimaan toimintamallin ja -prosessit	Lykätty Koska hankintavaiheen arviointi- ja hallinto-ongelmat ovat lisääntyneet, virasto allekirjoitti joulukuussa erityissopimuksen konsulttiyrityksen kanssa. Siksi hankkeen ensimmäisen vaiheen välitavoite siirrettiin vuoden 2021 toiseen neljännekseen.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Alitti tavoitearvon Vihreä – keltainen – vihreä Hanke on määrä käynnistää vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä.	2.2.2.2

1.7.2	<p>Tavanomaiset henkilöstöhallinnon toimet organisaatorakenteen, prosessien ja käytäntöjen kannalta suoritetaan asiaankuuluvien sääntöjen ja päätösten mukaisesti</p>	<p>Viraston ja henkilöstöyksikön organisaatorakenteessa näkyy organisaation kehitys ja siinä otetaan huomioon tuleva kasvu. Tietotekniikkavirasto täyttää henkilöstöä koskevat velvoitteensa sääntelykehysten mukaisesti.</p>	<p>Toteutunut</p> <p>Virastossa toteutettiin kehitystä heijastava organisaatorakenne, johon tehtiin vielä vähäisiä muutoksia (esim. joidenkin työntekijöiden siirrot jaostojen tai yksikköjen välillä), ja otettiin käyttöön uusi toimintamalli. Uusille työntekijöille myönnettiin asiaankuuluvia oikeuksia perehdyttämisen edetessä, ja virasto suoritti palkat ja muut maksut, sopimusten uusimiset, uran ja osaamisen hallinnan ajoissa. Virasto hyväksyi kaksi uutta täytäntöönpanosääntöä (vapaista sekä eturistiriitojen ennaltaehkäisystä ja hallinnasta); ensimmäinen tulee voimaan automaattisesti (eläkeoikeuksien siirtämisestä) ja toista sovelletaan henkilöstöhallinnossa tarpeen mukaan. Virastossa toteutettiin myös muita parannuksia, jotta häirinnän ehkäisyä koskevia sääntöjä noudatetaan täysimääräisesti ja jotta tietoisuus ja viestintä viraston arvoista lisääntyy.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hallintoresurssien suhde operatiivisiin resursseihin (%) 2. Lääkärintodistuksella vahvistettujen ja vahvistamattomien työstäpoissaolopäivien prosenttiosuus raportointijaksolla 3. Henkilöstön vaihtuvuuden prosenttiosuus 4. Henkilöstön suoritusindeksi 5. Henkilöstön sitoutumisen taso 6. Eturistiriitojen ennaltaehkäisy: ajoissa toimitettujen sidonnaisuusilmoitusten määrä ja prosenttiosuus 7. Vuotuisen oppimissuunnitelman toteuttaminen 8. Järjestettyjen tiimitapahtumien ja sosiaalisten aktiviteettien määrä 	<p>Saavutettu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hallinnollisia resursseja 16,5 prosenttia ja operatiivisia resursseja 72,5 prosenttia – tavoite 20 ja 70 prosenttia 2. Vahvistamattomia työstäpoissaolopäiviä 17 prosenttia – tavoite alle 25 prosenttia 3. Henkilöstön vaihtuvuus 3,7 prosenttia – tavoite alle 5 prosenttia 4. Tämä keskeinen suorituskysymysindikaattori korvattiin osaamisen säilyttämisen indeksillä, jossa tavoitteena on positiivinen luku. KPI: "Virastosta lähtevien keskimääräinen suorituskysymys henkilöstön keskimääräiseen suorituskysymyksen verrattuna" +0,25 prosenttia (mikä tarkoittaa, että virastoon jäävän henkilöstön suorituskysymys on 0,25 suurempi kuin virastosta lähtevän) 5. Henkilöstön sitoutumisen taso: 7,4 6. 82 prosenttia – tavoite yli 80 prosenttia ajan myötä (tämän keskeisen suorituskysymysindikaattorin ala on pienentynyt vuosina 2019–2020) 7. 86 prosenttia – tavoite vähintään 85 prosenttia toteutetuista suunnitelluista toimista 8. Covid-19-pandemian vuoksi järjestettiin vain kolme toimea – tavoitteena oli järjestää vähintään kymmenen tiimitapahtumaa ja sosiaalista aktiviteettia. 	2.3.4
-------	--	---	---	---	--	-------

1.7.2	Tietotekniikkaviraston henkilöstön koulutus operaatioista (tekninen koulutus) ja tietämyksen hallinnasta	Tietotekniikkaviraston henkilöstön suorituskyky paranee, tietotekniikkavirasto tunnustetaan osaamis- ja tietämyskeskukseksi	Toteutunut Covid-19-pandemiatilanne pakotti henkilöstö- ja operaatioryhmät joko lykkäämään joitakin koulutuksia tai muuttamaan niiden tärkeysjärjestystä. Virasto ei ottanut sertifiointiprosessia käyttöön.	1. Järjestettyjen koulustoitimien määrä 2. Yleinen tyytyväisyystaso 3. Tietoisuus tietämyksen hallinnan tietokannasta lisääntynyt 4. Kaikki uudet työntekijät ovat suorittaneet teknisen perehdytysohjelman 5. Tehtyjen opintomatkojen määrä 6. Sertifiointiprosessin läpäisseiden työntekijöiden määrä	Alitti tavoitearvon (1) 24 koulutusta (2) 81 % (3) iLearn tunnetaan aiempaa paremmin (4) 74 prosenttia uusista työntekijöistä on suorittanut perehdytysohjelman (5) ei sovelleta covid-19-pandemian vuoksi (6) sertifiointiprosessi ei ole käytössä	2.1.4.3
1.7.2	Osaamiskehityksen kehittämisen ja käyttöönoton jatkaminen	Osaamiskehityksen kehittämisen ja käyttöönoton jatkaminen sen varmistamiseksi, että "sopivat ihmiset ovat sopivassa tehtävässä"	Käynnissä Johtamisen kehittämisohjelma laadittiin ja käynnistettiin. Ohjelmamoduuliin 1 osallistui 45 johtajaa ja jaostonpäällikköä.	(1) Etenemissuunnitelma pantiin täytäntöön suunnitellusti. (2) Kehitettiin johtamisohjelma.	Saavutettu (1) Osaamiskehityksen päivitys suunniteltu ja laadittu sille aikataulu kulttuurista muutosta koskevan ohjelman mukaisesti (2) Johtamisohjelma kehitettiin ja sen täytäntöönpano aloitettiin	2.3.4
1.7.2	Oppimiskulttuurin kehittäminen edelleen, henkilöstöosaston toimintakumppanuuksien suuntaan ja henkilöstön kehittämisen ja työssä pysymisen vahvistaminen	Tietotekniikkaviraston henkilöstö ottaa entistä aktiivisemman roolin tietämyksensä jakamisessa, rakentavan palautteen antamisessa kollegoille ja virheiden ja saavutusten avoimessa käsittelyssä	Toteutunut Raportointijaksolla tehtiin kyselytutkimus työntekijöiden sitoutuneisuuden mittaamiseksi. Työntekijöiden sitoutuneisuus parantaa henkilöstön pysymistä, tuottavuutta ja tehokkuutta. Tiedot kerättiin anonymisti, ja yleinen osallistumisaste oli 86 prosenttia. Erityistyöryhmä analysoi tuloksia lisää ja ehdotti toimia. Covid-19-rajoitusten vuoksi monia suunniteltuja kursseja siirrettiin verkkoon, ja niiden tärkeysjärjestystä muutettiin. Virastossa keskitettiin ponnistukset ihmisten hyvinvointiin ja johdon tukemiseen toimintaan liittyvillä yhteistyötoimilla ja ohjauksella.	(1) Toteutettujen epävirallisten oppimistoimien määrä (2) Tehdään tutkimus asianmukaisista tiloista oppimiskokemuksen vaihtamiselle (3) Henkilöstön sitoutumiskyselyn tulokset parantuneet. (4) Selvitys on valmis. (5) IT-työkaluja koskevaa etenemissuunnitelmaa noudatetaan.	Saavutettu (1) 5 (2) Suoritettu (3) 7,4 (lisäystä 1,1) (4) Selvitys tehty ja pantu täytäntöön (5) Sitoutuneisuutta mittaava tietotekninen työkalu otettu käyttöön	2.3.4

1.7.3	Budjetointi-, hankinta- ja varainhoitopalveluiden toimittaminen ajallaan	Ympäri vuoden tarjotaan laadukkaita ja oikea-aikaisia palveluita budjetoinnin, omaisuuden hallinnan ja varainhoitopalveluiden alalla. Prosesseja tarkistetaan jatkuvasti niin, että niillä parannetaan tehokkuutta ja toimivuutta ja vähennetään materiaalien käyttöä mahdollisuuksien mukaan.	Toteutunut Talous- ja hankintayksikkö tarjosi ympäri vuoden laadukkaita ja oikea-aikaisia palveluita budjetoinnin, hankintojen ja varainhoitopalveluiden alalla. Prosesseja tarkistetaan jatkuvasti niin, että niillä parannetaan tehokkuutta ja toimivuutta.	KPI 10: Maksumäärärahojen peruuttamisaste KPI 11: Talousarviositoumusten toteutusaste KPI 12: Maksujen toteutusaste KPI 14: Lakisääteisessä määräajassa maksettujen maksujen suhde	Saavutettu KPI 10: 13,6 % (ylitti tavoitteen) KPI 11: 99,1 % KPI 12: 99,0 % KPI 13: Hallinnollisten resurssien suhde (%) ja operatiivisten resurssien suhde (%) viraston kaikkiin henkilöresursseihin (henkilöstö ja kansalliset asiantuntijat): hallinnolliset 16,5 prosenttia ja operatiiviset 72,5 prosenttia KPI 14: 95,9 %	2.3.3
1.7.3	Toimintoperusteisen hallintomallin tukeminen	Virasto pystyy mittaamaan täsmällisesti suorituskykyä tärkeimpien toimintaprosessien suorittamisessa. Hanke perustuu vuonna 2018 suunniteltuun alkuperäiseen toimintoperusteisen budjetoinnin malliin, johon pystytään yhdistämään entistä paremmin hankehallintatiedot.	Toteutunut	Virasto pystyy toteuttamaan toimintoperusteisen järjestelmän	Saavutettu	2.3.3
1.7.3	Hankinta- ja ostosuunnitelman toteutus	Viraston hankintatarpeita käsitellään lakisääteisten velvoitteiden mukaisesti ja budjettikehyksen rajoissa.	Toteutunut Viraston hankintatarpeita on käsitelty lakisääteisten velvoitteiden mukaisesti ja suunnitellun budjettikehyksen rajoissa.	KPI 17: Hankintaprosessin tehokkuus KPI 18: Hankintojen hallinta: aikataulussa olevat hankintahankkeet	Saavutettu KPI 17: 11 % (tavoite: alle 25 %) Peruutetut menettelyt: 2 Käynnistetyt menettelyt: 18 KPI 18: 163,6 % (tavoite: yli 60 %) Menettelyt vuosien 2020–2022 yhtenäisen ohjelma-asiakirjan liitteessä IX: 11	2.3.3
1.7.4	Toimitiloja koskevat operaatiot Tallinnan päätoimipaikan rakennuksen täysimittaisen ja tehokkaan käytön takaamiseksi	Henkilöstön työolot ja valmius käyttää päätoimipaikkaa tehokkaasti paranevat.	Käynnissä Päätoimipaikkana toimiva rakennus oli täysin toimintakunnossa ja käytettävissä myös covid-19-pandemian aikana ja tarjosi turvallisen ja puhtaan työympäristön tietotekniikkaviraston työntekijöille.	Sovellettavien standardien noudattaminen	Saavutettu Päätoimipaikka oli täysin toimintakunnossa ja tarjosi korkeatasoisen työympäristön.	2.3.6
1.7.4	Toimitiloja koskevat operaatiot Brysselin yhteystoimiston täysimittaiseen ja	Henkilöstön työolot ja valmius käyttää yhteystoimistoa tehokkaasti paranevat.	Käynnissä Brysselin yhteystoimisto oli toimintakunnossa ja tarjosi asianmukaisen työympäristön yhteystoimiston työntekijöille.	Sovellettavien standardien noudattaminen	Saavutettu	2.3.6

	tehokkaaseen käyttöön					
1.7.4	Logistiikka- ja materiaali palvelujen toteuttaminen virastossa	Henkilöstön työolot ja valmius käyttää tehokkaasti kaikkien viraston toimipaikkojen tiloja parantuneet	Käynnissä Kaikki palvelut toimitetaan ajoissa liiketoimintaresurssina, millä tuetaan toiminnan tavoitteiden täyttämistä.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Saavutettu Vihreä – vihreä – vihreä	2.3.6
1.7.4	Kaikkien laitteiden ja omaisuuden ylläpitotoimet operatiivisessa toimipaikassa	Toimivat tilat	Käynnissä Kaikkia laitteita ja omaisuutta pidettiin yllä jatkuvasti optimoidun ylläpito-ohjelman mukaisesti ja varmistettiin turvallinen, tehokas ja täysin toimiva työympäristö.	Korjaavien toimien määrä Ennalta ehkäisevien toimien määrä Teknologian ja muun kehityksen määrä Vikojen määrä	Saavutettu Sovellettavien standardien noudattaminen	2.3.6
1.7.4	Operatiivisten toimitilojen laajentaminen Strasbourgissa, jotta nykyisiä ja tulevia hankkeita voidaan toteuttaa	Asianmukaiset työskentely- ja toimintaolot sekä teknisten, logististen ja operatiivisten parhaiden käytäntöjen täytäntöönpano	Käynnissä Kaikki pakolliset alustavat tutkimukset tehty ja raportit saatu. Tontti siirretty virallisesti; virasto on virallinen omistaja. Virasto suoritti tehtävät ajoissa ja asianmukaisesti ja antoi rakennusohjelman, päivitetyn talousarvion ja asiakirjat suunnittelijalle.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Saavutettu Vihreä – vihreä – vihreä	2.3.7
1.7.4	Viraston ohjelmien parantaminen	Parannetaan viraston SharePoint- ja Project Server -alustojen valmiuksia	Toteutunut Virasto toteutti nykyisen infrastruktuurin operatiivisen hallinnan asianmukaisesti, myös säännölliset päivitykset ja tietoturvapäivitykset järjestelmiin, joilla tuetaan tieto- ja viestintätekniisten sovellusten palveluja. Virasto toimitti suunnittelu- ja raportointityökalujen kaltaisia organisaationlaajuisia vuotuisen ja säännölliseen käyttöön tarkoitettuja sovelluksia sekä muita organisaationlaajuisia sovelluksia, muun muassa niitä, joilla tuetaan pandemiavalmiutta (palkkalaskelmat verkossa, IT-laitteiden lainaaminen) ja tuki niiden käyttöä.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Saavutettu Vihreä – vihreä – vihreä	2.3.6
1.7.4	Kehittyvä järjestelmäarkkitehtuuri organisaation tietotekniikalle	Tarjotaan palveluita organisaation IT:n hallinnan alalla. Henkilöstön työolot parantuneet. Parannetaan viestintävalmiuksia.	Toteutunut Virasto toteutti nykyisen infrastruktuurin operatiivisen hallinnan asianmukaisesti, myös säännölliset päivitykset ja tietoturvapäivitykset järjestelmiin, joilla tuetaan tieto- ja viestintätekniisten järjestelmien palveluja. Virasto paransi tieto- ja viestintätekniisten järjestelmien varavalmiuksia, otti käyttöön Follow Me -turvatulostusjärjestelmän, yhdistelmäkäyttäjätunnistuksen sisäisille käyttäjille, monivaiheisen tunnistautumisen sähköpostille selaimessa ja mobiililaitteiden hallintainfrastruktuurin.	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	Saavutettu Vihreä – vihreä – vihreä	2.3.6

1.7.4	Kyberturvallisuustoi- mien ja varmistuspalvelun toimittaminen viraston infrastruktuurille	Varmistetaan, että tietoturvariskien hallinnan taso on hyväksyttävä	<p>Toteutunut</p> <p>Virasto kehitti organisaationlaajuisen tietoturvasuunnitelman, useita standardeja osana tietoturvan hallintajärjestelmää; laajensi CERT-EU-palvelutasopimusta; sai päätökseen CERT-EU-järjestelmän tietoturvatestin hyökkäysten varalta (verkkourkinta). Virasto jatkoi tietoturvallisuuden hallintajärjestelmän kehittämistä ja Euroopan komission tietoturvan ja riskinhallinnan menetelmän toteuttamista, jotta se saadaan yhdenmukaiseksi tietotekniikan pääosaston tietoturvakehyksen kanssa. Viestintä- ja tietojärjestelmien suojaamista koskevien turvallisuussääntöjen mukaisesti virasto perusti tietoturvaa käsittelevän työryhmän, joka kokoontui ensimmäisen kerran tammikuussa 2021. Virasto päivitti myös organisaationlaajuisen infrastruktuurin turvallisuusarkkitehtuuria, erityisesti luotettavien todentamiskäytäntöjen, mobiililaitteiden hallinnan ja turvallisuustietojen sekä tapahtumien seurannan suunnittelun ja toteuttamisen osalta.</p>	<p>1. Palvelutasopimuksen mukaisesti tavoitevastausajassa käsiteltyjen turvallisuushäiriöiden prosenttiosuus</p> <p>2. Järjestelmissä (suunnittelusta, kehittämisestä, tuotannosta) tehtyjen turvallisuusriskien arviointien prosenttiosuus</p> <p>3. Niiden tietojärjestelmien prosenttiosuus, joista on tehty vähintään kolmen vuoden välein toimintaa koskeva vaikutustenarviointi, jossa määritetään kriittinen henkilöstö</p> <p>4. Lainsäädännössä määritetyn mukaisesti täytäntöön pantujen turvallisuustavoitteiden prosenttiosuus</p> <p>5. Tietojärjestelmäkonaisuudesta tehtyjen haavoittuvuuskartoitusten määrä</p> <p>6. Vuosittain tehtyjen kyberturvallisuusharjoitusten määrä</p>	<p>Saavutettu</p> <p>1. 73 %</p> <p>2. 100 %</p> <p>3. 100 %</p> <p>4. 100 %</p> <p>5. 10</p> <p>6. 1</p>	2.3.8
1.7.4	Kokouskapasiteetin parantaminen ja suoratoistovalmiudet	Lisätään viraston video- ja verkkokokouskapasiteettiä, parannetaan yhdistämistä ulkopuolisiin toimeksisaajiin ja suoratoistovalmiuksiin. Korvataan WebEx-ratkaisu kehittyneemmällä Meeting Server -palvelimella ja suoratoistotoiminnoilla.	<p>Toteutunut</p> <p>Uusi videokokousjärjestelmä, Cisco-kokouspalvelin, toimitettiin, ja sen avulla pystyttiin muodostamaan yhteys pääkokoushuoneisiin (Neptunus Tallinnassa ja Robert Schuman Strasbourgissa). Molemmat kokoushuoneet on varustettu uusimmalla audiovisuaalisella teknologialla, jotta sisäisiä kokouspalveluja voidaan parantaa. Ratkaisuna on huipputekninen tuotesarja, joka tarjoaa ammattimaisia kokouspalveluja ja yhteyden viraston nykyiseen videokokousjärjestelmään.</p>	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	<p>Saavutettu</p> <p>Vihreä – vihreä – vihreä</p> <p>Virasto tarkisti aikataulua pandemian vuoksi.</p>	2.3.6

1.7.4	Organisaation verkkoarkkitehtuurin ylläpito ja kehittäminen	Tarjotaan verkkopalveluita organisaation tietojärjestelmän alalla. Henkilöstön työolot parantuneet. Parannetaan viestintävalmiuksia.	<p>Toteutunut</p> <p>Virasto toteutti nykyisen infrastruktuurin operatiivisen hallinnan asianmukaisesti, myös säännölliset päivitykset ja kaistan ulkopuoliset tietoturvapäivitykset järjestelmiin, joilla tuetaan tieto- ja viestintätekniisiä verkkoja ja viestintäpalveluja. Virasto vastasi pandemian vuoksi kasvaneeseen tarpeeseen virtuaalisista erillisverkoista ja videokokouspalveluista.</p>	Kustannukset – aikataulu – soveltamisala	<p>Saavutettu</p> <p>Vihreä – vihreä – vihreä</p>	2.3.6
1.7.4	Virkamatkakokonaisuus ja sisäisen virkamatkatyökalun laatiminen	Toteutetaan virkamatkojen hallinointityökalu, jota henkilöstö käyttää laajasti	<p>Toteutunut</p> <p>Tietotekniikkavirasto alkoi käyttää komission MiPS-työkalua virkamatkojen hallintaan. Sen käyttöönotto aloitettiin, kun SYSPER II oli otettu virastossa käyttöön. MiPS siirrettiin tietotekniikkaviraston tuotantoympäristöön varten 2. marraskuuta 2020. Virasto alkoi käyttää komission MiPS-työkalua virkamatkojen hallintaan. Työkalun käyttöönotto aloitettiin SYSPER II -järjestelmän käyttöönoton jälkeen.</p>	Ajoissa toteutettujen virkamatkojen määrä, kun pyynnöt on toimitettu ajoissa MiPS-työkalulla.	<p>Saavutettu</p>	2.3.6
1.7.5	Ulkoisen viestintä- ja tiedotussuunnitelman toteuttaminen	Parannetaan ja lisätään ensisijaisten sidosryhmien tietämystä ja tietoisuutta viraston roolista ja tehtävistä tuottamalla kansalaisia hyödyttävää lisäarvoa.	<p>Toteutunut</p> <p>Asetettujen tavoitteiden mukaisesti sekä avoimuuden ja yleisen tietämyksen lisäämiseksi virasto valmisteli ja toteutti koordinoitun tiedotuskampanjan verkossa (discover.eulisa.europa.eu). Siinä esiteltiin virastoa ja sen ydintoimintajärjestelmiä raikkaasti ja vuorovaikutteisesti. Virasto alkoi lisäksi julkaista ensimmäistä kaksi kertaa vuodessa ilmestyvää digitaalista uutiskirjettä (bit.ly/eu-LISA-Bits-Bytes). Se julkaistiin nykyaikaisena, responsiivisena ja itsenäisenä verkkosivustona, jossa esitellään viraston edistymistä ja tuodaan esiin sen painopisteitä oikeus- ja sisäasioiden alalla. Tavoitellut tulokset ja useat oikeus- ja sisäasioiden virastojen verkoston räätälöidyt kampanjat onnistuivat hyvin ja näytti siltä, että ne tavoittivat yhä enemmän ihmisiä kaikkien kanavien kautta.</p> <p>Viestintäsektorilla laadittiin ja päivitettiin useita olennaisia asiakirjoja (tietotekniikkaviraston ulkoisen viestinnän strategia vuosiksi 2021–2027, tietotekniikkaviraston sosiaalisen median ohjeet työntekijöille ja toimituksellinen työnkulku), jotka ovat keskeisiä, jotta viestintätoimintaa voidaan hallita viraston strategisten tavoitteiden mukaisesti.</p>	<p>Varmistetaan, että sisällöntuotannossa noudatetaan hyväksytyä toimituksellista työnkulkua ja laatuvaatimuksia, ja toimet ovat vuoden 2020 vuotuisessa ulkoisen viestinnän toimintasuunnitelmasa asetettujen neljännesvuosittaisen välitavoitteiden mukaisia.</p> <p>- verkkonäkyvyyttä ja -osallistumista mitataan säännöllisesti verkkoanalyysillä ja sosiaalisen median seurantatyökaluilla</p> <p>- Osallistujien tyytyväisyystasoa tapahtumanhallintaan mitataan arviointilomakkeilla.</p>	<p>Saavutettu</p> <p>Tietotekniikkaviraston ulkoisessa viestinnässä saavutettiin keskeisen suorituskysymysindikaattorin nro 29 vuoden 2020 tavoitteet ja ylitettiin ne sidosryhmien tapahtumiin osallistumisessa sekä sosiaalisen median suorituskysymyksiä koskevissa suuntauksissa, kuten vuoden 2020 sosiaalisen median ja verkon seuranta-analyysistä käy ilmi.</p>	2.3.2

1.7.5	Tietotekniikkaviraston sisäisen viestinnän toimintasuunnitelman täytäntöönpano	Työntekijöille viraston kaikissa toimipaikoissa annetaan tietoa ja heitä sitoutetaan organisaation tasolla, jotta he voivat tehdä tietoon perustuvia päätöksiä työtehtävistään ja saada käyttöönsä sisäiset viestintätyökalut tietojen jakamista ja palautteen antamista varten.	<p>Toteutunut</p> <p>Covid-19-pandemia vaikutti tietotekniikkaviraston sisäiseen viestintään selkeästi koko vuoden ajan. Sen vuoksi viestintäjaoston piti täyttää riipeästi kaikkien sisäisten sidosryhmien lisätarpeet, jotka koskivat oikea-aikaista, järjestelmällistä ja tulevaisuuteen suuntautuvaa tiedottamista pandemian vaikutuksesta muuttuneisiin työskentelyjärjestelyihin, terveyteen ja turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä ja rajoituksista, joita kansalliset viranomaiset ja EU:n toimielimet asettivat. Virasto tiedotti säännöllisesti ja tehokkaasti covid-19-pandemiaan liittyvistä asioista sisäisesti, ja tuloksena oli erittäin korkea – 89 prosentin – tyytyväisyystaso, joka perustui viraston henkilöstöltä saatuun palautteeseen.</p>	Asetettujen välitavoitteiden ja aikataulun noudattaminen vuotuisessa sisäisen viestinnän toimintasuunnitelmasa	<p>Saavutettu</p> <p>Vuoden 2020 henkilöstön tyytyväisyyskyselyn mukaan sisäistä viestintää kohtaan yleisesti tunnetun tyytyväisyyden taso oli 93 prosenttia.</p>	2.3.2
Liite VIII	Viraston kirjanpito	Esitetään vuotuiset tilinpäätökset siten, että niissä esitetään oikein ja avoimesti viraston taloudellinen asema, ja helpotetaan näin vastuuvapausmenettelyä	<p>Toteutunut</p>	Alustavien, konsolidoitujen ja lopullisten tilien toimittaminen ajoissa talousarvioviranomaiselle ja tilintarkastustuomioistuimelle	<p>Saavutettu</p>	2.3.3
--	Oikeudellisen neuvonnan antaminen tietotekniikkavirastolle	Tietotekniikkavirastossa noudatetaan sovellettavia asetuksia	<p>Toteutunut</p> <p>Oikeusasioiden jaosto antoi oikeudellista neuvontaa ja lausuntoja eri aiheista, kuten henkilöstöasioista, hankinnoista ja sopimuksista, sekä laaja-alaisiin tietojärjestelmiin liittyvistä kysymyksistä.</p> <p>Oikeusasioiden jaosto käsitteli myös seitsemän valitusta henkilöstösääntöjen 60 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Jaosto käsitteli myös 11 asiakirjapyyntöä ja kuusi niitä koskevaa kuulemistä. Tällä hetkellä unionin tuomioistuimessa Luxemburgissa on käsiteltävänä viisi asiaa ja kaksi Strasbourgin tuomioistuimissa.</p>	Oikeudellisen neuvonnan ja lausuntojen antaminen	<p>Saavutettu</p> <p>Oikeusasioiden jaosto antoi oikeudellista neuvontaa ja lausuntoja riipeästi ja sovellettavan lainsäädäntökehyksen mukaisesti.</p>	2.3.6

Liite X. Kertomus asiakirjapyynnöistä

Asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun asetuksen (EY) N:o 1049/2001⁸⁰ 17 artiklaa sanamuodoltaan vastaavan hallintoneuvoston 28. kesäkuuta 2012 tekemän päätöksen 17 artiklan ja viraston perustamisasetuksen 34 artiklan mukaan tietotekniikkavirasto liittää vuosikertomukseen kertomuksen asiakirjoihin tutustumista koskevista pyynnöistä. Kertomus sisältää niiden tapausten määrän, joissa toimielin on kieltäytynyt antamasta asiakirjoja tutustuttavaksi ja näiden kieltäytymisten perustelut.

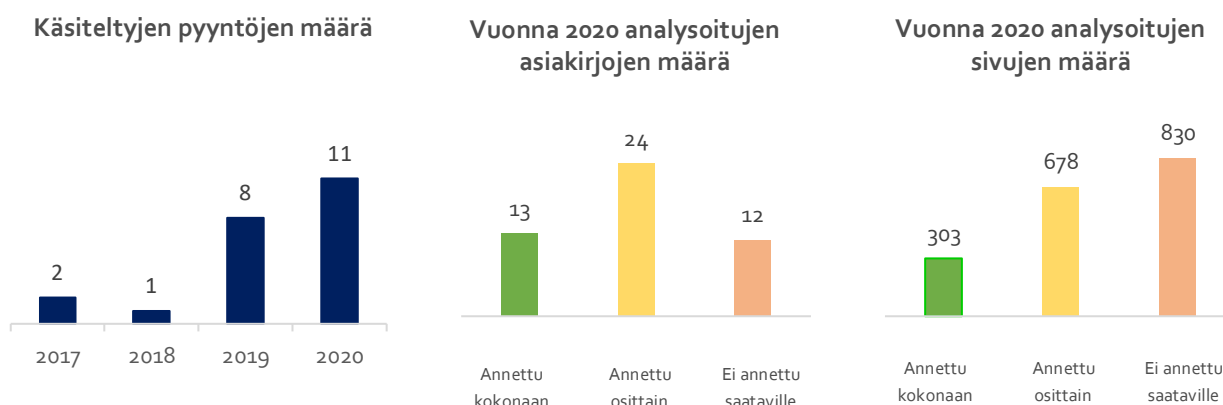
Kertomus asiakirjapyynnöistä vuonna 2020

Virasto pyrkii takaamaan avoimuuden kaikissa prosesseissaan, myös asiakirjapyyntöjä koskevassa menettelyssä. Virasto piti vuonna 2020 kiinni korkeimmasta hyvän hallintotavan tasosta ja noudatti kaikkia asetuksessa (EY) N:o 1049/2001 tarkoitettuja määräaikoja.

Vuonna 2020 virasto sai 11 asiakirjapyyntöä eli enemmän kuin edellisinä vuosina. Virastoa ei pyydetty tarkistamaan päätöksään.

Viraston päätöksiin asiakirjojen saatavuudesta ei haettu muutosta EU:n tuomioistuimissa. Virastosta ei myöskään esitetty Euroopan oikeusasiamiehelle kanteluita asiakirjapyyntöjen käsittelyn osalta.

Vuonna 2020 tietotekniikkavirasto analysoi 49 asiakirjaa, joista 13 annettiin kokonaan hakijoiden saataville, 24 julkistettiin osittain niin, että osia asiakirjoista oli poistettu, ja 12:ta ei annettu saataville. Näissä asiakirjoissa oli yhteensä 1 811 sivua, joista 303 julkaistiin kokonaan, 678 julkaistiin osittain, ja jäljellä olevia 830:tä sivua ei annettu saataville.

Tietotekniikkaviraston tekemä tekstin poistaminen osittain asiakirjoista ja kieltäytyminen antamasta asiakirjoja saataville perustuivat asetuksen (EY) n:o 1049/2001 4 artiklassa tarkoitettuihin poikkeuksiin, erityisesti yksityisyyden suojaan ja henkilön koskemattomuuden suojaan (henkilötietojen suoja koskevan asiaankuuluvan EU:n lainsäädännön⁸¹ mukaisesti), yleistä turvallisuutta koskevan yleisen edun suojeleluun, kansainvälisten suhteiden suojeleluun, käynnissä olevan päätöksenteon suojeleluun ja kaupallisten etujen suojeleluun.

Lisäksi kolme asiakirjapyyntöä koski asiakirjoja, jotka eivät olleet tietotekniikkaviraston hallussa ja joiden saataville antamisesta (tai siitä kieltäytymisestä) virasto ei siis pystynyt päättämään. Hakijoille ilmoitettiin asiasta asianmukaisesti ja ohjattiin mahdollisuuksien mukaan ottamaan yhteyttä asianmukaisiin toimielimiin.

80 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1049/2001, annettu 30 päivänä toukokuuta 2001, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi (EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43–48).

81 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725 luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39–98).

Muut vuonna 2020 toteutetut asiakirjapyyntöihin liittyvät toimet

Virasto on jatkuvasti pyrkinyt takaamaan lakisääteisten vaatimusten täydellisen noudattamisen ja parantamaan asiakirjapyyntöjen käsittelykäytäntöä.

Vuonna 2019 käynnistetyn prosessin perusteella tietotekniikkaviraston julkisella verkkosivustolla julkaistiin helmikuussa 2020 julkinen asiakirjarekisteri⁸². Tässä asiakirjarekisterissä voi tutustua avoimesti viraston julkisesti saatavilla oleviin asiakirjoihin, ja sitä päivitetään säännöllisesti. Virasto jatkoi asiakirjojen julkista saatavuutta koskevien käytännön järjestelyjen arviointia, jotta prosessin tehokkuutta ja operatiivista vaikuttavuutta voitaisiin parantaa.

Oikeusasioiden jaosto järjesti heinäkuun 2020 alussa asiakirjojen julkista saatavuutta koskevan koulutuksen, jonka piti Julkisen hallinnon Eurooppa-instituutin asiantuntija. Vuodeksi 2021 on suunniteltu lisäkoulutuksia.

82 <https://www.eulisa.europa.eu/About-Us/access-to-documents/public-register>